

2009

JAARVERSLAG VAN KBC

INHOUD VAN DIT JAARVERSLAG

Belangrijkste gebeurtenissen in 2009	p. 1
Voorwoord	p. 2
Onze strategie en management	p. 4
Informatie voor onze aandeel- en obligatiehouders	p. 12
Ons resultaat in 2009	p. 16
Onze divisies	p. 26
Divisie België	p. 28
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	p. 33
Divisie Merchantbanking	p. 38
Divisie Europese Private Banking	p. 43
Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties	p. 46
Waarde- en risicobeheer in 2009	p. 48
Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen	p. 74
Corporate governance	p. 78
Geconsolideerde jaarrekening	p. 94
Verslag van de commissaris	p. 94
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	p. 96
Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)	p. 97
Geconsolideerde balans	p. 98
Geconsolideerde vermogensmutaties	p. 99
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	p. 100
Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving	p. 102
Toelichtingen bij de gesegmenteerde informatie	p. 106
Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening	p. 109
Toelichtingen bij de balans	p. 117
Andere toelichtingen	p. 138
Vennootschappelijke jaarrekening	p. 144
Glossarium van gebruikte ratio's	p. 149

OPMERKINGEN VOOR DE LEZER VAN DIT JAARVERSLAG

NAAM VAN DE VENNOOTSCHAP Overal waar in dit jaarverslag sprake is van *KBC*, *de groep* of *de KBC-groep*, wordt de geconsolideerde entiteit bedoeld, dat is *KBC Groep NV* inclusief al zijn dochter- en kleindochterondernemingen. Waar sprake is van *KBC Groep NV*, wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. Met *KBC Bankverzekeringsholding* wordt het *oude* KBC bedoeld, dat is vóór de fusie met Almanij.

VERTALING Dit jaarverslag is verkrijgbaar in het Nederlands, het Frans en het Engels, waarbij de Nederlandse versie de originele is en de andere versies officieuze vertalingen zijn. KBC verzekert dat al het redelijkerwijs mogelijke werd gedaan om inhoudelijke verschillen tussen de taalversies te vermijden. Mochten er toch zulke verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse versie voorrang.

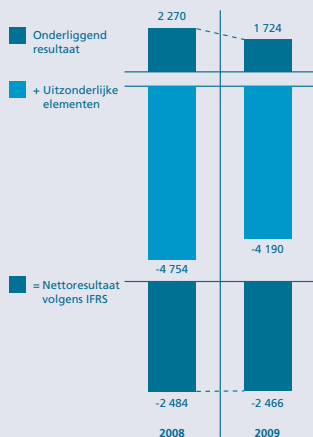
TOEKOMSTGERICHTE VERKLARINGEN De in dit jaarverslag geformuleerde verwachtingen, prognoses en uitspraken over de toekomstige ontwikkelingen zijn vanzelfsprekend gebaseerd op veronderstellingen en zijn afhankelijk van een aantal toekomstige factoren. Het is dan ook mogelijk dat de werkelijkheid daar (sterk) van afwijkt.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR Dit rapport in zijn geheel geldt als verslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

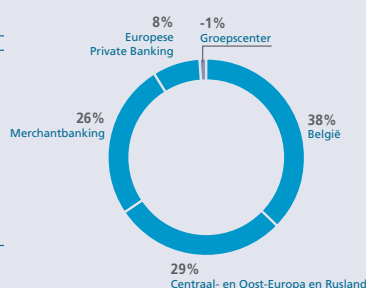
Werkgebied en strategie				
De KBC-groep is een geïntegreerde bank-verzekeraar voor hoofdzakelijk retail-, kmo- en midcapcliënten. De groep bekleedt vooraanstaande posities op zijn thuismarkten in België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije. In de rest van de wereld is de groep selectief aanwezig in bepaalde landen of regio's.				
Aandeelhouders		Bankkantoren		
KBC Ancora	23%	België	861	
Cera	7%	Centraal- en Oost-Europa en Rusland	1 381	
MRBB	12%	Verzekeringsagentschappen		
Andere vaste aandeelhouders	11%	België	498	
KBC-groepsmaatschappijen	5%	Centraal- en Oost-Europa	11 272	
Free float	42%	Personeel, in vte		
Totaal	100%	België	17 695	
Cliënten (schattingen)		Centraal- en Oost-Europa en Rusland	31 380	
België	4 miljoen	Rest van de wereld	5 110	
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	9 miljoen	Totaal	54 185	
Informatie		Management		
Website	www.kbc.com	Voorzitter Directiecomité	Jan Vanhevel	
Telecenter	kbc.telecenter@kbc.be	Voorzitter Raad van Bestuur	Jan Huyghebaert	
Langetermijnkredietratings				
		KBC Bank	KBC Verzekeringen	KBC Groep NV
Fitch		A	A	A
Moody's		Aa3	–	A1
Standard & Poor's		A	A	A-

Gegevens op 31 december 2009, tenzij anders vermeld. Voor definiëring en opmerkingen verwijzen we naar de gedetailleerde tabellen en analyses verder in dit jaarverslag.

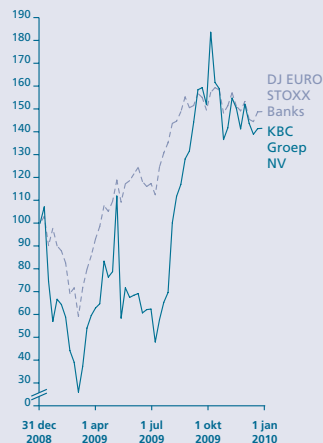
Resultaatsontwikkeling
(in miljoenen euro)

Verdeling onderliggende totale inkomsten naar divisie (2009)

Koersontwikkeling KBC-aandeel
(31 december 2008 = 100, eindeweekkoersen)

FINANCIËLE KERNCIJFERS

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Balans en beheerd vermogen per einde periode (in miljoenen euro)						
Balans totaal	285 163	325 801	325 400	355 597	355 317	324 231
Leningen en voorschotten aan cliënten	111 177	119 475	127 152	147 051	157 296	153 230
Effecten	98 862	125 810	111 959	105 023	94 897	98 252
Deposito's van cliënten en schuld papier	157 712	171 572	179 488	192 135	196 733	193 464
Bruto technische voorzieningen en schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	17 190	22 394	25 121	26 833	26 724	29 951
Eigen vermogen van de aandeelhouders, inclusief niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten	12 328	15 751	17 219	17 348	14 210	16 662
Risicogewogen activa op groepsniveau (Basel I t.e.m. 2006, Basel II vanaf 2007)	114 795	128 680	140 016	146 998	155 291	143 359
Beheerd vermogen	156 677	196 358	208 560	230 890	206 842	205 234
Resultaten (in miljoenen euro)						
Totale opbrengsten	7 632	8 370	9 650	9 802	4 827	5 310
Exploitatiekosten	-4 944	-4 914	-4 925	-5 219	-5 600	-5 292
Bijzondere waardeverminderingen	-365	-103	-175	-267	-2 234	-2 777
Nettowinst, groepsaandeel	1 615	2 249	3 430	3 281	-2 484	-2 466
Nettowinst per aandeel, gewoon, in euro	4,48	6,26	9,68	9,46	-7,31	-7,26
Nettowinst per aandeel, verwaterd, in euro	4,39	6,15	9,59	9,42	-7,28	-7,26
Onderliggende resultaten (in miljoenen euro)						
Totale opbrengsten (onderliggend)	7 632	8 323	8 738	9 481	9 172	9 111
Exploitatiekosten (onderliggend)	-4 944	-4 794	-4 976	-5 164	-5 591	-4 888
Bijzondere waardeverminderingen (onderliggend)	-365	-54	-175	-191	-743	-1 913
Nettowinst, groepsaandeel (onderliggend)	1 615	2 306	2 548	3 143	2 270	1 724
Nettowinst per aandeel, gewoon, in euro (onderliggend)	4,48	6,42	7,19	9,06	6,68	5,08
Nettowinst per aandeel, verwaterd, in euro (onderliggend)	4,39	6,27	7,13	9,02	6,66	5,08
Nettowinst per divisie (onderliggend)						
België	-	1 096	1 104	1 364	1 145	1 103
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	-	327	426	641	687	140
Merchantbanking	-	821	871	965	418	411
Europese Private Banking	-	190	181	211	161	140
Groepscenter	-	-127	-33	-36	-140	-71
KBC-aandeel						
Aantal uitstaande aandelen per einde periode, in duizenden	310 849	366 567	363 217	355 115	357 753	357 918
Eigen vermogen per aandeel, per einde periode, in euro	33,6	43,8	49,2	50,7	31,5	28,4
Hoogste koers tijdens het boekjaar, in euro	59,8	79,0	93,3	106,2	95,0	39,4
Laagste koers tijdens het boekjaar, in euro	37,3	56,0	76,2	85,9	18,2	5,5
Gemiddelde koers tijdens het boekjaar, in euro	49,2	66,4	85,9	95,8	65,2	20,9
Slotkoers boekjaar, in euro	56,5	78,7	92,9	96,2	21,5	30,4
Brutodividend per aandeel, in euro	1,84	2,51	3,31	3,78	0,0	0,0
Marktkapitalisatie per einde periode, in miljarden euro	17,6	28,8	33,7	34,2	7,7	10,9
Ratio's						
Rendement op eigen vermogen	14%	18%	24%	21%	-18%	-23%
Rendement op eigen vermogen, gebaseerd op onderliggend resultaat	14%	18%	18%	20%	16%	16%
Kosten-inkomstenratio, bankieren	65%	60%	53%	56%	104%	104%
Kosten-inkomstenratio, bankieren, gebaseerd op onderliggend resultaat	65%	58%	58%	57%	64%	55%
Gecombineerde ratio, schadeverzekeringen	95%	96%	96%	96%	95%	98%
Kredietkostenratio, bankieren	0,20%	0,01%	0,13%	0,13%	0,70%	1,11%
Tier 1-ratio, groep (Basel I t.e.m. 2006, Basel II vanaf 2007)	11%	10%	10%	9%	9%	11%

Voor definiëring en opmerkingen verwijzen we naar de gedetailleerde tabellen en analyses verder in dit jaarverslag. De gegevens voor 2004 zijn gebaseerd op een gecombineerde KBC-Almanij-entiteit (met uitzondering van het aantal aandelen en de marktkapitalisatie, waar het alleen KBC Bankverzekeringsholding betreft); voor de cijfers van 2004 werden de normen IAS 32, IAS 39 en IFRS 4 niet toegepast, en werd de onderliggende winst gelijkgesteld aan de nettowinst. Een omschrijving van de onderliggende resultaten vindt u in het hoofdstuk Ons resultaat in 2009.

2009

BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN

Januari

- Akkoord met de Vlaamse overheid over bijkomende kapitaalversterkende maatregelen, waardoor het kernkapitaal met 2 miljard euro wordt versterkt, later verhoogd tot 3,5 miljard euro.
- Start van strategische denkoefening om het risicoprofiel van de groep aanzienlijk te verlagen, het risicobeheer te herzien en de kapitaalratio's op duurzame wijze verder te verhogen.

Mei

- Aanstelling van Luc Philips tot chief financial officer van de groep, als opvolger van Herman Agneessens, die met pensioen gaat.
- Sterk verminderde kredietwaardigheid van de monolinekredietverzekeraar MBIA en waardeverliezen op resterende super senior CDO-tranches zorgen voor sterk negatieve invloed op de resultaten van het eerste kwartaal.
- Om toekomstige negatieve invloed van de portefeuille gestructureerde kredieten in te perken, sluit de groep een garantieovereenkomst met de Belgische federale overheid.
- Marktonderzoek toont aan dat het vertrouwen van de cliënten in KBC op een hoog niveau blijft.

Juni

- KBC verkrijgt van de Europese Commissie de voorlopige goedkeuring van de kapitaalversterkende maatregelen van de Belgische en de Vlaamse overheid.

Augustus

- De groep publiceert voor het tweede kwartaal van 2009 opnieuw positieve resultaten.

September

- Grondige herschikking en verjonging van het Directiecomité. Jan Vanhevel wordt de nieuwe chief executive officer, als opvolger van André Bergen.
- KBC sluit nieuwe bedrijfs-cao's in België, die een duidelijk kader schetsen op het vlak van werkzekerheid, variabele beloning, koopkracht, arbeidsflexibiliteit en het distributienetwerk.

Oktober

- Succesvolle afsluiting van het in september gestarte terugkoopprogramma voor bepaalde hybride leningen. Die terugkoop leidt tot een positieve resultaatsimpact en verhoogt de core Tier 1-kapitaalratio van de groep.
- KBC's bedrijfswebsite, www.kbc.com, wordt door de Belgische Vereniging van Financiële Analisten uitgeroepen tot beste bedrijfswebsite van België.

November

- De groep publiceert sterke derdekwartaalresultaten.
- Goedkeuring van het strategische plan door de Europese Commissie. De vernieuwde strategie focust op bankverzekeren voor retail-, kmo- en midcapcliënten in België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije. De afbouw of verkoop van niet-kernactiviteiten leidt op termijn tot een daling van de risicogewogen activa met ongeveer 25%.
- KBC licht zijn nieuwe strategie toe op een Investor Day in Londen.
- KBC krijgt van het tijdschrift *The New Economy* de titel van *Meest Duurzame Bank* in België.

December

- Start van diverse projecten met het oog op de desinvestering van niet-kernactiviteiten.
- In een studie van Hallvarsson & Halvarsson behaalt KBC's bedrijfswebsite, www.kbc.com, de eerste plaats in België.
- KBC behaalt het ISO 14001-certificaat voor zijn milieuzorgsysteem voor de ondersteunende diensten in België.

VOORWOORD

van de voorzitters van de Raad van Bestuur
en het Directiecomité

Aanzienlijk herstel van de resultaten
vanaf 2kw2009

Toekomstige CDO-gerelateerde
risico's ingeperkt
**dankzij garantieregeling met
Belgische staat**

Vernieuwde strategie:
**Focus op thuismarkten in
België en Centraal-Europa**

Met dit jaarverslag sluiten we een voor onze groep toch wel bijzonder jaar af.

We eindigden het jaar met een vernieuwd strategisch plan dat ons weer op de kaart zet als een sterk gefocuste, Europese regionale speler, met een lager risicoprofiel, een aantrekkelijk winstpotentieel en duidelijke doelstellingen, klaar voor de toekomst.

Het jaar begon echter veel minder positief. In het eerste kwartaal zorgde de sterk verslechterde kredietwaardigheid van de Amerikaanse monolinekredietverzekeraar MBIA, gecombineerd met verdere afwaarderingen op onze CDO-portefeuille, immers voor een aanzienlijk verlies, ondanks bemoedigende onderliggende bedrijfsresultaten.

Om onze solvabiliteit en onze toekomstige resultaten te vrijwaren, ondertekenden we met de Belgische federale overheid een garantieregeling, die de mogelijke negatieve invloed van toekomstige waardeverliezen op onze portefeuille gestructureerde kredieten voor een groot deel uitschakelt. We verstevigden onze kapitaalbasis bovendien verder door een uitgifte van kernkapitaaleffecten aan de Vlaamse overheid.

In de daaropvolgende kwartalen werkten we aan de heropbouw van de duurzame winstgevendheid van onze groep. Dat betekent dat we ons risicobeheer en onze strategie verder verdiepten en aanpasten aan de veranderde wereld van na de financiële crisis. Bovendien concentreren we ons, nog meer dan in het verleden, op onze kernactiviteiten – kredietverlening, verzekeren en assetmanagement – en op onze thuismarkten in België en Centraal- en Oost-Europa. Die herfocussering vormde trouwens de kern van onze vernieuwde strategie, die ook de basis vormde van het plan dat op 18 november door de Europese Commissie werd goedgekeurd.

Dat plan omvat een duidelijke omschrijving van de groep die we in de toekomst willen zijn. Kort samengevat – een uitvoerige omschrijving leest u in de rest van dit jaarverslag – zijn en blijven we gefocust op bankverzekeren voor retail-, kmo- en midcapcliënten, en zullen we die activiteiten verder uitbouwen in België en op vijf geselecteerde markten in Centraal- en Oost-Europa, te weten Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije. Dat betekent uiteraard dat we bepaalde niet-kernactiviteiten zullen verkopen of afbouwen. Daarbij denken we onder andere aan het Europese privatebankingnetwerk van KBL EPB, enkele gespecialiseerde merchantbankactiviteiten en de kredietverlening op niet-thuismarkten, voor zover die geen binding heeft met onze activiteiten op onze thuismarkten. Bovendien zullen we extra middelen genereren voor de terugbetaling van de overheidssteun door de verkoop van enkele complementaire distributiekanaalen, zoals Centea en Fidea in België en Żagiel in Polen, en door het naar de beurs brengen van een minderheidsbelang in onze Tsjechische bankdochtermaatschappij ČSOB.

De beslissing om te desinvesteren is een hoogst uitzonderlijke maatregel die we nemen als reactie op uitzonderlijke omstandigheden. Ze mag in geen geval worden gezien als een gebrek aan waardering voor de medewerkers van de betrokken entiteiten, voor hun inspanningen en hun bijdrage tot het succes van onze groep. Integendeel, we waarderen hun inspanningen zeer sterk en geloven nog altijd in hun toekomstige succes, zij het dan onder de vleugels van een nieuwe eigenaar.

We zijn er vast van overtuigd dat onze nieuwe strategie ons een ticket verschaft voor een duurzame resultaatsontwikkeling in de komende jaren. De resultaten voor het tweede, derde en vierde kwartaal van het jaar laten alvast het beste verhopen. Met een gemiddelde nettowinst van 0,4 miljard euro in het tweede, derde en vierde kwartaal is de bladzijde duidelijk omgeslagen na het verlies van 3,6 miljard euro in het eerste kwartaal. Weliswaar leden we, per saldo, in het volledige jaar 2009 nog een nettoverlies van 2,5 miljard euro, maar als we de directe invloed van de financiële crisis en andere uitzonderlijke factoren even terzijde laten, vertaalt zich dat in een onderliggende bedrijfswinst van 1,7 miljard euro in 2009.

Dat is, gezien de toch nog steeds onzekere economische omgeving, een zeer bevredigend resultaat, dat onder meer te danken is aan de ontwikkeling van onze kostenbasis: tegenover een jaar eerder verminderden onze kosten, op onderliggende basis, met niet minder dan 13%, onder meer dankzij de afbouw van bepaalde activiteiten en de doorvoering van de kostenbeheersingsprogramma's binnen de hele groep. De waardeverminderingen op effecten daalden van 1,3 miljard euro in 2008 tot 350 miljoen euro in 2009, door de vermindering van onze aandelenportefeuille en uiteraard door het geleidelijke herstel van de beurzen. Onze nettorente-inkomsten stegen onderliggend met 12%, dankzij gezondere deposito- en kredietmarges. De verkoop van levensverzekeringen steeg met 11% en de gecombineerde ratio van de schadeverzekeringen bedroeg 98%. De kredietverliezen, ten slotte, stegen sterk, maar bleven al bij al op een aanvaardbaar niveau, ver beneden het door sommigen voorspelde rampniveau.

Het herstel van onze winstgevendheid vanaf het tweede kwartaal en de continu goede onderliggende resultaten weerspiegelen de blijvende sterkte van ons bedrijfsmodel, waarvan de kern volledig wordt behouden in de vernieuwde strategie. Dat model werd en wordt gedragen door zeer loyale medewerkers, een trouwe cliëntenbasis en een groep van kernaandeelhouders die hebben bewezen ons ook in moeilijke tijden te blijven steunen. We danken hen daarvoor oprecht. We wensen ook expliciet de Belgische en de Vlaamse overheid te danken voor de geboden steun toen onze groep het moeilijk had.

We zijn klaar voor de toekomst. We hebben een duidelijke visie voor de komende jaren, en die wordt ondersteund door een sterk bedrijfsplan, waarin de cliënt uiteraard centraal blijft staan. De uitvoering van dat plan is gestart en wordt nauwgezet gevolgd. We zullen erop toezien dat de veranderingsprocessen professioneel worden geleid en dat de interne dialoog ondubbelzinnig en respectvol verloopt, in overeenstemming met onze bedrijfscultuur. We zijn ervan overtuigd dat onze groep er weer klaar voor is en, dankzij de combinatie van een verlaagd risicoprofiel en een sterk bedrijfsmodel, opnieuw een mooie toekomst heeft.

Jan Vanhevel,
voorzitter van het Directiecomité
van de KBC-groep

Jan Huyghebaert,
voorzitter van de Raad van Bestuur
van de KBC-groep

ONZE STRATEGIE EN MANAGEMENT

Een vernieuwde strategie

Eind 2009 kondigde de groep een vernieuwd strategisch plan aan voor de komende jaren. Die vernieuwde strategie heeft tot doel onze groep verder om te vormen tot een meer gefocuste, regionale Europese speler met een lager risicoprofiel, maar met behoud van de sterktes uit het verleden, meer bepaald het unieke en succesvolle bankverzekeringsconcept en de extra groeimotor via de aanwezigheid in Centraal- en Oost-Europa.

Het strategische plan diende als basis voor de Europese Commissie om te beoordelen of KBC in staat is de effecten van de overheid binnen een redelijke termijn terug te betalen, wat gebruikelijk is voor Europese financiële instellingen die hebben deelgenomen aan economische stimuleringsplannen opgezet door EU-lidstaten. Het plan werd eind november door de Europese Commissie goedgekeurd.

De kernactiviteit van de vernieuwde KBC-groep blijft het verstrekken van bankverzekeringsdiensten aan retail-, kmo- en midcapcliënten in België en een selectie van landen in Centraal- en Oost-Europa. Om het risicoprofiel van de groep verder te verlagen en de overheidssteun binnen een redelijke termijn te kunnen terugbetalen, worden in de komende jaren een aantal activiteiten afgebouwd, stopgezet of verkocht. In totaal leidt dat tot een geschatte vermindering van de risicogewogen activa van de groep met ongeveer 25%. De afbouw van niet-kernactiviteiten wordt gecompenseerd met het naar de beurs brengen van een minderheidsaandeel in onze Tsjechische bankdochtermaatschappij. Het plan bevat bovendien voldoende flexibiliteit om mogelijke tegenslagen – zoals slechter dan verwachte macro-economische groeicijfers – op te vangen.

De komende jaren streven we naar groei op autonome basis, zonder grote overnames. De groep mikt op een Tier 1-kapitaalratio van minimaal 10% (onder de huidige Basel II-regels). Voor elke bedrijfstak worden

Focus op zes geografische thuish markten

Het is de ambitie van de groep om een sterke Europese regionale financiële speler te zijn, met een duidelijke geografische focus.

De groep zal zijn activiteiten focussen op België en vijf landen in Centraal- en Oost-Europa, te weten Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije (hierna de kernlanden genoemd). De groep bezit in elk van die

Focus op bankverzekeren voor retail-, kmo- en midcapcliënten

KBC's bankverzekeringsconcept is bijzonder succesvol gebleken en zal dan ook verder worden uitgebouwd op alle thuish markten van de groep.

Op die thuish markten zal de groep focussen op retail-, kmo- en midcapcliënten, en hun een volledig scala van bankdiensten, vermogensbeheer en levens- en schadeverzekeringen aanbieden.

Behoud **bankverzekeringsmodel** en groeimotor in **Centraal- en Oost-Europa**

Vrijmaking kapitaal en verlaging risicoprofiel door **afbouw en verkoop van niet-kernactiviteiten**

Terugbetaling overheidseffecten **door winstgeneratie en vrijmaking kapitaal door herfocussering op kernactiviteiten**

Nieuwe solvabiliteitsdoelstelling: **10% Tier 1-ratio (Basel II)**

Wijzigingen in het topmanagement: **verjonging Directiecomité**

doelstellingen vastgelegd, aangepast aan de ontwikkelingsfase waarin die zich bevindt. Bovendien zullen gepaste kostenbeheersingsprincipes consequent worden toegepast in de hele groep. Dat moet leiden tot een kosten-inkomstenratio tussen 50% en 55% zodra de economische omstandigheden opnieuw redelijk normaal worden.

U vindt een samenvatting van de voornaamste punten van het vernieuwde strategische plan in de volgende paragrafen. Voorbeelden van de concrete uitvoering ervan vindt u in de hoofdstukken over de verschillende divisies.

kernlanden een belangrijke aanwezigheid op het gebied van bankieren, assetmanagement en verzekeren, zodat de kernactiviteit van de groep, namelijk bankverzekeren (zie hierna), er ten volle verder kan worden ontwikkeld. Bovendien betreft het een gezonde mix van ontwikkelde economieën en groeielanden, die alle tot de EU behoren, wat volledig overeenstemt met het gewenste risicoprofiel van de groep.

Het bestaande bankverzekeringsmodel blijft behouden, maar zal waar nodig verder worden aangepast aan de lokale marktomstandigheden. Dat betekent dat niet alleen de bankverzekeringsactiviteit als geheel, maar ook de onderliggende bank- en verzekeringsactiviteiten apart aan bepaalde minimale rentabiliteitsvereisten moeten voldoen. In activiteiten of landen waar dat nog niet het geval is, worden de daartoe nodige acties ondernomen.

Afbouw van niet-kernactiviteiten

De nieuwe focus van de groep brengt met zich mee dat een aanzienlijk deel van de niet-kernactiviteiten en activiteiten in niet-kernlanden wordt afgebouwd.

Voor Centraal- en Oost-Europa betekent dit dat wordt onderzocht om de activiteiten in Servië (KBC Banka) en Rusland (Absolut Bank) op termijn te verkopen, wanneer de marktomstandigheden daarvoor optimaal zijn. Voor beide landen geldt immers dat momenteel niet wordt voldaan aan de basisvoorwaarden voor het ontwikkelen van een succesvolle bankverzekeringsaanwezigheid (bezit van zowel een bank als een verzekeringsmaatschappij, belangrijke marktpositie, stabiele omgeving binnen de EU). Het blijft bovendien de bedoeling, zoals vroeger al aangekondigd, om ook het minderheidsbelang in Nova Ljubljanska banka in Slovenië te verkopen.

Buiten de thuismarkten bezit de groep nog een aanwezigheid in diverse landen in West-Europa, Noord-Amerika en Zuidoost-Azië. Het betreft voornamelijk merchantbankactiviteiten van KBC Bank en het Europese

privatebankingnetwerk van KBL European Private Bankers. Aangezien KBC zijn aanwezigheid buiten de thuismarkten wil focussen op het bedienen van zogenaamde netwerkcliënten (dat zijn cliënten die ook diensten afnemen van KBC op zijn thuismarkten), zullen de meeste andere activiteiten buiten de kernmarkten worden verkocht of afgebouwd. Concreet komt dat neer op:

- de verkoop, op termijn, van het netwerk van KBL European Private Bankers;
- de verkoop, stopzetting of geleidelijke afbouw van diverse gespecialiseerde investmentbankactiviteiten, waaronder de meeste activiteiten van dochtermaatschappij KBC Financial Products;
- de afbouw van een groot deel van de kredietportefeuilles buiten de thuismarkten.

De vermindering van de niet-kernactiviteiten van de groep zal leiden tot een aanzienlijke vrijmaking van kapitaal, dat zal worden aangewend om de organische groei op de thuismarkten te financieren en de ontvangen overheidssteun terug te betalen.

“Als we de invloed van de crisis analyseren, is het geruststellend om te zien dat ons basisbedrijfsmodel grotendeels onaangestast blijft en dat de strategische principes blijven gelden voor onze aanwezigheid in Centraal- en Oost-Europa. Anders dan bij heel wat van onze brancheleden, zal onze toekomstige groei niet worden beperkt door fundingproblemen, en dat dankzij onze hoge deposit-to-loanratio. Bovendien blijkt uit enquêtes dat de trouw bij onze cliënten en medewerkers hoog is gebleven.”

Jan Vanhevel, Groeps-CEO

Bijkomende acties

Om het mogelijk te maken de ontvangen overheidssteun binnen een redelijke termijn terug te betalen (zie hierna), worden, naast de al vermelde afbouw van diverse niet-kernactiviteiten, ook nog de volgende acties in uitzicht gesteld:

- de verkoop van enkele complementaire distributiekanaalen in België (het netwerk van onafhankelijke bankagenten van Centea en de distributie van Fidea-verzekeringen via makelaars) en in Polen (consumentenkredietverlening via Żagiel). Die verkopen ondermijnen het primaire bankverzekeringsdistributiemodel op de respectieve markten niet. Centea en Fidea vertegenwoordigen een marktaandeel van ruwweg 1% tot 2% van de totale kredieten, deposito's en verzekeringen in België. Żagiel heeft een marktaandeel van ongeveer 3% op de Poolse markt voor ongedekte consumentenkredieten;

- het naar de beurs brengen van een minderheidsaandeel in onze Tsjechische bankdochtermaatschappij ČSOB. Mogelijk worden later vergelijkbare transacties opgezet voor andere Centraal- en Oost-Europese groepsmaatschappijen;
- andere financiële optimaliseringsmaatregelen, zoals het realiseren van meerwaarden door sale-and-lease-backoperaties van vastgoed en de verkoop van de eigen aandelen die momenteel op de balans worden gehouden.

De groep heeft daarnaast nog een aantal mogelijke opties (zoals de verkoop van de activiteiten in Ierland), die pas zullen worden overwogen wanneer blijkt dat de geplande acties niet tot de voorziene afbouw van de schuld tegenover de overheid leiden.

ONZE STRATEGIE EN MANAGEMENT

Overzicht van de *oude* en *nieuwe* KBC-groep (vereenvoudigd)

	Divisie België	Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	Divisie Merchantbanking	Divisie Europese Private Banking
BEHOUD EN VERDERE UITBOUW	KBC Bank en KBC Verzekeringen	ČSOB en ČSOB Pojišť'ovna (Tsjechië)	Bedrijfsbankieren in België	–
(belangrijkste kernmaatschappijen en kernactiviteiten)	CBC Banque en CBC Assurances	ČSOB en ČSOB Poist'ovňa (Slowakije) K&H Bank en K&H Insurance (Hongarije) Kredyt Bank en WARTA (Polen) CIBank en DZI Insurance (Bulgarije)	Bedrijfsbankieren voor netwerkcliënten in het buitenland Traditionele geld- en kapitaalmarkt-activiteiten Aandelenbrokerage en corporate finance voor de thuismarkten	
VERKOOP OF AFBOUW IN DE TOEKOMST	Centea Fidea	NLB en NLB Vita (Slovenië) Absolut Bank (Rusland) KBC Banka (Servië) Żagiel (Polen)	Diverse gespecialiseerde investmentbank-activiteiten (waaronder activiteiten van KBC Financial Products en KBC Peel Hunt) Bedrijfsbankieren in het buitenland voor niet-netwerkcliënten	Volledig Europees privatebankingnetwerk
(belangrijkste niet-kernmaatschappijen en niet-kernactiviteiten)				

Aanhouden van een sterke kapitaalbasis en terugbetaling van de kernkapitaaleffecten verkocht aan de overheid

KBC wil zich positioneren als een kapitaalcrachtige en risicobewuste groep. Het is de bedoeling om in de komende jaren een Tier 1-ratio voor de groep aan te houden van minimaal 10% (onder de huidige Basel II-regels).

De kapitaalbasis omvat momenteel nog 7 miljard euro aan kernkapitaaleffecten waarop werd ingetekend door de Belgische en de Vlaamse overheid (details vindt u in de volgende paragraaf). KBC is van plan die kernkapitaaleffecten binnen afzienbare tijd volledig terug te betalen. Het daarvoor vereiste kapitaal en de benodigde middelen voor de financiering van de interne groei in de komende jaren zullen voornamelijk als volgt worden opgebouwd:

- door de verdere aangroei van het huidige kapitaaloverschot via winstgeneratie in de komende jaren;

- door een afbouw of verkoop van activiteiten, wat leidt tot een aanzienlijke vermindering van de risicogewogen activa. Op die manier komt een belangrijk bedrag aan kapitaal vrij. In totaal komen voor ongeveer 39 miljard euro risicogewogen activa in aanmerking voor afbouw of verkoop in de periode 2009-2013, of ongeveer 25% van het groepstotaal (bank- en verzekeringsbedrijf samen, ten opzichte van de situatie op 31 december 2008). De grootste vermindering van risicogewogen activa vindt plaats in de merchantbankactiviteiten;
- door het realiseren van meerwaarden bij desinvesteringen;
- door het naar de beurs brengen van een minderheidsbelang in ČSOB (Tsjechië). Indien nodig kan een dergelijke operatie later worden herhaald voor andere groepsmaatschappijen in de regio;
- door andere financiële operaties (verkoop bestaande eigen aandelen, sale-and-lease-backoperaties van gebouwen, en dergelijke meer).

Bronnen voor de financiering van interne groei en terugbetaling kernkapitaaleffecten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid

Kapitaal nodig om de aan de staat verkochte kernkapitaaleffecten terug te betalen*

Financiering interne groei

Huidig kapitaaloverschot

Interne winstgeneratie

Vermindering van risicogewogen activa

Meerwaarden bij verkoop activiteiten

Naar de beurs brengen van minderheidsbelang in ČSOB

Overige maatregelen

* 7 miljard euro, terugbetaling tegen 150% (voor de transactie met de Belgische overheid bestaat er bovendien een omruiloptie die een terugbetaling tegen 115% tot 150% mogelijk maakt – zie verder).

Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid

Hoewel KBC's solvabiliteitspositie tot net voor de crisis als bijzonder sterk werd aangezien, zorgde de eis van de markt tot hogere kapitaalbuffers, gecombineerd met aanzienlijke waardeverliezen op de portefeuille gestructureerde kredieten, ervoor dat de groep, om zijn kapitaalbasis op een voldoende hoog niveau te houden, kapitaalversterkende instrumenten heeft uitgegeven waarop de Belgische federale overheid en de Vlaamse regionale overheid intekenden. Het gaat hierbij in totaal om 7 miljard euro aan kernkapitaaleffecten, opgenomen door de Belgische staat (3,5 miljard euro) en het Vlaams Gewest (3,5 miljard euro), en een garantieovereenkomst voor 20 miljard euro aan CDO- en MBIA-gerelateerd risico.

7 miljard euro kernkapitaaleffecten, verkocht aan de Belgische staat en het Vlaams Gewest

Sinds eind 2008 gaf de KBC-groep 7 miljard euro aan perpetuele, niet-overdraagbare kernkapitaaleffecten zonder stemrecht uit, pari passu met gewone aandelen bij liquidatie, en waarop werd ingetekend door de Belgische staat (de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij) en het Vlaams Gewest (elk voor 3,5 miljard euro). De transactie met de Belgische staat werd gesloten in december 2008, terwijl de overeenkomst met het Vlaams Gewest werd afgerond in juli 2009.

De opbrengst van die transacties werd door de KBC-groep gebruikt om het kernkapitaal van zijn bankactiviteiten te versterken met in totaal 5,5 miljard euro (via een gewone kapitaalverhoging van KBC Bank) en om de solvabiliteitsmarge van zijn verzekeringsactiviteiten te verhogen met 1,5 miljard euro (via een gewone kapitaalverhoging van KBC Verzekeringen).

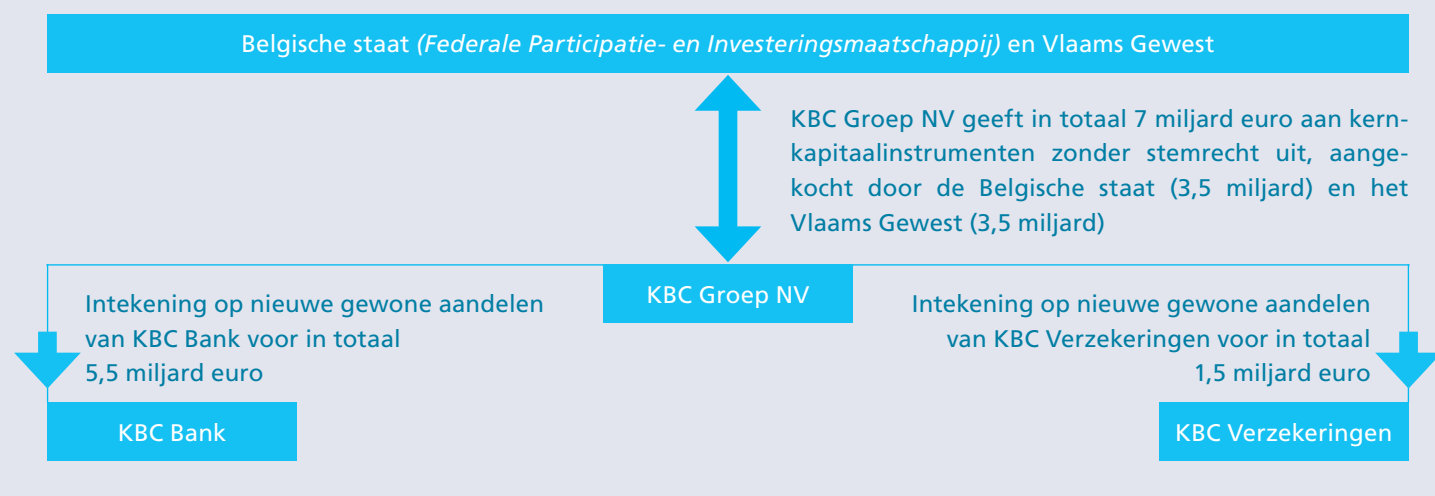
Overige kenmerken van de transacties:

- uitgifteprijs: 29,50 euro per effect;
- couponrente: het hoogste van (i) 2,51 euro per effect (wat overeenstemt met een interest van 8,5%) en (ii) 120% van het uitgekeerde dividend op gewone aandelen voor 2009 (voor de interestbetaling in 2010) en 125% voor 2010 en de volgende jaren (voor de interestbetaling in 2011 en later); er is geen coupon als er geen dividend wordt uitgekeerd;
- terugkoopoptie: KBC heeft op ieder ogenblik het recht om alle of een deel van de effecten terug te kopen (onder voorbehoud van goedkeuring door de financiële toezichthouder) tegen 150% van de uitgifteprijs (44,25 euro), contant te betalen;
- omruiloptie (alleen geldig voor de transactie met de Belgische staat): na afloop van drie jaar (dus in december 2011) heeft KBC op ieder ogenblik het recht om de effecten te ruilen in gewone aandelen op een één-voor-éénbasis; als KBC daarvoor kiest, kan de staat opteren voor contante terugbetaling van de effecten. Het contante bedrag zal 115% van de uitgifteprijs bedragen vanaf het vierde jaar, en zal elk volgend jaar met 5 procentpunten worden verhoogd tot een maximum van 150%.

In het kader van deze ontvangen overheidssteun legde KBC op 30 september 2009 aan de Europese Commissie een gedetailleerd plan voor dat, naast de vernieuwde strategie, ook een terugbetalingsplan voor de voornoemde kernkapitaaleffecten omvatte. Het plan werd op 18 november 2009 goedgekeurd door de Europese Commissie. Meer details hierover vindt u hierboven in dit hoofdstuk, onder Aanhouden van een sterke kapitaalbasis en terugbetaling van de kernkapitaaleffecten verkocht aan de overheid.

ONZE STRATEGIE EN MANAGEMENT

Overzicht kapitaaloperaties met Belgische staat en Vlaams Gewest

Garantieovereenkomst voor 20 miljard euro aan CDO- en MBIA-gerelateerd risico

Op 14 mei 2009 ondertekende KBC Groep NV een garantieovereenkomst met de Belgische staat betreffende een groot deel van zijn portefeuille gestructureerde kredieten.

Het plan betreft, vereenvoudigd voorgesteld, een notioneel bedrag van in totaal 20 miljard euro, en omvat 5,5 miljard euro aan niet-afgedekte super senior CDO-beleggingen en 14,4 miljard euro aan tegenpartijrisico op MBIA. Tegen betaling van een garantiepremie koopt KBC een garantie van de staat die 90% van het risico op wanbetaling dekt, na een eerste eigenverliesdeel.

De transactie is als volgt gestructureerd:

- eerste tranche ad 3,2 miljard euro: alle kredietverliezen worden gedragen door KBC;
- tweede tranche ad 2 miljard euro: kredietverliezen worden gedragen

- door KBC; KBC heeft de optie om aan de Belgische staat te vragen in te schrijven op nieuw uitgegeven KBC-aandelen tegen marktwaarde, voor 90% van het verlies in deze tranche (KBC behoudt 10% eigen risico);
- derde tranche ad 14,8 miljard euro: de kredietverliezen worden voor 90% in contanten gecompenseerd door de staat (KBC behoudt 10% risico).

Door deze overeenkomst wordt de mogelijke negatieve invloed van de betreffende MBIA- en CDO-risico's grotendeels uitgeschakeld. Bij de start van de overeenkomst had het nog overblijvende neerwaartse risico vooral betrekking op de eigenrisicogedeelten; er blijft niettemin enige resultaatvolatiliteit in de toekomst, aangezien bijvoorbeeld stijgende marktwaarden ertoe kunnen leiden dat bestaande waardeverliezen worden teruggeboekt (met positieve invloed op het resultaat), maar als daarna de marktwaarde van de betrokken producten opnieuw daalt, moeten er wel nieuwe waardeverliezen worden geboekt. In elk geval wordt het gecumuleerde totaal van waardeverliezen afgetopt door de garantieovereenkomst.

Garantieovereenkomst met Belgische staat met betrekking tot de portefeuille gestructureerde kredieten (vereenvoudigd)

Tranches*	Garantiestructuur	Verbindenis tot intekening op kapitaalverhoging
Eerste verliestranche van 3,2 miljard euro	KBC draagt 100% van de verliezen tot 5,2 miljard euro	–
Tweede verliestranche van 2 miljard euro		De Belgische staat zal, wanneer KBC dat vraagt, intekenen op nieuwe KBC-aandelen tot een bedrag van 90% van de verliezen in de tweede verliestranche, d.w.z. 1,8 miljard euro
Derde verliestranche van 14,8 miljard euro	De Belgische staat vergoedt 90% van de verliezen (KBC behoudt 10% eigen risico)	–

* De CDO-portefeuille bestaat uit verschillende CDO's. De garantiestructuur geldt per CDO; de in de tabel vermelde cijfers betreffen de som van alle CDO's die onder het plan vallen.

Juridische structuur en managementstructuur van de groep

De juridische structuur van de groep per eind 2009 wordt in het schema weergegeven. De groep bestaat uit een holdingmaatschappij – KBC Groep NV – die drie onderliggende vennootschappen controleert: KBC Bank, KBC Verzekeringen en KBL European Private Bankers (verder

KBL EPB). Elk van die vennootschappen bezit een aantal dochter- en kleindochtermaatschappijen. Een volledige opsomming daarvan vindt u op www.kbc.com.

De managementstructuur van de groep is opgebouwd rond vijf divisies. Elke divisie wordt geleid door een managementcomité, dat opereert onder het Groeps-Directiecomité en toezicht houdt op zowel bank- als verzekeringsactiviteiten.

De managementcomités worden voorgezeten door een chief executive officer of CEO (in het geval van de Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties door de chief operating officer of COO). De divisie-CEO's en de COO vormen samen met de groeps-CEO, de chief financial officer (CFO) en de chief risk officer (CRO) het Directiecomité van de groep. Een beschrijving van elke divisie vindt u in de desbetreffende hoofdstukken, verder in dit jaarverslag.

ONZE STRATEGIE EN MANAGEMENT

Voorstelling van het directiecomité van de groep

Het Groeps-Directiecomité (DC) is verantwoordelijk voor het beheer van de groep binnen de door de Raad van Bestuur uitgestippelde algemene strategie en wordt voorgezeten door de groeps-CEO. De leden van het DC worden benoemd door de Raad van Bestuur. Enkele leden van het DC hebben ook zitting in de Raad van Bestuur als gedelegeerd bestuurder. Meer informatie over het bestuur van onze groep vindt u in het hoofdstuk Corporate governance.

In 2009 werd het DC ingrijpend gewijzigd en verjongd. Jan Vanhevel werd chief executive officer (CEO), als opvolger van André Bergen. John Hollows werd CEO van de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, Luc Popelier volgde Guido Segers op als CEO van de Divisie Merchantbanking (marktactiviteiten) en Johan Thijs werd CEO van de Divisie België, als opvolger van Danny De Raymaeker, die chief operating officer werd. Herman Agneessens ging met pensioen; hij werd als chief financial officer opgevolgd door Luc Philips, terwijl Chris Defrancq (vroeger chief operating officer) de functie van chief risk officer opnam.

Jan Vanhevel

°1948

Doctor in de Rechten en Licentiaat
Notariële Wetenschappen
(Katholieke Universiteit Leuven)

Bij KBC sinds 1971

Groeps-CEO en CEO van de
bedrijfsbankieractiviteiten van de
Divisie Merchantbanking

Luc Popelier

°1964

Licentiaat Toegepaste
Economische Wetenschappen
(Universiteit Antwerpen)

Bij KBC sinds 1988

CEO van de marktactiviteiten van
de Divisie Merchantbanking

Johan Thijs

°1965

Licentiaat Wetenschappen
(Toegepaste Wiskunde) en
Actuariële Wetenschappen
(Katholieke Universiteit Leuven)

Bij KBC sinds 1988

CEO Divisie België

°1959
 Handels- en bedrijfseconomisch ingenieur
 (Katholieke Universiteit Leuven) en
 Master Interne Audit (Universiteit Antwerpen)
 Bij KBC sinds 1984
 Chief operating officer (COO)

Danny De Raymaeker

Luc Philips

°1951
 Licentiaat Handels- en Financiële
 Wetenschappen (Hoger Instituut
 voor Bestuurs- en Handelsweten-
 schappen Brussel)
 Bij KBC sinds 1971
 Chief financial officer (CFO)

Chris Defrancq

°1950
 Licentiaat Wiskunde (Universiteit Gent)
 en Licentiaat Actuariële Wetenschappen
 (Katholieke Universiteit Leuven)
 Bij KBC sinds 1998
 Chief risk officer (CRO)

John Hollows

°1956
 Licentiaat Rechten en Economie
 (Universiteit Cambridge)
 Bij KBC sinds 1996
 CEO Divisie Centraal- en
 Oost-Europa en Rusland

°1947

Burgerlijk ingenieur
 (Université catholique de Louvain),
 MBA (University of Chicago)
 Bij KBC sinds 1983
 CEO Divisie Europese Private Banking

Etienne Verwilghen

INFORMATIE VOOR ONZE AANDEEL- EN OBLIGATIEHOUDERS

Ratings KBC Bank
Aa3 (Moody's)
A (Standard & Poor's)
A (Fitch)

Wijziging koers KBC-aandeel in 2009:
+42%

Marktkapitalisatie op 31-12-2009:
11 miljard euro

Terugkoopprogramma voor
bepaalde hybride effecten in 2009
succesvol afgesloten

Aandeelhoudersstructuur

31-12-2009*	Aantal gewone aandelen	In procenten
KBC Ancora	82 216 380	23%
Cera	25 903 183	7%
MRBB	42 562 675	12%
Andere vaste aandeelhouders	39 867 989	11%
Subtotaal	190 550 227	53%
KBC-groepsmaatschappijen	18 189 217	5%
Free float	149 178 681	42%
Totaal	357 918 125	100%

* De gegevens zijn gebaseerd op de valutadatum. Voor KBC Ancora, Cera, MRBB en de Andere vaste aandeelhouders betreft het de toestand zoals vermeld in de laatste kennisgevingen op of vóór balansdatum (1 september 2008); voor de andere gegevens betreft het 31-12-2009. Op balansdatum waren er geen in aandelen converteerbare obligaties in omloop.

Kredietratings

31-12-2009	Langetermijnrating (+ outlook)	Kortetermijnrating
Fitch		
KBC Bank	A (Stabiel)	F1
KBC Verzekeringen	A (Stabiel)	-
KBC Groep NV	A (Stabiel)	F1
Moody's		
KBC Bank	Aa3 (Negatief)	P-1
KBC Groep NV	A1 (Negatief)	P-1
Standard & Poor's		
KBC Bank	A (Stabiel)	A1
KBC Verzekeringen	A (Stabiel)	-
KBC Groep NV	A- (Stabiel)	A2

Belangrijkste ontwikkelingen van de langetermijnratings in 2009:

- in januari 2009 paste Moody's de ratings van KBC Groep NV en KBC Bank met 1 notch naar beneden aan;
- in maart 2009 paste Standard & Poor's de ratings van KBC Groep NV, KBC Bank en KBC Verzekeringen met 1 notch naar beneden aan;
- in mei 2009 paste Fitch de ratings van KBC Groep NV, KBC Bank en KBC Verzekeringen met 1 notch naar beneden aan.

Het KBC-aandeel in 2009

Gegevens KBC-aandeel

Tickercodes

Bloomberg			KBC BB
Datastream			B:KB
Reuters			KBC.BR

	2007	2008	2009
Aantal uitstaande aandelen op 31 december, in duizenden	355 115	357 753	357 918
Aantal dividendgerechtigde aandelen op 31 december, in duizenden	342 568	341 819	344 392
Hoogste koers van het boekjaar, in euro	106,2	95,0	39,4
Laagste koers van het boekjaar, in euro	85,9	18,2	5,5
Gemiddelde koers van het boekjaar, in euro	95,8	65,2	20,9
Slotkoers van het boekjaar, in euro	96,2	21,5	30,4
Marktkapitalisatie, in miljarden euro, op 31 december	34,2	7,7	10,9
Gemiddelde dagelijkse omzet, aantal aandelen	784 602	1 035 638	1 564 962
Gemiddelde dagelijkse omzet, in miljoenen euro	75,2	67,5	31,1
Eigen vermogen per aandeel	50,7	31,5	28,4

Rendement op jaarbasis (inclusief dividenden)	KBC Groep NV	DJ EURO STOXX Banks
1 jaar, 2008–2009	+42%	+54%
3 jaar, 2006–2009	-29%	-18%
5 jaar, 2004–2009	-9%	-2%

Dividend: over het boekjaar 2009 wordt geen dividend uitgekeerd. KBC heeft de intentie – behoudens onvoorziene omstandigheden – om vanaf 2011 opnieuw dividenden in contanten uit te keren (op basis van de winst over 2010).

Ontwikkeling aantal eigen aandelen van KBC Groep NV

Totaal aantal eigen aandelen in het bezit van KBC Groep NV op 31 december 2008	14 253 502
Wijzigingen in 2009	0
Totaal aantal eigen aandelen in het bezit van KBC Groep NV op 31 december 2009	14 253 502

INFORMATIE VOOR ONZE AANDEEL- EN OBLIGATIEHOUDERS

Informatie met betrekking tot hybride Tier 1-emissies

Coupons uit te keren op uitstaande hybride Tier 1-emissies van KBC

In het kader van de staatssteun die aan diverse Europese financiële instellingen werd verleend, is het de regel om geen betalingen te doen van *niet-verplichte coupons* op achtergestelde perpetuele hybride Tier 1-effecten. Aangezien de couponbetalingen op de betreffende hybride uitgiften van KBC echter als verplicht worden beschouwd, betaalde KBC in 2009 alle couponuitkeringen voor deze instrumenten. Er werden geen vervroegde terugbetalingen (calls) gedaan.

Terugkoopprogramma voor hybride leningen

In het najaar besliste KBC een aantal uitstaande hybride emissies terug te kopen (zie tabel). Die terugkoopoperatie werd op 13 oktober 2009 afgesloten. In elk van de gevallen werd 70% van de nominale waarde betaald. In totaal werd ongeveer 72% van het uitstaande bedrag van de betreffende hybride leningen teruggekocht voor een totaal nominaal bedrag van 1,1 miljard euro. KBC betaalde die operatie met zijn beschikbare liquiditeiten. Deze terugkoop leidde tot een positieve resultaatsinvloed van 0,1 miljard euro na belastingen en een positieve invloed van +0,19% op de core Tier 1-ratio van de groep.

Terugkoop van hybride Tier 1-emissies uitgegeven of gegarandeerd door KBC Bank, 31-12-2009

Beschrijving	Oorspronkelijk nominaal bedrag	Nominaal bedrag op 31-12-2009
KBC Bank	525 mln. GBP	45 mln. GBP
KBC Bank Funding Trust II	280 mln. EUR	119 mln. EUR
KBC Bank Funding Trust III	600 mln. USD	173 mln. USD
KBC Bank Funding Trust IV	300 mln. EUR	121 mln. EUR

Financiële kalender

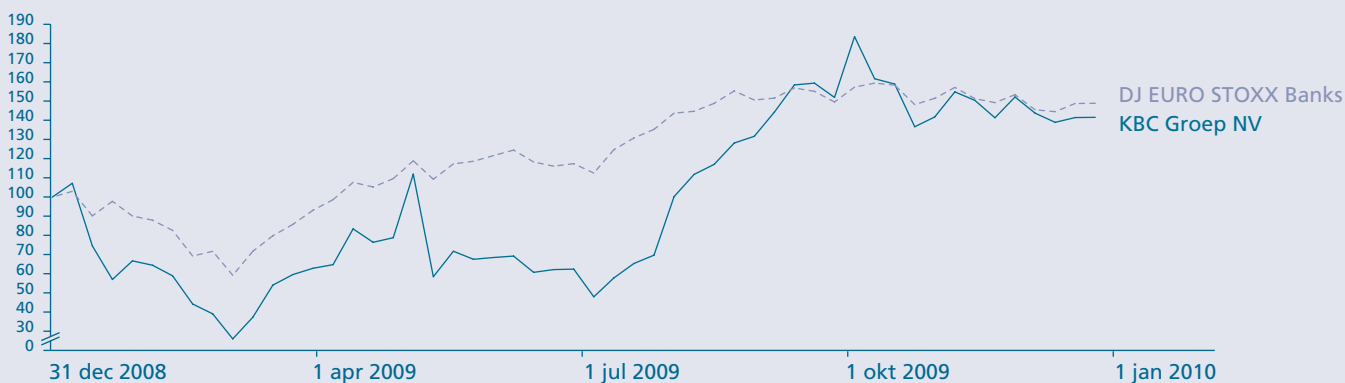
Boekjaar 2009	Publicatie resultaten: 11 februari 2010 Publicatie embedded value levensverzekeringen: 31 maart 2010 Jaarverslag en Risk Report over 2009 beschikbaar: 9 april 2010 CSR Report beschikbaar: 22 april 2010 Algemene Vergadering: 29 april 2010
1kw2010	Publicatie resultaten: 12 mei 2010
2kw2010	Publicatie resultaten: 5 augustus 2010
3kw2010	Publicatie resultaten: 10 november 2010
4kw2010	Publicatie resultaten: 10 februari 2011

De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op de website www.kbc.com.

Contactadressen voor beleggers, analisten en pers

Investor Relations Office	
E-mail	investor.relations@kbc.com
Website	www.kbc.com
Adres	KBC Groep NV, Investor Relations Office – IRO, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
Pers	
Persdienst	Viviane Huybrecht (directeur Communicatie Groep, woordvoester)
Tel.	+ 32 2 429 85 45
E-mail	pressofficekbc@kbc.be
Website	www.kbc.com
Adres	KBC Groep NV, Communicatie Groep – GCM, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Koersontwikkeling KBC-aandeel (31 december 2008 = 100, eindeweekkoersen)

ONS RESULTAAT IN 2009

- Bevredigende onderliggende nettobedrijfsresultaten: 1,7 miljard euro in 2009 versus 2,3 miljard euro in 2008. De Divisie België neemt daarvan 1,1 miljard euro voor zijn rekening, de Divisie Centraal- en Oost-Europa 0,1 miljard euro, de Divisie Merchantbanking 0,4 miljard euro, de Divisie Europese Private Banking 0,1 miljard euro en het Groepscenter -0,1 miljard euro.
- Het IFRS-nettoresultaat van de groep bedroeg een negatieve 2,5 miljard euro in 2009 en was bijzonder nadelig beïnvloed door afwaarderingen op gestructureerde producten (vooral in het eerste kwartaal van het jaar), afwikkelingsverliezen in verband met stopgezette derivatenactiviteiten (vooral in het tweede kwartaal) en afwaarderingen op goodwill (vooral in het vierde kwartaal). Na verliesgevend eerste kwartaal opnieuw positieve nettoresultaten vanaf het tweede kwartaal van het jaar.
- Gezondere krediet- en depositomarges zorgen voor stijgende rente-inkomsten: +587 miljoen euro of +12%, tegenover 2008, op onderliggende basis.
- Stijgende verkoop van levensverzekeringen (+11% tegenover 2008). Gecombineerde ratio schadeverzekeringen: 98%.
- Daling van de onderliggende nettoprovisie-inkomsten met 186 miljoen euro (-11%) op jaarbasis. Na sterke daling in eerste kwartaal opnieuw stijging van provisie-inkomsten uit assetmanagement vanaf het tweede kwartaal van 2009.
- Bijna-status-quo van de tradinginkomsten (+5 miljoen euro tegenover 2008, op onderliggende basis).
- Per saldo hogere gerealiseerde meerwaarden uit de beleggingsportefeuilles (+178 miljoen euro), maar daling dividenden (-114 miljoen euro).
- Lagere kosten: -703 miljoen euro (-13%) tegenover 2008 op onderliggende basis, onder meer als gevolg van vermindering variabele personeelsvergoedingen en afbouw merchantbankactiviteiten.
- Sterke stijging van kredietverliezen: +1,1 miljard euro (+132%) tegenover 2008. Blijvend lage kredietverliezen in België, maar hogere kredietverliezen in Centraal- en Oost-Europa en in de kredietportefeuilles buiten de thuismarkten. Bovendien 0,5 miljard euro afwaardering van goodwill. Anderzijds lagere afwaarderingen op effecten: -1 miljard euro (-74%) tegenover 2008, dankzij herstel van aandelenbeurzen.
- Daling kredietvolume (-4%), waarbij de stijging in België (+3%) werd gecompenseerd door een daling in Centraal- en Oost-Europa (-6%) en bij Merchantbanking (-7%), dat laatste als gevolg van de afbouw van de internationale kredietportefeuille. Stijging van de uitstaande levensverzekeringsreserves met 12% tegenover eind 2008.
- Totaal eigen vermogen op 31-12-2009 bedraagt 17,2 miljard euro (inclusief 7 miljard euro aan kernkapitaalinstrumenten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid). Tier 1-kapitaalratio van de groep bereikt 10,8% per einde jaar.

Onderliggend nettoresultaat 2009:

1,7 miljard euro

Invloed uitzonderlijke factoren in 2009:

-4,2 miljard euro

Stijging onderliggende nettorente-

inkomsten in 2009: **+12%**

Daling onderliggende

exploitatiekosten in 2009: **-13%**

Toename kredietverliezen in 2009:

+1,1 miljard euro

Tier 1-kapitaalratio van de groep, eind

2009: **10,8%**

Overzicht van de winst-en-verliesrekening

Resultaten van de KBC-groep (in miljoenen euro)	IFRS		Onderliggend resultaat	
	2008	2009	2008	2009
Nettorente-inkomsten	4 992	6 065	4 910	5 497
Bruto verdiende premies, verzekeringen	4 585	4 856	4 585	4 856
Niet-leven	2 052	1 925	2 052	1 925
Leven	2 533	2 931	2 533	2 931
Bruto technische lasten, verzekeringen	-3 883	-4 436	-3 883	-4 416
Niet-leven	-1 205	-1 244	-1 205	-1 224
Leven	-2 678	-3 192	-2 678	-3 192
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-72	-64	-72	-64
Dividendinkomsten	259	145	196	96
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-3 481	-3 450	933	938
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	95	273	343	293
Nettoprovisie-inkomsten	1 714	1 492	1 755	1 569
Overige netto-inkomsten	618	428	404	342
Totale opbrengsten	4 827	5 310	9 172	9 111
Exploitatiekosten	-5 600	-5 292	-5 591	-4 888
Bijzondere waardeverminderingen	-2 234	-2 777	-743	-1 913
Waarvan op leningen en vorderingen	-822	-1 903	-641	-1 883
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-1 333	-350	-44	-16
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	-1	-22	13	-22
Winst vóór belastingen	-3 007	-2 781	2 850	2 289
Belastingen	629	234	-470	-507
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0
Winst na belastingen	-2 379	-2 547	2 381	1 782
Winst na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	105	-82	111	58
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-2 484	-2 466	2 270	1 724
Opdeling naar divisie				
Divisie België	-397	961	1 145	1 103
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	188	-242	687	140
Divisie Merchantbanking	-2 164	-3 272	418	411
Divisie Europese Private Banking	-153	109	161	140
Groepscenter	41	-21	-140	-71
Opdeling naar juridische structuur				
Bankbedrijf	-1 272	-2 423	1 454	1 114
Verzekeringsbedrijf	-987	-140	744	505
Europees Private Bankingbedrijf	-146	97	155	125
Holdingbedrijf	-79	1	-83	-20
Rendement op eigen vermogen (ROE)	-18%	-23%	16%	16%
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	104%	104%	64%	55%
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	95%	98%	95%	98%
Kredietkostenratio, bankieren	0,70%	1,11%	0,46%	1,11%

Voor een definitie van de ratio's: zie glossarium. Voor een omschrijving van onderliggend resultaat: zie verder.

De belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring in 2009 zijn vermeld in Toelichting 41 in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening. De totale invloed op het nettoresultaat van die consolidatiekringwijzigingen

en van de wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten samen was beperkt (ruwweg +0,1 miljard euro op een nettoresultaat van -2,5 miljard euro).

ONS RESULTAAT IN 2009

IFRS-resultaat versus onderliggend resultaat

Naast het overzicht van de resultaten opgesteld in overeenstemming met de IFRS (zoals goedgekeurd voor toepassing binnen de EU), verstrekt KBC ook *onderliggende resultaten*, waarbij alle uitzonderlijke elementen worden uitgesloten en bepaalde elementen worden herschikt om de resultaten van de gewone bedrijfsontwikkeling duidelijker te maken. Een

uitvoerige beschrijving van de verschillen met de IFRS-cijfers vindt u in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichtingen bij de gesegmenteerde informatie. In de onderstaande tabellen vindt u een samenvatting van die verschillen, en een overzicht van de in 2008 en 2009 uit het onderliggend resultaat uitgesloten elementen.

Vereenvoudigd overzicht van de verschillen tussen de resultaten volgens IFRS en de onderliggende resultaten

	Resultaten volgens IFRS	Onderliggende resultaten
Reëlewaardeveranderingen van ALM-afdekkingsinstrumenten	Onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	Uitgesloten
Reëlewaardeveranderingen van eigen schuldinstrumenten	Inbegrepen	Uitgesloten
Uitzonderlijke elementen (waaronder uitzonderlijke waardeverliezen op financiële activa – CDO's, aandelen, enz. – als gevolg van de financiële crisis)	Inbegrepen	Uitgesloten
Rente i.v.m. ALM-afdekkingsinstrumenten	Onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	Onder Nettorente-inkomsten
Opbrengsten van professionele tradingactiviteiten	Verdeeld over verschillende componenten	Samengebracht onder Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde

Overzicht van de uit het onderliggend resultaat uitgesloten elementen (in miljoenen euro)

	2008	2009
Bedragen vóór belastingen en minderheidsbelangen		
Reëlewaardeveranderingen van ALM-afdekkingsinstrumenten	-454	79
Reëlewaardeveranderingen van eigen schuldinstrumenten	371	44
Uitzonderlijke elementen		
Verliezen gerelateerd aan CDO's/monolineverzekeraars	-4 004	-1 849
Vergoeding voor overheidsgarantieregeling i.v.m. CDO-gerelateerde risico's	-	-1 409
Waardeverliezen op aandelen in portefeuille	-1 101	-367
Waardeverliezen i.v.m. Amerikaanse en IJslandse banken	-439	65
Verlies door afwikkeling van derivatenposities (KBC Financial Products)	-245	-1 078
Waardeverminderingen op goodwill	-10	-493
Terugkoop hybride Tier 1-effecten	-	128
Overige	26	141
Belastingen en belangen van derden i.v.m. bovenvermelde elementen	1 104	549
Totaal uitzonderlijke elementen	-4 754	-4 190

Kerncijfers balans, solvabiliteit en beheerd vermogen

Geselecteerde balans- en solvabiliteitsinformatie en beheerd vermogen, KBC-groep (in miljoenen euro)	2008	2009
Balanstotaal	355 317	324 231
Leningen en voorschotten aan cliënten	157 296	153 230
Effecten	94 897	98 252
Deposito's van cliënten en schuldpapier	196 733	193 464
Bruto technische voorzieningen en schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	26 724	29 951
Risicogewogen activa	155 291	143 359
Totaal eigen vermogen	15 376	17 177
Waarvan eigen vermogen van de aandeelhouders	10 710	9 662
Eigen vermogen per aandeel, in euro	31,5	28,4
Tier 1-ratio, groep	8,9%	10,8%
Beheerd vermogen, per divisie	206 842	205 234
België	151 037	145 719
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	11 729	12 419
Merchantbanking	36	20
Europese Private Banking	44 040	47 076

Analyse van de voornaamste posten van de winst-en-verliesrekening en de balans

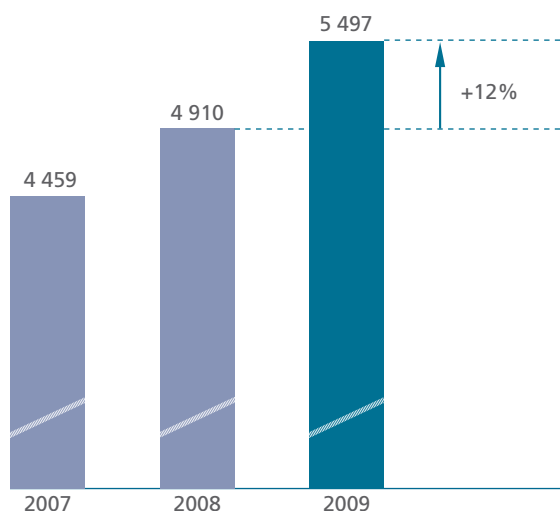
Nettorente-inkomsten

Gezondere krediet- en depositomarges zorgen voor stijgende rente-inkomsten

De nettorente-inkomsten bedroegen 6 065 miljoen euro in 2009. Op onderliggende basis is dat 5 497 miljoen euro, een toename met 12% tegenover het jaar daarvoor. Dat is vooral te danken aan een gestegen nettorentemarge (van 1,68% naar 1,84%) als gevolg van gezondere krediet- en depositomarges in 2009 (onder meer in België, waar bijvoorbeeld de basisrente op de klassieke depositoboekjes is gedaald tot 1% na de historische piek van 4% in de zomer van 2008), een verschuiving naar depositoproducten met een hogere marge voor de groep (onder meer van termijnrekeningen naar depositoboekjes) en de positieve invloed van de herbelegging van de kernkapitaal-effecten uitgegeven aan de overheid.

Algemeen gesproken daalden de krediet- en depositovolumes tegenover het vorige jaar (met 4% en 5%, respectievelijk). De kleine stijging van de Belgische retailkredieten (+3%) werd tenietgedaan door een intentionele afbouw van kredieten op enkele Centraal-Europese markten (-6%, vooral Rusland en Hongarije) en in de internationale kredietportefeuille (-7%), als gevolg van de strategische herfocussering op de thuismarkten.

Nettorente-inkomsten
(onderliggend, in miljoenen euro)

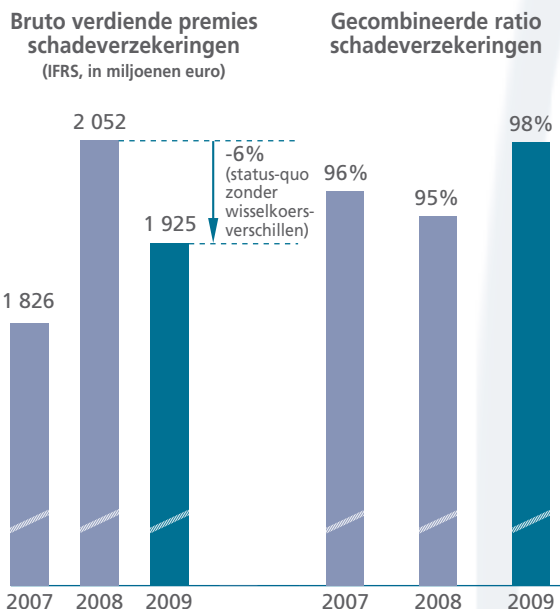
Premies en technische lasten schadeverzekeringen

Premie-inkomsten ruwweg stabiel; hogere gecombineerde ratio in Centraal- en Oost-Europa

In 2009 bedroegen de bruto verdiende premies van schadeverzekeringen 1 925 miljoen euro, en bleven daarmee ruwweg stabiel tegenover het jaar daarvoor (zonder het negatieve effect van de waardedaling van enkele CEER-munten ten opzichte van de euro). In België was er een groei van 3,5% – een voortzetting van de gestage groei uit het verleden – maar in Centraal- en Oost-Europa, dat al tekent voor 40% van de premie-inkomsten van de groep, verminderden de premie-inkomsten uit schadeverzekeringen met 5% (zonder het munteffect).

Het schadeverzekeringsbedrijf zette opnieuw een goede technische prestatie neer, wat onder meer tot uiting komt in een gecombineerde ratio van 98%, weliswaar iets hoger dan in het jaar daarvoor (95%). Dat had vooral te maken met Centraal- en Oost-Europa, waar de gecombineerde ratio steeg tot 104%, vooral door hoge schadelasten in Polen, waardoor de gecombineerde ratio voor dat land een hoge 113% bedroeg. In Slowakije bedroeg de gecombineerde ratio 104%. In de andere landen bleef de ratio beneden 100% (90% in Tsjechië, 83% in Hongarije en 96% in Bulgarije).

De reserveringsratio van de volledige groep bedroeg 181% per eind 2009.

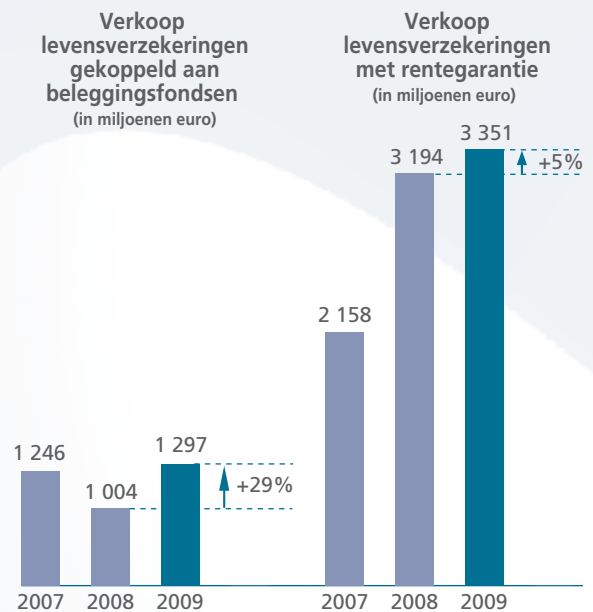
Premies en technische lasten levensverzekeringen

Stijging verkoop levensverzekeringen

De bruto verdiende premies van levensverzekeringen bedroegen 2 931 miljoen euro in 2009, maar dat is, conform IFRS, exclusief bepaalde types levensverzekeringen (vooral levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen, de zogenoemde tak 23-producten).

Wanneer de premie-inkomsten voor die producten worden meegeteld, bedragen de totale premie-inkomsten uit levensverzekeringen 4,7 miljard euro, of 11% meer dan in het jaar daarvoor. De stijging doet zich voor bij de Divisie België en bij de Divisie Europese Private Banking, en komt zowel op rekening van de producten met rentegarantie (tak 21), die een aangroei van 5% in een jaar tijd lieten zien (wat nog altijd te maken heeft met een vlucht naar veiligheid die zich vooral in het eerste halfjaar manifesteerde) als op rekening van de levensverzekeringsproducten gekoppeld aan beleggingsfondsen (tak 23). Die laatste stegen opnieuw vanaf het tweede kwartaal van 2009 (met een sterke versnelling in het laatste kwartaal van het jaar), als gevolg van het verbeterde beleggingsklimaat, waardoor ze op jaarbasis 29% hoger uitkwamen dan in het jaar daarvoor.

De totale Levensreserves van de groep bedroegen 25 miljard euro op 31 december 2009, 12% meer dan een jaar eerder. De Divisie België neemt het grootste deel van die reserves voor zijn rekening (87%), de Divisie Europese Private Banking en de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland tekenden eind 2009 elk voor ongeveer 6% van die reserves.

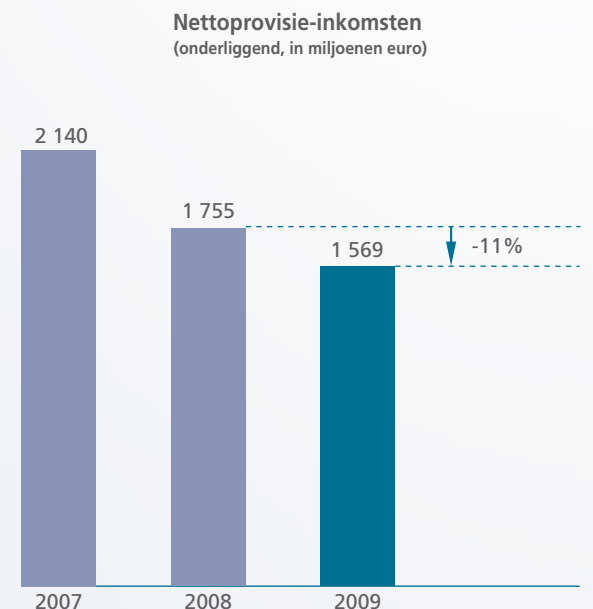
Nettoprovisie-inkomsten

Opnieuw stijging van provisie-inkomsten uit assetmanagement vanaf 2kw09

De nettoprovisie-inkomsten bedroegen 1 492 miljoen euro in 2009, of 1 569 miljoen euro op onderliggende basis. Dat laatste is 11% minder dan in het jaar daarvoor; op kwartaalbasis echter is er opnieuw een geleidelijke stijging van de provisie-inkomsten vanaf het tweede kwartaal, na het bijzonder zwakke eerste kwartaal.

Deze heropleving van de provisie-inkomsten vanaf het tweede kwartaal is hoofdzakelijk te danken aan de stijging van de provisie-inkomsten uit assetmanagementactiviteiten, dankzij de geleidelijke verbetering van het beleggingsklimaat en een verschuiving naar producten met een hogere marge voor de groep. Bovendien was er een daling van de (aan de verzekeringsagenten) betaalde provisies in verband met de verkoop van verzekeringen, wat per saldo een positieve invloed had op de ontwikkeling van de totale nettoprovisie-inkomsten.

Eind 2009 bedroeg het totale beheerd vermogen van de groep (beleggingsfondsen en vermogensbeheer voor particuliere en institutionele beleggers) om en bij de 205 miljard euro, grosso modo vergelijkbaar met het niveau van een jaar daarvoor (waarbij de netto-uitstroom werd gecompenseerd door een stijging van de prijzen van de betreffende activa). Het grootste deel van het beheerd vermogen heeft betrekking op de Divisie België (146 miljard euro) en de Divisie Europese Private Banking (47 miljard euro). De Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland tekende eind 2009 al voor 12 miljard beheerd vermogen.

ONS RESULTAAT IN 2009

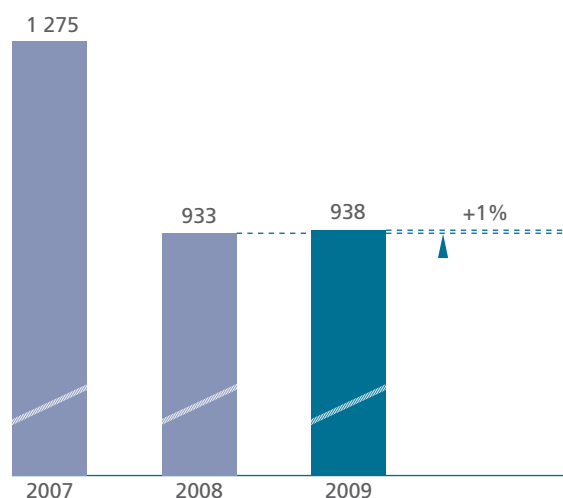
Trading- en reëlewaarderresultaten

Bevredigende tradinginkomsten, maar zware invloed van CDO-risico's op IFRS-resultaat

De netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (verder trading- en reëlewaarderresultaat) bedroeg een negatieve 3 450 miljoen euro in 2009 en was – net als in het jaar daarvoor – sterk negatief beïnvloed door de waardeaanpassingen op CDO's.

Als we dit en andere uitzonderlijke elementen uitsluiten (zoals het verlies als gevolg van de stopzetting van bepaalde derivatenactiviteiten bij KBC Financial Products, de per saldo positieve invloed als gevolg van de reëlewaardeverandering van eigen schuldinstrumenten en de reëlewaardeaanpassingen van ALM-afdekkingsinstrumenten waarvoor het onderliggende instrument niet tegen reële waarde wordt geboekt in IFRS) en bovendien alle tradinggerelateerde inkomsten die volgens IFRS onder andere opbrengstenposten vallen bij dit trading- en reëlewaarderresultaat tellen, dan bedraagt het onderliggende trading- en reëlewaarderresultaat 938 miljoen euro in 2009, tegenover 933 miljoen euro in het jaar daarvoor. Dat is onder meer te danken aan de goede prestaties van de activiteiten op de geld- en kapitaalmarkten, vooral in de dealingroom in Brussel.

Trading- en reëlewaarderresultaten
(onderliggend, in miljoenen euro)

Overige inkomsten

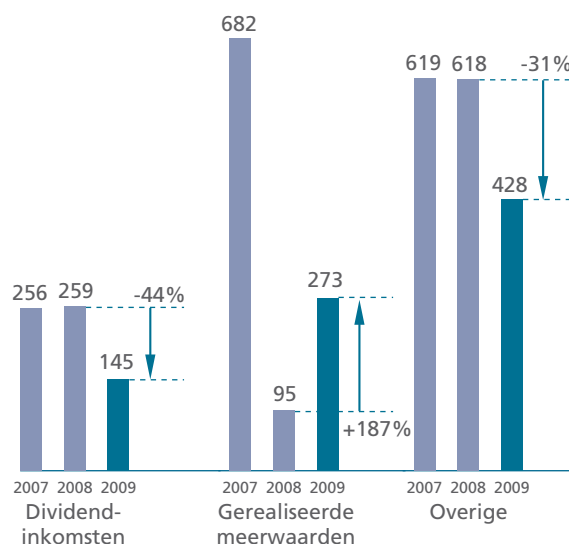
Lagere dividendopbrengsten, maar hogere gerealiseerde meerwaarden op aandelen en obligaties

De dividendinkomsten bedroegen 145 miljoen euro, zowat 44% lager dan in het jaar daarvoor, door lagere bedrijfsdividenduitkeringen en de afbouw van de aandelenportefeuilles van de groep.

De Netto gerealiseerde meerwaarden uit voor verkoop beschikbare financiële activa bedroegen 273 miljoen euro, bijna driemaal het resultaat van 2008, dankzij het geleidelijke herstel van de aandelenbeurzen en hogere gerealiseerde winsten bij de verkoop van obligaties.

De Overige netto-inkomsten bedroegen 428 miljoen euro. De belangrijkste elementen die als uitzonderlijk werden aangemerkt en op deze post betrekking hebben, vindt u in de tabel Aansluiting van de winst volgens IFRS en de onderliggende winst, in het hoofdstuk Geconsolideerde resultaten, onder Toelichtingen bij de gesegmenteerde informatie. Op onderliggende basis, dus zonder die uitzonderlijke elementen, bedroegen de Overige netto-inkomsten 342 miljoen euro in 2009, tegenover 404 miljoen euro in 2008. Circa 30 miljoen euro van deze daling wordt verklaard door een methodologische verschuiving tussen de posten Exploitatiekosten en Overige inkomsten.

Andere inkomsten
(IFRS, in miljoenen euro)

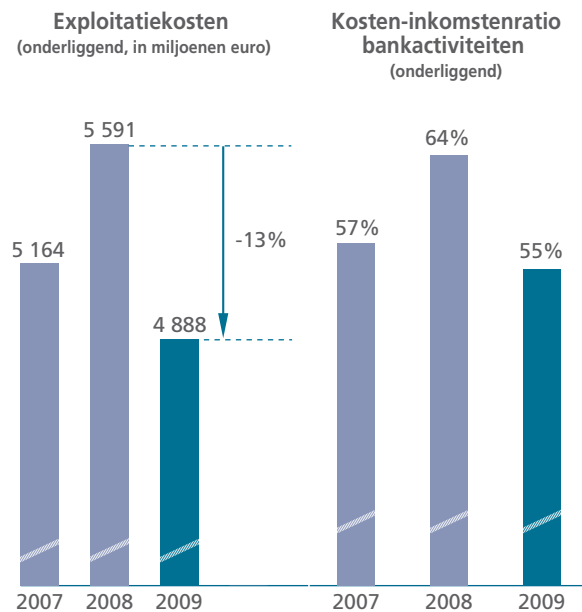

Exploitatiekosten

Lagere kosten door vermindering variabele personeelsvergoedingen en afbouw merchantbankactiviteiten

De exploitatiekosten bedroegen 5 292 miljoen euro in 2009, of 4 888 miljoen euro op onderliggende basis, dat is ongeveer 13% lager dan in het jaar daarvoor (voor de berekening van de onderliggende kosten werden onder meer de aangelegde voorzieningen in verband met CDO-claims en de kosten verbonden aan de afbouw van bepaalde investmentbankactiviteiten uitgesloten). De kostendaling was – buiten de beperkte invloed van de onder Overige inkomsten vermelde methodologische verschuiving – vooral het gevolg van lagere variabele personeelsvergoedingen en de vermindering van het personeelsbestand (in voltijdequivalenten van 59 279 naar 54 185 in een jaar tijd), deels door de afbouw van bepaalde merchantbankactiviteiten. De daling van de onderliggende kosten was dan ook het meest uitgesproken in de Divisie Merchantbanking (-23%); in de Divisie België daalden de kosten met 11%, in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland met 14% (voor twee derde verklaard door de depreciatie van de betreffende munten tegenover de euro). In de Divisie Europese Private Banking stegen de kosten met 6%.

De kosten-inkomstenratio van de bankactiviteiten (exploitatiekosten/totale opbrengsten) bedroeg in 2009 55% op onderliggende basis, een aanzienlijke verbetering tegenover het jaar daarvoor (64%). De ratio bedroeg 56% in de Divisie België, 59% in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, 40% in de Divisie Merchantbanking en 75% in de Divisie Europese Private Banking. De kostenratio van de verzekeringsactiviteiten (nettokosten/netto geboekte premies) bedroeg 32%, tegenover 34% in 2008 (31% in de Divisie België, 36% in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland en 20% in de Divisie Merchantbanking).

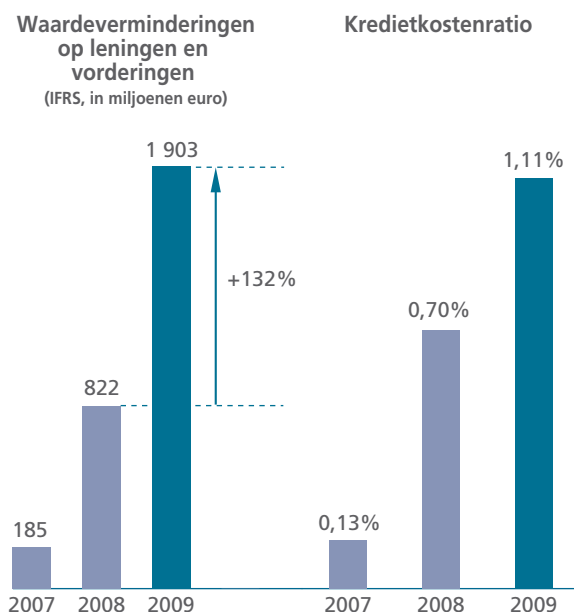

Waardeverminderingen op kredieten

Kredietverliezen blijven laag in België, maar stijgen in de rest van de wereld

De waardeverminderingen op leningen (kredietverliezen) bedroegen 1 903 miljoen euro in 2009. Dat is een stijging van 1 081 miljoen euro ten opzichte van 2008, wat uiteraard het verslechterde economische klimaat in de afgelopen periode weerspiegelt. Daardoor bedraagt de kredietkostenratio 111 basispunten (bp) in 2009, tegenover 70 bp in 2008. De stijging van de kredietverliezen is het meest uitgesproken in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland en in de Divisie Merchantbanking. De stijging bij Merchantbanking (+543 miljoen euro) heeft vooral betrekking op de kredietportefeuilles buiten de thuismarkten en bij de Amerikaanse door hypotheek gedekte effecten (die als kredieten worden geboekt). Hierdoor stijgt de kredietkostenratio er tot 132 bp. De kredietverliezen in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland stegen met 541 miljoen euro (naar verhouding vooral in Polen en Rusland). In de Divisie België, ten slotte, bleven de kredietverliezen op een bijzonder laag niveau (slechts 17 bp).

Het aandeel van non-performing kredieten in de totale kredietportefeuille steeg van 1,8% in 2008 naar 3,4% in 2009. Hoewel dat aandeel in de eerste fase van het economisch herstel nog verder kan stijgen (gezien het vertragingseffect), verwacht de groep dat de kredietverliezen ook in 2010 beheersbaar zullen blijven.

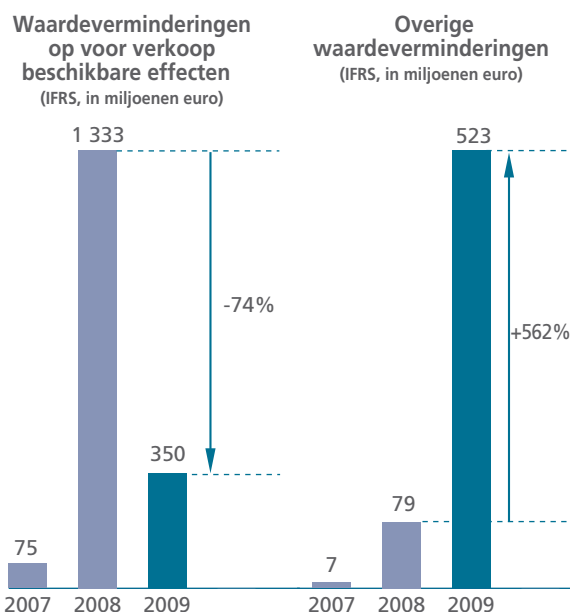
ONS RESULTAAT IN 2009

Waardeverminderingen op overige activa

Lagere afwaarderingen op aandelen, hogere afwaarderingen op goodwill

De waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa (350 miljoen euro in 2009) omvatten de afwaarderingen op aandelen en op obligaties uit de beleggingsportefeuille. De afwaarderingen op aandelen – die voornamelijk betrekking hebben op de beleggingsportefeuilles van de verzekeringsinstellingen van de groep – bedroegen 338 miljoen euro in 2009, aanmerkelijk lager dan in 2008 (918 miljoen euro), wat uiteraard in verband staat met het herstel van de beurskoersen in 2009. De afwaarderingen op obligaties dalen van 415 miljoen euro in 2008 (voor een groot deel op in moeilijkheden verkerende banken in de VS en IJsland) naar 12 miljoen euro. Zowel de waardeverminderingen op aandelen als de waardeverminderingen met betrekking tot de Amerikaanse en IJslandse banken worden aangemerkt als uitzonderlijke elementen, en zijn dus geëlimineerd uit de onderliggende resultaten.

De overige waardeverminderingen bedragen 523 miljoen euro in 2009 (79 miljoen euro in het jaar daarvoor) en betreffen grotendeels de afwaardering van goodwill met betrekking tot bepaalde dochtermaatschappijen (vooral in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, meer bepaald met betrekking tot de dochtermaatschappijen in Rusland, Bulgarije en Slowakije). Dergelijke afwaarderingen zijn eveneens geëlimineerd uit de onderliggende resultaten.

Nettoresultaat per divisie

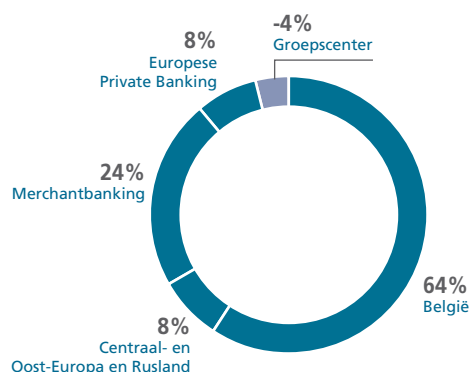
Divisie Merchantbanking sterk beïnvloed door afwaardering gestructureerde kredieten Blijvend sterke resultaten in de Divisie België

De nettoresultaten per divisie (België 961 miljoen euro, Centraal- en Oost-Europa en Rusland -242 miljoen euro, Merchantbanking -3 272 miljoen euro en Europese Private Banking 109 miljoen euro) zijn, net zoals het groepsresultaat, sterk beïnvloed door uitzonderlijke factoren, waaronder de waardeaanpassingen op CDO's en de verliezen verbonden aan de afbouw van bepaalde derivatenactiviteiten (beide elementen beïnvloeden vooral het resultaat van de Divisie Merchantbanking). Een overzicht van alle uit het onderliggend resultaat uitgesloten elementen vindt u hierboven in dit hoofdstuk.

Het onderliggend bedrijfsresultaat – dat is zonder deze uitzonderlijke elementen – bleef echter positief in alle divisies. In België bedroeg de onderliggende nettowinst 1 103 miljoen euro. Dat sterke resultaat werd vooral gedragen door stijgende nettorenteninkomsten en dalende kosten. In Centraal- en Oost-Europa en Rusland bedroeg de onderliggende nettowinst 140 miljoen euro. De sterke daling ten opzichte van 2008 werd vooral veroorzaakt door hogere kredietverliezen. In Merchantbanking bedroeg de onderliggende nettowinst 411 miljoen euro, ruwweg vergelijkbaar met die over 2008, en in Europese Private Banking 140 miljoen euro, iets lager dan in 2008.

Een analyse van de resultaten per divisie vindt u in de betreffende hoofdstukken, verder in dit jaarverslag.

Verdeling onderliggende nettowinst naar divisie (2009)

Balans

Daling kredietportefeuille door afbouw internationale kredietverlening

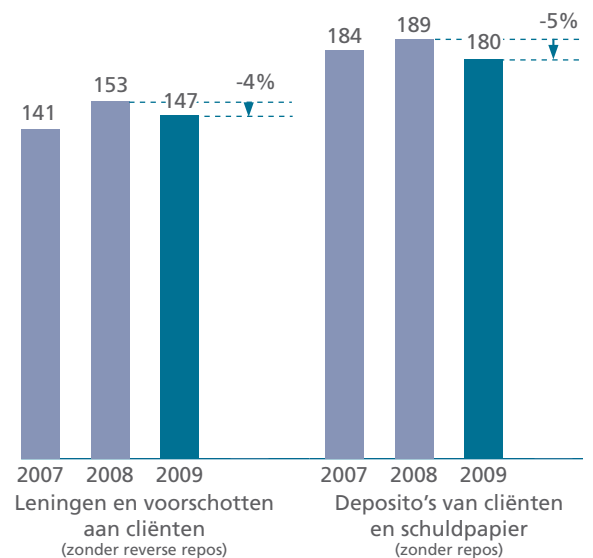
Eind 2009 bedroeg het balanstotaal van de KBC-groep 324 miljard euro, 9% lager dan per einde 2008.

Leningen en voorschotten aan cliënten (*kredieten*, 147 miljard euro per einde 2009, na uitsluiting van de volumes voor omgekeerde retrocessies) en effecten (98 miljard euro) vormen, net als in het jaar daarvoor, de belangrijkste producten op de actiefzijde. De kredieten daalden met 4% ten opzichte van eind 2008, waarbij de beperkte stijging in de Divisie België (+3%) wordt gecompenseerd door de daling in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland (-6%) en de afbouw van de internationale kredietportefeuilles in de Divisie Merchantbanking (-7%), in overeenstemming met de nieuwe strategie. De belangrijkste kredietproducten waren de termijnkredieten (72 miljard euro) en de woningkredieten (59 miljard euro).

De totale deposito's (zonder het volume retrocessies) van de groep daalden met 5% tot 180 miljard euro. Hier werd de stijging in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland (+4%) tenietgedaan door een daling in de Divisie België (-6%) en in de Divisie Merchantbanking (-5%). De voornaamste depositoproducten zijn de termijndeposito's (57 miljard euro), de zichtdeposito's (44 miljard euro) en de depositoboekjes (39 miljard euro, dat is +10 miljard euro in één jaar tijd).

De technische voorzieningen en de schulden met betrekking tot de beleggingscontracten van de verzekeraar bedragen samen 30 miljard euro. De Levensreserves maken het grootste deel van dat bedrag uit (25 miljard euro, een stijging van 12% tegenover eind 2008, vooral te situeren in België).

Leningen en cliëntendeposito's
(in miljarden euro)

Solvabiliteit

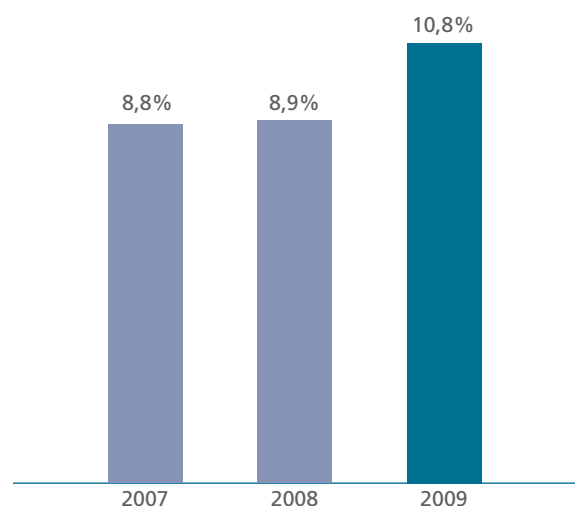
Tier 1-ratio stijgt naar 10,8%, core Tier 1-ratio bedraagt 9,2%

Op 31 december 2009 bedroeg het totale eigen vermogen van de groep 17,2 miljard euro. Dat eigen vermogen omvat het eigen vermogen van de aandeelhouders (9,7 miljard euro), belangen van derden (0,5 miljard euro) en niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid (7 miljard euro – zie hoofdstuk Onze strategie en management, onder Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid).

Het totale eigen vermogen steeg in 2009 per saldo met 1,8 miljard euro. De belangrijkste factoren daarin waren de opname van 3,5 miljard euro aan kernkapitaaleffecten verkocht aan de Vlaamse overheid, de stijging met 1,6 miljard euro van de niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden op voor verkoop beschikbare financiële activa, en de inclusie van het negatieve jaarresultaat (-2,5 miljard euro). Hierdoor bedroeg de Tier 1-ratio van de groep per eind 2009 10,8% (core Tier 1-ratio: 9,2%).

Een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen vindt u in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Tier 1-ratio op groepsniveau

ONZE DIVISIES

Blijvend sterke inkomsten en lage kredietverliezen in de
Divisie België

Stijgende maar beheersbare kredietverliezen in de
Divisie Merchantbanking en de **Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland**

Uitzonderlijke waardeverliezen op activa vooral geconcentreerd in de **Divisie Merchantbanking**

Divisie België

Nettoresultaat 2009:

961 miljoen euro (IFRS),
1 103 miljoen euro (onderliggend)

Aandeel in de totale onderliggende nettowinst van de groep in 2009: 64%

Nieuwe strategie blijft gefocust op bankverzekeren; geplande verkoop van complementaire distributiekanaalen

Johan Thijs
CEO van de Divisie België

De Divisie België omvat alle bank- en verzekeringsactiviteiten van de groep in België.

Meer specifiek gaat het om de retail- en privatebanking-activiteiten van KBC Bank in België, de activiteiten van KBC Verzekeringen in België en de activiteiten van een aantal Belgische dochtermaatschappijen.

De belangrijkste groepsmaatschappijen die in 2009 tot deze divisie behoorden, zijn ADD, CBC Banque, Centea, Fidea, KBC Asset Management, KBC Bank (Belgische retail- en privatebankingactiviteiten), KBC Verzekeringen en Groep VAB.

Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland

Nettoresultaat in 2009:

-242 miljoen euro (IFRS)
140 miljoen euro (onderliggend)

Aandeel in de totale onderliggende nettowinst van de groep in 2009: 8%

Nieuwe strategie focust op bankverzekeren op vijf thuismarkten, te weten Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije

De Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland omvat alle bank- en verzekeringsactiviteiten (zowel retailbankverzekeren als merchantbanking) van de groep in de Centraal- en Oost-Europese regio en in Rusland.

De belangrijkste groepsmaatschappijen die in 2009 tot deze divisie behoorden, zijn Absolut Bank (Rusland), CIBANK (Bulgarije), ČSOB (Slowakije), ČSOB (Tsjechië), ČSOB Poist'ovňa (Slowakije), ČSOB Pojišť'ovna (Tsjechië), DZI Insurance (Bulgarije), K&H Bank (Hongarije), K&H Insurance (Hongarije), KBC Banka (Servië), Kredyt Bank (Polen), NLB Vita (Slovenië), Nova Ljubljanska banka (Slovenië, minderheidsbelang) en WARTA (Polen).

John Hollows
CEO van de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland

Divisie Merchantbanking

Luc Popelier

CEO van de Divisie Merchantbanking (marktactiviteiten)*

De Divisie Merchantbanking omvat de dienstverlening aan grotere kmo- en bedrijvenclënten en alle marktactiviteiten (met uitzondering van de Centraal- en Oost-Europese activiteiten). De belangrijkste groepsmaatschappijen die in 2009 tot deze divisie behoorden, zijn Antwerpse Diamantbank (diverse landen), Assurisk (Luxemburg), KBC Commercial Finance (België), KBC Bank (merchantbank-activiteiten), KBC Bank Deutschland (Duitsland), KBC Bank Ireland (Ierland), KBC Clearing (Nederland), KBC Credit Investments (België), KBC Finance Ireland (Ierland), KBC Financial Products (diverse landen), KBC Lease (diverse landen), KBC Internationale Financieringsmaatschappij (Nederland), KBC Peel Hunt (VK), KBC Private Equity (België), KBC Securities (diverse landen) en Secura (België).

* Bedrijfsbankieractiviteiten vallen onder de groeps-CEO.

Nettoresultaat in 2009:

-3 272 miljoen euro (IFRS)
411 miljoen euro (onderliggend)

Aandeel in de totale onderliggende nettowinst van de groep in 2009: 24%

Nieuwe strategie focust op cliënten met binding aan KBC's thuismarkten; diverse gespecialiseerde investmentbank-activiteiten worden afgebouwd

Divisie Europese Private Banking

Etienne Verwilghen

CEO van de Divisie Europese Private Banking

De Divisie Europese Private Banking omvat de activiteiten van de KBL European Private Bankers-groep (KBL EPB) en van de verzekeringsmaatschappij VITIS Life Luxembourg. De belangrijkste groepsmaatschappijen die in 2009 tot deze divisie behoorden, zijn Brown Shipley & Co (VK), KBL EPB (Luxemburg), KBL EPB Polska (Polen), KBL Richelieu Banque Privée (Frankrijk), KBL Monaco Private Bankers (Monaco), KBL Swiss Private Banking (Zwitserland), Merck Finck & Co (Duitsland), Puilaetco Dewaay Private Bankers (België), Theodoor Gilissen Bankiers (Nederland) en VITIS Life Luxembourg (Luxemburg).

Nettoresultaat in 2009:

109 miljoen euro (IFRS)
140 miljoen euro (onderliggend)

Aandeel in de totale onderliggende nettowinst van de groep in 2009: 8%

De nieuwe strategie van de groep voorziet in een verkoop van de activiteiten van deze divisie

Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties

Danny De Raymaeker

CEO van de Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties

De Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties fungeert als ondersteuning en productfabriek voor de andere divisies.

Ze overkoepelt een aantal diensten die producten toeliveren aan de andere divisies van de groep.

De belangrijkste diensten die in 2009 tot deze divisie behoorden, zijn Assetmanagement, Betalingsverkeer, Consumentenkredietverlening, Handelsfinanciering, ICT, Leasing en Organisatie.

Resultaat van deze divisie wordt toegewezen aan de andere divisies van de groep

Nieuwe strategie leidt tot focusering op kernmarkten en kernactiviteiten

DIVISIE BELGIË

Bijdrage tot het groepsresultaat

Divisie België (in miljoenen euro)	2008	IFRS	Onderliggend resultaat*	
		2009	2008	2009
Nettorente-inkomsten	1 997	2 659	1 983	2 406
Bruto verdiende premies, verzekeringen	3 053	3 526	3 053	3 526
Bruto technische lasten, verzekeringen	-2 918	-3 471	-2 918	-3 471
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-21	-25	-21	-25
Dividendinkomsten	148	69	148	65
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-1 031	34	47	80
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	119	109	355	141
Nettoprovisie-inkomsten	724	623	724	623
Bankactiviteiten	925	841	925	841
Verzekeringsactiviteiten	-200	-218	-200	-218
Overige netto-inkomsten	177	142	177	142
Totale opbrengsten	2 247	3 667	3 548	3 487
Exploitatiekosten	-2 029	-2 013	-2 029	-1 813
Bijzondere waardeverminderingen	-652	-361	-46	-99
Waarvan op leningen en vorderingen	-46	-97	-46	-97
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-600	-261	0	-2
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	0	0	0
Winst vóór belastingen	-434	1 293	1 473	1 575
Belastingen	35	-352	-326	-468
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0
Winst na belastingen	-398	942	1 147	1 106
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-2	-19	2	3
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-397	961	1 145	1 103
Bankactiviteiten	167	726	474	743
Verzekeringsactiviteiten	-563	235	671	361
Risicogewogen activa groep, per einde periode (Basel II)	33 650	33 652	33 650	33 652
Toegewezen kapitaal per einde periode	3 134	3 247	3 134	3 247
Rendement op toegewezen kapitaal	-	27%	36%	32%
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	87%	61%	71%	56%
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	96%	94%	96%	94%

* Voor een toelichting bij de berekening van de onderliggende cijfers verwijzen we naar het hoofdstuk Ons resultaat in 2009 en naar de aansluitingstabel in dit hoofdstuk.

Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, aansluiting IFRS – onderliggend

(in miljoenen euro)	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, IFRS	-397	961
Min		
Waardeverliezen op CDO's (na belastingen)	-505	-81
Waardeverliezen op aandelen (na belastingen)	-833	-286
Waardeverliezen op Lehman Brothers, Washington Mutual en de IJslandse banken (na belastingen)	-2	0
Terugkoop hybride Tier 1-effecten (na belastingen)	0	22
Overige uitzonderlijke elementen* (na belastingen)	-202	202
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, onderliggend	1 145	1 103

* Inclusief reëlewaardeveranderingen van bepaalde ALM-afdekkingsinstrumenten.

In 2009 genereerde de Divisie België een nettowinst van 961 miljoen euro, ten opzichte van een nettoverlies van 397 miljoen euro in het jaar daarvoor. Op onderliggende basis (zie tabel) bedroeg de nettowinst 1 103 miljoen euro, slechts 4% minder dan in het jaar daarvoor.

In 2009 bedroegen de nettorente-inkomsten 2 659 miljoen euro. Op onderliggende basis was dat 2 406 miljoen euro, een beduidende stijging (+21%) ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat was vooral te danken aan een terugkeer naar gezondere deposito- en kredietmarges sinds begin 2009 (na de bijzonder hoge depositovergoedingen sinds de zomer van 2008) en de verschuiving aan de depositokant naar producten die voor de groep een hogere marge genereren. Die factoren leidden ertoe dat de nettorentemarge van de Belgische bankactiviteiten steeg van 1,47% in 2008 tot 1,58% in 2009. Eind 2009 lagen de totale krediet- en depositovolumes van de groep in België respectievelijk 3% hoger en 6% lager dan eind 2008.

De bruto verdiende verzekeringspremies bedroegen 3 526 miljoen euro. Voor schadeverzekeringen was dat 955 miljoen euro, een stijging van 3,5% tegenover 2008, in overeenstemming met de gestage groei van de afgelopen jaren. De schadeverzekeringsactiviteiten zetten bovendien opnieuw een zeer goed technisch resultaat neer. Dat wordt geïllustreerd door de zeer gunstige gecombineerde ratio van 94%, nog 2 procentpunten beter dan in het jaar daarvoor. Het premie-inkomen van de levensverzekeringen bedroeg 2 572 miljoen euro, maar die cijfers zijn, conform IFRS, exclusief beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling (ongeveer hetzelfde als tak 23-producten, dat zijn levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen). Wanneer de premie-inkomsten voor die producten worden meegeteld, bedragen de totale premie-inkomsten van de Belgische levensverzekeringsactiviteiten 3,1 miljard euro, maar liefst 11% meer dan in het jaar daarvoor. De tak 23-producten tekenden voor 0,5 miljard euro (-21% tegenover 2008, maar met een duidelijk herstel naar het jaareinde toe) en de tak 21-producten voor 2,6 miljard euro (+21%, nog altijd een reflectie van de vlucht naar veiligheid als gevolg van de onzekere economische toestand). Eind 2009 bedroegen de uitstaande Levensreserves van deze divisie 22 miljard euro, een stijging van 12% tegenover eind 2008.

De nettoprovisie-inkomsten bedroegen 623 miljoen euro. Op jaarbasis verminderden de *ontvangen* provisies in het bankbedrijf met 9%, vooral door de sterke terugval in het eerste kwartaal, waarna zich een geleidelijke herstelbeweging voordeed, gedragen door opnieuw stijgende provisie-inkomsten met betrekking tot beleggingsfondsen. De (voornamelijk aan agenten in het verzekeringsbedrijf) *betaalde* provisies stegen met 9%. Het beheerd vermogen van de Divisie België (beleggingsfondsen en activa beheerd in het kader van adviserend en discretionair vermogensbeheer) daalde op jaarbasis met 4%, tot 146 miljard euro.

De netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare activa bedroeg 109 miljoen euro, een daling van 8% ten opzichte van het jaar daarvoor, onder meer door de afbouw van de aandelenportefeuilles van de verzekeraar. Dat verklaart ook, samen met de algemeen lagere dividenduitkering van de bedrijven, de meer dan halvering van de dividendinkomsten in 2009. De netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (reëlewaarderesultaat) bedroeg

34 miljoen euro. Op onderliggende basis, dus zonder uitzonderlijke elementen (onder meer de waardeaanpassingen van de CDO's van deze divisie) was dat 80 miljoen euro, tegenover 47 miljoen euro in 2008. De overige netto-inkomsten bedroegen 142 miljoen euro, lager dan in het jaar daarvoor (177 miljoen euro), maar voor een groot deel – circa 40 miljoen euro – gerelateerd aan een methodologische verschuiving van elementen vanuit de kostenpost naar de post Overige netto-inkomsten.

De exploitatiekosten van de Divisie België bedroegen 2 013 miljoen euro. Op onderliggende basis (onder meer zonder de voor CDO-claims aangelegde voorzieningen in 2009) daalden ze met 11% tegenover 2008 (behalve door de al vermelde methodologische verschuiving naar Overige netto-inkomsten ad circa 40 miljoen euro), als gevolg van de in alle groepsmaatschappijen opgestarte kostenbeheersingsmaatregelen, lagere variabele personeelsvergoedingen en een 3%-daling van het aantal personeelsleden in deze divisie. De onderliggende kosten-inkomstenratio van de bankactiviteiten van deze divisie bedroeg daardoor 56%, een aanzienlijke verbetering tegenover de 71% van 2008. De kostenratio van de verzekeringsactiviteiten bedroeg 31%, tegenover 33% in 2008.

De waardeverminderingen *op leningen en vorderingen* bedroegen 97 miljoen euro, wat, ondanks de meer dan verdubbeling tegenover 2008, nog steeds bijzonder laag is. Dat leidde dan ook tot een bijzonder gunstige kredietkostenratio van 17 basispunten (9 basispunten in 2008). Op 31 december 2009 was een relatief lage 1,7% van de portefeuille Belgische retailkredieten non-performing, vergelijkbaar met het cijfer van het jaar daarvoor. De waardeverminderingen *op voor verkoop beschikbare activa* (vooral aandelen) daalden van 600 miljoen euro in 2008 tot 261 miljoen euro in 2009. Die laatste hadden bovendien nagenoeg volledig betrekking op het eerste kwartaal van het jaar; in de rest van 2009 waren er, dankzij het geleidelijke beursherstel, nagenoeg geen waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare activa. Er waren geen noemenswaardige andere waardeverminderingen.

DIVISIE BELGIË

Feiten en cijfers

Divisie België	2008	2009
Cliënten en personeel		
Cliënten (schattingen, in miljoenen)	3,9	3,9
Medewerkers (in vte; exclusief personeel van ondersteunende diensten voor andere divisies of de hele groep)	12 523	12 209
Netwerk		
Retailbankkantoren, KBC Bank en CBC Banque*	826	809
Privatebankingkantoren, KBC Bank en CBC Banque	26	26
Bankagentschappen, Centea	696	687
Verzekeringsagentschappen, KBC Verzekeringen	530	498
Beheerd vermogen		
Totaal beheerd vermogen (in miljarden euro)	151	146
Marktaandeelen (schattingen)		
Kredieten	22%	22%
Deposito's	19%	19%
Beleggingsfondsen	38%	39%
Levensverzekeringen (op basis van uitstaande reserves)	16%	17%
Schadeverzekeringen (op basis van premies)	10%	10%
Indicatoren van kruisverkoop		
Levensverzekeringen verkocht via het bankkanaal	79%	79%
Schadeverzekeringen verkocht via het bankkanaal	17%	17%
Indicatoren van het elektronische betalingsverkeer in België		
Aandeel van betalingstransacties via elektronische kanalen	94%	94%
Aantal KBC- en CBC-Matic-geldautomaten	1 272	1 254
Maandelijks aantal geldopnemingen aan KBC- en CBC-Matic-geldautomaten, in miljoenen	4,0	4,7
Actieve abonnees KBC-internet- en -pc-bankieren	790 000	884 000
Cliëntentevredenheid		
Percentage van ondervraagden die het KBC-bankkantoor een score <i>goed</i> of <i>zeer goed</i> geven (min. 8/10)	70%	74%
Kredietportefeuille		
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	62	66
Belang in de totale kredietportefeuille	28%	33%

* Inclusief de socialprofitkantoren; exclusief de zogenaamde *succursales* van CBC, die naast retailcliënten ook bedrijven bedienen en in het hoofdstuk Merchantbanking worden vermeld.

Succesvolle bankverzekerings samenwerking draagt in belangrijke mate bij tot het rendement van deze divisie

Ondanks moeilijker marktomstandigheden genereerden KBC's retail-bankverzekeringsactiviteiten in België opnieuw een mooi rendement in 2009 (onderliggend rendement op het aan deze divisie toegewezen kapitaal: 32%), een voortzetting van de goede rendementen die in de vorige jaren werden behaald. Een factor die in belangrijke mate bijdroeg tot die prestatie is de invloed van KBC's unieke bankverzekeringsconcept. De intense samenwerking tussen de KBC-bankkantoren en de KBC-verzekeringsagentschappen binnen zogenaamde micromarkten zorgt er immers voor dat de groep snel kan overschakelen tussen bank-, verzekerings- en assetmanagementproducten, rekening houdend met wijzigingen in cliëntenvoorkeur en marktmogelijkheden. Bovendien leidt KBC's bankverzekeringsconcept tot een intensieve kruisverkoop. Zo werd in 2009 bij bijna 80% van de hypothecaire leningen ook een woningpolis van KBC afgesloten. Daarbovenop tekenden de bankkantoren in de afgelopen jaren continu voor nagenoeg 80% van de verkopen van levensverzekeringen. Voor schadeverzekeringen nemen de agenten twee derde van de verkoop voor hun rekening, en groeide het aandeel van de bankkantoren aan tot meer dan 17%. Het spreekt daarom vanzelf dat dit unieke samenwerkingsconcept ook in de nieuwe strategie van de groep centraal blijft staan (zie verder).

Dalende ECB-rente leidt tot verdere daling van de vergoeding op depositoproducten

In 2009 verlaagde de Europese Centrale Bank de kortetermijnrente verder, in diverse stappen, van 2,50% naar 1%. Aangezien het de economische logica zelf is dat een commerciële bank die wijzigingen volgt in haar tariefstelling voor deposito's, paste KBC in 2009 de rente op verschillende depositoproducten naar beneden aan, tegelijk trouwens met de rente op bijvoorbeeld woningproducten. Zo daalde de basisrente op de klassieke depositoboekjes voor natuurlijke personen van 2,25% aan het begin van het jaar (en zelfs 4% in de zomer van 2008) tot 1% aan het einde van het jaar. Niettemin groeide het volume van de inlagen op depositoboekjes nog aan met maar liefst 33% tot 39 miljard euro eind 2009, onder meer door de invloed van de nog steeds onzekere financieel-economische situatie. De totale deposito's van deze divisie daalden met circa 6% in 2009, waarbij de aangroei bij de depositoboekjes werd gecompenseerd door een daling bij de termijndeposito's.

Cliëntentevredenheid blijft op een hoog niveau

Cliëntentevredenheid is een conditio sine qua non voor een succesvolle kruisverkoop. KBC onderzoekt sinds een aantal jaren op regelmatige basis de tevredenheid van zijn cliënten over de bankkantoren en verzekeringsagentschappen. De meest recente enquête met betrekking tot de bankkantoren (2009) bevestigt dat de cliënten over het algemeen zeer tevreden blijven (95% van de cliënten is tevreden, en 74% is zelfs heel tevreden, dat wil zeggen: geeft het kantoor een 8/10 of meer). Voor de verzekeringsagentschappen is dat cijfer nog hoger (86%, maar de laatste enquête dateert van eind 2007). Bovendien bewezen panelgesprekken met cliënten dat KBC's reputatie bij cliënten de financiële crisis relatief ongeschonden heeft doorstaan, hoewel het vertrouwen in de financiële sector in het algemeen is gedaald. Het merendeel van de cliënten blijft KBC aanzien als een *warme bank*, vooral dankzij de persoonlijke aanpak van de kantoormedewerkers. Die bevoorrechte positie wordt bevestigd

door de tweede plaats van KBC in de verkiezing *Bank van het Jaar*, georganiseerd door bankshopper.be en comparebanque.be, waarbij de vraag werd gesteld over welke bank de respondent globaal genomen het meest tevreden was.

Niet alleen bij zijn cliënten, maar ook bij zijn medewerkers behaalt KBC goede scores. Bij de laatste enquête bedroeg het aandeel tevreden en zeer tevreden medewerkers niet minder dan 95%, min of meer een constante in de laatste jaren. Bovendien werd KBC in 2009 opnieuw genomineerd als een van de Beste Werkgevers in België (door Great Place to Work® Institute) en haalde het de top 10 van meest aantrekkelijke bedrijven in Vlaanderen in een onderzoek van Vlerick Management School en *Vacature*.

Marktaandelen blijven op peil

Op geconsolideerde basis (dus inclusief CBC Banque en Centea) had KBC eind 2009 een aandeel van ongeveer 22% in de Belgische kredietmarkt en van 19% in de depositomarkt (zonder Centea – zie verder – is dat 20% en 17%). Voor levensverzekeringen bedroeg het geschatte marktaandeel 17% (berekend op basis van de uitstaande levenreserves) en voor schadeverzekeringen 10% (berekend op basis van premie-inkomsten). Zonder Fidea is dat iets minder dan 16% voor levensverzekeringen en 8% voor schadeverzekeringen. Globaal zijn die cijfers grosso modo vergelijkbaar met die van het jaar daarvoor.

Bovendien realiseerde de groep opnieuw een verdere stijging van zijn marktaandeel in beleggingsfondsen, namelijk van 38% tot 39% eind 2009. Daarmee blijft KBC de absolute marktleider in beleggingsfondsen in België.

Meest duurzame bank in België

In december ontving KBC de *New Economy*-prijs voor de meest duurzame bank in België, als bekroning van zijn realisaties op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie kader).

Deze prijs komt er op een cruciaal moment in de ontwikkeling naar milieuvriendelijkere technologie én een duurzamer financieelwezen. Duurzaam bankieren wordt steeds meer aangezien als een attitude die financiële instellingen een wezenlijk voordeel kan opleveren, en banken en beleggingsmaatschappijen helpt zich te onderscheiden van de concurrentie.

Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van elektronisch bankverzekeren

In het kader van de continue verbetering van de elektronische dienstverlening kregen zowel de KBC-website als KBC-Online in 2009 een volledig nieuwe look-and-feel. Maandelijks telt de website www.kbc.be nu al meer dan 20 miljoen bezoeken van circa 2 miljoen unieke bezoekers en verwerkt hij duizenden aandelen- en fondsentransacties, naast honderden aanvragen van kredieten, rekeningen, kaarten en verzekeringen. Ook de al in 2008 volledig vernieuwde bedrijfswebsite, www.kbc.com, werd verder verbeterd. KBC behaalde in 2009 met die website de eerste

DIVISIE BELGIË

plaats in een rangschikking door Hallvarsson & Halvarsson van bedrijfswebsites in België en mocht bovendien de prijs voor de *Beste bedrijfswebsite van België* van de Belgische Vereniging van Financiële Beleggers (ABAF) in ontvangst nemen.

In KBC-Online werden alweer diverse nieuwe toepassingen toegevoegd, zoals de mogelijkheid om verrichtingen tot tien jaar in het verleden op te vragen, waardoor het op papier afdrucken van rekeningafschriften overbodig wordt. Samen met Zoomit, dat gebruikers in staat stelt om facturen elektronisch te ontvangen en met enkele muisklikken te betalen, draagt dat bij tot een meer papierloos leefmilieu. Het succes van het KBC-online-bankverzekeren vertaalt zich in de voortdurende stijging van het aantal gebruikers: eind 2009 telden KBC-Online, CBC-Online en Centea-Online samen 884 000 actieve abonnees, dat is 12% meer dan een jaar eerder.

De Divisie België in de vernieuwde strategie van de groep

Gezien het succes van KBC's bankverzekeringstrategie in het verleden, blijft dit concept de hoeksteen van onze aanwezigheid in België. Dat betekent dat in de vernieuwde strategie de groep gefocust blijft op het aanbieden van een complete dienstverlening op het gebied van bankieren, verzekeren en vermogensbeheer, in de eerste plaats door middel van een fijnmazig, exclusief netwerk van bankkantoren en verzekeringsagentschappen. De cliëntgerichtheid van die verkoopnetwerken in België

wordt bovendien nog verder verbeterd, onder meer door verlengde openingstijden en een meer flexibele inzet van medewerkers op clusterkantoor niveau.

Buiten zijn bankverzekeringsplatform maakt KBC in België tot nu toe ook nog gebruik van aanvullende distributiekanaalen. Onder een andere merknaam worden aan cliënten gedifferentieerde producten en diensten aangeboden via netwerken van zelfstandige doorverkopers, meer bepaald de bankagenten van Centea en de onafhankelijke makelaars die Fidea-verzekeringen verkopen. Om de kapitaalpositie van de groep verder te versterken en het mogelijk te maken de ontvangen overheidssteun binnen afzienbare tijd terug te betalen, besliste de groep om voor deze complementaire verkoopnetwerken in België een koper te zoeken. De geplande verkoop van de maatschappijen in kwestie ondermijnt de sterkte van KBC's primaire bankverzekeringdistributie niet. Ook na de verkoop van die maatschappijen, die gepland is voor 2010, blijft KBC beschikken over een zeer fijnmazig netwerk in Vlaanderen.

Centea en Fidea vertegenwoordigen een marktaandeel van circa 1% tot 2% van de totale kredieten, deposito's en verzekeringen in België. Beide ondernemingen samen tekenden voor ongeveer 5,6 miljard euro aan risicogewogen activa per eind 2009.

“ Om de sterkte van onze groep in de toekomst te verzekeren, moesten we keuzes maken. Voor de Divisie België betekent dat jammer genoeg dat we afscheid zullen moeten nemen van Centea en Fidea. In België zetten we voor de toekomst alles in op de voortzetting van ons unieke bankverzekeringconcept via een exclusief en fijnmazig netwerk van bank- en verzekeringskantoren. ”

Johan Thijs, CEO van de Divisie België

DIVISIE CENTRAAL- EN OOST-EUROPA EN RUSLAND

Bijdrage tot het groepsresultaat

Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland (in miljoenen euro)	2008	IFRS	Onderliggend resultaat*	
		2009	2008	2009
Nettorente-inkomsten	1 745	1 780	1 782	1 839
Bruto verdiende premies, verzekeringen	1 285	1 094	1 285	1 094
Bruto technische lasten, verzekeringen	-786	-757	-786	-757
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-38	-25	-38	-25
Dividendinkomsten	13	9	13	9
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-239	177	315	77
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	-7	18	-8	18
Nettoprovisie-inkomsten	301	308	301	308
Bankactiviteiten	535	476	535	476
Verzekeringsactiviteiten	-234	-168	-234	-168
Overige netto-inkomsten	195	109	136	109
Totale opbrengsten	2 469	2 713	3 002	2 671
Exploitatiekosten	-1 878	-1 670	-1 878	-1 611
Bijzondere waardeverminderingen	-413	-1 280	-322	-866
Waarvan op leningen en vorderingen	-313	-854	-313	-854
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-80	-16	0	0
Waarvan op goodwill	0	-399	0	0
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	10	-25	23	-25
Winst vóór belastingen	187	-262	824	170
Belastingen	23	-33	-115	-44
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0
Winst na belastingen	210	-295	710	125
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	22	-53	23	-15
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	188	-242	687	140
Bankactiviteiten	190	-217	641	74
Verzekeringsactiviteiten	-1	-25	46	66
Risicogewogen activa groep, per einde periode (Basel II)	41 340	36 595	41 340	36 595
Toegewezen kapitaal per einde periode	2 922	2 604	2 922	2 604
Rendement op toegewezen kapitaal	3%	-	22%	-
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	75%	60%	60%	59%
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	95%	104%	95%	104%

* Voor een toelichting bij de berekening van de onderliggende cijfers verwijzen we naar het hoofdstuk Ons resultaat in 2009 en naar de aansluitingstabel in dit hoofdstuk.

Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, aansluiting IFRS – onderliggend

(in miljoenen euro)	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, IFRS	188	-242
Min		
Waardeverliezen op CDO's (na belastingen)	-337	-21
Waardeverliezen op aandelen (na belastingen)	-72	-16
Waardeverliezen op Lehman Brothers, Washington Mutual en de IJslandse banken (na belastingen)	-39	15
Waardeverliezen op goodwill betaald op ondernemingen uit deze divisie (na belastingen)	0	-399
Terugkoop hybride Tier 1-effecten (na belastingen)	0	36
Overige uitzonderlijke elementen* (na belastingen)	-51	4
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, onderliggend	687	140

* Inclusief reëlewaardeveranderingen van bepaalde ALM-afdekkingsinstrumenten.

DIVISIE CENTRAAL- EN OOST-EUROPA EN RUSLAND

In 2009 genereerde de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland een nettoverlies van 242 miljoen euro, tegenover een nettowinst van 188 miljoen euro in het jaar daarvoor. Op onderliggende basis (zie tabel) bedroeg de nettowinst 140 miljoen euro, ten opzichte van 687 miljoen euro in 2008. In de onderstaande analyse werd voor de berekening van de *organische* groeicijfers de invloed van wisselkoersveranderingen buiten beschouwing gelaten (tegenover een jaar geleden deprecieerden de Centraal- en Oost-Europese munten, op gewogengemiddeldebasis, ongeveer 9% ten opzichte van de euro). Er waren geen belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring in 2009.

In 2009 bedroegen de nettorente-inkomsten van deze divisie 1 780 miljoen euro. Op onderliggende basis is dat 1 839 miljoen euro, een organische stijging van 14% ten opzichte van het jaar daarvoor, ondanks dalende kredietvolumes. Voor de regio als geheel daalde de kredietportefeuille immers met 6%, vooral door de afbouw van de portefeuilles in Rusland (-32%) en Hongarije (-10%). Het totale depositovolume in de regio steeg met 4% in 2009. De gemiddelde rentemarge steeg er met 3 basispunten ten opzichte van 2008, tot 3,19%.

De bruto verdiende verzekeringspremies bedroegen 1 094 miljoen euro. Voor schadeverzekeringen was dat 767 miljoen euro, ongeveer 5% lager dan in het jaar daarvoor, op organische basis. Het grootste gedeelte van het premie-inkomen uit schadeverzekeringen van deze divisie werd nog altijd gerealiseerd in Polen (440 miljoen euro), en ook in Tsjechië (153 miljoen euro). De gecombineerde ratio van de schadeverzekeringsactiviteiten in de regio verslechterde van 95% in 2008 tot 104% in 2009, vooral door grotere schadeclaims in Polen (onder andere als gevolg van stormen en meer grote schadegevallen). Daardoor bedroeg de gecombineerde ratio voor dat land een hoge 113% in 2009. In Slowakije bleef de gecombineerde ratio op een eveneens hoge 104%, terwijl de ratio in alle andere landen beneden 100% bleef (90% in Tsjechië, 83% in Hongarije en 96% in Bulgarije).

Voor levensverzekeringen bedroegen de bruto verdiende premies 327 miljoen euro, maar dat is, conform IFRS, exclusief de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen. Wanneer de premie-inkomsten uit die laatste producten worden meegeteld, bedragen de totale premie-inkomsten van de levensverzekeringsactiviteiten zo'n 1 miljard euro, dat is 6% minder dan in het jaar daarvoor, op organische basis. Opnieuw werd in 2009 het grootste deel van het premie-inkomen uit levensverzekeringen gerealiseerd in Polen (599 miljoen euro) en in Tsjechië (210 miljoen euro). Eind 2009 bedroegen de uitstaande levenreserves 1,6 miljard euro, dat is ongeveer 10% minder dan een jaar eerder, op organische basis.

De dividendinkomsten bedroegen 9 miljoen euro, tegenover 13 miljoen euro in het jaar daarvoor. De netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (trading- en reëlewaarderresultaat) bedroeg 177 miljoen euro in 2009, tegenover een negatieve 239 miljoen euro een jaar eerder. Dat laatste was vooral te wijten aan de negatieve waardeaanpassingen van CDO's in dat jaar (circa 0,4 miljard euro vóór belastingen). Op onderliggende basis, dus zonder deze afwaarderingen en enkele andere uitzonderlijke elementen, bedroeg het trading- en reëlewaarderresultaat 77 miljoen euro in 2009, aanzienlijk minder dan in 2008 (315 miljoen euro). De netto gerealiseerde winst uit voor verkoop

beschikbare activa bedroeg 18 miljoen euro, 26 miljoen euro meer dan in het jaar daarvoor.

De nettoprovisie-inkomsten bedroegen 308 miljoen euro in 2009, op organische basis zo'n 9% meer dan in het jaar daarvoor. De 3%-daling van de *ontvangen* provisies gerelateerd aan bankactiviteiten werd meer dan gecompenseerd door een sterkere daling (-17%) van de aan agenten in de verzekeringsactiviteiten *betaalde* provisies (telkens op organische basis). Het beheerd vermogen van de divisie bereikte eind 2009 circa 12 miljard euro. De overige netto-inkomsten (109 miljoen euro) daalden met 86 miljoen euro tegenover 2008, dat onder meer was begunstigd door een herwaarderingswinst ad 40 miljoen euro op de participatie in Nova Ljubljanska banka in Slovenië (als uitzonderlijk element aangemerkt en dus uitgesloten uit de onderliggende cijfers).

De exploitatiekosten bedroegen 1 670 miljoen euro. Dat is, op onderliggende basis (onder meer zonder de voor CDO-claims aangelegde voorzieningen in 2009), een organische daling van 5% tegenover een jaar eerder, wat onder andere te maken heeft met de daling van het aantal medewerkers (-9% in een jaar tijd), lagere variabele personeelsvergoedingen en de invloed van diverse kostenbesparingsmaatregelen bij de maatschappijen van deze divisie. De onderliggende kosten-inkomstenratio van de bankactiviteiten van deze divisie verbeterde daardoor licht van 60% in 2008 tot 59% in 2009.

De waardeverminderingen *op leningen en vorderingen* bedroegen 854 miljoen euro, dat is 541 miljoen euro meer dan in 2008, een stijging die verdeeld zit over nagenoeg alle landen, maar naar verhouding het zwaarst is in Polen (onder meer met betrekking tot consumentenkredieten) en Rusland. De waardeverminderingen *op effecten* bedroegen slechts 16 miljoen euro, 64 miljoen euro minder dan in het jaar daarvoor, dankzij het geleidelijke herstel van de aandelenkoersen en het feit dat 2008 negatief werd beïnvloed door aanzienlijke waardeverminderingen op obligaties van in moeilijkheden verkerende banken in de VS en IJsland (zie tabel). Per saldo steeg de kredietkostenratio (die waardeverminderingen op zowel leningen als obligaties omvat) van 83 basispunten (bp) in 2008 tot 212 bp in 2009, binnen de vooropgestelde vork van 200–230 bp. De kredietkostenratio verschilt sterk van land tot land, gaande van 112 bp in Tsjechië en 156 bp in Slowakije, over 201 bp in Hongarije en 259 bp in Polen tot 615 bp in Rusland. In 2009 werd ten slotte ook een waardevermindering van 399 miljoen euro geboekt op de voor de maatschappijen uit deze divisie uitstaande goodwill (vooral voor de dochtermaatschappijen in Bulgarije, Rusland en Slowakije). Waardeverminderingen op goodwill worden uitgesloten in de onderliggende cijfers.

Aan het einde van dit hoofdstuk wordt het onderliggend resultaat uitgesplitst naar land. *Overige* omvat de resultaten van de groepsmaatschappijen in Slovenië, Bulgarije, Servië en Roemenië, de financieringskosten van de goodwill op overnames, toegewezen overheadkosten, en minderheidsbelangen in de groepsmaatschappijen behorend tot de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland.

Feiten en cijfers

Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, 31-12-2009	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Polen	Bulgarije	Servië	Rusland
Netwerk							
Voornaamste groepsmaatschappijen	ČSOB, ČSOB Pojišť'ovna	ČSOB, ČSOB Poist'ovňa	K&H Bank, K&H Insurance	Kredyt Bank, WARTA	CIBANK, DZI Insurance	KBC Banka	Absolut Bank
Bankkantoren ¹	300	145	243	419	133	70	71
Verzekeringsagenten	1 089	366	567	2 522	6 728	–	–
Cliënten							
Bankcliënten (schattingen, in miljoenen)	3,1 ²	0,4	0,9	1,0	0,3	0,1	0,2
Verzekeringcliënten (schattingen, in miljoenen)	0,9	0,2	0,5	2,6 ³	1,0	–	–
Beheerd vermogen							
Totaal, in miljarden euro	5,6	1,0	2,4	2,7	–	–	–
Marktaandelen (schatting)							
Traditionele bankproducten (kredieten en deposito's)	23%	10%	9%	4%	3%	0,9%	0,5%
Beleggingsfondsen	34%	13%	20%	5%	–	–	–
Levensverzekeringen	9%	5%	4%	7%	16%	–	–
Schadeverzekeringen	5%	2%	4%	9%	14%	–	–
Indicatoren van het elektronische betalingsverkeer							
Aantal eigen geldautomaten	734	240	454	415	147	63	171
Actieve abonnees internet- en pc-bankieren	511 000	100 000	128 000	356 000	4 000	7 000	9 000
Kredietportefeuille							
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	21,4	4,7	7,8	8,3	0,8	0,2	2,6
Belang in de totale kredietportefeuille	11%	2%	4%	4%	0,4%	0,1%	1%

1 Bedrijvenkantoren worden apart meegeteld, ook als ze gelokaliseerd zijn in een retailkantoor.

2 Exclusief de circa 2 miljoen cliënten van CMSS (joint venture).

3 Nieuwe berekeningsmethodologie.

Positie van Centraal- en Oost-Europa in de financiële crisis

Net zoals in West-Europa, werd 2009 ook een recessiejaar in Centraal- en Oost-Europa (met uitzondering van Polen). Binnen die regio waren er echter relatief grote verschillen. Wanneer we specifiek de landen bekijken waar KBC gevestigd is, blijkt dat de achteruitgang van het reële bruto binnenlands product er circa 3,6% bedroeg (gewogen naar het belang van de respectieve landen in de risicogewogen activa van de groep), wat vergelijkbaar is met het EU-gemiddelde en dus heel wat beter dan de door sommigen voorspelde rampniveau.

Uiteraard werden de KBC-dochtermaatschappijen in de regio getroffen door de crisis, en dat uitte zich vooral in een beduidende verhoging van de kredietverliezen (de kredietkostenratio steeg van 0,83% in 2008 naar 2,12% in 2009), waarbij er opnieuw sterke verschillen tussen de landen onderling vielen op te tekenen (gaande van 1,12% voor Tsjechië tot 6,15% voor Rusland). Wanneer we de kredietverliezen buiten beschouwing laten, ging het onderliggend resultaat vóór belastingen en kredietvoorzieningen van KBC's activiteiten in de regio met minder dan 10% achteruit.

KBC verwacht bovendien dat Centraal- en Oost-Europa in de toekomst nog altijd ten volle zijn rol als groeimotor voor de groep zal blijven vervullen, aangezien de economieën in die regio zullen blijven convergeren naar het West-Europese niveau. Dat betekent dat er niet alleen voor het

bruto binnenlands product per hoofd van de bevolking een inhaalbeweging te verwachten valt, maar eveneens wat betreft de penetratie van financiële producten. Op grond van die factoren, gecombineerd met de invloed van de strategische herziening (zie verder), blijft onze groep overtuigd van een zeer substantiële winstbijdrage van de regio in de toekomst en blijft Centraal- en Oost-Europa van cruciaal belang in onze nieuwe strategie, waarover verder meer.

Marktaandelen in kredieten en deposito's grosso modo stabiel, behoud sterke positie inzake beleggingsfondsen

De voorbije, moeilijke periode had weinig invloed op het marktaandeel van KBC's maatschappijen in de regio. Globaal bleef het marktaandeel van KBC in kredieten en deposito's onveranderd. De groep mocht zich bovendien voor het tweede jaar op rij de grootste fondsbeheerder in de regio noemen – en dan spreken we over Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Polen samen. Net zoals dat in België het geval is, overstijgt het marktaandeel in beleggingsfondsen dat van de traditionele depositoproducten. Eind 2009 wordt het marktaandeel inzake beleggingsfondsen geraamd op meer dan 34% in Tsjechië, op 13% in Slowakije, op 20% in Hongarije en op 5% in Polen. In totaal bedraagt het beheerd vermogen in die regio nu zo'n 12 miljard euro.

DIVISIE CENTRAAL- EN OOST-EUROPA EN RUSLAND

De groep sleept opnieuw verschillende gerenommeerde internationale prijzen in de wacht

Net zoals in het jaar daarvoor, haalden diverse groepsmaatschappijen in 2009 verschillende gerenommeerde prijzen binnen.

Om er maar enkele te noemen: zowel onze Tsjechische als Slowaakse bankdochtermaatschappijen werden door het magazine *Global Finance* uitgeroepen tot *Best Foreign Exchange Provider* in hun respectieve landen. Datzelfde magazine beloofde onze maatschappijen in Hongarije en Tsjechië ook met de titel *Best Trade Finance Provider*. In Hongarije ontving K&H Bank bovendien van het *Hungarian Business Leaders Forum* de derde prijs op de *Business for Environment Awards* dankzij zijn Groen Kantoor-initiatief (zie verder bij Duurzaam en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen). Ook de verzekeringsmaatschappijen van de groep vielen in de prijzen. In Tsjechië bijvoorbeeld werd de *World Finance Global Insurance Award 2009* voor dat land toegekend aan ČSOB Pojišťovna.

Slechts beperkte wijzigingen in het netwerk in Centraal- en Oost-Europa in 2009

Anders dan in de voorbije jaren waren er in 2009 slechts beperkte wijzigingen wat betreft KBC's aanwezigheid in de regio. Op 1 juli 2009 was de juridische fusie van Istrobanka (overgenomen medio 2008) en ČSOB in Slowakije een feit. De nieuwe entiteit heeft de naam ČSOB aangenomen, dezelfde naam dus als haar Tsjechische zusterbank. Midden december 2009 nam KBC Bank het belang over dat ČSOB in Tsjechië nog had in haar Slowaakse zusterbank, en daardoor is KBC Bank nu 100%-eigenaar van ČSOB in Slowakije.

Ingevolge het uit de aandeelhoudersovereenkomst met KBC voortvloeiende recht van Sofina, verkocht dat laatste zijn belang van ongeveer 5% in Kredyt Bank in Polen aan KBC Securities en KBL EPB (dat het doorverkocht aan KBC Verzekeringen), beide KBC-groepsmaatschappijen. KBC Securities en KBL EPB zullen de nieuwe aandelen aanhouden met de bedoeling ze te verkopen aan geïnteresseerde beleggers wanneer de markt daar klaar voor is. KBC Bank behoudt haar directe belang van 80% in Kredyt Bank. In Bulgarije ten slotte verhoogde KBC zijn aandeel in CIBANK van 77% tot bijna 82%.

Per einde 2009 had de groep in alle landen samen circa 1 400 bankkantoren, per saldo nagenoeg een status-quo ten opzichte van het jaar daarvoor. De verzekeringsmaatschappijen van de groep telden op diezelfde datum circa 11 000 verzekeringsagentschappen.

Focusering op vijf landen in de regio en desinvestering van het complementaire verkoopkanaal in Polen

In het kader van de vernieuwde strategie besliste KBC in november om zijn aanwezigheid in de Centraal- en Oost-Europese regio op termijn te focussen op Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije. Op elk van die markten (alle gelegen binnen de Europese Unie) bezit KBC belangrijke bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten, en dus de facto een platform voor verdere duurzame, autonome groei.

De aanwezigheid van de groep op andere markten (Servië en Rusland) zal op termijn worden verkocht. Met een marktaandeel van minder dan 1% is de aanwezigheid van KBC in Rusland en Servië sowieso beperkt en bevinden de strategiesynergieën zich nog maar in een beginstadium. Met de desinvestering zal echter pas worden gestart wanneer de marktomstandigheden daarvoor beter zijn. Tot dan blijven de betrokken maatschappijen integraal deel uitmaken van de groep en zal KBC alle mogelijke ondersteuning bieden om ze verder te laten groeien. KBC Banka en Absolut Bank samen tekenen in 2009 voor circa 2,4 miljard euro aan risicogewogen activa. Last but not least wenst de groep, zoals al vroeger aangekondigd, ook het niet-strategische minderheidsbelang van 31% dat KBC heeft in de Sloveense NLB Bank te verkopen.

In verschillende geografische kerngebieden maakt KBC ook gebruik van aanvullende distributiekanaalen, naast zijn primaire bankverzekeringsplatforms. Om zijn kapitaalbasis nog verder te versterken, besliste de groep om in Polen de verkoop van consumentenkredieten via het specialistenmodel van Żagiel stop te zetten en die onderneming dan ook te verkopen. Het is de bedoeling om in Polen de consumentenkredietactiviteiten in de toekomst te enten op het bestaande bankverzekeringsdistributiemodel.

Naar de beurs brengen van een minderheidsbelang in ČSOB

Eveneens met als doel kapitaal vrij te maken om de groep in staat te stellen de ontvangen overheidssteun op een redelijke termijn terug te betalen, plant KBC het naar de beurs brengen van een minderheidsbelang in zijn Tsjechische dochtermaatschappij ČSOB. Indien nodig, kunnen vergelijkbare transacties in de toekomst worden opgezet voor andere Centraal- en Oost-Europese dochterondernemingen.

“ Ons toekomstige succes in Centraal- en Oost-Europa zal niet alleen worden bepaald door wat we doen, maar ook door wat we niet doen, en op beide vlakken zullen we een strikte discipline aan de dag leggen. We zijn ervan overtuigd dat deze meer gefocuste aanwezigheid in de regio opnieuw een sterke winstmotor voor de hele groep zal worden. ”

John Hollows, CEO van de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland

Opdeling naar land van de onderliggende resultaten van de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland

Onderliggende resultaten Divisie Centraal- en Oost- Europa en Rusland, per land (in miljoenen euro)	Tsjechië		Slowakije		Hongarije		Polen		Rusland		Overige	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	525	426	38	13	126	72	129	-12	10	-107	-142	-251
Bankactiviteiten	494	373	33	7	113	58	76	-36	10	-107	-85	-221
Verzekeringsactiviteiten	31	53	6	6	13	14	53	23	0	0	-57	-30
Risicogewogen activa groep, per einde periode (Basel II)	15 326	14 689	5 294	4 125	6 933	6 042	8 898	8 222	3 454	2 227	-	-
Toegewezen kapitaal per einde periode	1 050	1 008	350	276	464	406	706	649	220	142	-	-
Rendement op toegewezen kapitaal	41%	34%	8%	-	17%	8%	17%	-	-	-	-	-
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	47%	45%	67%	69%	62%	55%	63%	65%	61%	57%	-	-
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	92%	90%	104%	104%	88%	83%	95%	113%	-	-	-	-

DIVISIE MERCHANTBANKING

Bijdrage tot het groepsresultaat

Divisie Merchantbanking (in miljoenen euro)	2008	IFRS	Onderliggend resultaat*	
		2009	2008	2009
Nettorente-inkomsten	1 121	1 411	1 002	1 060
Bruto verdiende premies, verzekeringen	373	268	373	268
Bruto technische lasten, verzekeringen	-263	-197	-263	-177
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-24	-28	-24	-28
Dividendinkomsten	82	60	19	16
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-2 329	-3 741	582	731
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	-19	79	-9	64
Nettoprovisie-inkomsten	259	195	301	271
Bankactiviteiten	315	231	356	307
Verzekeringsactiviteiten	-56	-36	-56	-36
Overige netto-inkomsten	321	223	165	137
Totale opbrengsten	-480	-1 730	2 145	2 342
Exploitatiekosten	-1 199	-1 061	-1 191	-920
Bijzondere waardeverminderingen	-877	-1 066	-330	-933
Waarvan op leningen en vorderingen	-407	-950	-279	-929
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-421	-41	-6	0
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	-12	0	-12	0
Winst vóór belastingen	-2 568	-3 857	613	489
Belastingen	489	576	-109	-8
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0
Winst na belastingen	-2 079	-3 281	503	481
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	85	-10	86	70
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-2 164	-3 272	418	411
Bankactiviteiten	-1 796	-2 921	349	337
Verzekeringsactiviteiten	-367	-351	68	74
Risicogewogen activa groep, per einde periode (Basel II)	74 194	67 566	74 194	67 566
Toegewezen kapitaal per einde periode	4 777	4 353	4 777	4 353
Rendement op toegewezen kapitaal	-	-	9%	9%
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	-	-	57%	40%
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	87%	97%	87%	97%

* Voor een toelichting bij de berekening van de onderliggende cijfers verwijzen we naar het hoofdstuk Ons resultaat in 2009 en naar de aansluitingstabel in dit hoofdstuk.

Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, aansluiting IFRS – onderliggend (in miljoenen euro)

	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, IFRS	-2 164	-3 272
Min		
Waardeverliezen op CDO's ¹ (na belastingen)	-2 038	-1 747
Vergoeding voor overheidsgarantiereregeling i.v.m. CDO-gerelateerde risico's (na belastingen)	0	-930
Waardeverliezen op aandelen (na belastingen)	-108	-35
Waardeverliezen op Lehman Brothers, Washington Mutual en de IJslandse banken (na belastingen)	-250	30
Verliezen gerelateerd aan de stopzetting van activiteiten bij KBC Financial Products (na belastingen)	-245	-1 000
Terugkoop hybride Tier 1-effecten (na belastingen)	0	69
Overige uitzonderlijke elementen ² (na belastingen)	61	-71
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, onderliggend	418	411

¹ Inclusief een beperkt bedrag aan waardeverliezen op andere ABS'en die via de winst-en-verliesrekening lopen.

² Inclusief reëlewaardeveranderingen van bepaalde ALM-afdekkingsinstrumenten.

In 2009 genereerde de Divisie Merchantbanking een nettoverlies van 3 272 miljoen euro, ten opzichte van een nettoverlies van 2 164 miljoen euro in het jaar daarvoor. Op onderliggende basis (zie tabel) bedroeg de nettowinst van de Divisie Merchantbanking 411 miljoen euro, min of meer vergelijkbaar met die over 2008.

In 2009 bedroegen de nettorente-inkomsten van deze divisie 1 411 miljoen euro. Op onderliggende basis was dat 1 060 miljoen euro (waarbij onder meer tradinggerelateerde nettorente-inkomsten werden verschoven naar de post netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde). Ondanks de daling van de kredietportefeuille van deze divisie met circa 7% in 2009, stegen de onderliggende nettorente-inkomsten met 6% tegenover 2008, vooral dankzij de gunstigere margeomgeving. De daling van de kredietportefeuille is het gevolg van de intentionele afbouw van een aantal internationale kredietportefeuilles, in overeenstemming met de nieuwe strategie van de groep (focus op thuismarkten in België en Centraal- en Oost-Europa).

De premie-inkomsten uit de (her)verzekeringsactiviteiten van deze divisie bedroegen 268 miljoen euro in 2009. De gecombineerde ratio voor schadeherverzekeringen lag eind 2009 op 97%. De dividendinkomsten bedroegen 60 miljoen euro, tegenover 82 miljoen euro in het jaar daarvoor.

De netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (trading- en reëlewaarderresultaat) bedroeg een negatieve 3 741 miljoen euro, tegenover een eveneens negatieve 2 329 miljoen euro in het jaar daarvoor. Dat was in beide jaren voor het grootste deel te wijten aan het CDO-gebeuren. Dat laatste omvat de invloed van waardeaanpassingen van de CDO-notes en het verzwaarde tegenpartijrisico op de monolinekredietverzekeraar MBIA en ook de kosten verbonden aan de CDO-garantieregeling met de Belgische staat. Bovendien bevat het trading- en reëlewaarderresultaat in 2009 een negatieve 1,1 miljard euro (vóór belastingen) in verband met de stopzetting en afbouw van bepaalde derivatenactiviteiten bij KBC Financial Products. Op onderliggende basis, dus zonder de CDO-invloed, het vermelde verlies door stopzetting van activiteiten, en enkele andere uitzonderlijke elementen, stijgt het trading- en reëlewaarderresultaat van 582 miljoen euro in 2008 naar 731 miljoen euro in 2009, onder meer dankzij de relatief sterke prestaties op de valuta- en obligatiemarkten (vooral in de dealingroom in Brussel).

De netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa (meer- en minderwaarden bij de verkoop van aandelen en obligaties uit de beleggingsportefeuilles) bedroeg 79 miljoen euro (tegenover een negatieve 19 miljoen euro in 2008), onder andere door de verkoop van een obligatieportefeuille in 2009. De nettoprovisie-inkomsten bedroegen 195 miljoen euro in 2009, of 271 miljoen euro op onderliggende basis. Na de bijzonder zwakke prestatie in het eerste kwartaal van het jaar trad er weliswaar een geleidelijk herstel van de provisie-inkomsten op in de daaropvolgende kwartalen (onder meer door groeiende corporatefinance-inkomsten), maar op jaarbasis vertonen de onderliggende nettoprovisie-inkomsten nog altijd een daling van 10%. De Overige netto-inkomsten bedroegen 223 miljoen euro, of 137 miljoen euro op onderliggende basis, zo'n 17% minder dan in het jaar daarvoor, dat onder meer was begunstigd door een meerwaarde op de verkoop van een gebouw (16 miljoen euro).

De exploitatiekosten van deze divisie bedroegen 1 061 miljoen euro, of 920 miljoen euro op onderliggende basis (dit is na aftrek van de voor CDO-claims aangelegde voorzieningen en de kosten gerelateerd aan de afbouw van bepaalde investmentbankactiviteiten). Dat is een daling van 23% tegenover het jaar daarvoor, die vooral toe te schrijven is aan het gedaalde aantal medewerkers in deze divisie (-1 039 vte's, of -20%) als gevolg van de afbouw van de investmentbankingactiviteiten, vooral bij KBC Financial Products. De onderliggende kosten-inkomstenratio van deze divisie kwam uit op 40%, tegenover 57% in 2008.

De waardeverminderingen bedroegen 1 066 miljoen euro, tegenover 877 miljoen euro in het jaar daarvoor. De waardeverminderingen op effecten (voor verkoop beschikbare activa) bedroegen slechts 41 miljoen euro, tegenover 421 miljoen euro in het jaar daarvoor. Ze omvatten de gedaalde afwaarderingen op zowel aandelen (dankzij de stijging van de beurzen) als obligaties (2008 werd negatief beïnvloed door afwaarderingen van effecten van in moeilijkheden verkerende banken in IJsland en in de VS). De waardeverminderingen op leningen stegen van 407 tot 950 miljoen euro, vooral met betrekking tot de buitenlandse kredietportefeuilles en Amerikaanse door hypotheek gedekte effecten (die boekhoudkundig als leningen worden aangezien). De kredietkostenratio (die de waardeverminderingen op kredieten en obligaties omvat) steeg hierdoor van 90 basispunten in 2008 tot 132 basispunten in 2009. Op 31 december 2009 was ongeveer 4% van de kredietportefeuille van deze divisie non-performing, een sterke stijging tegenover 1,6% een jaar eerder.

De Divisie Merchantbanking omvat zowel het bedrijfsbankieren (de dienstverlening aan kmo's en grotere ondernemingen), dat in 2009 goed was voor een onderliggend nettoresultaat van 319 miljoen euro, als de marktactiviteiten (zoals valutahandel, effectenhandel en corporate finance), die een onderliggend nettoresultaat van 92 miljoen euro genereerden in 2009. Meer informatie volgt aan het einde van dit hoofdstuk.

DIVISIE MERCHANTBANKING

Feiten en cijfers

Divisie Merchantbanking	2008	2009
Cliënten en personeel		
Cliënten bedrijfsbankieren in België (schatting)	20 000	20 000
Medewerkers (in vte, exclusief personeel van ondersteunende diensten voor andere divisies of de hele groep)	5 110	4 071
Netwerk		
Bedrijvenkantoren in België, inclusief <i>succursales</i> van CBC Banque	27	26
Bankkantoren in de rest van de wereld*, inclusief vertegenwoordigingskantoren	33	32
Beheerd vermogen		
Totaal, in miljarden euro	0,04	0,02
Marktaandelen, schattingen		
Kredietverlening aan bedrijven in België	22%	22%
Kredietportefeuille		
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	100	87
Belang in de totale toegestane kredietportefeuille	46%	43%

* Exclusief Centraal- en Oost-Europa; het betreft alleen bedrijvenkantoren van KBC Bank NV, KBC Bank Deutschland en KBC Bank Ireland.

Nettoresultaat van deze divisie sterk beïnvloed door waardeschommelingen van gestructureerde producten en ontwikkelingsverliezen verbonden aan de afbouw van gestructureerde derivaten

Net zoals vorig jaar werd het resultaat van deze divisie aanmerkelijk beïnvloed door de waardecorrecties in verband met de portefeuille gestructureerde producten. In 2009 werd dat onder meer veroorzaakt door het sterk verhoogde tegenpartijrisico op de monolinekredietverzekeraar MBIA (na aankondiging van zijn herstructureringsplannen), wat ertoe leidde dat de groep in het eerste kwartaal van 2009 een aanzienlijk verlies moest boeken. Tegelijkertijd werd een eventuele verdere negatieve invloed van de portefeuille gestructureerde producten sterk ingeperkt door het aangaan van een garantieovereenkomst met de Belgische staat (zie hoofdstuk Onze strategie en management, onder Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid), waarvoor uiteraard een vergoeding aan de staat diende te worden geboekt. Bovendien werden in 2009 ook voor meer dan 1 miljard euro ontwikkelingsverliezen geboekt naar aanleiding van de afbouw van de positie in gestructureerde derivaten bij KBC Financial Products. Zowel die ontwikkelingsverliezen als het overgrote deel van de CDO-invloed, inclusief de aan de staat betaalde vergoeding, hebben betrekking op de Divisie Merchantbanking, die daardoor in 2009 een nettoverlies van 3,3 miljard euro leed. Zoals al vermeld, worden die uitzonderlijke elementen uitgesloten in de onderliggende resultaten van de divisie.

Sterke positie op de Belgische markt van bedrijfskredieten, afbouw van de internationale kredietportefeuilles en sterke dealingroomresultaten

Ondanks de voortgezette afbouw van de internationale kredietportefeuilles van de groep (zie verder) genereerden de bedrijfsbankieractiviteiten van de groep in 2009 sterke nettorente-inkomsten, vooral dankzij de gunstige ontwikkeling van de rentemarge. In België bleven de kredietverliezen bovendien al bij al beperkt, en bleef ook het marktaandeel vrijwel

stabiël tegenover 2008. Voor de buitenlandse bedrijfsbankieractiviteiten en de nicheactiviteiten (zoals de financiering van de diamanthandel en leasing) dienden echter wel belangrijke voorzieningen te worden aangelegd. Dat geldt in het bijzonder voor Ierland, waar de economische crisis de lokale huizenmarkt zwaar heeft getroffen, wat zich voor de groep vertaalde in stijgende kredietverliezen op de hypotheekportefeuille. Bij de marktactiviteiten zetten zowel de Belgische als buitenlandse dealingroomactiviteiten evenals de voortgezette effectenactiviteiten van KBC Financial Products een sterk tradingresultaat neer. Zoals al vermeld, dienden echter aanzienlijke ontwikkelingsverliezen te worden geboekt op de in afbouw zijnde portefeuille gestructureerde derivaten van KBC Financial Products.

Niettegenstaande de algemene crisis en de onzekerheid op de financiële markten presteerden de provisiegenererende broker- en corporatefinanceactiviteiten echter wel volgens de verwachtingen. KBC Securities sleepte trouwens bij Euronext Brussels twee *Euronext Awards* in de wacht, met de titel *1st Trading House Small & Mid Caps* (uitgereikt aan de beursvennootschap die het grootste volume heeft verhandeld binnen dit segment) en *1st IPO House Euronext* (voor de meest actieve speler in beursintroducties).

Herfocusering op merchantbankactiviteiten met een relatie tot thuishmarktcliënten

In het kader van zijn nieuwe strategie heeft KBC beslist om zich wat merchantbanking betreft te richten op die activiteiten die te maken hebben met cliënten uit de thuishmarkten in België en Centraal- en Oost-Europa.

Aan die cliënten wordt een volledig dienstengamma aangeboden, gaande van bedrijfsbankieren (waaronder kredieten, cashmanagement, betalingsverkeer, handelsfinanciering en leasing) tot treasuryactiviteiten, kapitaalmarktactiviteiten, effectenmakelaardij, corporate finance en dergelijke. Die herfocusering betekent vanzelfsprekend ook een aanzienlijke afbouw van niet-thuishmarktgebonden activiteiten van de Divisie Merchantbanking, wat zich, zoals al aangegeven, voornamelijk laat voelen in de internationale bedrijfskredietportefeuille buiten België en Centraal- en Oost-Europa en in de gespecialiseerde kapitaalmarktactiviteiten (voornamelijk bij KBC Financial Products).

De internationale bedrijfskredietportefeuille van de groep is vooral in West-Europa (buiten België), de VS en Zuidoost-Azië te situeren. Een groot deel van die kredietverlening betreft puur lokale buitenlandse bedrijventcliënten of specifieke activiteitsdomeinen, zoals wereldwijde projectfinanciering, waarvoor geen natuurlijke band bestaat met KBC's cliëntenbasis op zijn kernmarkten. Dergelijke kredieten zullen op hun vervaldag worden stopgezet of, wanneer dat mogelijk is, tussentijds worden verkocht. De internationale portefeuille omvat ook een Ierse kredietportefeuille van 18 miljard euro, waarvan 13 miljard euro lokale woning-

kredieten. Hoewel Ierland niet tot het geografische kerngebied van de groep behoort, werd er voor de activiteiten van KBC Bank Ireland nog geen strategische beslissing genomen, gezien het huidige moeilijke economische klimaat in dat land.

Wat de gespecialiseerde kapitaalmarktactiviteiten betreft, werd eind 2009 al gestart met de afbouw van de op derivaten gebaseerde gestructureerde producten binnen KBC Financial Products (gestructureerde kredieten, kredietderivaten, fondsenderivaten, aandelenderivaten, life insurance settlement, Amerikaanse omgekeerde hypotheek, alternative investment management). De afbouw van al die activiteiten zal geleidelijk gebeuren, gespreid over een aantal jaren. Ook een aantal andere internationale kapitaalmarktactiviteiten die niet passen in de strategie (zoals corporate finance en aandelenmakelaardij buiten de thuishmarkten) komen in aanmerking voor desinvestering in de komende jaren. KBC behoudt in elk geval, met KBC Securities, zijn belangrijke positie op de effectenmarkten in België en Centraal- en Oost-Europa, met de ruimste mogelijkheden om binnenlandse bedrijventcliënten toegang te bieden tot de kapitaalmarkten en kapitaalmarktproducten.

De activiteitenafbouw leidt op termijn tot een aanmerkelijke vermindering van de risicogewogen activa van deze divisie. De bedrijven- en marktactiviteiten die zullen worden stopgezet vertegenwoordigen ongeveer 23 miljard euro aan risicogewogen activa (positie begin 2009). Daarvan heeft ongeveer 16 miljard euro betrekking op de afbouw van de internationale kredietportefeuille en 6 miljard euro op de afbouw van investmentbankactiviteiten (waaronder KBC Financial Products).

“Onze merchantbankingdivisie zal in de toekomst focussen op de cliënten in België en de vijf Centraal-Europese thuishmarkten. Het is de bedoeling om die cliënten een zo compleet mogelijke merchantbankdienstverlening aan te bieden, gaande van het klassieke bedrijfsbankieren tot cashmanagement, trade finance, leasing, treasury, kapitaalmarktproducten en corporate finance. Voor de niet-kernactiviteiten voorzien we een begeleide afbouw of, waar mogelijk, een desinvestering; in geen geval zullen we activiteiten tegen afbraakprijzen van de hand doen.”

Luc Popelier, CEO van de Divisie Merchantbanking (marktactiviteiten)

DIVISIE MERCHANTBANKING

Opdeling naar activiteit van de onderliggende resultaten van de Divisie Merchantbanking

Onderliggende resultaten Divisie Merchantbanking, per activiteit (in miljoenen euro)	Bedrijfsbankieren		Marktactiviteiten	
	2008	2009	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	368	319	49	92
Bankactiviteiten	300	244	49	92
Verzekeringsactiviteiten	68	74	0	0
Risicogewogen activa groep, per einde periode (Basel II)	52 400	47 171	21 794	20 395
Toegewezen kapitaal per einde periode	3 388	3 053	1 389	1 300
Rendement op toegewezen kapitaal	11%	9%	5%	9%
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	45%	31%	76%	56%
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	87%	97%	-	-

DIVISIE EUROPESE PRIVATE BANKING

Bijdrage tot het groepsresultaat

Divisie Europese Private Banking (in miljoenen euro)	2008	IFRS	Onderliggend resultaat*	
		2009	2008	2009
Nettorente-inkomsten	236	260	248	234
Bruto verdiende premies, verzekeringen	29	8	29	8
Bruto technische lasten, verzekeringen	-43	-24	-43	-24
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	0	0	0	0
Dividendinkomsten	9	7	9	7
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-258	34	-11	51
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	2	49	5	53
Nettoprovisie-inkomsten	422	367	422	367
Bankactiviteiten	418	359	418	359
Verzekeringsactiviteiten	4	7	4	7
Overige netto-inkomsten	13	1	13	1
Totale opbrengsten	411	702	674	697
Exploitatiekosten	-487	-519	-487	-514
Bijzondere waardeverminderingen	-223	-52	-43	-15
Waarvan op leningen en vorderingen	-56	-2	-2	-2
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-166	-24	-39	-13
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	2	3	2	3
Winst vóór belastingen	-297	134	147	170
Belastingen	144	-25	14	-30
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0
Winst na belastingen	-153	109	161	140
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-153	109	161	140
Bankactiviteiten	-149	105	152	133
Verzekeringsactiviteiten	-4	4	9	7
Risicogewogen activa groep, per einde periode (Basel II)	5 994	5 512	5 994	5 512
Toegewezen kapitaal per einde periode	410	379	410	379
Rendement op toegewezen kapitaal	-	21%	31%	29%
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	121%	75%	73%	75%

* Voor een toelichting bij de berekening van de onderliggende cijfers verwijzen we naar het hoofdstuk Ons resultaat in 2009 en naar de aansluitingstabel in dit hoofdstuk.

Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, aansluiting IFRS – onderliggend

(in miljoenen euro)	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, IFRS	-153	109
Min		
Waardeverliezen op CDO's (na belastingen)	-181	2
Waardeverliezen op aandelen (na belastingen)	-53	-13
Waardeverliezen op Lehman Brothers, Washington Mutual en de IJslandse banken (na belastingen)	-37	4
Terugkoop hybride Tier 1-effecten (na belastingen)	0	0
Overige uitzonderlijke elementen* (na belastingen)	-43	-25
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, onderliggend	161	140

* Inclusief reëlewaardeveranderingen van bepaalde ALM-afdekkingsinstrumenten.

DIVISIE EUROPESE PRIVATE BANKING

In 2009 genereerde de Divisie Europese Private Banking een nettowinst van 109 miljoen euro, tegenover een nettoverlies van 153 miljoen euro in het jaar daarvoor. Op onderliggende basis (zie tabel) bedroeg de nettowinst van de Divisie Europese Private Banking 140 miljoen euro, 13% minder dan in 2008.

De nettorente-inkomsten van deze divisie bedroegen 260 miljoen euro in 2009. Op onderliggende basis is dat 234 miljoen euro, een relatief hoog niveau (gerelateerd aan de positieve liquiditeitspositie van KBL EPB), maar toch iets lager dan in 2008 (-6%), als gevolg van de daling in het tweede halfjaar van de voorheen relatief hoge vergoedingen op de interbankenmarkt.

De bruto verdiende levensverzekeringspremies (Vitis Life) daalden van 29 naar 8 miljoen euro. Dat is, conform IFRS, exclusief de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen. Voor die producten worden conform IFRS noch premie-inkomsten noch technische lasten getoond, maar alleen de gerealiseerde marge, onder de nettoprovisie-inkomsten. Wanneer de premie-inkomsten voor die producten worden meegeteld, bedragen de totale premie-inkomsten van de levensverzekeringsactiviteiten zo'n 567 miljoen euro, tegenover 175 miljoen euro in 2008, dankzij sterk gestegen verkopen van tak 23-producten naar het jaareinde toe. De uitstaande Levensreserves bedroegen eind 2009 circa 1,6 miljard euro.

De dividendinkomsten bedroegen 7 miljoen euro, iets lager dan in het jaar daarvoor. De netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (trading- en reëlewaarderesultaat) steeg van een negatieve 258 miljoen euro in 2008 tot een positieve 34 miljoen euro in 2009. De cijfers bevatten onder meer de waardeaanpassingen van CDO-notes (-251 miljoen euro vóór belastingen in 2008, onbeduidend in 2009). Zonder dit en andere uitzonderlijke elementen bedroeg het onderliggende trading- en reëlewaarderesultaat +51 miljoen euro in 2009, tegenover -11 miljoen euro in het jaar daarvoor. De netto gerealiseerde

winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa (gerealiseerde meerwaarden op effecten) steeg van 2 miljoen euro naar 49 miljoen euro, vooral door de verkoop van obligaties in 2009. De overige netto-inkomsten bedroegen 1 miljoen euro.

De nettoprovisie-inkomsten bedroegen 367 miljoen euro. In de eerste helft van 2009 was er een uitgesproken daling, als gevolg van een daling van het beheerd vermogen, in combinatie met een gewijzigde beleggingsvoorkeur van de cliënten (voor producten die minder rendabel zijn voor de groep). Het tweede halfjaar liet opnieuw een kentering ten goede zien, dankzij het verbeterde beleggingsklimaat, maar op jaarbasis bleven de nettoprovisie-inkomsten nog 13% onder het niveau van 2008. Het totale beheerd vermogen van deze divisie steeg van 44 miljard euro eind 2008 tot 47 miljard euro eind 2009, waarbij de daling in het eerste kwartaal van het jaar meer dan gecompenseerd werd door een stijging in de rest van het jaar. Het belangrijkste deel van het beheerd vermogen, de onshore privatebankingactiva (24 miljard euro eind 2009), groeide aan met bijna 10%, dankzij de prijsstijging van de activa zelf.

De exploitatiekosten van de Divisie Europese Private Banking (519 miljoen euro) stegen, op onderliggende basis, met 6% ten opzichte van 2008, dat onder meer was begunstigd door een terugneming ad circa 30 miljoen euro van voorzieningen voor rechtsgeschillen en vervroegde pensioenering. De onderliggende kosten-inkomstenratio van de bankactiviteiten van deze divisie bedroeg 75%, een lichte verslechtering ten opzichte van de 73% van het jaar daarvoor.

De waardeverminderingen bedroegen 52 miljoen euro, een sterke daling (van 223 miljoen euro) ten opzichte van het jaar daarvoor, dat sterk negatief was beïnvloed door waardeverminderingen op aandelen, capital notes en effecten van in moeilijkheden verkerende banken in de VS en in IJsland. Het bedrag van 2009 omvat ook een waardevermindering ad 25 miljoen euro op goodwill met betrekking tot maatschappijen uit de groep (uitgesloten uit de onderliggende cijfers).

Feiten en cijfers

Divisie Europese Private Banking	2008	2009
Netwerk		
Aantal landen waarin de groep een vestiging heeft	8	9
Medewerkers		
In vte, exclusief personeel van ondersteunende diensten voor andere divisies of de hele groep	2 790	2 611
Beheerd vermogen (in miljarden euro)		
Onshore private banking	22	24
Offshore private banking	13	13
Overige (institutionele en andere activa en Vitis Life)	10	11
Totaal	44	47
Kredietportefeuille		
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	4	3
Belang in de totale kredietportefeuille	2%	2%

Geografische focus en specificiteit van het Europese privatebankingnetwerk

KBL European Private Bankers is een netwerk van verbonden lokale banken in Europa, met private banking als kernactiviteit. De geografische focus van de groep ligt op de Benelux en enkele andere West-Europese landen (Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Monaco). Sinds april 2009 is de groep ook aanwezig in Polen, met de greenfield KBL European Private Bankers Polska. In elk van de landen waar de groep een vestiging heeft, opereert hij via een lokaal merk, met respect voor de eigen cultuur en naam van elk van de groepsmaatschappijen. De filosofie hierachter is dat er wordt uitgegaan van het feit dat de lokale medewerkers veel beter in staat zijn de specifieke behoeften te detecteren op elk van hun markten. Die lokale verankering differentieert KBL EPB van de grote privatebankingspelers in de respectieve landen. De verschillende maatschappijen uit de groep doen bovendien een beroep op een gecentraliseerd *hub centre*, dat voor de hele groep operationele en ICT-ondersteuning biedt. Zo is elke entiteit gevrijwaard van een aantal niet-commerciële taken, zodat ze zich volledig kan concentreren op haar vak en haar doelstelling: het verzorgen van een eersteklasdienstverlening aan haar cliënten.

Beheerd vermogen stijgt opnieuw sinds het tweede kwartaal

Na een daling van bijna 20% in 2008 vertoonde het beheerd vermogen van KBL EPB opnieuw een groei van bijna 7% in 2009, tot 47,1 miljard euro. Dat jaargroecijfer is het resultaat van een verdere daling in het eerste kwartaal (-4%), gevolgd door een herstelbeweging in de daaropvolgende negen maanden (+11%). Zowel de daling in 2008 als de stijging van het beheerd vermogen in 2009 is uiteraard voor een groot deel gerelateerd aan de prijsfluctuaties van de betrokken beheerde activa. Zonder dat prijseffect bleef het beheerd vermogen relatief stabiel in 2008, en was er een netto-uitstroom van 4% in 2009. Het beleid van de groep bestaat erin te focussen op onshore privatebankingactiva, die dan ook het grootste deel (23,7 miljard euro) uitmaken van het beheerd vermogen en in 2009 bovendien sneller toenamen (+10%) dan het totale beheerd vermogen. De rest van het beheerd vermogen bestaat uit offshore privatebankingactiva (12,7 miljard euro op 31-12-2009) en institutionele en andere activa (10,7 miljard euro).

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Als verantwoordelijke onderneming hecht het netwerk van Europese vermogensbankiers van KBL EPB veel waarde aan zijn sociale rol. KBL EPB stelt zich tot doel bij de ontwikkeling van zijn activiteiten rekening te houden met de sociale, ecologische en culturele impact van zijn economische activiteiten op korte en lange termijn. KBL EPB onderschrijft de belangrijkste internationale akkoorden op dit gebied, waaronder het Global Compact-handvest van de Verenigde Naties en de Tien Universele Principes van goed gedrag voor ondernemingen. De groep heeft gedragsregels met betrekking tot de relatie met de cliënten en de leveranciers, de houding ten opzichte van de medewerkers en de impact van de ontwikkeling van de onderneming op de maatschappij. Op het gebied van beleggingen biedt KBL EPB zijn cliënten, afhankelijk van het land, verschillende mogelijkheden aan die rekening houden met een ethisch beheer en waarin de voorkeur wordt gegeven aan duurzame beleggingen. Op sociaal en cultureel gebied voert KBL EPB een beleid van mecenaat en partnerschap met een aantal muziek- en kunstinstellingen in de steden en landen waar de groep aanwezig is. De personeelsleden van de groep dragen trouwens actief hun steentje bij: zo werd in 2009 een nieuw initiatief opgezet waarbij personeelsleden op vrijwillige basis microfinancieringsprojecten in Vietnam kunnen steunen.

In de nieuwe strategie wordt voor de activiteiten van deze divisie een nieuwe partner gezocht

Gezien het lager dan gemiddelde niveau van synergie met de bankverzekeringstrategie werd beslist om uit te kijken naar een nieuwe strategische partner voor de activiteiten van deze divisie. Er wordt dan ook op zoek gegaan naar een solide partner die het unieke model van KBL EPB naar waarde schat en de bereidheid toont om de activiteiten verder te laten groeien. Intussen zal KBC ervoor zorgen dat het de waarde van de business blijft bevorderen en een uitstekende cliëntenservice blijft aanbieden. De privatebankingactiviteiten in België en Centraal- en Oost-Europa onder de merknaam van de respectieve bankdochtermaatschappijen van de groep – en behorend tot de Divisies België en Centraal- en Oost-Europa en Rusland – blijven ongewijzigd.

“ In het nieuwe strategische plan moesten we moeilijke keuzes maken omtrent te verkopen bedrijfsonderdelen. We gingen daarbij niet over één nacht ijs. Uiteindelijk werd beslist om uit te kijken naar een nieuwe strategische partner voor KBL European Private Bankers, die deze waardevolle groep verder kan helpen groeien. Net als dat voor de andere te verkopen entiteiten het geval is, zullen we er tijdens de overgangperiode op toezien dat de dienstverlening aan de cliënten optimaal is en blijft. ”

Etienne Verwilghen, CEO van de Divisie Europese Private Banking

DIVISIE GEMEENSCHAPPELIJKE DIENSTEN EN OPERATIES

Feiten en cijfers

Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties	2008	2009
Personeel		
In vte	9 688	8 729
Assetmanagement		
Beheerd vermogen in België, in miljarden euro	151	146
Beheerd vermogen in Centraal- en Oost-Europa, in miljarden euro	12	12
Beheerd vermogen in de rest van de wereld (voornamelijk KBL EPB-netwerk), in miljarden euro	44	47
Geschat marktaandeel in beleggingsfondsen in België	38%	39%
Geschat marktaandeel in beleggingsfondsen in Centraal- en Oost-Europa (voor Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Polen)	34%, 13%, 22%, 5%	34%, 13%, 20%, 5%
Betalingsverkeer (in miljoenen)		
Aantal betalingstransacties* in België	539	537
Aantal betalingstransacties* in Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Polen)	473	478
Leasing		
Uitstaand kapitaal aan leasingcontracten in België, in miljarden euro	2,7	2,9
Uitstaand kapitaal aan leasingcontracten in Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen, Roemenië), in miljarden euro	3,2	2,3
Uitstaand kapitaal aan leasingcontracten in de rest van de wereld (West-Europa zonder België), in miljarden euro	1,7	1,3
Geschat marktaandeel in leasing in België (algemene leasing, autoleasing)	21%, 12%	22%, 12%
Geschat marktaandeel in leasing in Centraal- en Oost-Europa (voor Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen, Roemenië)	15%, 16%, 4%, 1%, 4%	10%, 13%, 3%, 1%, 1%

* Kaart- en kasgeldtransacties, binnenlandse en buitenlandse overschrijvingen, en internationaal cashmanagement.

Handelsfinanciering: start van uitbouw verwerkingsplatform voor hele groep en stijgend belang documentaire kredieten

Handelsfinanciering blijft ook in de nieuwe groepsstrategie een kernactiviteit. Uiteraard had de economische recessie, en meer bepaald de teruggelopen import en export van bedrijven, een negatieve invloed op de

transactievolumes van deze activiteit. Anderzijds grepen vele bedrijven terug naar de klassieke documentaire kredieten als betalingsinstrument en naar transactiegebonden financieringsproducten zoals de discontering à forfait van handelsvorderingen, een trend die naar verwachting in de komende jaren zal aanhouden.

In 2009 werden de eerste modules van een nieuw verwerkingsplatform voor de hele groep succesvol uitgerold. Het is de bedoeling tegen 2012 alle handelsfinancieringsactiviteiten

van de groep op hetzelfde platform te verwerken.

Global Finance, een gereputeerd magazine in de wereld van de handelsfinanciering, kent jaarlijks een prijs toe aan de beste handelsfinancieringsbanken in een aantal landen. De jury wordt gevormd door een panel bestaande uit de *Global Finance*-redactie, bijgestaan door experts in handelsfinanciering. Begin 2010 werden de volgende banken in hun land uitgeroepen tot *Best Trade Finance Bank*: KBC Bank (België), ČSOB (Tsjechië) en K&H Bank (Hongarije).

Betalingsverkeer: invoering van Europese regelgeving en uitrol van best practices binnen de hele groep

In het domein van het betalingsverkeer werd 2009 onder meer gekenmerkt door de invoering van de Europese Payments Service Directive, die het wettelijke kader schetst voor het realiseren van SEPA (Single Euro Payments Area of Eurobetalingsgebied). Op alle thuismarkten van de groep werden diverse noodzakelijke aanpassingen in de systemen en procedures probleemloos doorgevoerd. Dankzij de geïntegreerde en op de hele groep gerichte werking van de dienst Betalingsverkeer konden ook in 2009 opnieuw best practices uit bepaalde thuismarkten in andere landen worden ingevoerd. Zo werd in Polen de mogelijkheid gecreëerd om de pincode van kaarten per sms te ontvangen, werd in Tsjechië de bankautomaat met stortingsmogelijkheid geïntroduceerd en werd gestart met het aankoppelen van de groepsmaatschappijen in Tsjechië en Slowakije op het groepsplatform voor grensoverschrijdende betalingen. Voor de komende jaren blijft de prioriteit van de dienst Betalingsverkeer liggen bij de verdere uitwisseling van best practices over de hele groep en het verder consolideren van alle SEPA-betalingsproducten (Europese overschrijving, domiciliëringen en kaarten) op groepsplatformen.

Assetmanagement: sterke marktaandelen in beleggingsfondsen en herdefiniëring van de strategie

Ondanks de crisis bleef KBC op het gebied van fondsenverkoop met ruime voorsprong marktleider in België, en steeg het marktaandeel nog verder tot 39%. Dat is onder meer te danken aan de unieke samenwerking tussen KBC Asset Management en de distributeurs (waaronder de KBC-bankkantoren), en aan een aangepast productaanbod waarbij veel aandacht gaat naar producten met kapitaalbescherming en formules

met bewaking van de bodemgrens. Die laatste formule vormde in het recente verleden de kern van heel wat cliëntenportefeuilles. Doordat in sommige periodes bijna uitsluitend in liquiditeiten werd belegd, hielden deze producten goed stand toen de koersen op de financiële markten kelderden, en bovendien slaagden ze erin het latere koersherstel uitstekend te volgen. Ook de introductie van talrijke compartimenten in bedrijfsobligaties was een succes.

KBC heeft ook in Centraal- en Oost-Europa een sterke positie op het gebied van assetmanagement. Zo behaalde de groep in 2009 een geschat marktaandeel in beleggingsfondsen van 34% in Tsjechië, 13% in Slowakije, 20% in Hongarije en 5% in Polen. Bovendien wordt de assetmanagementexpertise op deze thuismarkten nog verder versterkt: zo werd een nieuw competentiecentrum opgericht in Praag met het oog op de ontwikkeling van expertise in Centraal-Europese aandelen.

Door de recente crisis is het financiële landschap grondig gewijzigd en daarom heeft KBC Asset Management zijn strategie voor de komende jaren herzien. In België zal het via accountmanagers de ondersteuning van de distributeurs nog steviger uitbouwen. Op internationaal vlak worden de inspanningen voortaan geconcentreerd op de vijf thuismarkten in Centraal-Europa en op China en India.

Leasing en consumentenkredietverlening: nieuwe strategie leidt tot herfocussering van activiteiten

Voor leasing wordt de activiteit wat teruggeschroefd en wordt de focus duidelijk gelegd op de transacties met de kerncliënten van de groep. Dat betekent dat bijvoorbeeld vendorfinanceactiviteiten in West-Europa worden afgebouwd of verkocht. Ook in Centraal- en Oost-Europa, waar de groep verliezen moest incasseren in zijn leaseactiviteiten, werden bepaalde activiteiten stopgezet en wordt bovendien zwaar geïnvesteerd in debiteurenbewaking.

Ook voor consumentenkredietverlening was 2009 een moeilijk jaar vanwege de economische en financiële crisis. Terwijl in België en Tsjechië de resultaten goed waren als gevolg van een redelijke volumegroei, gekoppeld aan kostencontrole, waren er vooral problemen op de Poolse consumentenkredietmarkt. In het kader van de nieuwe strategie van de groep werd dan ook besloten de Poolse consumentenkredietverstrekker Żagiel te verkopen, en bovendien de consumentenkredietverlening via de greenfield in Roemenië stop te zetten. In de toekomst worden consumentenkredietproducten exclusief via de bankkanalen verkocht.

Organisatie: detectie van mogelijke synergieën en begeleiding van toekomstige desinvesteringen

In 2009 concentreerde de groepsdienst Organisatie zich, in samenwerking met de betrokken andere diensten uit de groep, op een aantal projecten waarbij tastbaar resultaat op korte termijn, toekomstgerichtheid en aandacht voor veranderingsbeheer centraal staan. We denken daarbij onder meer aan de ontwikkeling van een nieuw risico- en kapitaalmanagementmodel en de definiëring van een nieuw kantoormodel. Bovendien speelde deze groepsdienst opnieuw een leidende rol in het detecteren van en het aanzetten tot het uitbuiten van mogelijke synergieën binnen de groep en stuurde hij de implementatie van het programma Operationele Uitmuntendheid verder aan. Een van de belangrijkste taken voor de toekomst wordt de begeleiding van alle divisies om de nieuwe strategie van de groep – inclusief het desinvesteringsproces – ten uitvoer te brengen.

ICT: diverse projecten zorgen voor verdere optimalisering

Wat ICT betreft, ging opnieuw veel aandacht naar het bevorderen van de integratie binnen de groep en de optimalisering van de ICT-organisatie, meer bepaald in Centraal- en Oost-Europa. Een voorbeeld daarvan is de bouw van een uniek datacenter buiten Boedapest. Het is de bedoeling dat alle Centraal- en Oost-Europese bedrijven van de groep hun ICT-verwerking daar onderbrengen, in plaats van in diverse centers per land. Andere voorbeelden zijn de ontwikkeling van een nieuw ICT-systeem voor de verwerking van verzekeringen, de overgang naar een gestandaardiseerd werkstation, de ICT-matige fusie van ČSOB en Istrobanka en de overgang naar de euro in Slowakije, en de fusie van de ICT-organisatie van de bank- en verzekeringsinstellingen in diverse landen van Centraal- en Oost-Europa. Uiteraard werden de ICT-planning en het ICT-budget aangepast aan de gewijzigde economische omstandigheden. Zo werd al vroeger beslist om voorlopig het ESP (Enterprise Systems Program) – een groot investeringsprogramma bedoeld voor het bouwen van gemeenschappelijke toepassingen voor de groep – niet op te starten. In het kader van het spreiden van de vaste kosten over een zo groot mogelijk volume, werd eveneens al vroeger beslist dat KBC ook ICT-diensten aan derden mag aanbieden. In 2009 werd een dergelijk outsourcingcontract gesloten met een Belgische elektriciteits- en gasleverancier.

“ De Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties is een verzameling van productfabrieken en diensten die een missie hebben ten behoeve van de hele groep. Dat betekent dat onze Divisie focust op samenwerking over de grenzen van groepsmaatschappijen heen, het voortdurend zoeken naar synergieën en het invoeren van best practices in de hele groep, en dat alles met respect voor lokale eigenheden en omstandigheden. ”

Danny De Raymaecker, CEO van de Divisie Gemeenschappelijke Diensten en Operaties

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

De informatie in dit hoofdstuk werd alleen gecontroleerd door de commissaris als dat volgens IFRS vereist is. Het betreft de volgende delen:

- Risicogovernance: volledig;
- Kredietrisico: de inleiding, Bewaking van het kredietrisico (zonder het taartdiagram), de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten (gecontroleerde delen zijn aangegeven in de voetnoot bij de tabel), de tabel Andere kredietrisico's, de tabel Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep en de tabel Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: de inleiding, de delen Bewaking van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Renterisico (met uitzondering van de tabellen Invloed van een parallelle stijging van de rentecurve met 1% voor de KBC-groep en Indeling van de reserves voor tak 21 naar rentegarantie, verzekeringsactiviteiten) en Wisselkoersrisico;
- Liquiditeitsrisico: volledig;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: volledig;
- Verzekeringstechnische risico's: volledig;
- Solvabiliteit, economisch kapitaal en Embedded Value: de inleiding, Bewaking van de solvabiliteit (zonder de grafiek), de tabel in Solvabiliteit op groepsniveau (gecontroleerde delen zijn aangegeven in de voetnoot bij de tabel), Economisch kapitaal (met uitzondering van de tabel) en Embedded value Levenbedrijf.

Start van programma voor een herziening van risicobeheer in hele groep

Kredietportefeuille gedaald in 2009, door afbouw van kredietportefeuilles op niet-thuismarkten

Tier 1-ratio van 10,8% op groepsniveau

Toekomstige invloed van **CDO-gebonden risico's beperkt** door **garantieovereenkomst** met Belgische staat

Meer informatie over het waarde- en risicobeheer van KBC vindt u in het uitgebreide **Risk Report 2009**, dat beschikbaar is op www.kbc.com

Risicogovernance

Het waarde- en risicobeheer bij KBC steunt op de volgende principes:

- Waarde-, risico- en kapitaalbeheer zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het doel van elke onderneming is waarde te scheppen. Daartoe worden in onzekerheid beslissingen genomen en activiteiten ontplooid. Om haar continuïteit te waarborgen, moet een onderneming beschikken over voldoende kapitaal om de onvoorziebare gevolgen van ongunstige gebeurtenissen en ontwikkelingen te kunnen opvangen.
- Het risicobeheer wordt integraal en vanuit groeps perspectief benaderd, rekening houdend met alle risico's en alle bedrijfsactiviteiten.
- De eerste verantwoordelijkheid voor het waarde- en risicobeheer berust bij het lijnmanagement. Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep (WRB), een aparte instantie die onafhankelijk van het lijnmanagement opereert, is belast met advies, ondersteuning en toezicht.
- Het risicogovernancemodel van de groep wordt, waar relevant, ook gekopieerd op het niveau van de divisies en dochterondernemingen.

Het risicogovernancemodel van KBC legt de verantwoordelijkheden en taken vast met het oog op het beheer van de waardecreatie en alle daaraan verbonden risico's.

Het model is georganiseerd op verschillende niveaus:

- De Raad van Bestuur (bijgestaan door het Auditcomité), het Groeps-Directiecomité en het Groeps-Asset-Liability Management Committee (ALCO). Deze comités richten zich op het totale risicobeheer en op de bewaking van waardecreatie en kapitaaltoereikendheid voor de gehele groep. Regelmatige rapportering aan het Auditcomité garandeert een

ruime informatiestroom naar de bevoegde leden van de Raad van Bestuur. De volledige Raad van Bestuur beslist jaarlijks over de limieten voor risicotolerantie. Het Groeps-Directiecomité zorgt voor de uitvoering van de strategie voor waarde-, risico-, en kapitaalbeheer vastgesteld door de Raad van Bestuur en tekent de structuur uit. De chief risk officer (CRO), lid van het Groeps-Directiecomité, houdt toezicht op het risicobeheer. (In 2009 werd de functie van chief financial and risk officer (CFRO) bij KBC opgesplitst in twee afzonderlijke functies, nl. die van chief risk officer en die van chief financial officer.) Het Groeps-ALCO bepaalt de strategische beleggings- en financieringsmix en houdt ook toezicht op de daaraan verbonden risicopositie. Tactische beleggingsbeslissingen worden toegewezen aan een thesauriecomité.

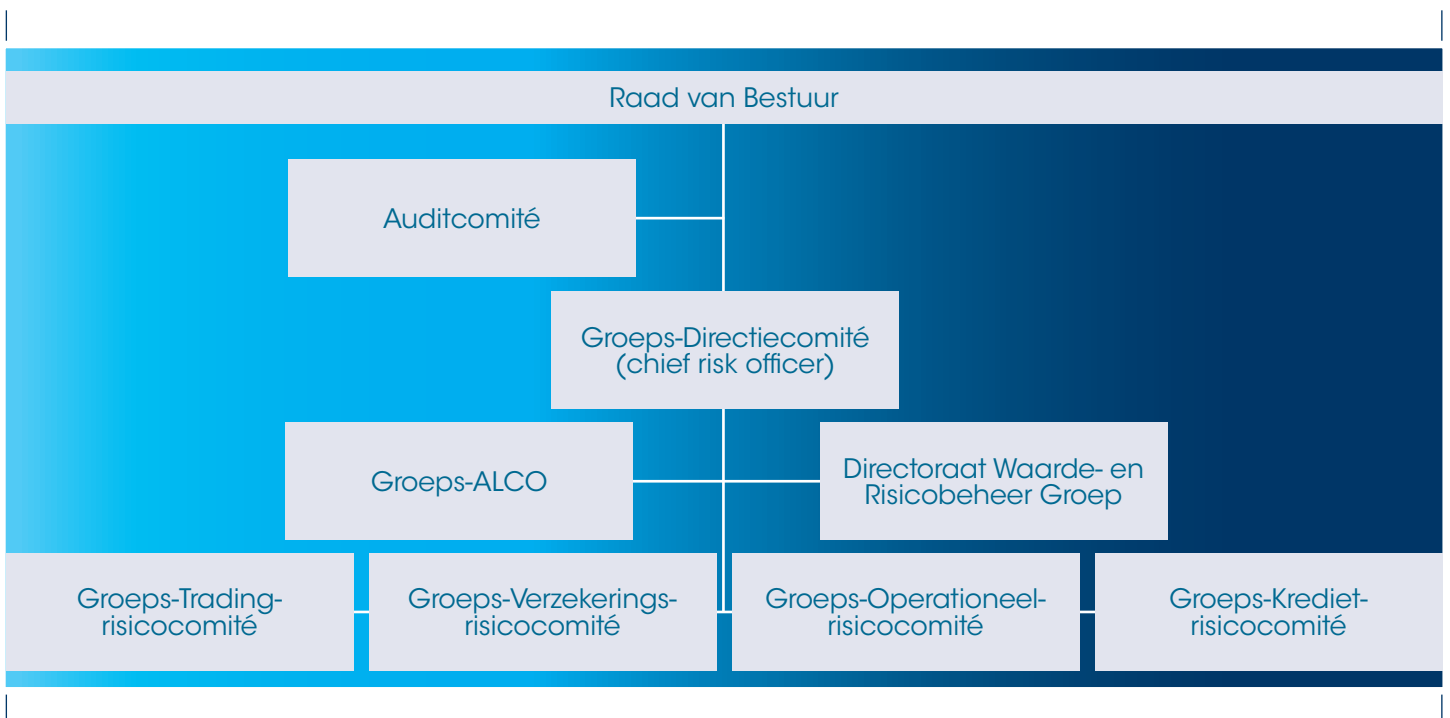
- *Gespecialiseerde Groeps-Risicocomités*. Die richten zich op de uitwerking van een voor de hele groep toepasselijk kader voor één bepaalde risicosoort of activiteitencluster en zien toe op het betreffende risicobeheersproces. Ze worden voorgezeten door de CRO en bestaan uit vertegenwoordigers van het lijnmanagement en van het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep. De verschillende Groeps-Risicocomités worden weergegeven in het schema. Afhankelijk van de materialiteit van specifieke risicosoorten werden lokale risicocomités en lokale waarde- en risicobeheersafdelingen opgericht op een lager niveau (bijvoorbeeld op niveau divisie, land en dochtermaatschappij) om het risicobeheerskader te implementeren.
- Op basis van rapporten van onafhankelijke valideringseenheden beslist het Groeps-Modelcomité (GMC) over de geldigheid van de mathema-

tische en operationele aspecten (zoals modelgebruik en bewakingsactiviteiten) van alle risicomodellen die binnen de groep worden ontwikkeld en/of gebruikt.

- Interne Audit Groep is verantwoordelijk voor de auditplanning en controleert dus of het kader voor risicobeheer in overeenstemming is met de wettelijke en reglementaire voorschriften, controleert de efficiëntie en effectiviteit van het risicobeheerssysteem en de overeenstemming ervan met het risicobeheerskader en de manier waarop het lijnmanagement omgaat met risico's buiten dat formele kader.
- Het lijnmanagement is als eerste verantwoordelijk voor het waarde- en risicobeheer. Het zorgt ervoor dat het risicobeheerskader voor zijn activiteiten is ingebed in die activiteiten via beleidslijnen en procedu-

res. Het lijnmanagement is ook belast met het ontwikkelen van transactiemodellen.

- Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep is verantwoordelijk voor de meting van risico's, economisch kapitaal en waardecreatie voor alle bedrijfseenheden en rapporteert aan het lijnmanagement. Het is ook verantwoordelijk voor de ontwikkeling van portefeuillemodellen en voor de validatie van alle modellen (zowel transactie- als portefeuillemodellen). In dat opzicht is er een duidelijke scheiding van bevoegdheden binnen dat directoraat: medewerkers die bij de *ontwikkeling van modellen* betrokken zijn, worden niet betrokken bij de *validatie* ervan.

In de nasleep van de zware financiële crisis heeft de KBC-groep een programma opgestart om te analyseren in hoever de groep gereed is om het hoofd te bieden aan belangrijke economische gebeurtenissen in de toekomst en om die gereedheid nog te verbeteren. Dat heeft geleid tot het opzetten van een totaalprogramma dat gericht is op de creatie van een nieuw uitgebreid, geïntegreerd model dat alle facetten van risico-, kapitaal- en waardebeheer op één lijn brengt. De belangrijkste kenmerken van dat model zijn:

- Risicogerichte commerciële managers die de kennis en de vaardigheid hebben om de juiste afwegingen te maken tussen risico en rendement en die tegelijk optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer binnen de groep.
- Een geïntegreerde architectuur rond het Directiecomité die risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen via kapitaalallocatie koppelt aan limieten en doelstellingen. Aangevuld met een bewakingsproces, creëert dat de parameters voor de business

om autonoom risico's te nemen binnen de algemene strategische keuzes van de groep.

- Een enkele, onafhankelijke, voor de hele groep bevoegde risicofunctie die de groeps-CRO, lokale CRO's, groeps- en lokale risicofuncties en de risicocomités omvat.

Het programma is opgebouwd rond 12 actiepunten. De meeste daarvan werden behandeld in 2009 of zullen worden behandeld in 2010. We verwachten dat de uitvoering van de organisatorische wijzigingen in de risicofunctie en de risicocomités afgerond zal zijn tegen eind 2010. De volledige invoering van de principes en filosofie van het nieuwe risico-, kapitaal- en waardebeheersmodel in de hele KBC-groep zal allicht duren tot eind 2012.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Kredietrisico

Kredietrisico is de potentiële negatieve afwijking ten opzichte van de verwachte waarde van een financieel instrument als gevolg van wanbetaling of wanprestatie door een kredietnemer (van een lening), een emittent (van een schuldinstrument), een garantieverstrekker of herverzekeraar, of een tegenpartij (in een professionele transactie), als gevolg van de insolventie of de betalingsonwil van die partij, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Bewaking van het kredietrisico

Het kredietrisico wordt zowel op transactieniveau als op portefeuille-niveau bewaakt. De bewaking op transactieniveau houdt in dat er degelijke procedures, processen en toepassingen (systemen, instrumenten) bestaan om de risico's te identificeren en te meten voor en na de acceptatie van individuele kredietrisico's. Er zijn limieten vastgelegd om het maximaal toegestane kredietrisico te bepalen. De bewaking op portefeuilleniveau omvat onder meer de periodieke meting van en rapportering over het kredietrisico dat is ingebed in de geconsolideerde krediet- en beleggingsportefeuille, de controle op de naleving van limieten, het stresstesten van kredietrisico in verschillende scenario's, het nemen van risicobeperkende maatregelen en de optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel.

Kredietrisicobehoor op transactieniveau

Acceptatie. Er bestaan degelijke acceptatiebeleidslijnen en -procedures voor alle soorten van kredietrisico. De omschrijving hier is beperkt tot risico's verbonden aan klassieke bedrijfskredieten en aan kredietverlening aan particulieren, omdat die het grootste deel uitmaken van het kredietrisico van de groep.

Voor kredietverlening aan bedrijven wordt bij een voorstel van een commerciële entiteit een advies van een kredietadviseur gevoegd, tenzij het gaat om een klein bedrag of een laag risico. In principe worden belangrijke beslissingen gezamenlijk genomen door twee of meer personen. Het beslissingsechelon wordt bepaald op basis van matrices die onder meer rekening houden met parameters als het groepsrisicototaal (het totale risico dat de gehele KBC-groep heeft ten aanzien van de groep waartoe de tegenpartij behoort), de risicoklasse (hoofdzakelijk bepaald

op basis van intern ontwikkelde ratingmodellen) en de aard van de tegenpartij (financiële instellingen, overheden, bedrijven, enz.).

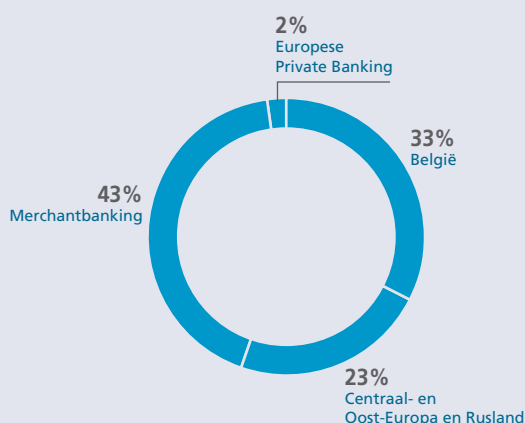
Kredietverlening aan particulieren (zoals hypothecaire leningen) is onderworpen aan een gestandaardiseerd proces, waarbij de resultaten van scoremodellen een belangrijke rol spelen in de acceptatieprocedure. Kredieten aan particulieren worden doorgaans toegestaan in lokale munt, met uitzondering van bepaalde Centraal- en Oost-Europese landen en Rusland, waar vaak kredieten in vreemde valuta's worden verleend wegens het aanzienlijke verschil tussen de rente in lokale munt en de rente in andere munten. De laatste jaren nam de aandacht toe voor het inherente risico dat voortvloeit uit schommelingen in de wisselkoersen, waardoor KBC een erg voorzichtige houding heeft aangenomen tegenover dat type van kredietverlening. Sindsdien is de kredietverlening in vreemde valuta's fors afgenomen.

Toezicht en bewaking. Voor de meeste soorten kredietrisico wordt de bewaking in hoofdzaak gestuurd door de *risicoklasse*, waarbij een onderscheid wordt gemaakt op basis van de *Probability of Default* (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de *Loss Given Default* (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. De kans daarop wordt geschat als de PD.

Om de risicoklasse te bepalen, heeft KBC diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal modellen zijn uniform voor de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, project-financiering, enz.), andere verschillen al naargelang van de geografische markt waarop ze worden gebruikt (kmo's, particulieren, enz.). In de hele groep wordt dezelfde interneratingschaal gebruikt.

De resultaten van die modellen worden gebruikt om de normale kredietportefeuille in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, krijgt een interne rating toegekend van PD 10, PD 11 of PD 12. PD 12 wordt toegekend als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis het aanslaan van de waarborg beveelt. PD 11 betreft debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn

Kredietportefeuille per divisie (uitstaande bedragen, 31-12-2009)

met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD 10 wordt toegekend aan debiteuren voor wie er reden is om te geloven dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die nog performing zijn en niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. Elk kwartaal wordt voor de grotere dossiers een overzicht van alle debiteuren in gebreke voorgelegd aan het Groeps-Directiecomité.

Kredieten aan grote ondernemingen worden minstens jaarlijks herzien. Daarbij wordt minstens de interne rating geactualiseerd. Het niet tijdig actualiseren van ratings wordt beboet door het tijdelijk verhogen van de ratingklasse, wat resulteert in een verhoging van het reglementair kapitaal. Kredieten aan kleinere en middelgrote ondernemingen worden vooral herzien op basis van risicosignalen (bijvoorbeeld een beduidende wijziging van de risicoklasse). Kredieten aan particulieren worden gezamenlijk herzien tijdens periodieke screenings.

Ook kredietbeslissingen worden bewaakt. Een lid van een hoger kredietcomité houdt namelijk toezicht op de beslissingen van het onmiddellijk lagere beslissingechelon en toetst ze aan het kredietbeleid.

Bijzondere waardeverminderingen. Op kredieten aan debiteuren in de PD-klassen 10, 11 en 12 (impaired kredieten) past KBC bijzondere waardeverminderingen toe op basis van een schatting van de netto actuele waarde van het recupereerbare bedrag. Daarnaast worden voor kredieten in de PD-klassen 1 tot 9 op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen toegepast door middel van een formule die rekening houdt met de intern gebruikte IRB (Internal Rating Based) Advanced-modellen (of op een alternatieve manier wanneer een IRB Advanced-model nog niet beschikbaar is).

Om te vermijden dat een debiteur die in financiële moeilijkheden verkeert uiteindelijk in gebreke blijft, kan worden beslist om zijn kredieten te herschikken. Een herschikking kan betekenen dat het contractuele aflossingsplan wordt gewijzigd, de rente- of provisiebetalingen worden verlaagd of uitgesteld of een andere geschikte maatregel wordt getroffen. Begin 2009 voerde KBC een nieuw beleid in voor die herschikkingen en de methode voor de risicobeoordeling en dus de classificatie van de debiteur. Bij een herschikking naar aanleiding van een verslechtering van de financiële situatie van de debiteur, waarbij de betalingsvoorwaarden worden gewijzigd, wordt een PD-klasse 9 of hoger toegekend. Als de herschikking betekent dat het financiële actief (volledig of gedeeltelijk

wordt kwijtgescholden, wordt minstens een PD-klasse 10 toegekend. Voor de retailportefeuille wordt de PD-klasse bepaald op basis van de gedragsscore. In dergelijke gevallen kan de PD lager zijn dan 9. Na een herschikking wordt de toestand van de debiteur (in principe) na een jaar opnieuw beoordeeld en kan hij terugkeren naar een betere klasse dan PD 9 als die beoordeling positief is. In dat geval spreekt men niet meer van een debiteur met een herschikt krediet.

Rekening houdend met een materialiteitsdrempel van 1% op de uitstaande portefeuille van de entiteit, vonden in 2008 de meeste herschikkingen plaats bij Absolut Bank, waar naar schatting 176 miljoen euro werd geherstructureerd. In 2009 nam KBC vaker zijn toevlucht tot die oplossing. Circa 2,2% van de totale kredietportefeuille, of 3,7 miljard euro, werd herschikt en daarop werden bijzondere waardeverminderingen vermeden. De onderstaande tabel toont het aandeel van de totale uitstaande herschikte portefeuille per divisie. In de Divisie Merchantbanking is het grootste deel van de herschikte portefeuille afkomstig van KBC Bank Ireland, waar 5,8% van de totale portefeuille (die ongeveer 18 miljard euro bedraagt) werd herschikt.

Kredietrisicobeheer op portefeuilleniveau

Het toezicht op portefeuillebasis gebeurt onder meer met een kwartaalrapportering over de geconsolideerde kredietportefeuille om te verzekeren dat het kredietbeleid en de limieten worden nageleefd. De belangrijkste risicoconcentraties worden extra bewaakt op basis van periodieke en ad-hocrapporten. Er bestaan limieten op debiteur-/garantieverstrekker-, emittent- of tegenpartijniveau, op sectorniveau en voor specifieke activiteiten of geografische zones. De bewaking van de naamconcentratie werd de afgelopen jaren uitgebreid. Naast de kredietverlening omvat ze nu ook beleggingen en derivaten. Bovendien worden stresstests uitgevoerd op bepaalde soorten kredieten (zoals hypothecaire leningen, kredieten aan specifieke bedrijfssectoren), maar ook op alle kredietrisico's.

De cel Portfolio Management binnen de kredietfunctie heeft als doel de kredietportefeuille actief te beheren en te bewaken. Deze cel spoort met behulp van een model risicoconcentraties op en verhoogt de diversificatie van de kredietportefeuille.

Terwijl sommige limieten nog zijn uitgedrukt in termen van gecontracteerde bedragen, worden ook concepten zoals verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) gebruikt.

Kredietheroschikkingen waardoor bijzondere waardeverminderingen werden vermeden (in procenten van de totale portefeuille herschikkingen)	31-12-2009
Divisie België	16,0%
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	30,6%
Tsjechië	2,7%
Slowakije	2,7%
Hongarije	9,6%
Polen	1,0%
Rusland	7,3%
Bulgarije	7,2%
Servië	0,0%
Divisie Merchantbanking	53,4%
Divisie Europese Private Banking	0,1%
Totaal	100,0%

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Die concepten vormen, samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default), de bouwstenen voor de berekening van de reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft geopteerd voor de Basel II Internal Rating Based (IRB)-benadering.

De overstap naar de Basel II IRB-benadering gebeurt in fasen. In 2007 stapten KBC Bank NV en de meeste van haar belangrijke dochterondernemingen al over naar de IRB Foundation-benadering. Enkele andere belangrijke groepsmaatschappijen (zoals K&H Bank en Kredyt Bank) stapten in 2008 over naar de standaardbenadering van Basel II en zullen de IRB Foundation-benadering toepassen in 2011 (onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder). De minder belangrijke entiteiten van de KBC-groep stapten in 2008 over op de standaardbenadering

van Basel II en zullen die blijven gebruiken. Nieuwe stappen naar de IRB Advanced-benadering zijn voorzien vanaf 2011.

Overzicht van kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten

Kredietrisico's doen zich voor in zowel de bank- als de verzekeringsactiviteiten van de groep. Kredietrisico's verbonden aan de verzekeringsactiviteiten worden in het volgende deel beschreven. Ze doen zich hoofdzakelijk voor in de beleggingsportefeuille (ten aanzien van emittenten van schuldinstrumenten) en ten aanzien van herverzekeraars. De beleggingen van KBC in gestructureerde kredietproducten en de betrokkenheid bij effectisering worden beschreven in een apart hoofdstuk verderop.

Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	31-12-2008	31-12-2009
Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Toegestaan bedrag	217,2	201,6
Uitstaand bedrag	178,0	166,5
Kredietportefeuille naar divisie (in procenten van portefeuille toegestane kredieten)		
België	28%	33%
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	24%	23%
Merchantbanking	46%	43%
Europese Private Banking	2%	2%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille naar krediettype (in procenten van portefeuille toegestane kredieten)		
Kredieten en garantiëkredieten	93%	94%
Bedrijfs- en bankobligaties	7%	6%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille naar sector van de tegenpartij (in procenten van portefeuille toegestane kredieten) ¹		
Particulieren	30%	34%
Financiële en verzekeringsdiensten	12%	9%
Overheden	4%	3%
Bedrijven	54%	54%
Niet-financiële diensten	9%	10%
Klein- en groothandel	8%	8%
Vastgoed	7%	7%
Bouw	4%	4%
Elektriciteit	2%	3%
Voedingsindustrie	3%	2%
Overige ²	20%	20%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille naar risicoklasse (deel van de portefeuille ³ , in procenten van portefeuille toegestane kredieten) ^{1,4}		
PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)	25%	23%
PD 2 (0,10% – 0,20%)	16%	12%
PD 3 (0,20% – 0,40%)	14%	16%
PD 4 (0,40% – 0,80%)	18%	16%
PD 5 (0,80% – 1,60%)	13%	14%
PD 6 (1,60% – 3,20%)	7%	9%
PD 7 (3,20% – 6,40%)	4%	4%
PD 8 (6,40% – 12,80%)	2%	2%
PD 9 (hoogste risico, 12,80% – 100,00%)	1%	3%
Totaal	100%	100%

Wat de bankactiviteiten betreft, ligt het kredietrisico voornamelijk in de krediet- en beleggingsportefeuille. Die portefeuille is het resultaat van pure, traditionele kredietactiviteiten. Hij omvat alle (bevestigde en niet-bevestigde) bedrijfskapitaalfinancieringen, investeringskredieten, garantiekredieten, kredietderivaten (verkochte protectie) en niet-overheids-effecten in de beleggingsportefeuilles van de bankentiteiten van de groep. Daarnaast treedt er ook kredietrisico op bij andere bankactiviteiten. Tradingactiviteiten bijvoorbeeld leiden tot blootstelling aan het emittentenrisico, terwijl transacties met professionele tegenpartijen (plaatsingen en verhandeling van derivaten) een tegenpartijrisico inhouden. Internationale handelsfinanciering is ook een bron van kredietrisico, omdat het een kortetermijnrisico op financiële instellingen inhoudt. Ten

slotte brengen ook de overheidsobligaties in de beleggingsportefeuille, voornamelijk aangehouden voor ALM- en liquiditeitsdoeleinden, een bepaald kredietrisico met zich mee.

De krediet- en beleggingsportefeuille verschilt sterk van de post Leningen en voorschotten aan cliënten, zoals vermeld in Toelichting 18 van de Geconsolideerde jaarrekening (die post omvat bijvoorbeeld niet de leningen en voorschotten aan banken, de garantiekredieten en kredietderivaten, het niet-opgenomen gedeelte van kredieten en de bedrijfs- en bankobligaties, maar bevat wel repotransacties met niet-banken). De krediet- en beleggingsportefeuille wordt ingedeeld volgens verschillende criteria in de tabel.

Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten (vervolg)	31-12-2008	31-12-2009
Impaired kredieten⁵, PD 10 + 11 + 12 (in miljoenen euro of in procenten)		
Impaired kredieten	5 118	8 982
Bijzondere waardeverminderingen	2 790	3 884
Portefeuillegerelateerde waardeverminderingen	266	328
Kredietkostenratio		
Divisie België	0,09%	0,17%
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	0,83%	2,12%
Tsjechië	0,57%	1,12%
Slowakije	0,82%	1,56%
Hongarije	0,41%	2,01%
Polen	0,95%	2,59%
Rusland	2,40%	6,15%
Divisie Merchantbanking	0,90%	1,32%
Divisie Europese Private Banking	4,02%	0,37%
Totaal	0,70%	1,11%
Non-performing (NP) kredieten, PD 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten		
Uitstaand bedrag	3 239	5 595
Bijzondere waardeverminderingen voor non-performing kredieten	1 949	2 790
Non-performing ratio		
Divisie België	1,7%	1,7%
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	2,1%	4,8%
Divisie Merchantbanking	1,6%	4,0%
Divisie Europese Private Banking	4,9%	4,8%
Totaal	1,8%	3,4%
Dekkingsratio		
[Bijzondere waardeverminderingen op non-performing kredieten]/[uitstaande non-performing kredieten]		
Totaal	60%	50%
Totaal exclusief hypothecaire leningen	-	60%
[Bijzondere en op portefeuillebasis berekende waardeverminderingen op performing en non-performing kredieten]/[uitstaande non-performing kredieten]		
Totaal	94%	75%
Totaal exclusief hypothecaire leningen	-	90%

Voor een definitie van de ratio's zie het Glossarium van gebruikte ratio's.

1 Gegevens gecontroleerd door de commissaris.

2 Individuele sectoraandelen niet groter dan 2%.

3 Sommige delen van de portefeuille zijn nog niet ingedeeld in risicoklassen (meer bepaald de kredietportefeuille van Absolut Bank) en werden daarom niet opgenomen.

4 Interneratingschaal.

5 Cijfers wijken af van de cijfers in Toelichting 20 in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Naast de kredietrisico's verbonden aan de krediet- en beleggingsportefeuille zijn er ook kredietrisico's verbonden aan andere bankactiviteiten. De belangrijkste zijn:

Commerciële transacties op korte termijn. Deze activiteit betreft de financiering van export of import en brengt alleen risico's tegenover financiële instellingen met zich mee. Het gaat om documentaire kredieten, pre-exportfinancieringen, post-importfinancieringen en aanverwante transacties, met een restlooptijd van niet meer dan twee jaar. Niettegenstaande het relatief hoge aandeel van non-investmentgradebanken in de risicopositie (ruwweg 27%), zijn de verliezen historisch zeer laag, in het bijzonder voor documentaire kredieten. Het risicobeheer met betrekking tot deze activiteit gebeurt op basis van limieten per financiële instelling en per land of landengroep.

Effecten in de handelsportefeuille. Deze effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als gevolg van wanbetaling door de emittent). Bij KBC Financial Products (KBC FP) wordt het emittentenrisico gemeten op basis van het geschatte verlies bij een in gebreke blijven van de emittent, uitgaand van de huidige marktwaarde en na aftrek van de verwachte recuperatie volgens het type emissie (gewaarborgd of niet). Bij KBC FP wordt alleen rekening gehouden met emittentenrisico dat optreedt bij nettolongposities. De rapportering van kredietrisico's houdt dus geen rekening met de emittenten waarbij per saldo een shortpositie bestaat. Het emittentenrisico van de andere (niet-KBC FP-)entiteiten wordt gemeten op basis van de marktwaarde van de effecten. Het emittentenrisico wordt beperkt door het gebruik van limieten, zowel per emittent als per ratingklasse. De blootstelling aan effecten met activa als

onderpand (Asset Backed Securities) en Collateralised Debt Obligations in de handelsportefeuille is niet opgenomen in de cijfers in de tabel (zie Overzicht van de positie in gestructureerde kredieten).

Professionele transacties (plaatsingen bij professionele tegenpartijen en verhandeling van derivaten). Die transacties brengen tegenpartijrisico met zich mee. De in de tabel weergegeven bedragen zijn de presettlementrisico's van de groep, gemeten als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag bepaald volgens de huidige risicometingsmethode onder Basel II. Plaatsingen maken iets minder dan 15% van het totale bedrag uit. Het overgrote deel van de plaatsingen staat uit op banken met een investmentgrade-rating. De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten (afzonderlijke limieten voor zowel presettlement- als settlementrisico) per tegenpartij. Er wordt ook gebruikgemaakt van *close-out netting* en zekerheden. Financiële zekerheden worden alleen in aanmerking genomen als de betrokken activa worden beschouwd als risicobepkend voor berekeningen van het reglementair kapitaal (Basel II). Dat impliceert onder andere dat er voldoende juridische zekerheid is over de eigendom van de zekerheid voor elke relevante jurisdictie.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille. De risicopositie ten aanzien van overheden wordt gemeten in termen van boekwaarde en is in hoofdzaak te situeren bij EU-overheden (in het bijzonder België) met een relatief miniem kredietrisico. Ook voor dit type van kredietrisico heeft het Groeps-ALCO limieten vastgelegd, zeker voor overheden met een interne rating van minder dan AA.

Andere kredietrisico's (in miljarden euro)	31-12-2008	31-12-2009
Commerciële transacties op korte termijn	2,3	2,0
Emittentenrisico ¹	3,0	0,8
KBC Financial Products	0,2	0,1
Andere entiteiten	2,8	0,7
Tegenpartijrisico van professionele transacties ²	22,7	18,6
Overheidsobligaties in de beleggingsportefeuille	39,9	46,2

¹ Exclusief OESO-overheidsobligaties.

² Na aftrek van ontvangen uitkeringen voor zekerheden en netting.

Overzicht van kredietrisico's verbonden aan de verzekeringsactiviteiten

Voor de verzekeringsactiviteiten liggen de kredietrisico's vooral op het vlak van de beleggingsportefeuille (emittenten van schuldinstrumenten) en de herverzekeraars. Het Groeps-ALCO heeft richtlijnen vastgelegd om het kredietrisico in de beleggingsportefeuille te beheersen. Zo zijn er nor-

men die bepalen welk deel van de portefeuille moet zijn belegd in overheidseffecten van OESO-landen, normen die emittenten een minimumrating opleggen, en dergelijke. De tabel geeft een overzicht van de samenstelling van de totale beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de groep.

Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep

(in miljoenen euro, marktwaarde)¹

Per balanspost	31-12-2008	31-12-2009
Effecten	18 249	22 242
Obligaties en soortgelijke effecten	15 709	20 746
Aangehouden tot einde looptijd	2 721	3 517
Voor verkoop beschikbaar	12 768	17 019
Tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening en aangehouden voor handelsdoeleinden	220	149
Als leningen en vorderingen	0	62
Aandelen en soortgelijke	2 385	1 463
Voor verkoop beschikbaar	2 202	1 461
Tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening en aangehouden voor handelsdoeleinden	183	2
Overige	155	33
Leningen en voorschotten aan cliënten	203	203
Leningen en voorschotten aan banken	3 204	2 898
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	472	523
Investerings in geassocieerde ondernemingen	18	23
Overige	97	103
Beleggingscontracten, tak 23 ²	6 948	7 957
Totaal	29 192	33 949
Details over obligaties en soortgelijke effecten		
Naar rating ^{3, 4}		
AA- en hoger	66%	68%
A- en hoger	97%	94%
BBB- en hoger	100%	100%
Naar sector ³		
Overheden	65%	62%
Financiële instellingen	24%	20%
Overige	11%	18%
Totaal	100%	100%
Naar restlooptijd ³		
Maximaal 1 jaar	6%	4%
Tussen 1 en 3 jaar	15%	19%
Tussen 3 en 5 jaar	26%	24%
Tussen 5 en 10 jaar	31%	34%
Meer dan 10 jaar	22%	18%
Totaal	100%	100%

¹ De totale boekwaarde bedraagt 28 904 miljoen euro in december 2008 en 33 598 miljoen euro in december 2009.

² Deze post vertegenwoordigt de actiefzijde van tak 23-producten en wordt volledig gespiegeld aan de passiefzijde. Er is geen kredietrisico voor KBC Verzekeringen.

³ Exclusief beleggingen verbonden aan tak 23-levensverzekeringen. In bepaalde gevallen gebaseerd op extrapolaties en schattingen.

⁴ Externeringschaal.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

KBC staat ook bloot aan een kredietrisico ten aanzien van (her)verzekeraars, aangezien die in gebreke zouden kunnen blijven voor hun verplichtingen die voortvloeien uit met KBC gesloten (her)verzekeringscontracten. Het kredietrisico van KBC wordt onder meer gemeten via een nominale benadering (het maximale verlies) en het verwachte verlies. Er

gelden naamconcentratielimieten, vastgelegd door een kredietcomité. Het verwachte verlies wordt berekend op basis van de interne of externe ratings, de Exposure at Default wordt bepaald door de nettoschadereserves en de premies op te tellen, en het Loss Given Default (LGD)-percentage is vastgelegd op 50%.

Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse, Exposure at Default (EaD) en verwacht verlies (EL)*

(in miljoenen euro)	EAD 2008	EAD 2009	EL 2008	EL 2009
AAA tot en met A-	311,5	352,7	0,05	0,07
BBB+ tot en met BB-	164,2	111,2	0,08	0,16
Lager dan BB-	1,4	0,0	0,05	0,00
Zonder rating	13,9	15,5	0,28	0,35
Totaal	491,1	479,3	0,46	0,59

* EAD: Cijfers gecontroleerd door de commissaris; EL: Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

Overzicht van de positie in gestructureerde kredieten

In het verleden was KBC actief in het domein van gestructureerde krediettransacties en *investeerde* het ook zelf in zulke gestructureerde kredietproducten.

- KBC trad (via zijn dochteronderneming KBC Financial Products) op als *originator* door het structureren van CDO-transacties (op basis van activa van derden) voor zichzelf of voor derde beleggers. Voor verscheidene transacties werd bescherming gekocht van kredietverze-

keers, voornamelijk MBIA, een Amerikaanse monolineverzekeraar (*Afgedekt risico ten aanzien van CDO's* in de tabel).

- KBC belegde in gestructureerde kredietproducten, zowel in CDO's (notes en andere super senior tranches) grotendeels door KBC zelf uitgegeven (*Niet-afgedekt CDO-risico* in de tabel) als in andere ABS'en (*Andere ABS'en* in de tabel). Het voornaamste doel toen was de spreiding van het risico en verbetering van het rendement van de herbelegging van de verzekeringsreserves en niet in kredieten herbelegde bankdeposito's.

Blootstelling aan gestructureerde kredieten (CDO's en andere ABS'en), 31-12-2009

(in miljarden euro, voor belastingen)

	Afgedekt risico ten aanzien van CDO's (verzekerd door kredietverzekeraars)	Niet-afgedekt CDO-risico	Andere ABS'en
Totaal nominaal bedrag	14,8	9,8	5,2
Initiële waardeverminderingen op equity en junior CDO-tranches	-	-0,8	-
Latere cumulatieve waardeaanpassingen	-1,4	-4,1	-1,3

Verdere toelichtingen krijgt u in de volgende paragrafen. Meer gedetailleerde informatie over de beleggingen van KBC in gestructureerde kredietproducten en de betrokkenheid van KBC bij effectisering vindt u terug in het *Risk Report* van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Afgedekt risico ten aanzien van CDO's

Zoals hierboven vermeld, kocht KBC kredietbescherming voor een groot deel van het (super senior) CDO-gerelateerde risico waarvoor het als *originator* optrad. Een relatief beperkt deel van die verzekering werd afgesloten bij Channel en bij de Britse bank Lloyds TSB en het grootste deel bij MBIA, een Amerikaanse monolineverzekeraar die aanvankelijk een AAA-rating had, maar zijn kredietwaardigheid geleidelijk zag afnemen (waardoor KBC negatieve waardeaanpassingen moest boeken op de ontvangen kredietbescherming).

In februari 2009 maakte MBIA een herstructureringsplan bekend, met onder meer een afsplitsing van waardevolle activa, waardoor zijn kredietwaardigheid fors afnam. Door de verhoging van de marktwaarde van de onderliggende swap en het hogere tegenpartijrisico zag KBC zich verplicht belangrijke additionele negatieve waardeaanpassingen te boeken. Het resterende risico verbonden aan de verzekeringsdekking van MBIA is sterk verminderd omdat het vervat is in de garantieovereenkomst die op 14 mei 2009 werd bereikt met de Belgische staat (zie verder).

In december 2009 heeft KBC het CDO-risico dat werd afgedekt door het swapcontract met Lloyds TSB afgebouwd (gecontracteerd bedrag van 1,58 miljard euro). Het afdekkingscontract werd bijgevolg opgezegd.

Afgedekt risico ten aanzien van CDO's (verzekering van CDO-gerelateerde risico's door kredietverzekeraars), 31-12-2009

(in miljarden euro)

Totaal verzekerd bedrag (gecontracteerd bedrag van super senior swaps)	
MBIA	14,4
Channel	0,4
Details over verzekeringsdekking MBIA	
Totaal verzekerd bedrag (gecontracteerd bedrag van de super senior swap)	14,4
Reële waarde van de ontvangen verzekeringsdekking (gemodelleerde vervangingswaarde, rekening houdend met de garantieovereenkomst ¹)	1,9
Waardeaanpassing m.b.t. tegenpartijrisico MBIA	-1,4
(in procenten van de reële waarde van de ontvangen verzekeringsdekking ²)	70%

¹ Het door MBIA verzekerde bedrag is vervat in de garantieovereenkomst met de Belgische staat (14 mei 2009).

² Rekening houdend met cumulatieve omrekeningsverschillen.

Niet-afgedekt CDO-risico en andere ABS'en

Deze rubriek betreft de CDO's die KBC kocht als beleggingen en die niet vallen onder de verzekeringsdekking van MBIA of andere externe kredietverzekeraars (*Niet-afgedekt CDO-risico* in de tabel) en andere ABS'en in de portefeuille (*Andere ABS'en* in de tabel).

Voor de CDO's heeft KBC tot op heden al aanzienlijke negatieve waarde-aanpassingen doorgevoerd. Het resterende risico is ingeperkt doordat de niet-afgedekte super senior CDO-tranches volledig vervat zijn in de garantieovereenkomst met de Belgische staat (zie verder).

Bovendien worden de waardeaanpassingen op de CDO's bij KBC verwerkt via de winst-en-verliesrekening (in plaats van rechtstreeks via het eigen vermogen) omdat de CDO's van de groep grotendeels synthetisch van aard zijn (dat betekent dat de onderliggende activa afgeleide producten zijn, zoals credit default swaps op bedrijven). Het synthetische

karakter is ook de reden waarom de CDO's van KBC *niet* in aanmerking komen voor boekhoudkundige herklassering volgens IFRS om hun invloed op de resultaten te neutraliseren.

Tot 2008 werden waardeaanpassingen op andere ABS'en grotendeels geboekt via het eigen vermogen. Eind 2008 heeft KBC de gevoeligheid van het eigen vermogen voor waardeschommelingen van ABS'en verlaagd door het grootste deel van de ABS-portefeuille te herklasseren als Leningen en vorderingen. Sindsdien worden ze opgenomen in de waardeverminderingprocedure voor de kredietportefeuille – zie post Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen op andere ABS'en in de onderstaande tabel (zulke bijzondere waardeverminderingen hebben uiteraard een invloed op de winst-en-verliesrekening).

Niet-afgedekt CDO-risico en andere ABS'en, 31-12-2009

(in miljarden euro)

	Niet-afgedekt CDO-risico	Andere ABS'en
Totaal nominaal bedrag	9,8	5,2
Initiële waardeverminderingen op equity en junior CDO-tranches	-0,8	-
Totaal nominaal bedrag, na aftrek van initiële waardeverminderingen voor equity en junior tranches	9,0	5,2
Super senior tranches (vervat in garantieovereenkomst met de Belgische staat)	5,5	-
Niet-super senior tranches	3,5	-
Cumulatieve waardeaanpassingen	-4,1	-1,3
Waarvan cumulatieve bijzondere waardeverminderingen op andere ABS'en	-	-0,5

Details over de onderliggende activa van de CDO's en ABS'en

Details over de onderliggende activa van de CDO's en ABS'en vindt u in het *Risk Report*, waar de nominale waarde van het afgedekte CDO-risico, het niet-afgedekte CDO-risico (na aftrek van initiële waardeverminderingen op junior en equity CDO-tranches) en de ABS'en in portefeuille wordt ingedeeld volgens de aard en rating van de onderliggende activa.

Garantieovereenkomst voor CDO- en MBIA-gerelateerde risico's

Op 14 mei 2009 ondertekende KBC een overeenkomst met de Belgische staat voor bescherming van een groot deel van zijn portefeuille gestructureerde kredieten. Het plan heeft betrekking op een gecontracteerd bedrag van 20 miljard euro, bestaande uit de gecontracteerde waarde van 5,5 miljard euro voor de niet-afgedekte super senior CDO-beleggingen en 14,4 miljard euro voor het tegenpartijrisico op MBIA.

Tegen betaling van een premie heeft KBC een garantie van de staat gekocht die 90% van het risico op wanbetaling dekt, na een eerste eigenverliesdeel. Vereenvoudigd gesteld verloopt de transactie als volgt:

- eerste schijf van 3,2 miljard euro: alle effectieve kredietverliezen worden gedragen door KBC;
- tweede schijf van 2 miljard euro: kredietverliezen worden gedragen door KBC. KBC kan aan de Belgische staat vragen om in te tekenen op nieuwe KBC-aandelen tegen marktwaarde, tot een bedrag gelijk aan 90% van de verliezen in deze schijf (KBC behoudt 10% van het risico);
- derde schijf van 14,8 miljard euro: kredietverliezen worden voor 90% in contanten vergoed door de staat (KBC behoudt 10% van het risico).

Meer gedetailleerde informatie vindt u onder Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid in het hoofdstuk Onze strategie en management.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Het beheersproces van de structurele marktrisico's die KBC loopt (zoals het renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, wisselkoersrisico en inflatierisico) wordt Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Met *structurele risico's* worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van de commerciële activiteit van KBC of de langetermijnposities aangehouden door de groep (bank en verzekeraar). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. De structurele risico's kunnen ook worden omschreven als de combinatie van:

- onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
- onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
- de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen;
- de structurele wisselkoerspositie, die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaire mismatch tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

Bewaking van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

De belangrijkste rol van het ALM is de optimalisering van het risicorendementprofiel van de groep binnen de risicotolerantielimieten vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het Groeps-ALCO is verantwoordelijk voor de uitwerking van een groepskader voor de identificatie, de meting en het toezicht op de ALM-activiteiten en voor het nemen van strategische beleggingsbeslissingen voor de hele groep. Bij de dochtermaatschappijen buiten het eurogebied zijn lokale ALCO's opgericht.

Binnen het Directoraat Waarde- en Risicobehaar Groep is een team belast met de ondersteuning van het Groeps-ALCO en de uitbouw van het ALM. Dergelijke teams bestaan ook bij de dochtermaatschappijen buiten

het eurogebied. Ook de taken in verband met het risicobehaar voor het Levenbedrijf (met onder andere de taken van de aangewezen actuaaris voor het Levenbedrijf en de Embedded Value-modellering) vallen onder het ALM.

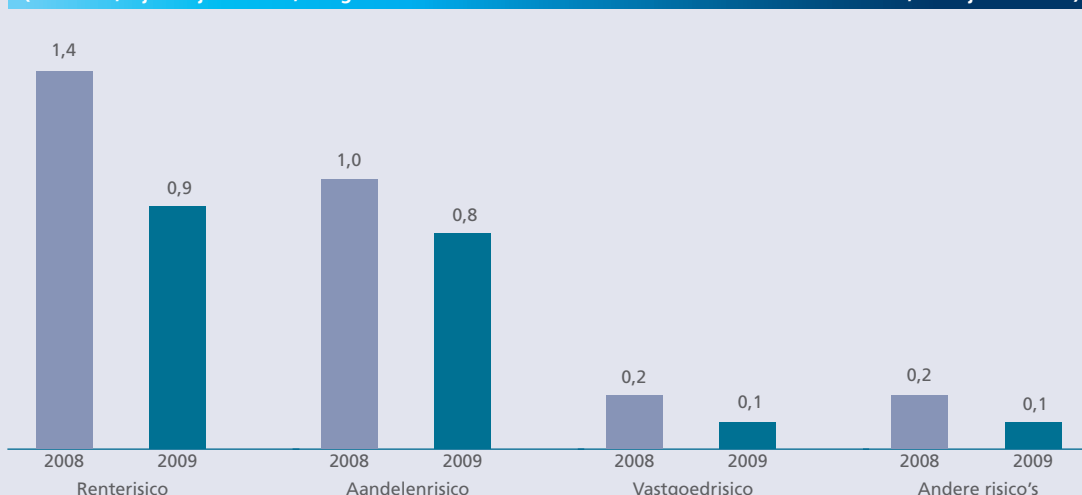
De ALM-strategie wordt gecoördineerd door een centrale investeringsfunctie en lokaal geïmplementeerd door frontofficefuncties.

De belangrijkste elementen van het ALM-raamwerk binnen KBC zijn:

- de focus op *economische waarde* als hoeksteen van het ALM-beleid, met daarnaast aandacht voor maatstaven als inkomsten, solvabiliteit en liquiditeit;
- het gebruik van een uniforme ALM-metmethodologie voor bank- en verzekeringsactiviteiten, gebaseerd op *reëlewaardemodellen* die een omschrijving bieden van de ontwikkeling van de waarde van een productgroep in verschillende marktscenario's en die worden vertaald in *replicating portfolios* (combinaties van marktinstrumenten die het mogelijk maken de betrokken productgroepen af te dekken met het minste risico);
- het gebruik van een Value-at-Risk (VAR)-meetmethode voor de verschillende risicocategorieën binnen de hele groep in het kader van de risicobudgettering en -begrenzing. Deze VAR meet het maximale verlies dat kan optreden over een tijdshorizon van 1 jaar met een bepaald betrouwbaarheidsniveau als gevolg van rentebewegingen en andere marktwaardeschommelingen. Sommige risicoparameters (namelijk inflatieverwachtingen en vastgoedramingen, correlaties verbonden aan die risicoklassen) zijn gebaseerd op adviezen van experts;
- de bepaling van een ALM-VAR-limiet op groepsniveau en de verdeling van die limiet in verschillende risicosoorten en entiteiten;
- het gebruik van de VAR, die berekend wordt op basis van reëlewaardemodellen voor niet-looptijdgebonden producten, rekening houdend met verschillende in de portefeuille ingebedde opties en garanties;
- VAR wordt aangevuld met andere risicomeetmethodes, zoals Basis-Point-Value (BPV), gecontracteerde bedragen, enz.

Marktrisico niet-tradingactiviteiten

(VAR 99%, 1-jaarstijdshorizon, marginale contributie van de verschillende risicosoorten in de VAR, in miljarden euro)

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten van de KBC-groep, verdeling naar risicocategorie (VAR 99%, 1-jaartijdshorizon, marginale contributie van verschillende risicosoorten in de VAR)¹

(in miljarden euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Renterisico	1,41	0,85
Aandelenrisico	1,03	0,84
Vastgoedrisico	0,15	0,14
Andere risico's ²	0,17	0,08
Totaal gediversifieerde VAR (groep)	2,76	1,91

¹ Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

² Zoals wisselkoersrisico en inflatierisico.

Renterisico

KBC hanteert twee hoofdtechnieken om renterisico's te meten, namelijk BPV en de al vermelde VAR. De BPV geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een daling van de rentevoeten over de volledige curve met tien basispunten (positieve cijfers wijzen op een stijging van de waarde van de portefeuille). BPV-limieten worden zo bepaald dat de renteposities samen met de overige structurele risico's (aandelen, vastgoed, enz.) binnen de totale VAR-limieten blijven. Daarnaast worden ook technieken gehanteerd zoals rentevoetgevoeligheidsanalyse (gap analysis), durationbenade-

ring, scenarioanalyse en stresstesting (zowel vanuit een economischewaardeperspectief als vanuit inkomstenperspectief).

Over de gevoeligheid van de hele groep aan schommelingen van rentevoeten wordt regelmatig verslag uitgebracht. Dat gebeurt gelijktijdig voor de bank- en de verzekeringsactiviteiten. De tabel illustreert de invloed van een stijging van de rentecurve met 1%, rekening houdend met de posities op de datum van verslaggeving.

Invloed van een parallele stijging van de rentecurve met 1% voor de KBC-groep¹

(in miljoenen euro)

	Invloed op de nettowinst, IFRS		Invloed op de waarde ²	
	2008	2009	2008	2009
Verzekeringsactiviteiten	-8	-8	-98	-130
Bankactiviteiten	-37	-110	-874	-506
Totaal	-45	-118	-972	-635

¹ Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

Bankactiviteiten

De ALM-renteposities van de bankentiteiten worden beheerd op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een *replicating portfolio*-techniek, op dynamische basis herzien, voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen).

Het eigen vermogen van de bank wordt belegd in vaste activa, strategische participaties en overheidsobligaties. Daarnaast kan de bank ook

renteposities aanhouden via overheidsobligaties, gericht op het verwerven van rente-inkomsten, zowel in de obligatieportefeuille die dient ter herbelegging van het eigen vermogen als in een op korte termijn gefinancierde obligatieportefeuille.

De tabel illustreert de ontwikkeling van het renterisico van de bank in 2008 en 2009.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

BPV van het ALM-boek, bankactiviteiten*

(in miljoenen euro)

Gemiddelde 1kw2008	59
Gemiddelde 2kw2008	74
Gemiddelde 3kw2008	76
Gemiddelde 4kw2008	76
31-12-2008	84
Maximum in 2008	84
Minimum in 2008	48
Gemiddelde 1kw2009	89
Gemiddelde 2kw2009	94
Gemiddelde 3kw2009	85
Gemiddelde 4kw2009	67
31-12-2009	62
Maximum in 2009	98
Minimum in 2009	62

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

Conform Basel II wordt regelmatig een 2%-stresstest uitgevoerd. Die zet het gehele renterisico van de bankportefeuille (bij een parallelle beweging van de rente met 2%) af tegen het eigen vermogen. Op het niveau van de bankportefeuille van de KBC-groep bedroeg dat risico 5% op 31 december 2009 (ruim onder de drempel van 20%, vanaf waar een bank wordt beschouwd als *outlier bank*, met een hoger reglementair kapitaalbeslag als mogelijk gevolg).

De volgende tabel toont de renterisicogap van de ALM-bankportefeuille. Om de renterisicogap te bepalen, wordt de boekwaarde van activa (positief bedrag) en passiva (negatief bedrag) ingedeeld naar de vroegste van contractuele herberekeningsdatum en vervaldag, als indicatie van de periode waarvoor de rente vast is. Derivaten, die hoofdzakelijk worden gebruikt om het risico als gevolg van schommelingen van rentevoeten te beperken, werden meegeteld volgens hun gecontracteerd bedrag en repricingdatum.

Renterisicogap ALM-boek (inclusief derivaten), bankactiviteiten*

(in miljoenen euro)	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet-rente-dragend	Totaal
31-12-2008	-4	2 581	-2 822	-3 828	8 507	5 220	-9 654	0
31-12-2009	1 363	7 884	-3 629	1 590	5 874	3 275	-16 358	0

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

Verzekeringsactiviteiten

Wat de verzekeringsactiviteiten van de groep betreft, worden de vastrentende beleggingen voor de Niet-levenreserves belegd in overeenstemming met de verwachte uitbetalingspatronen voor claims, op basis van uitgebreide actuariële analyses.

De tak 21-Levenactiviteiten combineren een rentegarantie met een discretionaire, door de verzekeringsmaatschappij te bepalen winstdeling. De belangrijkste risico's waaraan de verzekeraar in dat soort activiteiten is blootgesteld, zijn het lagerentrisico (het risico dat de beleggingsopbrengst beneden het gegarandeerde renteniveau zakt) en het risico dat de beleggingsopbrengst niet volstaat om een concurrerende winstdeling te verzekeren. Het lagerentrisico wordt beheerd via een politiek van cashflowmatching, toegepast op het deel van de Levenportefeuilles

dat door vastrentende effecten wordt gedekt. Voor de koopsomproductie van spaarverzekeringen (die het grootste deel van de bestaande reserves en de nieuwe productie uitmaakt) wordt die cashflowmatching gecombineerd met afgeleide producten. Het afkooprisico (risico dat het verwachte afkoopgedrag van de cliënten verandert) en de verwachte winstdelingspolitiek worden beheerd met een gemengde beleggingsportefeuille van vastrentende beleggingen en aandelen.

Tak 23-beleggingsverzekeringen worden hier niet besproken omdat die activiteit geen marktrisico's met zich meebrengt.

De tabel geeft een overzicht van het renterisico in het Levenbedrijf van KBC. De activa en passiva met betrekking tot levensverzekeringen met rentegarantie worden ingedeeld naar verwacht tijdstip van kasstromen.

Verwachte kasstromen, niet-verdisconteerd, Levenbedrijf*

(in miljoenen euro)

	0-5 jaar	5-10 jaar	10-15 jaar	15-20 jaar	> 20 jaar	Totaal
31-12-2008						
Vastrentende activa	9 401	6 102	1 952	1 399	979	19 833
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	7 114	4 947	1 817	1 621	2 521	18 020
Verschil in verwachte kasstromen	2 287	1 155	134	-222	-1 542	1 813
Gemiddelde duration van activa						6,58 jaar
Gemiddelde duration van passiva						7,70 jaar
31-12-2009						
Vastrentende activa	11 447	7 154	2 313	1 605	1 243	23 763
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	9 229	4 982	1 876	1 549	2 306	19 942
Verschil in verwachte kasstromen	2 218	2 172	437	57	-1 063	3 821
Gemiddelde duration van activa						5,38 jaar
Gemiddelde duration van passiva						5,94 jaar

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

Zoals hierboven vermeld, ligt het belangrijkste renterisico voor de verzekeraar in de daling van de rentevoeten. KBC voert een beleid dat rekening houdt met de mogelijke negatieve gevolgen van een aanhoudende rentedaling en bouwd belangrijke supplementaire reserves op, in eerste instantie voor de producten die het meest aan het renterisico onderhevig zijn. Zo worden in België (waar het merendeel van de Levenreserves te situeren is) de technische voorzieningen voor producten met een gegarandeerde rentevoet van 4,75% berekend tegen een disconteringsvoet van 4%. Daarnaast worden sinds 2000 aanvullende voorzieningen opge-

bouwd ingevolge de *knipperlichtprocedure*. Die procedure verplicht KBC Verzekeringen en Fidea om extra voorzieningen aan te leggen, zodra de gegarandeerde rentevoet van een premie de *knipperlichtdrempel* met meer dan 0,1% overschrijdt (die drempel is gelijk aan 80% van de gemiddelde rentevoet over de laatste 5 jaar van overheidsobligaties op 10 jaar). Eind 2009 verkreeg KBC een vrijstelling van 60% voor de verdere opbouw van die reserve nadat het had bewezen dat de huidige beschikbare reserves volstaan om het mogelijke verlies van economische waarde als gevolg van een daling van de rentevoeten op te vangen.

Indeling van de reserves voor tak 21 naar rentegarantie, verzekeringsactiviteiten¹

	31-12-2008	31-12-2009
5,00% en hoger ²	3%	3%
Meer dan 4,25% tot en met 4,99%	14%	12%
Meer dan 3,50% tot en met 4,25%	10%	17%
Meer dan 3,00% tot en met 3,50%	41%	31%
Meer dan 2,50% tot en met 3,00%	12%	25%
2,50% en lager	15%	9%
0,00%	4%	4%
Totaal	100%	100%

¹ Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.² Betreft contracten in Centraal- en Oost-Europa.

De verschillende groepsmaatschappijen voeren toereikendheidstoetsen (liability adequacy tests) uit die in overeenstemming zijn met de lokale en IFRS-vereisten ter zake. De berekeningen zijn gebaseerd op prospectieve methodes (kasstroomprojecties rekening houdend met mogelijke afkopen en een verdisconteringsvoet die per verzekeringsentiteit werd bepaald en waarbij de lokale macro-economische toestand en regel-

geving in acht werden genomen). Daarbij worden extra marktwaardemarges ingebouwd om met de onzekerheid in een aantal berekeningsparameters rekening te houden. Eind 2009 werden er geen tekorten vastgesteld, zodat er geen ontoereikendheidsreserve nodig was binnen de KBC-groep.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Aandelenrisico

Binnen de groep houden KBC Bank, KBC Verzekeringen, KBL EPB, KBC Asset Management en KBC Private Equity aandelenportefeuilles aan. In 2009 werd de aandelenportefeuille verder afgebouwd.

Het aandelenrisico wordt bewaakt door middel van een VAR-techniek (99% eenzijdig betrouwbaarheidsinterval, tijdshorizon van één jaar),

waarbij een limiet is vastgelegd voor het totale aandelenrisico van de ALM-activiteiten van de groep. De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de inkomsten en de economische waarde voor schommelingen op de aandelenmarkten. Dat risico omvat ook de gevoeligheid van niet-genoteerde aandelen in de verschillende portefeuilles.

Invloed van een 12,5%-daling van de aandelenkoersen*

(in miljoenen euro)	Invloed op de nettowinst, IFRS		Invloed op de waarde	
	2008	2009	2008	2009
Verzekeringsactiviteiten	-243	-3	-246	-120
Bankactiviteiten	-44	-29	-222	-165
Totaal	-287	-33	-468	-285

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

De tabel geeft een overzicht van de samenstelling van de aandelenportefeuille van de KBC-groep, ingedeeld naar sector.

Aandelenportefeuille KBC-groep*

(naar sector, marktwaarde)	Bankactiviteiten		Verzekeringsactiviteiten		Groep	
	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2008	31-12-2009
Financiële instellingen	19%	17%	16%	26%	17%	23%
Niet-cyclische consumentensectoren	15%	22%	16%	17%	16%	19%
Communicatie	9%	4%	11%	6%	11%	5%
Energie	6%	8%	9%	9%	8%	9%
Industriële bedrijven	9%	8%	12%	8%	11%	8%
Nutsbedrijven	4%	4%	11%	5%	9%	5%
Cyclische consumentensectoren	11%	8%	8%	8%	9%	8%
Grondstoffen	4%	5%	7%	8%	6%	7%
Overige	23%	24%	9%	12%	13%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

Vastgoedrisico

Binnen de vastgoedactiviteiten van de groep wordt een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aangehouden met het oog op de realisatie van meerwaarden op lange termijn. KBC Verzekeringen houdt ook een gediversifieerde vastgoedportefeuille aan, als belegging van zowel Niet-leven- als Levenreserves op lange termijn. De vastgoedpositie wordt hierbij

gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van deze portefeuilles te optimaliseren.

De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de economische waarde voor schommelingen op de vastgoedmarkten.

Invloed van een 12,5%-daling van de vastgoedprijzen*

(in miljoenen euro)	Invloed op de waarde	
	2008	2009
Bankportefeuilles	-106	-93
Verzekeringsportefeuilles	-45	-21
Totaal	-151	-114

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgt KBC een voorzichtig beleid, dat er in essentie in bestaat het wisselrisico te vermijden. De wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een handelsportefeuille worden overgedragen naar de handelsportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende handelslimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder handelsportefeuille, van verzekerings- en van

andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die deel uitmaken van de beleggingsportefeuille hoeven niet te worden afgedekt. Participaties in vreemde valuta's worden in principe voor het bedrag van de nettoactiva, exclusief goodwill, gefinancierd door een lening in de desbetreffende vreemde munt.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat is om een toename van activa te financieren of verplichtingen tijdig na te komen, tenzij tegen onaanvaardbare kosten.

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen.

Bewaking van het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsbeheerskader en de liquiditeitslimieten voor de groep worden vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het operationeleliquiditeitsbeheer is georganiseerd binnen Group Treasury, dat de collateralmanagementactiviteiten en het aantrekken van langetermijfondsen centraliseert. De eerstelijnsverantwoordelijkheid voor het operationeleliquiditeitsbeheer ligt bij de respectieve groepsentiteiten, aangezien zij het best de specifieke kenmerken van hun lokale producten en markten kennen en rechtstreeks de contacten onderhouden met lokale regelgevers en dergelijke. Het liquiditycontingencyplan voorziet echter in een escalatie naar het groepsniveau voor alle belangrijke lokale liquiditeitsproblemen. De operationeleliquiditeitsrisico's van de hele groep worden ook dagelijks samengevoegd en centraal bewaakt, en worden periodiek gerapporteerd aan het Groeps-ALCO en het Auditcomité.

Het liquiditeitskader van KBC steunt op de volgende pijlers:

- Het *contingencyliquiditeitsrisico*. Dit risico wordt beoordeeld op basis van liquiditeitsstresstests die meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bankentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. De liquiditeitsbuffer is gebaseerd op veronderstellingen inzake liquiditeitsuitstroom (zoals het gedrag van de retail- en professionele cliënten en kredietopnames van bevestigde kredietlijnen) en inzake instromen uit liquiditeitsverhogende acties (zoals het belenen van de obligatieportefeuille en het verminderen van ongedekte interbancaire kredietverlening).

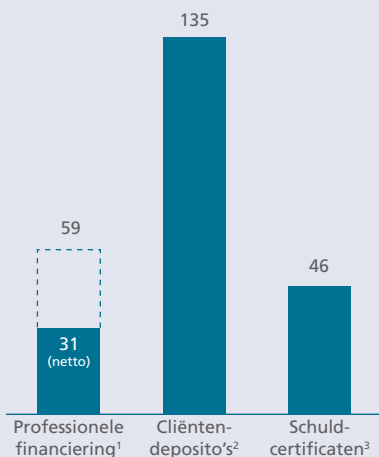
De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken (nettokas- en collateraluitstromen) over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Het algemene doel van het liquiditeitskader is voldoende liquiditeit te behouden in noodsituaties, zonder toevlucht te nemen tot liquiditeitsverhogende acties die aanzienlijke kosten meebrengen of de kernactiviteiten van de bankgroep verstoren.

- *Structureel liquiditeitsrisico*. De financieringsstructuur van de groep wordt zo beheerd dat er een substantiële diversificatie wordt behouden, dat financieringsconcentraties in tijdsperiodes worden geminimaliseerd en dat de mate van afhankelijkheid van wholesalefinanciering beperkt blijft. Daartoe wordt de verwachte structuur van de balans regelmatig herzien en worden de gepaste financieringsstrategieën en -opties uitgewerkt en geïmplementeerd.

Ter illustratie van het structurele liquiditeitsrisico worden in de tabel hieronder activa en passiva gegroepeerd naar restlooptijd (tot contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettoliquiditeitsgap (net liquidity gap). Per einde 2009 trok KBC voor 59 miljard euro financiering aan uit de professionele markt. Als we ook rekening houden met de interbancaire kredietverlening, daalt de nettofinanciering door de professionele markt naar 31 miljard euro.

- *Operationeleliquiditeitsrisico*. Het operationeleliquiditeitsbeheer gebeurt in de thesaurieafdelingen en is gebaseerd op ramingen van de financieringsbehoeften. De meest volatiele componenten van de balans worden dagelijks gecontroleerd door Group Treasury, dat ervoor moet zorgen dat er op elk ogenblik een voldoende grote buffer beschikbaar is om het hoofd te bieden aan extreme liquiditeitsgebeurtenissen waarbij wholesalefinanciering niet mogelijk is.

Opdeling financieringsbronnen (31-12-2009, in miljarden euro)

- 1 Plaatsingen van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief repos met andere cliënten (netto: na aftrek van plaatsingen bij kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en reverse repos bij cliënten).
- 2 Deposito's van cliënten, inclusief kasbons, exclusief repos.
- 3 Schuldpapier (retail- en professionele cliënten), exclusief kasbons, exclusief repos.

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Structureel liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico op 31 december 2009 (exclusief intercompanytransacties)¹

(in miljarden euro)	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet bepaald	Totaal
31-12-2008								
Totale instroom	66	23	26	69	40	45	55	323
Totale uitstroom ²	88	32	25	27	7	10	135	323
Professionele financiering	49	12	4	1	–	1	0	68
Cliëntenfinanciering	26	12	15	6	1	6	76	142
Schuldcertificaten	5	7	6	20	6	3	0	47
Overige ³	7	–	–	–	–	–	59	66
Liquiditeitsgap (excl. niet-opgenomen verbintenissen)	-21	-9	0	42	33	35	-80	0
Niet-opgenomen verbintenissen	–	–	–	–	–	–	-43	–
Financiële garanties	–	–	–	–	–	–	-18	–
Nettoliquiditeitsgap (incl. niet-opgenomen verbintenissen)	-21	-9	0	42	33	35	-141	-61
31-12-2009								
Totale instroom	55	13	23	70	42	40	45	288
Totale uitstroom ²	69	22	23	29	7	3	136	288
Professionele financiering	34	9	13	1	0	1	0	59
Cliëntenfinanciering	22	7	7	6	1	1	91	135
Schuldcertificaten	9	6	3	21	6	1	0	46
Overige ³	4	0	0	0	0	0	45	49
Liquiditeitsgap (excl. niet-opgenomen verbintenissen)	-14	-8	-1	41	35	37	-91	0
Niet-opgenomen verbintenissen	–	–	–	–	–	–	-34	–
Financiële garanties	–	–	–	–	–	–	-17	–
Nettoliquiditeitsgap (incl. niet-opgenomen verbintenissen)	-14	-8	-1	41	35	37	-142	-51

¹ De cijfers van 2008 werden aangepast rekening houdend met de uitstroom van financiële garanties.

² Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repos met andere cliënten. Kasbons zijn opgenomen in de categorie Cliëntenfinanciering, terwijl ze in Toelichting 18 zijn opgenomen onder Schuldpapier.

³ MtM-derivaten worden vermeld in het Segment *Niet bepaald*. De cijfers van 2008 werden aangepast om de MtM van derivaten te verplaatsen van het segment ≤ 1 maand naar *Niet bepaald*.

Marktrisico in tradingactiviteiten

Het marktrisico is de mogelijke negatieve afwijking van de verwachte economische waarde van een financieel instrument veroorzaakt door marktbevingen van rente, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen. Het risico van prijschommelingen van verhandelbare effecten als gevolg van kredietrisico, landenrisico en liquiditeitsrisico maakt eveneens deel uit van het marktrisico. De rente-, valuta- en aandelenrisico's van de bancaire niet-tradingposities en van de posities van de verzekeraar zijn integraal bij de marktrisico's in niet-tradingactiviteiten opgenomen.

Het doel van marktriscobeheer is het marktrisico van de gehele tradingpositie op groepsniveau te meten en te rapporteren, rekening houdend met de voornaamste risicofactoren en specifieke risico's.

KBC loopt marktrisico via de handelsportefeuilles van de dealingrooms in West-Europa, Centraal- en Oost-Europa, de Verenigde Staten en Azië. De klassieke dealingrooms, waarbij de dealingroom in Brussel het leeuwendeel van de limieten en risico's voor zijn rekening neemt, richten zich vooral op de handel in rente-instrumenten. De activiteit op de wisselmarkten was traditiegetrouw beperkt. De dealingrooms buiten België concentreren zich hoofdzakelijk op de bediening van de cliënten met geld- en kapitaalmarktproducten, op de financiering van de lokale bankactiviteit, en voeren, in lokale niches, een beperkte handel voor eigen rekening.

Via zijn gespecialiseerde dochtermaatschappijen KBC Financial Products (KBC FP) en KBC Securities (incl. KBC Peel Hunt sinds 1 april 2009) is de groep eveneens actief in de handel in aandelen en daarvan afgeleide producten. Binnen KBC FP zijn de handel voor eigen rekening en de activiteiten van Alternative Investment Management opgedoekt en de meeste risico's ervan zijn geëlimineerd. De resterende activiteiten worden afgebouwd. Dat zijn in de eerste plaats het beheer van de handel in kredietderivaten, het verstrekken van door zekerheden gedekte voorschotten aan hefboomfondsen, de levensverzekeringsactiviteiten, de

deelname op de Amerikaanse markt van omgekeerde hypotheek (portefeuille verkocht in februari 2010) en de handel in exotische aandenderivaten.

Bewaking van het marktrisico

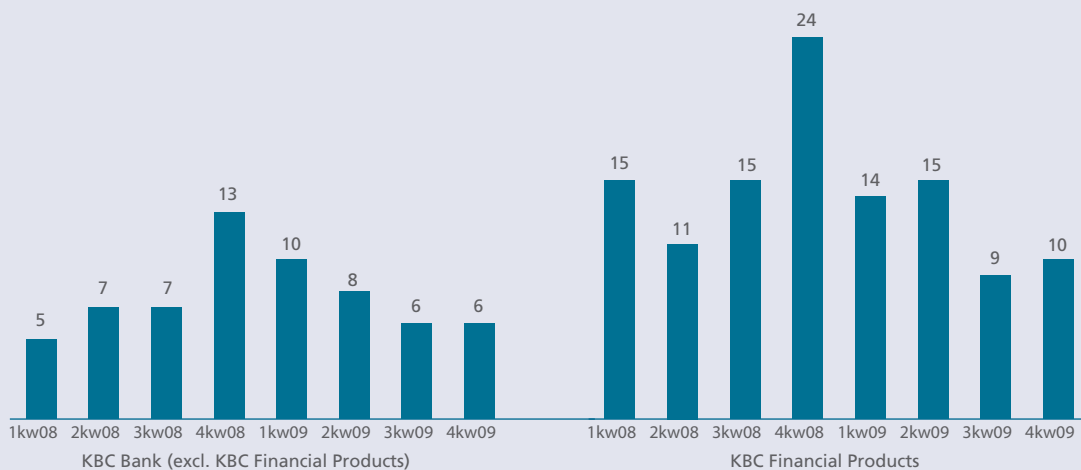
Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de handelsportefeuille is de Value-at-Risk-methodologie (VAR). VAR beoogt binnen een bepaald betrouwbaarheidsinterval een raming te geven van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode kan verliezen door marktrisico. De meting houdt rekening met het marktrisico van de huidige portefeuille. KBC hanteert de historische simulatiemethode (HVAR), conform de Basel II-standaarden ter zake (99% eenzijdig betrouwbaarheidsinterval, 10 dagen houdperiode, historische gegevens van minstens 250 werkdagen). De VAR-methode maakt geen veronderstellingen wat de verdeling van koerssprongen of onderlinge correlaties betreft, maar gaat uit van het historische ervaringspatroon van de twee voorgaande jaren.

Het VAR-model wordt aangevuld met uitgebreide stresstests. Terwijl het VAR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen.

Risicoconcentraties worden bewaakt via een reeks van secundaire limieten. De belangrijkste daarbij is een driedimensionale scenariolimiet, gebaseerd op bewegingen van spotkoersen, volatiliteiten en creditspreads. Andere secundaire limieten zijn concentratielimieten voor aandelen en valuta's en basis-point-valuelimieten voor het renterisico. Er gelden bovendien concentratielimieten voor risico's verbonden aan opties (de zogenaamde Greeks) of voor het specifieke risico van een bepaalde emitent of een bepaald land.

Marktrisico tradingactiviteiten

(VAR, 1-daagse houdperiode, kwartaalgegevens, in miljoenen euro)

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Een van de elementen van een gezond risicobeheer is een voorzichtige waardering. Dagelijks wordt in het middle office een onafhankelijke waardering van frontofficeposities uitgevoerd. Kan het onafhankelijke karakter of de correctheid van het waarderingsproces niet worden gegarandeerd, dan wordt een parameterherziening uitgevoerd. Waar nodig worden reëlewaardeaanpassingen toegepast in verband met close-outkosten, aanpassingen voor minder liquide posities of markten, aanpassingen gekoppeld aan mark-to-modelwaarderingen, tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico en exploitatiekosten.

Naast de parameterherziening worden ook periodiek risicocontroles uitgevoerd die alle controles omvatten waarbij geen parameters of resultaten worden getoetst (dat gebeurt bij de parameterherziening), maar die nodig zijn voor een goed risicobeheer. Bovendien wordt voor elk nieuw product en elke nieuwe activiteit een businesscase opgestart om de risico's te analyseren en na te gaan hoe die zullen worden beheerd (gemeten, beperkt, bewaakt en gerapporteerd). Voor elke nieuwe productbusinesscase moet een schriftelijk advies worden geformuleerd door het Groeps- of lokale Waarde- en Risicobeheer voor hij aan het Nieuw- en Actiefproductcomité (NAPC) wordt voorgelegd. In het vierde kwartaal van 2009 keurde het Groeps-Directiecomité het governancekader voor de goedkeuring en herziening van financiële instrumenten goed.

Risicoanalyse en -kwantificering

Een globale VAR wordt berekend voor elke gespecialiseerde dochtermaatschappij en voor alle tradingentiteiten. Voor deze laatste (zie KBC Bank in de tabel) omvat de VAR zowel de lineaire als de niet-lineaire

posities van de klassieke dealingrooms, inclusief die van KBL EPB. De VAR van KBC Financial Products wordt ook in de tabel weergegeven. Per eind 2009 bedroeg de VAR voor KBC Securities 0,3 miljoen euro (niet opgenomen in de tabel). De berekening is gebaseerd op een eendaagse houdperiode.

De HVaR van KBC FP omvat alle tradingactiviteiten. Activiteiten die meer illiquide zijn en eerder de vorm van een krediet hebben, zoals fondsderivaten- en verzekeringsderivatenactiviteiten, zijn niet opgenomen in de HVaR.

KBC Bank en KBC Financial Products hebben de toestemming verkregen van de Belgische regelgever om hun respectieve VAR-model te gebruiken voor de bepaling van de reglementairekapitaalvereisten voor de marktactiviteiten. ČSOB (Tsjechië) heeft de goedkeuring gekregen van de lokale regelgever om zijn VAR-model te gebruiken voor de bepaling van de kapitaalvereisten.

De betrouwbaarheid van het VAR-model wordt dagelijks getest met een backtest, waarbij het eendaagse VAR-cijfer wordt vergeleken met de *no-action P&L* (dat wil zeggen dat de posities ongewijzigd blijven, maar de marktgegevens worden gewijzigd in die van de volgende dag). Dat gebeurt zowel op het topniveau als op het niveau van de verschillende entiteiten en desks.

Een overzicht van de derivaten volgt in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 25.

Marktrisico, VAR, eendaagse houdperiode

(in miljoenen euro)

	KBC Bank ^{1, 2}	KBC Financial Products ³
Gemiddelde 1kw2008	5	15
Gemiddelde 2kw2008	7	11
Gemiddelde 3kw2008	7	15
Gemiddelde 4kw2008	13	24
31-12-2008	10	15
Maximum in 2008	17	30
Minimum in 2008	3	9
Gemiddelde 1kw2009	10	14
Gemiddelde 2kw2009	8	15
Gemiddelde 3kw2009	6	9
Gemiddelde 4kw2009	6	10
31-12-2009	5	11
Maximum in 2009	13	21
Minimum in 2009	5	6

¹ Exclusief specifiek renterisico dat wordt berekend met behulp van andere technieken.

² Geïntegreerde HVaR, inclusief KBL EPB.

³ Inclusief het effect van de garantieregeling met de Belgische staat.

Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringstechnische risico's vloeien voort uit de onzekerheid over de frequentie van het zich voordoen van verzekerde schadegevallen en over de schade grootte. Al die risico's worden onder controle gehouden door een gepast acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schadebeheersingsbeleid van het lijnmanagement enerzijds en een onafhankelijk verzekeringsrisicobeheer anderzijds.

Bewaking van het verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringsrisicobeheer is gebaseerd op het principe dat in eerste instantie het lijnmanagement verantwoordelijk is voor de beheersing van de risico's en dat de entiteiten belast met het waarde- en risicobeheer onafhankelijk van het lijnmanagement moeten functioneren. De opdracht van de Directie Verzekeringsrisicobeheer, die behoort tot het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep, bestaat erin een groepskader voor het beheer van verzekeringsrisico's te ontwikkelen. Binnen de verzekeringsdochtermaatschappijen bestaan lokale entiteiten voor waarde- en risicobeheer die rapporteren aan het lid van het lokale directiecomité dat bevoegd is voor waarde- en risicobeheer. Op groepsniveau is de opdracht van Verzekeringsrisicobeheer meer bepaald het ondersteunen van de lokale implementatie- en organisatieprocessen en het functioneel aansturen van het verzekeringsrisicobeheer van die dochtermaatschappijen. Aangezien de taken van het risicobeheer grotendeels samenvallen met de taken die wetgevers of toezichhouders opleggen aan de actuarissen, in hun hoedanigheid van certificerend actuaaris, aangewezen actuaaris of andere, zijn die actuarissen meestal (maar niet altijd) opgenomen in het centrale of lokale risicobeheersorgaan.

Risicomodellering

KBC ontwikkelt geleidelijk modellen, van beneden naar boven, voor alle belangrijke verzekeringsverplichtingen van de groep, te weten (i) de toekomstige schadegevallen die zich binnen een vooraf bepaalde tijdshorizon zullen voordoen, inclusief hun schadeafwikkelingspatroon; (ii) de toekomstige afwikkeling van schadegevallen (al dan niet al aangegeven aan de verzekeraar) die zich in het verleden hebben voorgedaan, maar nog niet volledig zijn geregeld en (iii) de weerslag van het herverzekeringprogramma op voormelde schadegevallen.

Die modellen worden gebruikt om de verzekeringsinstellingen van de groep te sturen in de richting van de creatie van meer aandeelhouderswaarde met behulp van toepassingen om het economisch kapitaal te berekenen, beslissingen met betrekking tot herverzekeringprogramma's te onderbouwen, de ex-postwinstgevendheid van specifieke deelportefeuilles te berekenen en de economischekapitaalvereisten te verrekenen met de vergoeding ervan in de tarifiering van de verzekeringspolissen.

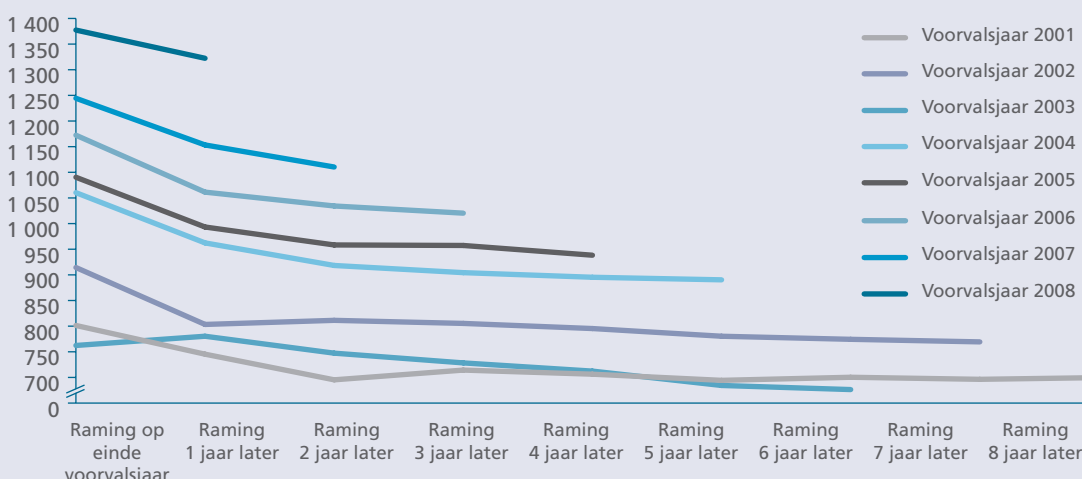
Stresstesting

De gevoeligheid van de technische verzekeringsresultaten voor extreme gebeurtenissen wordt onder meer getest binnen het kader van het Financial Sector Assessment-programma van het Internationaal Monetair Fonds of met de uniforme stresstests voor verzekeringsmaatschappijen van de Nationale Bank van België. Er worden scenario's gebruikt om bijvoorbeeld de invloed in te schatten, met en zonder herverzekering, van schadegevallen die dubbel zo groot zijn als de schadegevallen naar aanleiding van de grootste natuurramp die zich de laatste 20 jaar heeft voorgedaan (de storm Daria in 1990), van een schaderatio van het schadebedrijf die gelijk is aan 150% van de slechtste schaderatio van de laatste 10 jaar, van op- en neerwaartse verschuivingen van 20% in het aantal afkopen van levensverzekeringen, enz.

Dankzij de interne natuurrampmodellen kan KBC de verwachte schadekosten ramen, mochten natuurrampen uit het verleden zich vandaag opnieuw voordoen. Daarnaast bieden zij de mogelijkheid om te bepalen welke invloed op de netto economische winst kan worden verwacht van natuurrampen die zich gemiddeld maar één keer binnen een bepaald tijdsbestek (van bijvoorbeeld 100 of 250 jaar) voordoen.

In het Levenbedrijf wordt een gevoeligheidsanalyse typisch uitgevoerd binnen het kader van de jaarlijkse berekening van de Embedded Value. Er wordt gerapporteerd over het resultaat van drie gevoeligheidsfactoren voor verzekeringsrisico's, namelijk mortaliteit: plus en minus 5%, verval: plus en minus 10%, kosten: plus en minus 10%.

Schadeafwikkeling (in miljoenen euro)

Elke lijn geeft voor de schadegevallen van een bepaald voorvalsjaar de ramingen weer van [uitkeringen plus voorzieningen] in het voorvalsjaar en alle daaropvolgende jaren. De grafiek wordt verstoord door schommelingen in de consolidatiekring (zie tabel verder in dit hoofdstuk).

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Herverzekering

De verzekeringsportefeuilles worden via herverzekering beschermd tegen de invloed van zware schadegevallen. De herverzekeringprogramma's zijn opgesplitst in drie grote blokken: zaakschadeverzekeringen, aansprakelijkheidsverzekeringen en personenverzekeringen, die elk jaar opnieuw worden geëvalueerd en waarover elk jaar opnieuw wordt onderhandeld.

Het overgrote deel van de herverzekeringcontracten is op niet-proportionele basis afgesloten, waardoor de invloed van heel zware schadegevallen of schadegebeurtenissen wordt afgedekt. Het is ook de opdracht van het onafhankelijke verzekeringsrisicobeheer om te adviseren over de herstructurering van de herverzekeringprogramma's, vooral vanuit het oogpunt van de creatie van aandeelhouderswaarde. Deze benadering leidde tot een optimalisering van het eigen behoud van de KBC-groep, in het bijzonder met betrekking tot zijn blootstelling aan natuurrampenrisico's.

Technische voorzieningen en schadeafwikkelingsdriehoeken, Niet-leven

In het kader van de onafhankelijke bewaking van de verzekeringsrisico's voert het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep regelmatig diepgaande studies uit. Die bevestigen dat de aangelegde technische voorzieningen van de groepsmaatschappijen met een hoge graad van waarschijnlijkheid toereikend zijn. De toereikendheidstoetsen worden uitgevoerd per bedrijfsactiviteit op het niveau van de groepsmaatschappij

en de algemene toereikendheid wordt beoordeeld op het niveau van de groepsmaatschappij voor alle bedrijfsactiviteiten samen.

De tabel toont de schadeafwikkelingsgegevens in Niet-leven over de laatste jaren en omvat KBC Verzekeringen NV, Fidea, ČSOB Pojišť'ovna (Tsjechië), ČSOB Poist'ovňa (Slowakije, sinds boekjaar 2008), DZI Insurance (sinds boekjaar 2008), K&H Insurance, Secura, Assurisk (sinds boekjaar 2005) en WARTA (sinds boekjaar 2004). Alle voorzieningen voor te betalen schadevergoedingen aan het einde van 2009 zijn opgenomen. In de schadeafwikkelingsgegevens werden alle bedragen meegenomen die aan individuele schadegevallen kunnen worden toegewezen, inclusief de *incurred but not reported* (IBNR)- en *incurred but not enough reported* (IBNER)-voorzieningen en de bedragen voor externe beheerskosten voor het regelen van schadegevallen, maar niet de bedragen in verband met interne schaderegelingskosten en de voorzieningen voor verwachte recuperaties. De opgenomen cijfers zijn vóór herverzekering en zijn niet gezuiverd voor intercompanybedragen.

De eerste rij in de tabel geeft de totale schadelast (uitkeringen plus voorzieningen) weer voor de schadegevallen die plaatshadden tijdens een bepaald jaar, zoals geraamd aan het einde van het voorvaljaar. De volgende rijen geven de situatie aan het einde van de volgende kalenderjaren weer. De bedragen werden herberekend tegen de wisselkoersen per 31 december 2009.

Schadeafwikkelingsdriehoeken, KBC Verzekeringen

(in miljoenen euro)	Voorvaljaar 2001	Voorvaljaar 2002	Voorvaljaar 2003	Voorvaljaar 2004 ¹	Voorvaljaar 2005 ²	Voorvaljaar 2006	Voorvaljaar 2007	Voorvaljaar 2008 ³	Voorvaljaar 2009
Raming aan het einde van het voorvaljaar	811	924	772	1 070	1 100	1 182	1 254	1 387	1 464
1 jaar later	755	813	790	972	1 003	1 071	1 163	1 332	–
2 jaar later	705	821	757	928	968	1 044	1 120	–	–
3 jaar later	724	815	738	914	967	1 030	–	–	–
4 jaar later	716	805	722	905	948	–	–	–	–
5 jaar later	704	790	694	900	–	–	–	–	–
6 jaar later	710	784	686	–	–	–	–	–	–
7 jaar later	706	779	–	–	–	–	–	–	–
8 jaar later	709	–	–	–	–	–	–	–	–
Huidige raming	709	779	686	900	948	1 030	1 120	1 332	1 464
Cumulatieve betalingen	-578	-653	-554	-712	-706	-718	-755	-759	-555
Huidige voorzieningen	131	126	132	188	243	312	366	572	909

¹ Sinds boekjaar 2004 worden de cijfers van WARTA opgenomen. Exclusief deze maatschappij zou men de volgende bedragen hebben verkregen voor boekjaar 2004 (bedrag en voorvaljaar): 691 voor 2001, 773 voor 2002 en 688 voor 2003.

² Sinds boekjaar 2005 worden de cijfers van Assurisk opgenomen. Exclusief deze gegevens verkrijgt men de volgende bedragen voor boekjaar 2005 (bedrag en voorvaljaar): 710 voor 2001, 807 voor 2002, 755 voor 2003 en 943 voor 2004.

³ Sinds boekjaar 2008 worden de cijfers van ČSOB Poist'ovňa (Slowakije) en DZI Insurance (Bulgarije) opgenomen. Exclusief deze gegevens verkrijgt men de volgende bedragen voor boekjaar 2008 (bedrag en voorvaljaar): 705 voor 2001, 783 voor 2002, 692 voor 2003 en 903 voor 2004, 950 voor 2005, 1 027 voor 2006 en 1 120 voor 2007.

Operationeel risico en andere niet-financiële risico's

Operationeel risico is het risico van verliezen als gevolg van tekortschietende of falende interne processen, mensen en systemen of externe gebeurtenissen. Operationele risico's omvatten ook fraude-, juridische, compliance- en fiscale risico's.

Bewaking van het operationeel risico

KBC heeft één globaal kader voor de bewaking van het operationeel risico op groepsniveau. Het bestaat uit een uniforme operationeelrisicotaal ingebed in normen voor de hele groep, één methodologie, één pakket centraal ontwikkelde ICT-applicaties, en centrale en decentrale rapportering.

De ontwikkeling en implementatie van dat kader wordt ondersteund door een uitgebreid operationeelrisicogovernancemodel. Het kader geldt voor alle bank- en verzekeringsentiteiten van de groep en voor alle ondersteunende activiteiten en diensten die groepsentiteiten aanbieden, en wordt geleidelijk geïmplementeerd in alle nieuwe entiteiten van de KBC-groep.

Het belangrijkste uitgangspunt van het operationeelrisicobeheer is dat de eindverantwoordelijkheid voor het beheeren van operationele risico's ondubbelzinnig bij het lijnmanagement ligt, dat wordt ondersteund door lokale operationeelrisicobeheerders en gecontroleerd door de operationeelrisicocomités.

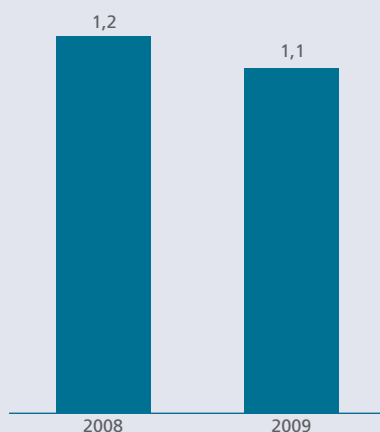
Het Groeps-Operationeelrisicocomité (GORC) adviseert het Groeps-Directiecomité aangaande het groepskader voor het beheeren van operationele risico's, ziet toe op de implementatie van dat kader en bewaakt de belangrijkste operationele risico's.

Naast het GORC zijn er diverse operationeelrisicocomités op het niveau van de divisies en van de diverse groepsmaatschappijen. Die zien van nabij toe op de praktische implementatie van het operationeelrisicobeheerskader en nemen ook concrete maatregelen, rechtstreeks of via het lijnmanagement. Alle diensten die op de een of andere manier betrokken zijn bij het beheeren van operationele risico's kunnen, wanneer ze dat nodig achten, toegang krijgen tot de risicocomités. Bovendien hebben vertegenwoordigers van Interne Audit, Juridische Zaken en Compliance als waarnemer zitting in elk operationeelrisicocomité.

Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep (WRB) is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het uitwerken van het kader voor het beheeren van de operationele risico's in de hele KBC-groep. Dat kader wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het GORC en het Directiecomité. Het directoraat is ook verantwoordelijk voor het toezicht op de praktische uitvoering van dat kader door het lijnmanagement. WRB bewaakt bovendien de kwaliteit van het risicobeheersproces, analyseert de voornaamste risicodata en rapporteert aan het GORC.

Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep creëert een omgeving waarin risicospecialisten (in verschillende domeinen, waaronder informatierisicobeheer, bedrijfscontinuïteit en disaster recovery, compliance, fraudebestrijding en juridische en fiscale zaken) kunnen samenwerken (het stellen van prioriteiten, het gebruiken van dezelfde taal en dezelfde instrumenten, uniforme rapportering, enz.). WRB wordt bijgestaan door lokale waarde- en risicobeheersafdelingen – die eveneens onafhankelijk zijn van de business – in de belangrijkste bank- en verzekeringsdochtermaatschappijen.

Kapitaal voor operationele risico's (Basel II, standaardbenadering, in miljarden euro)

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Bouwstenen voor het operationeelrisicobehaar

In zijn methodiek om operationele risico's te beheren gebruikt KBC een aantal bouwstenen die alle aspecten van het operationeelrisicobehaar dekken. Dat zijn:

- Het Verliesgegevensbestand (Loss Event Database): alle operationele verliezen van 1 000 euro en meer worden sinds 2004 geregistreerd in een centrale gegevensbank. Die gegevensbank omvat ook alle juridische vorderingen ingesteld tegen vennootschappen van de groep. Tweemaal per jaar wordt aan het GORC, het Directiecomité en het Auditcomité een geconsolideerd schaderapport voorgelegd.
- De Interne Beoordeling van Risico's (bottom-up en top-down): deze beoordeling heeft aandacht voor huidige (= overblijvende) belangrijke operationele risico's op kritieke punten in het proces of de organisatie die nog niet volledig zijn verholpen en voor de nieuwe of opduikende operationele risico's die relevant zijn op het (sub)niveau van de Groep.
- De Groepsstandaarden (Group Standards): een 40-tal groepsstandaarden werd gedefinieerd om ervoor te zorgen dat belangrijke operationele risico's over de hele groep op een uniforme manier worden beheerd. Elke entiteit van de groep moet die groepsstandaarden vertalen naar eigen procedures die zijn aangepast aan de lokale situatie. De verschillende operationeelrisicocomités zien toe op de correcte implementatie van de groepsstandaarden en kunnen ook afwijkingen daarvan toestaan (mits een strikte afwijkingsprocedure wordt nageleefd). De naleving van de groepsstandaarden wordt gecontroleerd door Waarde- en Risicobehaar Groep en door Interne Audit.
- De Aanbevolen Praktijken (Recommended Practices): die helpen de interne controles te verscherpen voor belangrijke risico's die (i) werden vastgesteld tijdens de Interne Beoordeling van Risico's of (ii) inherent zijn aan nieuwe activiteiten die een groepsentiteit opstart of (iii) zichtbaar zijn geworden door een ernstige verliesgebeurtenis of (iv) werden vastgesteld door Interne Audit tijdens een controleopdracht.
- De Beoordeling aan de hand van Praktijkgevallen (Case-Study Assessments): die wordt gebruikt om de effectiviteit te testen van de bescherming die bestaande controles verlenen tegen grote operationele risico's die elders in de financiële sector daadwerkelijk tot verliesgebeurtenissen hebben geleid. Een dergelijke beoordeling werd onder meer gebruikt voor het testen van de interne controles ter voorkoming en vaststelling van speculatieve handel op eigen houtje (zogenoemde rogue trading).
- Belangrijkste Risico-indicatoren (Key Risk Indicators): deze indicatoren helpen de blootstelling aan bepaalde operationele risico's te bewaken en onderzoeken het bestaan en de effectiviteit van de interne controles.

Operationeel risico en Basel II

KBC berekent het operationeelrisicokapitaal in het kader van Basel II volgens de Standaardbenadering. Het operationeelrisicokapitaal voor de KBC-groep bedroeg in totaal 1 120 miljoen euro per einde 2009, waarvan 956 miljoen kwam van de bankentiteiten ingevolge pijler 1 van Basel II, en 164 miljoen van de verzekeringsentiteiten berekend volgens QIS4 van Solvency II.

Andere niet-financiële risico's

Reputatierisico

Reputatierisico is het risico dat het gevolg is van de negatieve perceptie van cliënten, tegenpartijen, aandeelhouders, beleggers, schuldhouders, marktanalisten, andere betrokken partijen of toezichthouders die een ongunstige invloed kan hebben op de mogelijkheid van een financiële instelling om bestaande zakelijke relaties te behouden of er nieuwe op te bouwen en op de voortdurende toegang tot financieringsbronnen (bijvoorbeeld via de interbancaire of de effectiseringsmarkt). Het reputatierisico is een secundair of afgeleid risico omdat het altijd verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico.

De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door heel wat gespecialiseerde afdelingen (Persdienst, Investor Relations, enz.). Er wordt een speciaal kenniscentrum voor reputatierisicobehaar opgericht om het bestaande kader voor reputatierisicobehaar voor de hele groep verder te ontwikkelen.

Volgens de pijler 2-kapitaalbenadering wordt de invloed van het reputatierisico op de huidige activiteiten in de eerste plaats gedekt door het kapitaalbeslag voor primaire risico's (zoals krediet- of operationeel risico). Hij wordt ook gedekt door het kapitaal dat is gereserveerd voor bedrijfsrisico's.

Bedrijfsrisico

Het bedrijfsrisico is de mogelijke negatieve afwijking van de verwachte economische waarde als gevolg van wijzigingen in de macro-economische omgeving, de financiële dienstensector en/of de markt voor producten en diensten, en van de ontoereikendheid van bedrijfsmiddelen die een invloed hebben op het potentieel van het bedrijf.

Er wordt onder meer rekening gehouden met risicofactoren als macro-economische omstandigheden, wijzigingen in de wet of reglementen, acties van concurrenten, wijzigingen in de distributiekanaal- of -modellen, gewijzigde cliëntenbehoeften, personeelszaken en ICT-middelen. Het bedrijfsrisico wordt beoordeeld op basis van gestructureerde risicoscans.

KBC reserveert een pijler 2-kapitaalbeslag speciaal voor bedrijfsrisico's. Het bedrijfsrisicokapitaal is afhankelijk van de exploitatiekosten van de verschillende KBC-groepsentiteiten. Het deel van de exploitatiekosten dat moet worden gereserveerd als economisch kapitaal voor bedrijfsrisico's varieert al naargelang van het risiconiveau van de activiteiten van elke entiteit. Dat niveau wordt bepaald op basis van kwantitatieve en kwalitatieve beoordelingen van de activiteitsgraad van alle KBC-groepsentiteiten.

Solvabiliteit, economisch kapitaal en Embedded Value

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat de kapitaalbasis van de groep, de bank of de verzekeraar beneden een aanvaardbaar niveau valt. In de praktijk wordt dat vertaald in een toetsing van de solvabiliteit aan de minimale reglementaire en interne solvabiliteitsratio's.

Bewaking van de solvabiliteit

KBC rapporteert de solvabiliteit van de groep, van het bank- en het verzekeringsbedrijf, berekend op basis van IFRS-gegevens en volgens de door de Belgische regelgever opgestelde richtlijnen ter zake.

Voor de solvabiliteit van de groep wordt de zogenaamde *building block*-methode gebruikt. Die omvat een vergelijking van het reglementair kapitaal van de groep (het eigen vermogen van aandeelhouders min immateriële vaste activa en een deel van de herwaarderingsreserve voor voor verkoop beschikbare financiële activa, plus achtergestelde schulden, enz.) met de som van elk van de minimale reglementaire solvabiliteitsvereisten voor KBC Bank, KBL EPB en de holdingmaatschappij (na aftrek van transacties tussen die entiteiten) en KBC Verzekeringen. Het totaal gewogen risicovolume van verzekeringsmaatschappijen wordt berekend als de vereiste solvabiliteitsmarge volgens Solvency I gedeeld door 8%. De interne solvabiliteitsdoelstelling voor de groep is vastgelegd op 10% voor de Tier 1-ratio.

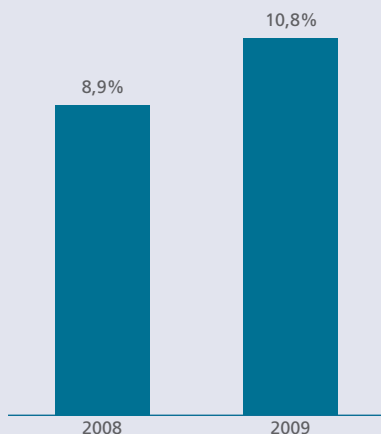
De reglementaire minimale solvabiliteitsdoelstellingen werden ruim overtroffen, niet alleen per einde jaar, maar ook gedurende het volledige

boekjaar, behalve voor de solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten. Die bedroeg gedurende een bepaalde periode in het eerste halfjaar van 2009 minder dan 100% en daarvoor werden dan ook de gepaste maatregelen genomen.

In de tweede helft van 2008 en de eerste helft van 2009 werden een aantal kapitaalversterkende maatregelen genomen, waaronder de uitgifte van kernkapitaaleffecten zonder stemrecht aan de Belgische staat en het Vlaams Gewest, en een garantieovereenkomst met de Belgische staat voor de resterende CDO-risico's. (Meer informatie hierover vindt u onder Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid in het hoofdstuk Onze strategie en management.)

In overeenstemming met Basel II, pijler 2, ontwikkelde KBC een Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Dat proces maakt gebruik van een economischkapitaalmodel (zie verder) om de kapitaalvereisten te meten op basis van alle risico's binnen de hele groep en vergelijkt die vereisten met het voor risicodekking beschikbare kapitaal. Het ICAAP beoordeelt zowel de huidige als de toekomstige kapitaaltoestand. Voor die laatste beoordeling wordt een driejarenraming van vereist en beschikbaar kapitaal opgesteld, volgens een basisscenario dat rekening houdt met de verwachte interne en externe groei, en volgens verschillende alternatieve scenario's. Daarnaast worden plannen voor onvoorziene gebeurtenissen opgesteld die de solvabiliteit van KBC in moeilijker omstandigheden zouden moeten verbeteren.

Tier 1-ratio op groepsniveau

WAARDE- EN RISICOBEBEER IN 2009

Solvabiliteit op groepsniveau

Solvabiliteit op groepsniveau (in miljoenen euro)	31-12-2008	31-12-2009
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	19 370	20 414
Tier 1-kapitaal¹	13 810	15 426
Eigen vermogen van aandeelhouders	10 710	9 662
Niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten	3 500	7 000
Immateriële vaste activa (-)	-387	-398
Consolidatieverschillen (-)	-3 479	-2 918
Innovatieve hybride Tier 1-instrumenten	1 420	554
Niet-innovatieve hybride Tier 1-instrumenten	1 262	1 642
Belangen van derden	154	159
Aandelengarantie (Belgische staat)	0	601
Herwaarderingsreserve, voor verkoop beschikbare financiële activa (-)	1 068	-457
Afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	351	374
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde – eigen kredietrisico (-)	-245	-151
Belang van derden in voor verkoop beschikbare reserve en afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	-4	-1
Egalisatievoorziening (-)	-123	-131
Dividenduitkering (-)	0	0
IRB-voorzieningstekort (50%) (-)	0	-77
Aftrekposten (-) ²	-417	-433
Tier 2- en Tier 3-kapitaal	5 560	4 988
Perpetuele leningen, inclusief hybride Tier 1-instrumenten niet opgenomen in Tier 1-kapitaal	1 039	321
Herwaarderingsreserve, voor verkoop beschikbare aandelen (tegen 90%)	0	348
Belangen van derden in herwaarderingsreserve, voor verkoop beschikbare aandelen (tegen 90%)	0	0
IRB-voorzieningsoverschot (+)	209	0
Achternestelde schulden	4 586	4 685
Tier 3-kapitaal	144	145
Aftrekposten (-) ²	-417	-510
Totaal gewogen risico's	155 291	143 359
Bankactiviteiten	141 370	128 303
Verzekeringsactiviteiten	14 084	15 022
Holdingactiviteiten	35	86
Eliminatie van transacties tussen bank- en holdingactiviteiten	-197	-52
Solvabiliteitsratio's		
Tier 1-ratio	8,9%	10,8%
Core Tier 1-ratio	7,2%	9,2%
CAD-ratio	12,5%	14,2%

1 Cijfers gecontroleerd door de commissaris (met uitzondering van IRB-voorzieningstekort).

2 Aftrekposten, die in tweeën verdeeld zijn over Tier 1- en Tier 2-kapitaal, omvatten hoofdzakelijk participaties in en achtergestelde vorderingen op financiële instellingen waarin KBC een belang tussen 10% en 50% heeft (overwegend NLB).

Solvabiliteit bank- en verzekeringsactiviteiten afzonderlijk

De tabellen hieronder tonen de Tier 1- en de CAD-ratio van de bankactiviteiten van de groep (KBC Bank en KBL EPB samen), berekend volgens Basel II, en de solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten van de

groep (KBC Verzekeringen). Meer informatie over de solvabiliteit van KBC Bank, KBL EPB en KBC Verzekeringen vindt u in hun geconsolideerd jaarverslag en in het *Risk Report* van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het *Risk Report* werd niet gecontroleerd door de commissaris).

Solvabiliteit bankactiviteiten (in miljoenen euro)	31-12-2008	31-12-2009
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	19 028	18 939
Tier 1-kapitaal	13 643	14 144
Tier 2- en Tier 3-kapitaal	5 385	4 794
Totaal gewogen risico's	141 370	128 303
Kredietrisico	108 038	104 472
Marktrisico	20 333	11 995
Operationeel risico	12 999	11 835
Solvabiliteitsratio's		
Tier 1-ratio	9,7%	11,0%
Waarvan core Tier 1-ratio	7,2%	9,1%
CAD-ratio	13,5%	14,8%

Solvabiliteit verzekeringsactiviteiten (in miljoenen euro)	31-12-2008	31-12-2009
Beschikbaar kapitaal	2 117	3 130
Vereiste solvabiliteitsmarge	1 127	1 202
Solvabiliteitsratio en -surplus		
Solvabiliteitsratio, in procenten	188%	260%
Solvabiliteits surplus, in miljoenen euro	990	1 928

Economisch kapitaal

Een economisch kapitaalmodel wordt gebruikt om het totale risico te berekenen dat KBC loopt als gevolg van zijn verschillende activiteiten, rekening houdend met de verschillende risicofactoren. De ramingen van dat economisch kapitaalmodel worden regelmatig besproken tijdens vergaderingen van het Directiecomité, het Auditcomité en eenmaal per jaar op de Raad van Bestuur.

KBC definieert economisch kapitaal als het vereiste kapitaal om onverwachte verliezen in reële waarde die de groep in een tijdshorizon van één jaar kan oplopen, te dekken, in overeenstemming met de risicobereidheid die de Raad van Bestuur heeft bepaald. Het economisch kapitaal wordt berekend per risicocategorie volgens een gemeenschappelijke noemer (dezelfde tijdshorizon van één jaar en hetzelfde betrouwbaarheidsinterval) en daarna bijeengegeteld. Omdat het uiterst onwaarschijnlijk is dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen, wordt rekening gehouden met diversificatievoordelen bij het optellen van de individuele risico's. Zoals eerder vermeld, vormt economisch kapitaal een belangrijke bouw-

steen voor ICAAP (Basel II, pijler 2). Bovendien biedt het essentiële input voor internewaarderingsmodellen zoals de *Market Consistent Embedded Value*-methodiek (zie verder).

In de tabel wordt het economisch kapitaal van KBC uitgesplitst per risico-soort. De duidelijke wijzigingen in de verdeling van het economisch kapitaal over de verschillende risico-soorten houden maar gedeeltelijk verband met de wijzigingen in de risico's. Voor het grootste deel zijn de verschillen het resultaat van wijzigingen in het economisch kapitaalmodel. Het economisch kapitaalmodel is immers het resultaat van een interne beoordeling en wordt periodiek herzien. In 2009 werd één extra risico-soort vastgesteld, namelijk de financieringskosten. Voor de andere risico-soorten werden de onderliggende modellen herzien. Die modelherzieningen zijn de voornaamste reden voor het grotere aandeel van kredietrisico in het economisch kapitaal. De wijziging van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten is echter voornamelijk het gevolg van een wijziging in de risico's.

Verdeling economisch kapitaal KBC-groep*	2008	2009
Kredietrisico	45%	64%
Marktrisico in niet-tradingactiviteiten	27%	14%
Marktrisico in tradingactiviteiten	4%	3%
Bedrijfsrisico	11%	8%
Operationeel risico	8%	6%
Verzekeringsrisico	5%	3%
Financieringskostenrisico	–	2%
Totaal	100%	100%

* Alle percentages hebben betrekking op de cijfers van eind september.

Embedded Value Levenbedrijf

De waarde van de Levenportefeuille wordt uitgedrukt in de Embedded Value. Dat is de som van het bedrijfseconomisch eigen vermogen van KBC Verzekeringen (Adjusted Net Asset Value of ANAV) en de contante waarde van alle toekomstige kasstromen uit de bestaande portefeuille (Value of Business in Force of VBI), rekening houdend met het kapitaalbeslag van deze activiteit. Elke vorm van goodwill of waarde van toekomstige nieuwe zaken wordt buiten beschouwing gelaten.

KBC past de *Market Consistent Embedded Value*-methodiek toe, die een marktconforme waardering van de verzekeringsportefeuilles geeft, onder meer rekening houdend met de kostprijs van de aan de cliënt verschaft ingebedde opties. Die berekeningsmethodologie wordt ook gebruikt voor de analyse van de toegevoegde waarde van nieuwe contracten (*Value of New Business* of VNB) en voor het rentabiliteitsonderzoek van producten in de ontwikkelingsfase (*Profit Testing*).

Gedetailleerde Embedded Value-informatie vindt u in het *Embedded Value Report 2009*, dat wordt gepubliceerd op www.kbc.com.

DUURZAAM EN MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

KBC wordt door The New Economy uitgeroepen tot **Meest Duurzame Bank in België**

In België sluit KBC **belangrijke nieuwe bedrijfs-cao's** m.b.t. werkzekerheid, variabele beloning, koopkracht, arbeidsflexibiliteit en het distributienetwerk

KBC wordt opnieuw uitgeroepen tot een van de **beste werkgevers** in België

Uitgebreide informatie over ons maatschappelijk verantwoord ondernemen vindt u in het **CSR Report 2009**

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen in onze groep

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Corporate Social Responsibility of CSR) is een langetermijnproces dat een continue aanpassing en verbetering nastreeft van de wijze waarop een bedrijf zijn activiteiten uitvoert, niet alleen met als doel winst te behalen, maar ook om te beantwoorden aan de steeds strenger wordende eisen van de maatschappij en de stakeholders (zoals werknemers, cliënten, aandeelhouders en leveranciers) op het gebied van transparantie en verantwoordelijkheid.

KBC's visie op CSR wordt verwoord in zijn beleidsverklaring, en meer specifieke richtlijnen zijn beschreven in het document *Principes voor maatschappelijk verantwoord ondernemen*.

Als lid van diverse lokale CSR-organisaties en als onderschrijver van nationale en internationale CSR-principes (zoals het Global Compact van de Verenigde Naties en het Luxemburgse Charte d'entreprise pour la responsabilité sociale et le développement durable), wil KBC zich op een proactieve manier engageren tegenover zijn stakeholders.

Bovendien maakt de groep sinds enkele jaren zijn visie en prestaties op het gebied van CSR bekend in een afzonderlijke jaarlijkse publicatie, het *CSR Report* (duurzaamheidsverslag). Dat rapport bevat CSR-informatie over de hele groep, inclusief kwantitatieve gegevens over personeel en ecologische voetafdruk, en is in overeenstemming met de rapporteringsvereisten van de G3-richtlijnen van het Global Reporting Initiative en de Global Compact-principes van de Verenigde Naties. Het rapport is beschikbaar op www.kbc.com.

KBC is zich er ten volle van bewust dat heel wat maatschappelijke spelers nu meer verantwoording vragen en het engageert zich om het lopende proces ter verbetering van zijn bedrijfsvoering voort te zetten. Het bedrijfsmodel van KBC is gericht op directe en servicegerichte relaties met zijn cliënten. Bekwame medewerkers en een nauwe verbondenheid met de lokale markten zijn belangrijke factoren in een dergelijke strategie.

Voorbeelden van initiatieven op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen in 2009

Net als in vorige jaren werden in 2009 diverse nieuwe initiatieven op het gebied van CSR genomen. U vindt een uitgebreide beschrijving daarvan in ons *CSR Report*. Hierna volgt een greep uit de initiatieven en prijzen op het gebied van milieu en gemeenschapsbetrokkenheid.

- In november ondertekende Jan Vanhevel, CEO van de KBC-groep, het Copenhagen Communiqué on Climate Change, als teken van KBC's steun aan de strijd tegen klimaatverandering. Het Communiqué van Copenhagen is een verklaring vanuit het bedrijfsleven dat de basis wil vormen voor een sterk en ambitieus kader voor de discussie over klimaatverandering. Die verklaring werd ook ondertekend door honderden andere bedrijfsleiders over heel de wereld.
- In Polen brachten een zestigtal vrijwilligers uit WARTA en Kredyt Bank een bezoek aan het weeshuis in Krasne om te helpen met dringende renovatiewerkzaamheden. Dat gebeurde in het kader van het *Yes from the heart*-initiatief, waarbij een beroep wordt gedaan op vrijwillige bijstand van personeelsleden van KBC's Poolse dochtermaatschappijen.
- In Hongarije ontving K&H Bank van het Hungarian Business Leaders Forum de derde prijs op de Business for Environment Awards dankzij zijn Groen Kantoor-initiatief. Een dergelijk groen kantoor maakt uitsluitend gebruik van hernieuwbare energie.
- In oktober werd het Global Compact Network Belgium opgericht. Het Global Compact-netwerk is een programma van de Verenigde Naties, dat ondernemingen wil stimuleren tot een meer maatschappelijk verantwoorde en duurzame bedrijfsvoering. De bedrijven, zoals KBC, die dat programma onderschrijven, zorgen voor een grotere transparantie in hun bedrijfsactiviteiten met betrekking tot mensenrechten, sociale standaarden, anticorruptie en milieu.
- KBC voert al jaren een restrictief beleid ten aanzien van bedrijven die controversiële wapens produceren. In 2009 werden opnieuw twee bedrijven, die onder meer actief zijn in het maken van clusterbommen, geweerd uit de beleggingsfondsen en kredietverlening van de groep.

De volledige lijst met uitgesloten bedrijven wordt gepubliceerd op de website van KBC Asset Management (www.kbcam.be).

- In KBL EPB werd een nieuw initiatief genomen waarbij personeelsleden microfinancieringsprojecten in Vietnam kunnen steunen.
- Vanaf 2012 zal KBC alle ondersteunende diensten die momenteel in de regio Gent zijn ondergebracht hergroeperen in één gebouw op het terrein van Flanders Expo. Dat gebouw beantwoordt aan alle hoge bereikbaarheidseisen gesteld door KBC, en is bovendien een zeer duurzaam project. Dat laatste is het gevolg van het gebruik van door-gedreven isolatie in de wanden en raamprofielen, een evenwichtige verhouding tussen open en gesloten geveldelen, milieuefficiënte technische installaties en de intelligente sturing van de kantoorverlichting.
- KBC werd in 2009 bekroond als een van de Solidaritest@ Kampioenen. Solidaritest@ is de jaarlijkse enquête naar de effectieve inspanningen van Belgische bedrijven op het vlak van maatschappelijke solidariteit. In haar jaarlijkse prijsuitreiking zet de organisatie de schijnwerper op de bedrijfsinspanningen op het gebied van maatschappelijke solidariteit, om ze grotere ruchtbaarheid en zichtbaarheid te geven.
- KBC behaalt het milieucertificaat ISO 14001 voor de ondersteunende diensten in België. Dat certificaat is een internationaal erkende norm die de eisen vastlegt waaraan een milieumanagementsysteem van een onderneming moet voldoen. De ISO-norm bestaat uit een geheel van een twintigtal eisen op het vlak van milieubeleid, planning, implementatie, controle en rapportering. KBC evalueert overigens doorlopend zijn milieubeleid en verkreeg op basis van vrijwillige audits eerder al het Label Ecodynamisch Ondernemen voor zijn gebouwen aan de Havenlaan in Brussel en het West-Vlaams Milieucharter voor zijn West-Vlaamse kantoren.
- KBC Groep werd door het tijdschrift *The New Economy* uitgeroepen tot Meest Duurzame Bank (*Most Sustainable Bank*) in België.

Milieuefficiëntiegegevens van de KBC-groep in België (per vte)*

	2009
Energieverbruik (in GJ)	
Elektriciteit	24,8
Waarvan elektriciteit afkomstig van groene energie	100%
Fossiele brandstoffen (gas en stookolie)	14,5
Vervoer (in km)	
Woon-werkverkeer	10 427
Dienstritten	7 202
Papier- en waterverbruik, afval	
Papier (in ton)	0,17
Water (in m ³)	12,9
Afval (in ton)	0,23
Emissie van broeikasgassen (in ton)	2,25

* Gebaseerd op partiële gegevens voor België (circa 16 000 vte's in 2009); methodologische informatie vindt u in het *CSR Report* van de groep.

DUURZAAM EN MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Onze medewerkers

De medewerkers vormen een van de belangrijkste stakeholders van de groep. In de tabel vindt u het totale personeelsbestand van de groep, en een verdeling daarvan naar diverse criteria. Meer informatie over ons personeel vindt u eveneens in het *CSR Report over 2009*.

In 2009 daalde het totale personeelsbestand van de groep met bijna 9%, tot 54 185 vte's. Dat was een gevolg van de kostenbesparingsplannen die over de hele groep zijn uitgerold. De personeelsvermindering komt vooral tot uiting in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland (-2 537 vte's), in de Divisie Merchantbanking (-1 039 vte's) en in de ondersteunende diensten op groepsniveau (-1 017 vte's).

Personeelsbestand van de KBC-groep	31-12-2008	31-12-2009
In vte*	59 279	54 185
In procenten		
België	31%	33%
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	60%	58%
Rest van de wereld	9%	9%
Directie	3%	3%
Kader	33%	37%
Uitvoerend personeel	63%	60%
Mannen	41%	43%
Vrouwen	59%	57%
Voltijders	85%	85%
Deeltijders	15%	15%

* Voor de verzekeringsmaatschappijen wordt het distributienetwerk niet meegerekend.

In september 2009 sloten KBC en de sociale partners drie nieuwe bedrijfs-cao's voor de medewerkers van KBC België. De overeenkomsten bieden voor de komende jaren een duidelijk kader op het vlak van werkzekerheid, variabele beloning, koopkracht, arbeidsflexibiliteit en het distributienetwerk. KBC wil op die manier zijn concurrentiepositie op de arbeidsmarkt vrijwaren, de cliëntgerichtheid vergroten en, na de inleveringen van het personeel in 2008 en 2009, de arbeidsvoorwaarden geleidelijk verbeteren.

KBC werd in 2009 opnieuw uitgeroepen tot een van de Beste Werkgevers in België, in een studie door Vlerick Management School en Great

Place to Work® Institute. De groep kreeg bovendien de prijs voor Talent Development.

Om de remuneratieprincipes in overeenstemming te brengen met de belangen van de stakeholders op lange termijn, heeft KBC een nieuw remuneratiebeleid voor de hele groep goedgekeurd, inclusief principes op hoog niveau, interne richtlijnen en een governancekader, in overeenstemming met de meest recente internationale normen. Daarnaast hebben de leden van het Directiecomité van de KBC-groep beslist om afstand te doen van hun bonus voor het boekjaar 2009, zoals ze dat ook vorig jaar al deden.

“ In de komende jaren zullen we enkele van onze groepsmaatschappijen verkopen en dus afscheid moeten nemen van de betrokken medewerkers. We nemen deze maatregelen niet lichtzinnig. In geen enkel geval mag dat worden gezien als een gebrek aan waardering voor deze medewerkers. We waarderen integendeel hun inspanningen zeer sterk en wensen hun een mooie toekomst onder de vleugels van een nieuwe eigenaar. ”

Jan Vanhevel, Groeps-CEO

Informatie over de corporate governance van onze groep en de toepasselijke code

Op initiatief van de Commissie Corporate Governance werd in 2009 een bijgewerkte versie van de in 2004 uitgegeven Belgische *Corporate Governance Code* van kracht. KBC Groep NV gebruikt die nieuwe code 2009 (Code) als referentiecode.

De Code streeft naar transparantie op het gebied van corporate governance via de bekendmaking door elke beursgenoteerde vennootschap van informatie in twee verschillende documenten: het *Corporate Governance Charter* (Charter) en de *Verklaring inzake Corporate Governance* (Verklaring).

Het Charter licht de voornaamste aspecten van het beleid van de vennootschap op het vlak van corporate governance toe, zoals de bestuursstructuur, de interne reglementen van de Raad van Bestuur, zijn comités en het Directiecomité, en andere belangrijke onderwerpen. KBC Groep NV publiceert zijn Charter op zijn website www.kbc.com.

De Verklaring wordt in het jaarverslag opgenomen en bevat meer feitelijke informatie over de corporate governance van de vennootschap, zoals een beschrijving van de samenstelling en de werking van de Raad van Bestuur, relevante gebeurtenissen tijdens het boekjaar, bepalingen van de Code waarvan eventueel wordt afgeweken, het remuneratieverslag en een verwijzing naar de beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen.

Hierna worden alle punten behandeld waarvan de Code de openbaarmaking vereist. Daarnaast zijn ook enkele wettelijk vereiste bekendmakingen opgenomen. De beschouwde periode in deze Verklaring loopt, tenzij anders is vermeld, van 1 januari tot 31 december 2009.

Samenstelling van de Raad van Bestuur en zijn comités

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de samenstelling van de Raad van Bestuur (de Raad) en zijn comités op 31 december 2009. Ook het aantal vergaderingen in 2009 en de aanwezigheid daarop worden in

de tabel vermeld. Een lijst van de externe mandaten van alle leden van de Raad van Bestuur, volgens de bepalingen van de Belgische toezichthouder, vindt u op www.kbc.com.

Samenstelling van de Raad van Bestuur op 31-12-2009

Naam	Hoofdfunctie	Periode in de Raad van Bestuur in 2009	Einde huidige mandaat	Bijgewoonde raadsvergaderingen	Niet-uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers kernaandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden Directiecomité	Auditcomité	Benoemingscomité	Vergoedingscomité
Aantal vergaderingen in 2009				14					9	4	4
Jan Huyghebaert	Voorzitter van de Raad van Bestuur	Volledig jaar	2012	14	■					4*	4
Philippe Vlerick	Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur CEO Vlerick Group	Volledig jaar	2013	13	■	■				3	
Jan Vanhevel	Voorzitter Directiecomité en gedelegeerd bestuurder	4 maanden	2010	4				■*		3	
Etienne Verwilghen	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2013	13				■			
Paul Borghgraef	Bestuurder van diverse vennootschappen	Volledig jaar	2013	14	■	■					
Paul Bostoën	Gedelegeerd bestuurder Christeyns NV en Algimo NV	Volledig jaar	2010	14	■	■					
Jo Cornu	CEO Agfa-Gevaert NV	Volledig jaar	2012	14	■		■			3	4*
Luc Debaille	Voorzitter en gedelegeerd bestuurder Voeders Debaille NV	Volledig jaar	2010	14	■	■					
Chris Defrancq	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2011	13				■			
Franky Depickere	Gedelegeerd bestuurder Cera Beheersmaatschappij NV en Almacora Beheersmaatschappij NV, voorzitter Comité van Dagelijks Bestuur Cera CVBA	Volledig jaar	2011	14	■	■			9*	4	
Noël Devisch	Bestuurder MRBB CVBA	Volledig jaar	2013	14	■	■				4	
Frank Donck	Gedelegeerd bestuurder 3D NV	Volledig jaar	2011	14	■	■					
Dirk Heremans	Professor em. aan de Faculteit Economische en Bedrijfswetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven	Volledig jaar	2013	14	■		■		9		
Lode Morlion	Burgemeester van Lo-Reninge en voorzitter Raad van Bestuur Cera Beheersmaatschappij NV	Volledig jaar	2012	14	■	■					
Philippe Naert	Bestuurder van diverse vennootschappen	Volledig jaar	2013	13	■		■		8		3
Theodoros Roussis	CEO Ravago Plastics NV	Volledig jaar	2012	9	■	■			6		
Hendrik Soete	Voorzitter Groep Aveve en bestuurder MRBB CVBA	Volledig jaar	2013	14	■	■					
Alain Tytgadt	Gedelegeerd bestuurder Metalunion CVBA	Volledig jaar	2013	14	■	■					
Ghislaine Van Kerckhove	Advocaat en ondervoorzitter Raad van Bestuur Cera Beheersmaatschappij NV	Volledig jaar	2012	13	■	■					
Charles Van Wymeersch	Gewoon hoogleraar Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix (Namur) en Louvain School of Management	8 maanden	2013	10	■	■					
Germain Vantiegghem	Gedelegeerd bestuurder Cera Beheersmaatschappij NV en Almacora Beheersmaatschappij NV, lid Comité van Dagelijks Bestuur Cera CVBA	Volledig jaar	2010	14	■	■					
Marc Wittemans	Gedelegeerd bestuurder MRBB CVBA	Volledig jaar	2010	14	■	■			9		

In het kader van de overeenkomst die KBC heeft ondertekend met respectievelijk de Belgische federale overheid en de Vlaamse regionale overheid, worden de vergaderingen van de Raad van Bestuur bijgewoond door Pierre Wunsch en Eric Stroobants, als waarnemers voor de Belgische federale overheid, en professor Marc De Ceuster als waarnemer voor de Vlaamse overheid. Marc De Ceuster, Pierre Wunsch en Eric Stroobants zijn tevens waarnemend lid van respectievelijk het Auditcomité, het Benoemingscomité en het Vergoedingscomité.

Commissaris: Ernst & Young, Bedrijfsrevisoren BCVBA, vertegenwoordigd door Jean-Pierre Romont en/of Pierre Vanderbeek.

Secretaris van de Raad van Bestuur: Tom Debacker.

* Voorzitter van dit comité op 31 december 2009.

CORPORATE GOVERNANCE

Tijdens 2009 traden de volgende wijzigingen op in de samenstelling van de Raad:

- Op de Algemene Vergadering van 30 april 2009 stelden Jean-Marie Gérardin, Christian Leysen en Jozef Van Waeyenberge hun mandaat, dat op de jaarvergadering afliep, ter beschikking. Charles Van Wymeersch werd benoemd als opvolger van Jean-Marie Gérardin, voor een periode van vier jaar. Een kort curriculum vitae van Charles Van Wymeersch werd in het vorige jaarverslag opgenomen.
- Ook Luc Philips trad op dezelfde datum terug als bestuurder, aangezien hij onmiddellijk na de jaarvergadering tot het Directiecomité van KBC toetrad en er de functie van CFRO (chief financial and risk officer) overnam van Herman Agneessens, die met pensioen ging. Een kort curriculum vitae van Luc Philips vindt u eveneens in het vorige jaarverslag.
- André Bergen trad op 1 september 2009 om gezondheidsredenen terug als voorzitter van het Directiecomité en als bestuurder van KBC. Hij werd in die hoedanigheden opgevolgd door Jan Vanhevel, lid van het Directiecomité, die bij coöptatie op diezelfde datum tot bestuurder werd benoemd.
- Volgens de voorwaarden van de niet-verwaterende kernkapitaaloperaties die KBC met de Belgische federale overheid en met de Vlaamse overheid is overeengekomen, zullen beide overheden elk over twee vertegenwoordigers in de Raad van Bestuur van KBC Groep NV beschikken. Zowel in het Auditcomité als in het Vergoedingscomité en het Benoemingscomité zal telkens een van deze vertegenwoordigers van elk van voormelde overheden zitting hebben. In afwachting dat de kandidatuur van de overheidsbestuurders wordt voorgedragen aan de Algemene Vergadering van 29 april 2010, hebben Pierre Wunsch sinds 19 december 2008 en Erik Stroobants sinds 5 augustus 2009, beiden als waarnemer voor de Belgische federale overheid, en professor Marc De Ceuster eveneens sinds 5 augustus 2009 als waarnemer voor de Vlaamse overheid, zitting in de Raad van Bestuur.

Op de Algemene Vergadering van 29 april 2010 zullen Paul Bostoën en Luc Debaillie, van wie het mandaat van bestuurder wegens het bereiken van de leeftijdsgrens op de jaarvergadering afloopt, hun mandaat ter beschikking stellen. Bij die gelegenheid zal ook Noël Devisch om persoonlijke redenen zijn mandaat neerleggen. Ten slotte zal Chris Defrancq, gedelegeerd bestuurder, op diezelfde datum met pensioen gaan.

Op advies van het Benoemingscomité zal de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering voorstellen om:

- Jean-Pierre Hansen en Eric Stroobants als vertegenwoordigers van de federale overheid en professor Marc De Ceuster als vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid, tot bestuurder van KBC Groep NV te benoemen in hun voormelde vertegenwoordigingsbevoegdheden;
- Jan Vanhevel, die in september 2009 tot voorzitter van het Directiecomité en gedelegeerd bestuurder werd gecoöpteerd als opvolger van André Bergen, definitief te benoemen voor een periode van vier jaar;
- Germain Vantieghem en Marc Wittemans, van wie het mandaat van bestuurder op de algemene vergadering afloopt, te herbenoemen als bestuurder voor een periode van vier jaar;
- Piet Vanthemsche als bestuurder te benoemen voor een periode van vier jaar, als opvolger van Noël Devisch;
- Alain Bostoën als bestuurder te benoemen voor een periode van vier jaar;
- Luc Philips, CFO, als gedelegeerd bestuurder te benoemen voor een

periode van vier jaar, als opvolger van Chris Defrancq;

- Jo Cornu te bevestigen als onafhankelijk bestuurder in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 526ter van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en in de Corporate Governance Code.

Curriculum vitae van de nieuwe bestuurders (tenzij reeds opgenomen in een vorig jaarverslag):

Eric Stroobants

- Geboren in 1943 in Mechelen.
- Opleiding: burgerlijk bouwkundig ingenieur (1966 K.U.Leuven).
- Loopbaan: verschillende kabinetsfuncties, o.m. kabinetschef van de ministers R. De Backer (1979), J. Chabert (1980) en G. Geens (1981–1991); verschillende functies, o.m. bijzonder commissaris voor de reorganisatie van het Vlaams overheidsapparaat (2000–2004), secretaris-generaal van het departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (1991–2009), Voorzitter van het College van Ambtenaren-generaal (1991–2009), lid van het Intern Auditcomité van de Vlaamse Gemeenschap (2004–2009), secretaris van de Vlaamse regering (1979–1980 en 1981–2009); verschillende mandaten, o.m. lid van de Raad van Bestuur van de Stichting Flanders Technology International (sinds 1994), medestichter en lid van de Raad van Bestuur en van de Algemene Vergadering van het Vlaams Instituut voor Overheidsmanagement (sinds 1996) en lid van de Raad van Bestuur van de K.U.Leuven (sinds 2004); gepensioneerd in 2009.

Marc De Ceuster

- Geboren in 1962 in Brecht.
- Opleiding: licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen (1984 UFSIA), Master in de Rechten (1987 UIA) en doctor in de Toegepaste Economische Wetenschappen (1992 UFSIA).
- Loopbaan: professor Financiële Wetenschappen (sinds 2002, UA), bestuurder Risicobeheer Deloitte (2001–2005), bestuurder Management School UA (2005–2008); deelname aan verschillende onderzoeksprojecten, o.m. over kapitaalkosten, risicobeheer, modellering van creditspreads, modellering van High Yield Bonds, financiële politiek op lange termijn van Belgische genoteerde vennootschappen en modellering van CDS-premies van banken; verschillende cursusopdrachten.

Jean-Pierre Hansen

- Geboren in 1948 in Athus.
- Opleiding: burgerlijk ingenieur Elektromechanica, licentiaat Economische Wetenschappen en Doctor-Ingenieur.
- Loopbaan: adviseur voor energie bij het Ministerie van Economische Zaken (sinds 1975); ondervoorzitter en gedelegeerd bestuurder van Electrabel (1992-1999 en sinds 2005); voorzitter van het strategisch comité van Electrabel (sinds 1999); voorzitter van Fluxys; verschillende functies en mandaten binnen SUEZ (tot 2008) en GDF SUEZ: lid van het Uitvoerend comité van GDF SUEZ en voorzitter van het Comité voor het Energiebeleid van de groep; bestuurder van SUEZ-TRACTEBEL en een aantal andere vennootschappen van de groep GDF SUEZ; onafhankelijke bestuurder van ArcelorMittal en van CNP; bestuurder van de Universiteit van Luik; hoogleraar aan de UCL en de École Polytechnique (Parijs).

Piet Vanthemsche

- Geboren in 1955 in Kortrijk.
- Opleiding: doctor in de Diergeneeskundige Wetenschappen (UGent).
- Loopbaan: van 1986 tot 2000: veterinaire diensten van het Belgische Ministerie van Landbouw met vanaf 1992 senior- managementfuncties bij het Ministerie en het Kabinet van de Minister van Landbouw; van 2000 tot 2002: leiding van zelfstandig adviesbureau; van 2002 tot 2007: verschillende managementopdrachten voor de Federale overheid, onder meer gedelegeerd bestuurder van het Federaal Voedselagentschap en gedelegeerd bestuurder van het Federaal Geneesmiddelenagentschap; 2007: ondervoorzitter Boerenbond en vanaf 2008 voorzitter Boerenbond en voorzitter MRBB. Hij is ook regent van de Nationale Bank van België.

Alain Bostoën

- Geboren in 1970 in Gent.
- Opleiding: licentiaat in de Rechten (1993 RUG), licentie Post-Universitair Bedrijfsbeheer (1994 Vlerick School voor Management).
- Loopbaan: bestuurder van Krefima NV (1997-2002), KBC Lease Holding NV (sinds 2003) en NV Algimo en gedelegeerd bestuurder van NV Christeyns.

Samenstelling van het Directiecomité

De tabel geeft een overzicht van de samenstelling van het Directiecomité (DC) op 31 december 2009. Meer informatie over de leden van het

DC vindt u in het hoofdstuk Onze strategie en management, en op www.kbc.com, onder Corporate Governance.

Naam	Periode in het Directiecomité in 2009
Jan Vanhevel (voorzitter)	Volledig jaar
Chris Defrancq	Volledig jaar
Danny De Raymaeker	Volledig jaar
John Hollows	Sinds september
Luc Philips	Sinds mei
Luc Popelier	Sinds september
Johan Thijs	Sinds september
Etienne Verwilghen	Volledig jaar

Begin september 2009 werd het Directiecomité van de groep grondig herschikt en verjongd. Jan Vanhevel werd voorzitter als opvolger van André Bergen, die om gezondheidsredenen de groep verliet. John Hollows volgde Jan Vanhevel op als CEO van de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland. Luc Popelier nam de taak van Guido Segers over als CEO van de Divisie Merchantbanking. Johan Thijs werd CEO van de Divisie België als opvolger van Danny De Raymaeker, die de taak van COO (chief operating officer) van Chris Defrancq overnam. Op dezelfde datum werd, zoals eerder met de CBFA afgesproken, de functie van CFRO (chief financial and risk officer) gesplitst en werd Chris Defrancq CRO (chief risk officer) van de groep, terwijl Luc Philips, die begin mei tot het Directiecomité was toegetreden en er voorlopig de taak van CFRO waarnam, CFO (chief financial officer) werd. Hierna wordt een kort curriculum vitae van de nieuwe leden van het DC weergegeven. Het curriculum vitae van Luc Philips is in het vorige jaarverslag opgenomen.

John Hollows

- Geboren in 1956 in Altrincham (VK).
- Opleiding: licentiaat Rechten en Economie, universiteit Cambridge.
- Indiensttreding: 1996.
- Loopbaan: vanaf 1978 verschillende functies in Barclays Bank in Londen en Taiwan; vanaf 1996 manager van het kantoor van Kredietbank in Sjanghai; vanaf 1999 algemeen directeur voor de Zuidoost-Aziatische regio, KBC Bank; vanaf 2003 CEO van K&H Bank in Hongarije; vanaf 2006 algemeen directeur Bankieren van het Directoraat Centraal- en Oost-Europa.

Luc Popelier

- Geboren in 1964 in Antwerpen.
- Opleiding: licentiaat Toegepaste Economische Wetenschappen, UFSIA Antwerpen.
- Indiensttreding: 1988.
- Loopbaan: vanaf 1988 diverse functies in Bedrijfsbankieren, Kredietbank; vanaf 1995 associate director Credit Risk Management, Warburg Dillon Read in Londen; vanaf 1996 directeur Corporate Finance, Leveraged Finance Group, SBC Warburg; vanaf 1999 executive director Corporate Finance, KBC Securities; vanaf 2002 directeur Stafdirectie Strategie en Expansie, KBC Groep NV; vanaf 2008 directeur Trade Finance, KBC Bank; vanaf 2009 lid van het directiecomité van KBC Asset Management.

Johan Thijs

- Geboren in 1965 in Genk.
- Opleiding: licentiaat in de Wetenschappen (Toegepaste Wiskunde), K.U.Leuven, licentiaat Actuariële Wetenschappen, K.U.Leuven.
- Indiensttreding: 1988.
- Loopbaan: vanaf 1988 verschillende functies in Leven en Niet-leven, ABB Verzekeringen; vanaf 1995 afdelingshoofd Polissen en Schade, regionale zetel Limburg, ABB Verzekeringen; vanaf 1998 provinciedirecteur Limburg en Oost-België, KBC Verzekeringen; in 2001 directeur Schadeverzekeringen Particulieren en vervolgens algemeen directeur Directoraat Schade Retail, KBC Verzekeringen.

CORPORATE GOVERNANCE

Op de Algemene Vergadering van 29 april 2010 zal Chris Defrancq zijn mandaat van gedelegeerd bestuurder ter beschikking stellen en uit het Directiecomité treden. Op voorstel van het Benoemingscomité zal de Raad van Bestuur Luc Philips, CFO, tot gedelegeerd bestuurder benoemen als opvolger van Chris Defrancq.

Op 25 maart 2010 besliste de Raad van Bestuur om Marko Voljč in het Directiecomité op te nemen als opvolger van John Hollows, die CRO wordt op 29 april 2010.

Marko Voljč

- Geboren in 1949 in Jesenice, Slovenië.
- Opleiding: Master Economie (universiteit Ljubljana en Belgrado).
- Loopbaan: Van 1976 tot 1979 werkzaam in de Nationale Bank van Slovenië. Van 1979 tot 1992 in de Wereldbank in Washington D.C. en Mexico-Stad. In 1992 werd hij voorzitter en CEO van de Nova Ljubljanska banka in Slovenië. Daarna werd hij benoemd als algemeen directeur van het Directoraat Centraal-Europa in het hoofdkantoor van KBC in Brussel. Vervolgens werd hij in mei 2006 aangesteld als CEO van K&H Bank in Hongarije en werd hij country manager voor Hongarije.

Activiteitsverslag van de Raad van Bestuur

In 2009 vergaderde de Raad van Bestuur veertienmaal. De vergaderingen werden altijd door nagenoeg alle leden bijgewoond (zie tabel). Naast het vervullen van de taken die door het Wetboek van Vennootschappen zijn opgelegd, het vaststellen van de kwartaalresultaten en de kennisname van de werkzaamheden van het Auditcomité, het Benoemingscomité en het Vergoedingscomité, behandelde de Raad van Bestuur in 2009 nog onder meer de volgende onderwerpen:

- Federale en Vlaamse overheidssteun
- Europees herstructureringsplan KBC
- Ontwikkeling van de CDO-portefeuille
- Afbouw van KBC Financial Products
- Stresstests CBFA/NBB
- Inkoop hybride instrumenten
- Vergoedingsbeleid

- ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)
- Risicobeheer
- Interne controle
- Compliance
- Corporate Social Responsibility
- Business Continuity Management
- KBC-gedragslijn
- Onverenigbaarheidsregels
- Benoemingen/ontslagen binnen de comités van de Raad van Bestuur en het Directiecomité

Maandelijks bracht het Directiecomité ook verslag uit over de resultaatsontwikkeling en de algemene gang van zaken bij de diverse divisies van de groep.

Activiteitsverslag van de comités van de Raad van Bestuur

Auditcomité

Het Auditcomité vergaderde negenmaal in aanwezigheid van de voorzitter of een lid van het Directiecomité en de interne auditor. De vergaderingen werden ook bijgewoond door de erkende commissarissen.

Het verslag van de interne auditor, het verslag van de compliance officer en het verslag van het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep (WRB) vormden vaste agendapunten.

De periodieke rapportering van WRB omvatte voornamelijk een toelichting over het verloop en de methodologische ontwikkelingen op het gebied van het ALM-risico, marktrisico, waarde- en kapitaalbeheer, kredietrisico, operationeel risico en verzekeringsrisico van de groep. Daarbij ging bijzondere aandacht uit naar de afbouw van de activiteiten van KBC Financial Products en naar de ontwikkeling van de samenstelling en waardering van de CDO/ABS-portefeuille.

Het verslag van de interne auditor verstreekte telkens een overzicht van de recente auditverslagen, inclusief de belangrijkste auditverslagen van de onderliggende groepsentiteiten. Het Auditcomité nam ook kennis van de uitvoering van de auditplanning voor 2009 en keurde de auditplanning voor 2010 goed. Het Auditcomité werd periodiek geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van de auditaanbevelingen.

Op 11 februari 2010 nam het Auditcomité kennis van de inhoud van de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2009 en keurde het persbericht goed. De revisor verstreekte toelichting bij zijn belangrijkste controlebevindingen. Op 11 mei, 5 augustus en 12 november 2009 lichtten de revisoren hun belangrijkste bevindingen toe naar aanleiding van hun beperkte controle van de rekeningen respectievelijk per 31 maart, 30 juni en 30 september. Ook keurde het Auditcomité telkens het persbericht goed.

In de loop van het jaar nam het Auditcomité kennis van een aantal bijzondere rapporteringen: verklaring effectieve leiding over de beoordeling van de interne controle, jaarverslag waarde- en risicobeheer, IRB Advanced-benadering, SPV-structuren KBC Asset Management, IBNR-voorzieningsmethodiek, economisch kapitaalprogramma, stresstestingraamwerk, programma voor de opzet van een nieuw risico- en kapitaalbeheersmodel, jaarverslag Business Continuity Management en programma voor de afbouw van KBC Financial Products. Afhankelijk van de behandelde onderwerpen werden regelmatig de verantwoordelijke directieleden uitgenodigd om een toelichting te geven.

Begin 2010 werd de naam Auditcomité gewijzigd in Audit-, Compliance- en Risicocomité.

Benoemingscomité

In 2009 vergaderde het Benoemingscomité viermaal en behandelde tijdens die vergaderingen onder meer de volgende onderwerpen:

- Benoeming en herbenoeming van sommige leden van de Raad van Bestuur;
- De samenstelling van en opvolging binnen het Directiecomité;
- De benoeming van de waarnemers van de federale en de Vlaamse overheid in de comités van de Raad;
- De benoeming van onafhankelijke bestuurders in de Raad van Bestuur van KBC Bank;
- De invulling van de CRO-functie in het Directiecomité.

Vergoedingscomité

In 2009 vergaderde het Vergoedingscomité viermaal. De volgende onderwerpen werden besproken:

- Uitkering statutaire tantièmes;
- Statuut voorzitter en leden van het Directiecomité;
- Statuut nieuwe leden Directiecomité;
- Vergoeding voorzitter van de Raad van Bestuur;
- Aanvullende pensioenregeling voor de leden van het Directiecomité.

Agendacomité

Aangezien de voorzitter van de Raad van Bestuur en de voorzitter van het Directiecomité elkaar regelmatig op informele wijze ontmoeten en samen vergaderen, werd om praktische redenen en in onderling overleg besloten het Agendacomité, dat als voornaamste taak had de agenda van de Raad van Bestuur op te stellen, op te heffen.

Auditcomité: toepassing artikel 96 9° van het Wetboek van Vennootschappen

In het Auditcomité van KBC Groep NV hebben twee onafhankelijke bestuurders zitting:

Dirk Heremans is doctor in de Rechten, licentiaat in het Notariaat en licentiaat in de Economische Wetenschappen van de K.U.Leuven. Hij behaalde het diploma in de Etudes supérieures sciences économiques aan de Faculté de Droit et des Sciences Economiques van de Université de Paris (Sorbonne) en werd Master of Arts, C. Phil. en Ph. D. in Economics aan de University of California (UCLA). Hij is professor emeritus aan de Faculteit Economische en Bedrijfswetenschappen aan de K.U.Leuven. Hij was adviseur bij het Kabinet van de Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën en voerde expertopdrachten uit bij de Europese Commissie. Hij is erelid van de raad van bestuur van de toenmalige Commissie voor het Bank- en Financie- wezen. Hij werd onafhankelijk bestuurder van KBC Groep NV in 2005.

Philippe Naert is burgerlijk elektrotechnisch ingenieur van de K.U.Leuven. Hij behaalde een postgraduaat in Management Science aan de Universiteit van

Manchester (VK) en een Ph.D. in Business Administration aan de Cornell University (VS). Hij was bestuurder van het Intercollegiaal Centrum voor Managementwetenschappen en van het European Institute for Advanced Studies in Management. Hij was decaan van INSEAD, de Universiteit van Nyenrode en de TiasNimbas Business School van de Universiteit van Tilburg en Technische Universiteit Eindhoven. Hij voerde consultancy-opdrachten uit bij tal van bedrijven. Hij werd onafhankelijk bestuurder van KBC Groep NV in 2005.

Beide onafhankelijke bestuurders werden op de jaarvergadering van 2009 herbenoemd als onafhankelijke bestuurders in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen en in de Corporate Governance Code, voor een periode van vier jaar. Op basis van voorgaande gegevens kan worden besloten dat beide onafhankelijke bestuurders als lid van het Auditcomité van KBC Groep NV voldoen aan de in artikel 96 9° van het Wetboek van Vennootschappen gestelde onafhankelijkheid en deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit.

Beleid inzake transacties tussen de vennootschap en haar bestuurders, die niet onder de wettelijke belangenconflicten vallen

De Raad van Bestuur van KBC Groep NV werkte een regeling uit betreffende transacties en andere contractuele banden tussen de vennootschap (met inbegrip van haar verbonden vennootschappen) en haar bestuurders, die niet onder de belangenconflictenregeling van artikel

523 of 524ter van het Wetboek van Vennootschappen vallen. Deze regeling werd opgenomen in het *Corporate Governance Charter* van KBC Groep NV. In de loop van 2009 deden zich bij KBC Groep NV geen belangenconflicten van die aard voor.

Maatregelen in verband met misbruik van voorkennis en marktmisbruik

In het kader van de Richtlijn 2003/6/EC betreffende misbruik van voorkennis en marktmisbruik en na de publicatie van het Koninklijk Besluit van 24 augustus 2005 tot wijziging, wat de bepalingen inzake marktmisbruik betreft, van de Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, heeft de Raad van Bestuur van KBC Groep NV een verhandelingsreglement opgesteld dat onder meer voorziet in de opstelling van een lijst van sleutelmedewer-

kers, de bepaling van jaarlijkse sperperiodes en de kennisgeving aan de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) van verhandelingen door personen met leidinggevende verantwoordelijkheid en door met hen verbonden personen. Van dit reglement werden de principes opgenomen als bijlage bij het *Corporate Governance Charter* van KBC Groep NV. Het reglement trad in werking op 10 mei 2006.

Belangrijkste kenmerken van het evaluatieproces van de Raad van Bestuur, zijn comités en zijn individuele leden

De Raad van Bestuur streeft op permanente wijze naar een optimalisering van zijn werking. Met het oog daarop gaat hij minstens om de twee jaar onder leiding van zijn voorzitter en bijgestaan door het Benoemingscomité over tot een evaluatie van de volgende aspecten van zijn werking: samenstelling van de Raad, selectie, benoeming en vorming van de leden, praktische werking (agenda, vergaderingen), informatie aan de Raad, cultuur binnen de Raad, taakvervulling, vergoeding, relaties met het Directiecomité en met de aandeelhouders, comités van de Raad en betrokkenheid van de Raad bij een aantal specifieke domeinen.

Op initiatief van de voorzitter heeft in het kader van de hernieuwing van de mandaten een individuele evaluatie van de betrokken bestuurders plaats, waarbij de nadruk wordt gelegd op hun inzet en effectiviteit binnen de Raad (onder meer wat hun actieve deelname aan de vergaderingen en de vormingssessies van de Raad en hun kritische inbreng betreft). De individuele evaluatie van de voorzitter, waarbij de nadruk wordt gelegd op zijn leiderscapaciteiten, zijn coördinatievermogen, zijn initiatiefzin en zijn contactuele eigenschappen, gebeurt in zijn afwezigheid door de Raad onder leiding van de ondervoorzitter of een door de leden aangewezen bestuurder. De niet-uitvoerend bestuurders beoordelen eens per jaar in afwezigheid van de uitvoerend bestuurders hun interactie met hen.

Jaarlijks evalueert ieder comité van de Raad zijn eigen samenstelling en zijn werking en brengt daarover verslag uit bij de Raad, waarbij indien nodig voorstellen worden gedaan. Bij die gelegenheid worden onder andere de vereiste bekwaamheden en ervaring voor het specifieke domein waarvoor het comité verantwoordelijk is, geanalyseerd.

Naar aanleiding van de hernieuwing van hun mandaat van bestuurder maken de voorzitters van de comités het voorwerp uit van een individuele evaluatie door de andere leden van de comités. Daarbij komen vooral hun coördinatievermogen, gespecialiseerde kennis, inzicht en verslaggeving ter sprake.

Op initiatief van de voorzitter van het Directiecomité gaat het voltallige comité eens per jaar over tot het bespreken van zijn doelstellingen en het beoordelen van zijn prestaties. Daarbij worden strategie, effectiviteit (karakteristieken en bekwaamheden als ploeg, vergaderpraktijken, interactie met de Raad van Bestuur), secretariaat, moeder-dochterverhoudingen, risicobeheer en controle, stakeholders, leiderschap en vergoeding, en ethiek en cultuur geanalyseerd.

Een evaluatie van de voorzitter van het Directiecomité en de andere gedelegeerd bestuurders gebeurt onder leiding van de voorzitter van de Raad van Bestuur naar aanleiding van de hernieuwing van hun mandaat van bestuurder (zie hierboven).

Remuneratieverslag over boekjaar 2009

Beschrijving van de procedures om het vergoedingsbeleid te ontwikkelen alsook de vergoeding te bepalen van individuele bestuurders en leden van het Directiecomité

Algemeen

Het vergoedingsbeleid van de KBC-groep wat de Raad van Bestuur en het Directiecomité betreft, stoelt op de toepasselijke wetgeving, de Corporate Governance Code en marktgegevens. Het wordt door het Vergoedingscomité van de Raad van Bestuur – daarin bijgestaan door in deze materie gespecialiseerde medewerkers – bewaakt en regelmatig getoetst aan de ontwikkelingen in de wetgeving, de voornoemde code en de courante marktpraktijken en -tendensen. Wanneer het dat noodzakelijk acht, licht het Vergoedingscomité de Raad van Bestuur in en adviseert hem over aanpassingen van het vergoedingsbeleid. De Raad van Bestuur kan echter ook op eigen initiatief of op voorstel van het Directiecomité het Vergoedingscomité opdracht geven mogelijke aanpassingen van het vergoedingsbeleid te onderzoeken en de Raad van Bestuur daarover te adviseren. Indien wettelijk vereist, legt de Raad op zijn beurt aanpassingen van het vergoedingsbeleid ter goedkeuring voor aan de Algemene Vergadering.

Raad van Bestuur

Ieder jaar trekt de Raad van Bestuur, op advies van het Vergoedingscomité, op basis van het vastgelegde vergoedingsbeleid en binnen de door de statuten aangegeven limiet, een bedrag uit ten laste van de nettowinst. Dat bedrag, de vaste vergoeding, wordt aan de Algemene Vergadering voorgelegd en na goedkeuring door haar onder de leden van de Raad van Bestuur verdeeld, rekening houdend met het aantal maanden tijdens dewelke zij hun mandaat hebben uitgeoefend.

Directiecomité

De Raad van Bestuur – op advies van het Vergoedingscomité – bepaalt jaarlijks, op basis van het vastgelegde vergoedingsbeleid, de vergoeding van de leden van het Directiecomité en evalueert deze op geregelde tijdstippen. Die vergoeding wordt opgedeeld in een vaste component en in een resultaat- en prestatiegebonden component.

Verklaring over het tijdens het door het jaarverslag behandelde boekjaar gehanteerde vergoedingsbeleid ten aanzien van de leden van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité

Het Vergoedingscomité verklaart het volgende:

Principes van het vergoedingsbeleid met inachtneming van de relatie tussen vergoeding en prestaties

Zowel voor niet-uitvoerend bestuurders als voor uitvoerend bestuurders en andere leden van het Directiecomité geldt als basisbeginsel dat zij recht hebben op een billijke vergoeding die in verhouding staat met de door hen geleverde bijdrage aan het beleid en de groei van de groep.

Voor niet-uitvoerend bestuurders geldt:

- De vergoeding van niet-uitvoerend bestuurders bestaat uitsluitend uit een jaarlijkse, niet-prestatiegebonden, vaste vergoeding en een presentiegeld per bijgewoonde vergadering. Zoals al vermeld, wordt de vaste vergoeding afgenomen van de in dat jaar geboekte nettowinst, terwijl het presentiegeld als kosten van dat jaar wordt geboekt. De vaste vergoeding wordt jaarlijks op voorstel van de Raad van Bestuur door de Algemene Vergadering goedgekeurd binnen de limieten van de wet, de statuten en het vergoedingsbeleid van de KBC-groep zoals dat door het Vergoedingscomité wordt vastgelegd.

- Gelet op zijn ruime tijdsbesteding als verantwoordelijke voor het permanente toezicht op de zaken van de KBC-groep, geniet de voorzitter van de Raad van Bestuur van KBC Groep NV een afzonderlijk vergoedingsregime. Hij krijgt een hogere vaste vergoeding uitgekeerd. Die vergoeding wordt jaarlijks afzonderlijk vastgelegd door het Vergoedingscomité en goedgekeurd door de Raad van Bestuur.
- De bestuurders die in het Auditcomité van KBC Groep NV zitting hebben, ontvingen een extra vergoeding voor de prestaties die ze in dat kader leveren. Bestuurders die in het Benoemingscomité of het Vergoedingscomité zitting hebben, ontvingen daarvoor geen extra vergoedingen.
- KBC Groep NV staat geen kredieten noch waarborgen toe aan bestuurders. Dergelijke kredieten of waarborgen kunnen evenwel worden toegestaan door de bankdochtermaatschappijen van KBC Groep NV overeenkomstig artikel 28 van de Bankwet, wat betekent dat kredieten kunnen worden verleend tegen cliëntvoorwaarden.

Voor de uitvoerend bestuurders en andere leden van het Directiecomité geldt:

- De Raad van Bestuur bepaalt de vergoeding van de uitvoerend bestuurders en van de andere leden van het Directiecomité op basis van het advies van zowel het Vergoedingscomité als van de voorzitter van het Directiecomité.
- Tot de inwerkingtreding van het nieuwe vergoedingsbeleid van de KBC-groep in 2010 was de individuele vergoeding van de leden van het Directiecomité samengesteld uit de volgende componenten:
 - een vaste maandvergoeding;
 - een jaarlijkse variabele vergoeding die afhankelijk is van de geconsolideerde winst van KBC Groep NV;
 - de vergoeding van mandaten die worden uitgeoefend in opdracht van KBC Groep NV;
 - een eventuele bonus op basis van individuele prestaties;
 - een eventuele toekenning van opties op aandelen KBC Groep NV.
- Het totale bedrag van de op deze manier samengestelde vergoeding van de voorzitter van het Directiecomité van KBC Groep NV bedroeg ten hoogste 25% meer dan het bedrag dat aan de andere leden van het Directiecomité wordt uitgekeerd.
- De leden genoten verder een stelsel van rust- en overlevingspensioen dat voorziet in een aanvullend ouderdomspensioen of – als de verzekerde overlijdt in actieve dienst en een echtgenoot achterlaat – een overlevingspensioen.

Relatief belang van de verschillende componenten van de vergoeding

Van voormelde componenten was in 2009 alleen de vaste maandvergoeding belangrijk. Gezien het negatieve resultaat van KBC Groep NV zagen de leden van het Directiecomité immers af van de variabele vergoeding. De vergoeding van mandaten die werden uitgeoefend in opdracht van KBC Groep NV werden tot voor kort verrekend met de gewone vergoe-

ding. Recentelijk werd binnen de KBC-groep beslist dat groepsvennootschappen geen vergoeding meer zullen uitkeren aan leden van het Directiecomité van KBC Groep NV die bij die vennootschappen mandaten vervullen. Binnen de KBC-groep werd geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bonussen uit te keren op basis van individuele prestaties. De toekenning van opties op KBC-aandelen wordt niet meer toegepast, zodat deze component in feite ook niet meer voorkomt.

Kenmerken van de prestatiepremies in de vorm van aandelen, opties of andere rechten om aandelen te verwerven.

Niet van toepassing.

Informatie over het vergoedingsbeleid voor de komende twee boekjaren

Op 28 oktober 2009, vóór de goedkeuring van de Wet tot versterking van het deugdelijk bestuur bij de genoteerde vennootschappen en vóór de publicatie op 26 november 2009 van de Circulaire 2009-34 van de CBFA met aanbevelingen inzake behoorlijk beloningsbeleid van financiële instellingen, keurde het Vergoedingscomité het nieuwe vergoedingsbeleid van de KBC-groep goed. Het nieuwe vergoedingsbeleid voldoet grotendeels aan de diverse wetgevende en regelgevende initiatieven die op dat vlak al waren genomen of, zoals hierboven aangegeven, nog in voorbereiding waren op dat ogenblik, en is vanaf 2010 van toepassing op alle personeelsleden in de hele KBC-groep. Concreet wordt voor het variabele loon een plafond van 750 000 euro ingevoerd en wordt voor de verhouding tussen vast en variabel loon een maximum van één op drie vastgelegd. Over afwijkingen daarop kan alleen door het Directiecomité worden beslist. Het variabel loon moet steeds bestaan uit een resultaatgebonden deel (waarvan ten minste 10% gebaseerd moet zijn op de resultaten van KBC-groep) en uit een prestatiegebonden deel. Ten minste 50% van het resultaatgebonden variabel loon wordt niet onmiddellijk uitbetaald, maar gespreid over drie jaar. Er worden geen voorschotten op de variabele vergoeding uitgekeerd. Er wordt ten slotte ook in een clawbackmogelijkheid voorzien.

Vergoedingen op individuele basis die aan de niet-uitvoerend bestuurders van KBC Groep NV werden toegekend

Gelet op het negatieve resultaat dat KBC over 2008 boekte en het feit dat, als gevolg daarvan, over 2008 geen dividend werd uitgekeerd, heeft noch KBC Groep NV noch enige andere vennootschap van de KBC-groep in België of in het buitenland waarin sommige niet-uitvoerend bestuurders van KBC Groep NV in de loop van 2008 een bestuurdersmandaat uitoefenden, in de loop van 2009 een vaste vergoeding over het boekjaar 2008 aan de niet-uitvoerend bestuurders uitgekeerd. Wel ontvingen de niet-uitvoerend bestuurders presentiegeld in verhouding tot het aantal door hen bijgewoonde vergaderingen van de Raad van Bestuur van KBC Groep NV en, in voorkomend geval, van andere vennootschappen van de KBC-groep in België of in het buitenland.

CORPORATE GOVERNANCE

Vergoeding per individuele bestuurder (op geconsolideerde basis, in euro)	Vaste vergoeding	Vergoeding Auditcomité (betaald in 2009 m.b.t. boekjaar 2008)	Presentiegeld (betaald in 2009 m.b.t. boekjaar 2008)
Jan Huyghebaert ¹	420 000	0	130 000
Paul Borghgraef	0	0	45 000
Paul Bostoën	0	0	37 500
Jo Cornu	0	0	35 000
Luc Debaillie	0	0	35 000
Franky Depickere	0	30 000	108 750
Noël Devisch	0	0	50 000
Frank Donck	0	0	35 000
Jean-Marie Gérardin ²	0	0	35 000
Dirk Heremans	0	10 000	35 000
Christian Leysen ²	0	0	27 500
Lode Morlion	0	0	35 000
Philippe Naert	0	10 000	35 000
Luc Philips ^{2,3}	183 620	30 000	107 500
Theodoros Roussis	0	8 000	27 500
Hendrik Soete	0	0	37 500
Alain Tytgadt	0	0	37 500
Ghislaine Van Kerckhove	0	0	30 000
Jozef Van Waeyenberge ²	0	0	35 000
Charles Van Wymeersch	0	0	3 750
Germain Vantieghem	0	0	77 500
Philippe Vlerick	0	0	35 000
Marc Wittemans	0	20 000	60 000
Marc De Ceuster	0	0	0
Eric Stroobants	0	0	0
Pierre Wunsch	0	0	0

1 Voorzitter van de Raad van Bestuur.

2 Niet-uitvoerend bestuurder tot na afloop van de jaarvergadering van 30 april 2009.

3 Samen met de voorzitter belast binnen de Raad van Bestuur met het permanente toezicht op de zaken van de KBC-groep en daarom tot 30 april 2009 gerechtigd op een afwijkend vergoedingsregime als niet-uitvoerend bestuurder.

Informatie over het bedrag van de vergoeding die leden van het Directiecomité van KBC Groep NV die ook lid zijn van de Raad van Bestuur, in die hoedanigheid zouden hebben ontvangen

Er werd noch een vaste vergoeding noch presentiegeld uitgekeerd aan de drie leden van het Directiecomité die als gedelegeerd bestuurder lid zijn van de Raad van Bestuur.

Evaluatiecriteria gebaseerd op de prestaties van de KBC-groep en/of van de betrokkene(n) bij de toekenning van variabele vergoedingen

Niet van toepassing vanwege de niet-uitkering van een variabele vergoeding over boekjaar 2009.

Vergoeding van de voorzitter van het Directiecomité van KBC Groep NV

Het Directiecomité (DC) van KBC Groep NV is een collegiaal en solidair orgaan waarvan de voorzitter *primus inter pares* is en geen CEO in de zin van enige operationele en verantwoordelijke vertegenwoordiger van het bedrijf. Niettemin worden, ter uitvoering van de bepalingen van de *Corporate Governance Code* en anticiperend op de bepalingen van de Wet tot versterking van het deugdelijk bestuur bij de genoteerde vennootschappen, op individuele basis de vergoedingen van de voorzitter van het Directiecomité weergegeven. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de voorzitterswissel die in de loop van 2009 binnen het Directiecomité plaats had. André Bergen nam met ingang van 1 september 2009 om gezondheidsredenen ontslag en werd opgevolgd door Jan Vanhevel.

Vergoeding van de voorzitter van het DC van KBC Groep NV (uitbetaald bedrag in euro)	André Bergen (van 1 januari tot 31 augustus 2009)	Jan Vanhevel (van 1 september tot 31 december 2009)
Vaste basisvergoeding	470 871	229 528
Winstgebonden variabele vergoeding over het boekjaar 2009	0	0
Aanvullendpensioenverzekering ¹ (betaalde premies)	915 389	0
Aanvullendpensioenplan met vaste bijdragen ² (aan het pensioenfonds overgemaakte toelage) over 2008	0	0
Opties op KBC-aandelen over 2008, uitgekeerd in 2009 (in aantallen)	0 opties	0 opties

¹ Bij de financiering van de aanvullende pensioenvoorziening wordt rekening gehouden met de pensioenrechten die de leden van het DC eventueel daarvoor al hebben verworven als werknemer van een van de vennootschappen van de groep, en met hun leeftijd op het ogenblik dat zij lid werden van het DC. Daardoor verschillen de premies die aan de groepsverzekering worden betaald.

² In 2007 werd een aanvullendpensioenplan met vaste bijdragen opgezet. De omvang van de jaarlijkse toelage is afhankelijk van de ontwikkeling van de winst per aandeel van de groep.

Gezamenlijke vergoeding van de andere leden van het Directiecomité van KBC Groep NV

In de tabel wordt opgave gedaan van de vergoedingen die KBC Groep NV en zijn directe en indirecte dochtervennootschappen uitkeerden aan andere leden van het Directiecomité van KBC Groep NV dan de voorzitter van het comité met betrekking tot boekjaar 2009. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat de samenstelling van het Directiecomité in de loop van 2009 een aantal wijzigingen onderging waarvan sommige een weerslag hadden op het vergoedingstotaal. De splitsing van de functie van CFRO, die met ingang van 1 september 2009 werd doorgevoerd, betekende bovendien een uitbreiding van het aantal leden van het Directiecomité. In de totaalbedragen werden dan ook de volgende vergoedingen opgenomen:

- de vergoeding die Jan Vanhevel als lid van het Directiecomité ontving tot 1 september 2009, datum waarop hij werd aangesteld tot voorzitter van het Directiecomité;
- de vergoeding die Herman Agneessens ontving tot zijn pensionering op 1 mei 2009;
- de vergoeding die Luc Philips ontving sinds 1 mei 2009, datum waarop hij Herman Agneessens opvolgde;
- de vergoeding die Guido Segers ontving tot er op 1 augustus 2009 een einde kwam aan zijn mandaat;
- de vergoeding die John Hollows, Luc Popelier en Johan Thijs ontvingen sinds 1 september 2009, datum waarop zij werden aangesteld tot lid van het Directiecomité;
- de vergoeding die Etienne Verwilghen, Chris Defrancq en Danny De Raymaecker ontvingen over heel 2009.

Vergoeding van de andere leden van het DC van KBC Groep NV samen (bedrag in euro uitbetaald over 2009)

Vaste basisvergoeding	3 029 461
Winstgebonden variabele vergoeding over het boekjaar 2009	0
Aanvullendpensioenverzekering ¹ (betaalde premies)	2 798 914
Aanvullendpensioenplan met vaste bijdragen ² (aan het pensioenfonds overgemaakte toelage) over 2008	0
Opties op KBC-aandelen over 2008, uitgekeerd in 2009 (in aantallen)	0 opties

¹ Bij de financiering van de aanvullendpensioenvoorziening wordt rekening gehouden met de pensioenrechten die de leden van het DC eventueel daarvoor al hebben verworven als werknemer van een van de vennootschappen van de groep, en met hun leeftijd op het ogenblik dat zij lid werden van het DC. Daardoor verschillen de premies die aan de groepsverzekering worden betaald.

² In 2007 werd een aanvullendpensioenplan met vaste bijdragen opgezet. De omvang van de jaarlijkse toelage is afhankelijk van de ontwikkeling van de winst per aandeel van de groep.

Aandelen, aandelenopties en andere rechten om aandelen KBC Groep NV te verwerven, toegekend, uitgeoefend of vervallen in de loop van het boekjaar, op individuele basis

In de loop van 2009 werden geen aandelen, aandelenopties en andere rechten om aandelen KBC Groep NV te verwerven, toegekend of uitgeoefend, en bereikten er ook geen hun vervaldag.

Bepalingen omtrent vertrekvergoedingen voor uitvoerend bestuurders en leden van het Directiecomité van KBC Groep NV op individuele basis

Als gevolg van de door de federale en de Vlaamse overheid bedongen voorwaarden naar aanleiding van de kernkapitaaloperaties in 2008 en 2009, werd de vertrekvergoeding voor uitvoerend bestuurders sinds eind oktober 2008 beperkt tot 12 maanden vaste vergoeding.

Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen

We verwijzen hiervoor naar het hoofdstuk Waarde- en risicobeheer in 2009.

Opmerkingen

Bepaling 5.2./1 van de Belgische *Corporate Governance Code* (de Code) schrijft voor dat de Raad van Bestuur een *Auditcomité* opricht dat uitsluitend bestaat uit niet-uitvoerend bestuurders. Bepaling 5.2./4 stelt dat op zijn minst een meerderheid van de leden van dit comité onafhankelijk is. Bepaling 5.3./1 van de Code schrijft voor dat de Raad van Bestuur een *Benoemingscomité* opricht dat bestaat uit een meerderheid van onafhankelijke niet-uitvoerend bestuurders.

Op 31 december 2009 was het Auditcomité van KBC Groep NV samengesteld uit vijf niet-uitvoerend bestuurders en een waarnemend lid van de Vlaamse overheid. Van de vijf niet-uitvoerend bestuurders waren er twee onafhankelijk. De onafhankelijke bestuurders maakten dus niet de meerderheid uit in het Auditcomité.

Belangenconflicten die onder artikel 523 of 524 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen vallen

Tijdens het jaareinde in 2009 werd een belangenconflictenprocedure conform artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen nageleefd, in het kader van de garantie die door de Belgische staat wordt geboden voor kredietrisico's die de groep heeft opgelopen op zijn portefeuille gestructureerde producten. Als uitvloeisel van deze overeenkomst met de Belgische staat, moesten ook een aantal afspraken worden geformaliseerd tussen KBC Bank NV en KBC Verzekeringen NV, waarvoor krachtens de letter van art. 524 W.Venn. de belangenconflictenprocedure moest worden nageleefd.

Op 24 november 2005 echter heeft de Raad van Bestuur van KBC Groep NV, met naleving van de integrale procedure van art. 524 W.Venn., al een *kaderbeslissing* genomen, waarbij machtiging wordt gegeven aan het comité van drie onafhankelijke bestuurders om iedere toekomstige verrichting tussen met KBC Groep NV verbonden vennootschappen die op geconsolideerd niveau (vermogensrechtelijk) neutraal is, a priori te onderzoeken en te oordelen of het wel noodzakelijk is om de procedure van art. 524 W.Venn. opnieuw toe te passen. Als het comité van oordeel is dat dit niet het geval is, zal worden volstaan met een loutere melding (a posteriori) van de betreffende verrichting aan de Raad van Bestuur. Aangezien de betrokken verrichtingen tussen KBC Bank NV en KBC Verzekeringen NV aan deze voorwaarden voldeden, kon derhalve worden volstaan met een beslissing van het comité, die achteraf ter kennis werd gebracht aan de Raad van Bestuur.

Het besluit van het comité van drie onafhankelijke bestuurders luidde als volgt:

"1. Na kennisname van de hierboven opgesomde documenten stelt het Comité vast dat het zich in de voorliggende situatie dient uit te spreken over verrichtingen tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen zoals omschreven in de Portfolio Protection Agreement, en dus over verrichtingen tussen twee Belgische, met de genoteerde vennootschap KBC Groep NV verbonden vennootschappen. Om die reden valt deze verrichting naar de letter onder het toepassingsgebied van artikel 524 W. Venn. (zie paragrafen 1, 2° en 5). Het Comité stelt echter tevens vast dat de toepassing van art. 524 W.Venn. op een verrichting tussen twee honderd procent dochters van een genoteerde vennootschap niet strookt met de ratio legis van

Het Benoemingscomité van KBC Groep NV was op dezelfde datum samengesteld uit vijf niet-uitvoerend bestuurders – van wie één onafhankelijke – en één uitvoerend bestuurder, en één waarnemend lid van de federale overheid. De onafhankelijke bestuurders maakten dus ook in dit comité niet de meerderheid uit.

Zowel bij de samenstelling van het Auditcomité als bij die van het Benoemingscomité wordt immers – zoals voor de Raad – rekening gehouden met de specificiteit van de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep NV en in het bijzonder met de aanwezigheid van de kernaandeelhouders: Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders. Op die manier wordt een evenwicht in stand gehouden dat heilzaam is voor de stabiliteit en de continuïteit van de groep.

artikel 524 W. Venn., nl. het voorkomen van ongeoorloofde vermogenstransfers tussen verbonden vennootschappen waardoor de aandeelhouders van de genoteerde vennootschap worden benadeeld.

2. Wat de concrete voorliggende verrichtingen betreft, oordeelt het Comité vooreerst dat de garantie vanwege de Belgische Staat voor KBC Bank, KBC Verzekeringen en hun aandeelhoudster KBC Groep een bedrijfsmatig voordeel oplevert. Bovendien hebben de diverse betrokken KBC-vennootschappen hierbij een gelijklopend belang ten opzichte van de Belgische Staat en kan er derhalve van worden uitgegaan dat de rechten en plichten tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen op een logische en correcte wijze zijn verdeeld.

Verder onderschrijft het Comité de stelling die in bovengenoemd intern memorandum is weergegeven dat, aangezien zowel KBC Bank als KBC Verzekeringen honderdprocentdochters zijn van KBC Groep, de voorliggende verrichtingen tussen deze vennootschappen geen aanleiding kunnen geven tot een waardelekage op geconsolideerd niveau. Om die reden (het op geconsolideerd niveau vermogensrechtelijk neutraal karakter van deze verrichtingen) is het Comité het erover eens dat deze verrichtingen beantwoorden aan de omschrijving zoals die gegeven is in de beslissing van de Raad van Bestuur van 24 november 2005. Het Comité is dan ook van oordeel dat de betrokken verrichtingen geen benadeling uitmaken voor KBC Groep NV en niet kennelijk onrechtmatig zijn in de zin van artikel 524 W.Venn.

Om voormelde redenen beslist het Comité dat het in casu niet nodig is om de volledige procedure van art. 524 W. Venn. opnieuw toe te passen en een loutere mededeling van de betrokken verrichtingen tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen zoals geregeld in de Portfolio Protection Agreement aan de Raad van Bestuur volstaat."

Op 21 januari 2010 heeft de Raad van Bestuur als volgt kennis genomen van voormelde beslissing en de betrokken verrichting:

"De Raad van Bestuur neemt kennis van de beslissing van het comité van onafhankelijke bestuurders van KBC Groep NV dat het niet nodig is om de volledige procedure, voorgeschreven door art. 524 W.Venn., opnieuw

toe te passen op de verrichtingen tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen, zoals uitgewerkt in de Portfolio Protection Agreement.

Dit besluit werd getroffen op grond van de (kader)beslissing van de Raad van Bestuur van 24 november 2005, die werd genomen na naleving van de integrale procedure zoals voorgeschreven door art. 524 W.Venn., en waarbij machtiging werd gegeven aan het comité van onafhankelijke bestuurders om voor toekomstige verrichtingen tussen met KBC Groep NV verbonden vennootschappen die volgens de letter van de wet weliswaar onder de toepassing van art. 524 W.Venn. vallen, maar op geconsolideerd niveau (vermogensrechtelijk) neutraal zijn, a priori te onderzoeken en te oordelen of het wel noodzakelijk is om de procedure van art. 524 W.Venn. opnieuw toe te passen. Indien het comité van oordeel is dat dit niet het geval is, wordt volstaan met een (a posteriori) melding van de betrokken verrichting aan de Raad van Bestuur. De verrichtingen tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen, zoals uitgewerkt in de Portfolio Protection Agreement, betreffen verrichtingen tussen 100%-dochters van KBC Groep NV en zijn op geconsolideerd vlak (vermogensrechtelijk) neutraal, zodat deze verrichtingen wel degelijk binnen voormelde machtiging vallen.

Op 22 december 2009 heeft het comité van onafhankelijke bestuurders dan ook voormelde beslissing genomen, gegrond op het feit dat (i) de garantie vanwege de Belgische Staat voor KBC Bank, KBC Verzekeringen en hun aandeelhouder KBC Groep NV een bedrijfsmatig voordeel oplevert, (ii) de diverse betrokken KBC-vennootschappen hierbij een gelijklopend belang hebben ten opzichte van de Belgische Staat en er derhalve kan worden aangenomen dat de rechten en plichten tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen op een logische en correcte wijze zijn verdeeld, en (iii) de verrichtingen tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen (vermogensrechtelijk) neutraal zijn op geconsolideerd niveau KBC Groep.

De Raad van Bestuur heeft op 25 juni 2009 al kennis genomen van een ontwerp van de Portfolio Protection Agreement d.d. 8 juni 2009 en de voorwaarden ervan goedgekeurd, echter met een verdere delegatie aan het Directiecomité om deze verder te onderhandelen, te finaliseren en te ondertekenen. De Raad van Bestuur neemt hierbij kennis van de definitieve versie van de Portfolio Protection Agreement; de verrichtingen tussen KBC Bank en KBC Verzekeringen zijn opgenomen in de clausules 6.1, 6.2, 7 en 16.6."

Commissaris

Aan de algemene vergadering van KBC Groep NV van 29 april 2010 zal, in overeenstemming met het voorstel van het Auditcomité, worden voorgesteld het mandaat van commissaris van Ernst & Young Bedrijfsrevisoren

BCVBA, momenteel vertegenwoordigd door Jean-Pierre Romont en/of Pierre Vanderbeek, te hernieuwen voor een periode van drie jaar, met als vertegenwoordigers Pierre Vanderbeek en/of Peter Telders.

Bekendmaking ter uitvoering van artikel 34 van het Belgische KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt

Kapitaalstructuur op 31 december 2009

Het maatschappelijk kapitaal is volgestort en wordt vertegenwoordigd door 357 918 125 maatschappelijke aandelen zonder nominale waarde.

Bevoegdheden van de Raad van Bestuur met betrekking tot uitgifte of inkoop van eigen aandelen

De Algemene Vergadering heeft de Raad van Bestuur tot en met 21 mei 2014 gemachtigd om het maatschappelijk kapitaal in één of meer keren te verhogen met in totaal 900 miljoen euro, in geld of in natura en zowel door uitgifte van aandelen als van al dan niet achtergestelde, converteerbare obligaties of van warrants die al dan niet verbonden zijn aan al dan niet achtergestelde obligaties. In dit kader kan de Raad het voorkeurrecht opheffen of beperken binnen de wettelijke en statutaire grenzen. De Raad kan deze machtiging gebruiken onder de voorwaarden en binnen de grenzen van het Wetboek van Vennootschappen, ook na de datum van ontvangst van de mededeling van de CBFA dat haar kennis is gegeven van een openbaar overnamebod op de effecten van de vennootschap. Deze bijzondere machtiging geldt tot 30 april 2012. Op 31 december 2009 bedroeg het toegestaan kapitaal 899 424 745 euro. Hiermee kunnen – rekening houdend met het boekhoudkundig pari van het aandeel op 31 december 2009 – nog maximaal 258 455 386 nieuwe aandelen worden uitgegeven, dat is 72,21% van het aantal aandelen die op dat ogenblik in omloop waren.

De door de Algemene Vergadering aan de Raad van Bestuur van KBC Groep NV en van zijn rechtstreekse dochtervennootschappen verleende machtiging om eigen aandelen KBC Groep NV onder bepaalde voorwaarden te verwerven en in pand te nemen verviel op 23 oktober 2009 en werd niet hernieuwd.

Wel zijn de Raad van Bestuur van KBC Groep NV en van de rechtstreekse dochtervennootschappen tot 22 mei 2012 gemachtigd om eigen aandelen KBC Groep NV in te kopen of te verkopen wanneer de verkrijging of de vervreemding ervan noodzakelijk is om te voorkomen dat KBC Groep NV een dreigend, ernstig nadeel zou lijden.

Ten slotte heeft de Algemene Vergadering voornoemde Raden van Bestuur machtiging verleend om de aandelen KBC Groep NV in hun bezit te vervreemden op de beurs of buiten de beurs, dit laatste tegen een vergoeding die niet lager mag zijn dan de op het ogenblik van de vervreemding geldende beurskoers verminderd met 5%. Op 31 december 2009 hadden KBC Groep NV en zijn *directe* dochtervennootschappen, hoofdzakelijk in het kader van het door de Algemene Vergadering goedgekeurde inkoopprogramma en de afdekking van de KBC-optieplannen voor het personeel, in totaal 18 173 347 aandelen KBC Groep NV in bezit; dat is 5,08% van het aantal aandelen die op dat ogenblik in omloop waren.

Wettelijke beperking van overdracht van effecten en van de uitoefening van het stemrecht

Jaarlijks voert KBC Groep NV een kapitaalverhoging door waarop de inschrijving is gereserveerd voor het personeel van KBC dat er vrij op kan intekenen. Deze nieuwe aandelen worden vanaf de betaaldatum gedurende twee jaar voor rekening van de betrokken personeelsleden door KBC geblokkeerd. Op 31 december 2009 waren er in dat kader in totaal 213 457 aandelen geblokkeerd, waarvan 48 154 aandelen zullen vrijkomen vóór eind 2010.

De opties op aandelen KBC Groep NV die in handen zijn van medewerkers van diverse vennootschappen van de KBC-groep en die in het kader van op verschillende tijdstippen opgezette aandelenoptieplannen aan deze medewerkers werden toegekend, zijn niet overdraagbaar onder levenden. Een overzicht van het aantal aandelenopties voor het personeel vindt u in Toelichting 12 in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening.

De stemrechten verbonden aan de aandelen die in het bezit zijn van KBC Groep NV en zijn rechtstreekse en onrechtstreekse dochtervennootschappen, zijn geschorst. Op 31 december 2009 betrof het 18 189 217 aandelen; dat is 5,08% van het aantal aandelen die op dat ogenblik in omloop waren.

Aan KBC Groep NV bekende aandeelhoudersovereenkomsten die aanleiding kunnen geven tot beperking van de overdracht van effecten en/of van de uitoefening van het stemrecht

Een groep rechtspersonen en natuurlijke personen treden in onderling overleg op en vormen de vaste aandeelhouderskern van KBC Groep NV. Volgens de door hen ingestuurde kennisgeving beschikten zij op 1 september 2008 over de volgende aantallen stemrechten in onderling overleg:

- KBC Ancora Comm.VA: 32 634 899;
- Cera CVBA: 10 080 938;
- MRBB CVBA: 26 436 213;
- Andere Vaste Aandeelhouders: 39 867 989.

In totaal zijn dat 109 020 039 stemrechten of 30,70% van het totaal aantal stemrechten (inclusief de geschorste: zie hierboven) op 1 september 2008 (355 122 707). Vergeleken met het totaal aantal stemrechten op 31 december 2009 (357 918 125) zou dit neerkomen op 30,46%.

Tussen deze partijen werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om het algemeen beleid van KBC Groep NV te ondersteunen en te coördineren en op de toepassing van dat beleid toe te zien. De overeenkomst voorziet in een contractueel aandeelhouderssyndicaat. In de aandeelhoudersovereenkomst zijn bepalingen over de overdracht van effecten en de uitoefening van het stemrecht binnen het kader van het syndicaat opgenomen.

In het kader van de kernkapitaaluitgifte van 3,5 miljard euro door KBC Groep NV waarop midden december 2008 door de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij NV werd ingetekend, zijn de kernaandeelhouders van KBC Groep NV onder meer de volgende formele verbintenis aangegaan. Zij zullen hun aandelen niet aanbieden in geval van een vrijwillig of verplicht openbaar overnamebod op alle aandelen KBC of, naargelang het geval, geen aandelen KBC in die mate verkopen dat daardoor een verplicht bod zou ontstaan of, naargelang het geval, hun aandelen vóór de aanvang, gedurende of na afloop van een openbaar overnamebod niet overdragen aan (een) (aanstaande) bieder(s) of verwante partij noch enig recht daartoe verlenen, zonder de formele verbintenis van de (aanstaande) bieder(s) dat deze na afloop van het bod KBC zal (zullen) verplichten alle uitstaande kernkapitaaleffecten terug te betalen (onder voorbehoud van goedkeuring door de CBFA) of zelf alle uitstaande kernkapitaaleffecten zal (zullen) inkopen, in beide gevallen tegen een prijs gelijk aan 44,25 euro per effect. Deze verbintenis van de kernaandeelhouders is eveneens toepasselijk op de tweede kernkapitaaluitgifte van 3,5 miljard euro van KBC Groep NV, die in januari 2009 met de Vlaamse overheid werd overeengekomen.

Bekendmaking krachtens artikel 74 van de Belgische Wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen

In het kader van voormelde wet ontving KBC Groep NV in 2009 vóór de wettelijk bepaalde datum van 1 september een aantal geactualiseerde

mededelingen. Op basis daarvan wordt hierna een bijgewerkte tabel van de ontvangen mededelingen weergegeven.

Mededelingen in het kader van artikel 74 van de Belgische Wet op openbare overnamebiedingen

A Mededelingen door

a rechtspersonen;

b natuurlijke personen die 3% of meer van de effecten met stemrecht houden¹;

c rechtspersonen die de controle hebben over rechtspersonen onder a;

d natuurlijke personen die via controle over rechtspersonen onder a indirect 3% of meer van de effecten met stemrecht houden¹.

Aandeelhouder	Participatie, aantal	In procenten ²	Controlerende persoon	Aandeelhouder	Participatie, aantal	In procenten ²	Controlerende persoon
KBC Ancora Comm.VA	82 216 380 ³	22,98%	Cera CVBA	Algimo NV	320 816 ³	0,09%	Natuurlijke perso(o)n(en)
MRBB	46 289 864 ³	12,94%	HBB vzw	Rodep Comm.VA	303 000 ³	0,08%	Natuurlijke perso(o)n(en)
Cera CVBA	26 127 166 ³	7,30%	–	SAK Berkenstede	268 970 ³	0,08%	–
SAK AGEV	12 791 695 ³	3,58%	–	Efiga Invest sprl	233 806 ³	0,07%	Moulines de Kleinbettingen SA
Plastiche NV	2 989 482 ³	0,84%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Robor NV	225 246 ³	0,06%	Natuurlijke perso(o)n(en)
3D NV	2 258 085 ³	0,63%	SAK Iberanfra	La Pélégrina	220 588 ⁴	0,06%	ING Trust
SAK Pula	2 234 250 ³	0,62%	–	Promark International NV	187 376 ³	0,05%	Natuurlijke perso(o)n(en)
Setas SA	1 626 401 ³	0,45%	SAK Setas	Hermes Invest NV	180 225 ³	0,05%	–
Vrij en Vrank CVBA	1 335 258 ³	0,37%	SAK Prof. Vlerick	I.B.P. Ravago Pensioen-fonds	165 833 ³	0,05%	–
Basil Finance SA	1 260 000 ³	0,35%	Kingston Trust	Tradisud NV	157 774 ⁴	0,04%	–
De Lelie GCV	1 200 000 ³	0,34%	Natuurlijke perso(o)n(en)	SAK Hermes Controle en Beheersmaatschappij	148 527 ³	0,04%	–
De Berk BVBA	1 138 208 ³	0,32%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Lineago Trust	148 400 ³	0,04%	–
Rainyve SA	940 000 ³	0,26%	–	SAK Iberanfra	121 273 ³	0,03%	–
Stichting Amici Almae Matris	912 731 ³	0,26%	–	Cobeton NV	109 304 ³	0,03%	SAK Hermes Controle en Beheersmaatschappij
Van Holsbeeck nv	770 837 ³	0,22%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Inkao-Invest bvba	101 179 ³	0,03%	Robor NV
Cultura Fonds NV	700 000 ³	0,20%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Meralpa NV	98 577 ⁴	0,03%	–
Ceco c.v.a.	568 849 ³	0,16%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Edilu NV	70 000 ⁴	0,02%	–
Nascar Finance SA	560 000 ³	0,16%	–	Kreusch en Co NV	67 823 ⁴	0,02%	–
Partapar SA	559 818 ³	0,16%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Wilig NV	42 472 ⁴	0,01%	–
Cordalia SA	425 250 ³	0,12%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Mercurius Invest NV	40 230 ³	0,01%	–
Mapicius SA	425 250 ³	0,12%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Bevek Vlam21	39 006 ⁴	0,01%	ABN Amro
C.G.S. NV	400 365 ³	0,11%	–	Filax Stichting	38 529 ³	0,01%	Natuurlijke perso(o)n(en)
Cecan Invest NV	394 737 ³	0,11%	SAK Prof. Vlerick	Lycol NV	31 939 ⁴	0,01%	–
Mercator NV	366 427 ³	0,10%	Bâloise-holding	Van Vuchelen en C° CVA	27 785 ⁴	0,01%	–
VIM CVBA	361 562 ³	0,10%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Asphalia NV	14 241 ³	0,00%	Natuurlijke perso(o)n(en)
Plastiche Holding Sarl	345 000 ³	0,10%	–	Kristo Van Holsbeeck bvba	6 950 ³	0,00%	Natuurlijke perso(o)n(en)
Sereno SA	333 408 ³	0,09%	Natuurlijke perso(o)n(en)	Schacol NV, in vereffening	5 437 ⁴	0,00%	–
Colver NV	322 099 ⁴	0,09%	–	Christeyns NV	3 271 ³	0,00%	–

CORPORATE GOVERNANCE

B Mededelingen door natuurlijke personen die minder dan 3% van de effecten met stemrecht houden (deze mededelingen dienen geen melding te maken van de identiteit van de betrokken natuurlijke personen)⁵.

Participatie, aantal	In procenten ²	Participatie, aantal	In procenten ²	Participatie, aantal	In procenten ²	Participatie, aantal	In procenten ²
330 803 ³	0,09%	49 600 ³	0,01%	12 956 ⁴	0,00%	3 375 ⁴	0,00%
295 000 ³	0,08%	48 300 ³	0,01%	12 500 ⁴	0,00%	3 375 ⁴	0,00%
274 839 ³	0,08%	48 141 ³	0,01%	11 003 ⁴	0,00%	3 240 ⁴	0,00%
141 466 ³	0,04%	46 441 ³	0,01%	11 000 ⁴	0,00%	2 800 ³	0,00%
107 500 ³	0,03%	46 200 ³	0,01%	10 953 ⁴	0,00%	2 628 ⁴	0,00%
105 500 ³	0,03%	45 441 ³	0,01%	8 850 ⁴	0,00%	2 613 ⁴	0,00%
96 903 ³	0,03%	43 200 ³	0,01%	8 556 ⁴	0,00%	2 295 ⁴	0,00%
96 903 ³	0,03%	39 264 ⁴	0,01%	8 484 ⁴	0,00%	2 025 ³	0,00%
96 903 ³	0,03%	33 069 ⁴	0,01%	8 316 ⁴	0,00%	1 350 ⁴	0,00%
84 078 ³	0,02%	32 994 ³	0,01%	8 212 ⁴	0,00%	1 269 ⁴	0,00%
82 263 ³	0,02%	32 994 ³	0,01%	8 212 ⁴	0,00%	1 000 ³	0,00%
75 000 ³	0,02%	32 978 ³	0,01%	7 884 ³	0,00%	877 ⁴	0,00%
68 500 ³	0,02%	32 978 ³	0,01%	6 993 ⁴	0,00%	774 ⁴	0,00%
67 500 ³	0,02%	25 500 ⁴	0,01%	6 733 ⁴	0,00%	621 ⁴	0,00%
67 500 ³	0,02%	24 725 ⁴	0,01%	6 330 ⁴	0,00%	513 ⁴	0,00%
63 599 ⁴	0,02%	22 611 ⁴	0,01%	4 590 ⁴	0,00%	324 ⁴	0,00%
57 841 ³	0,02%	21 897 ³	0,01%	4 558 ⁴	0,00%	270 ⁴	0,00%
56 513 ³	0,02%	19 546 ⁴	0,01%	4 549 ⁴	0,00%	243 ⁴	0,00%
56 350 ³	0,02%	16 733 ⁴	0,00%	4 100 ⁴	0,00%	189 ⁴	0,00%
55 406 ⁴	0,02%	16 000 ³	0,00%	3 759 ⁴	0,00%	154 ⁴	0,00%
54 986 ⁴	0,02%	14 522 ³	0,00%	3 375 ⁴	0,00%		
52 499 ³	0,01%	13 905 ⁴	0,00%	3 375 ⁴	0,00%		
52 000 ³	0,01%	13 905 ⁴	0,00%	3 375 ⁴	0,00%		

¹ Er werden geen dergelijke mededelingen ontvangen.

² Totaal aantal bestaande aandelen op 30 juni en 1 september 2009: 357 752 822.

³ Toestand per 30 juni 2009.

⁴ Toestand per 1 september 2009.

⁵ Sommige van deze participaties werden in blote eigendom zonder stemrecht aangegeven en andere in vruchtgebruik met stemrecht.

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

"Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering der aandeelhouders van KBC Groep nv over de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

Verklaring zonder voorbehoud over de geconsolideerde jaarrekening

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Groep nv en haar dochterondernemingen (samen "de Groep") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009, opgesteld overeenkomstig de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie, en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans afgesloten op 31 december 2009, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het overzicht van de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd kasstroomoverzicht en de geconsolideerde vermogensmutaties voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2009, alsook het overzicht van de belangrijkste waarderingsregels en andere toelichtingen. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt € 324.231 miljoen en het geconsolideerde verlies van het boekjaar, aandeel van de Groep, bedraagt € 2.466 miljoen.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of het maken van fouten bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels, en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Overeenkomstig deze controlenormen hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De keuze van deze controlewerkzaamheden hangt af van onze beoordeling alsook van onze inschatting van het risico dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of het maken van fouten.

Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de Groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen, maar niet om een oordeel te geven over de effectiviteit van de interne controle van de Groep. Wij hebben tevens de gegrondheid van de waarderingsregels en van de consolidatiegrondslagen, de redelijkheid van de betekenisvolle boekhoudkundige schattingen gemaakt door de Groep, alsook de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening, als geheel beoordeeld. Ten slotte hebben wij van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de Groep de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep per 31 december 2009, en van zijn resultaten en kasstromen voor het boekjaar afgesloten op die datum, in overeenstemming met de IFRS zoals aanvaard binnen de Europese Unie, en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

Bijkomende vermeldingen

Het opstellen en de inhoud van het geconsolideerd jaarverslag vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het geconsolideerd jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen worden geconfronteerd, alsook van hun positie, hun voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op hun toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Brussel, 25 maart 2010

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren bcvba
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Jean-Pierre Romont
Vennoot

Pierre Vanderbeek
Vennoot

Ref: 10JPRO049"

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2008	2009
Nettorente-inkomsten	3	4 992	6 065
Rente-inkomsten	3	17 353	12 049
Rentelasten	3	-12 360	-5 983
Bruto verdiende premies, verzekeringen	9	4 585	4 856
Niet-leven	11	2 052	1 925
Leven	10	2 533	2 931
Bruto technische lasten, verzekeringen	9	-3 883	-4 436
Niet-leven	9	-1 205	-1 244
Leven	9	-2 678	-3 192
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	9	-72	-64
Dividendinkomsten	4	259	145
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	5	-3 481	-3 450
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	6	95	273
Nettoprovisie-inkomsten	7	1 714	1 492
Provisie-inkomsten	7	2 848	2 517
Provisielasten	7	-1 134	-1 025
Overige netto-inkomsten	8	618	428
TOTALE OPBRENGSTEN		4 827	5 310
Exploitatiekosten	12	-5 600	-5 292
Personeelskosten	12	-3 139	-2 912
Algemene beheerskosten	12	-1 984	-1 937
Afschrijvingen vaste activa	12	-392	-402
Voorziening voor risico's en kosten	12	-84	-42
Bijzondere waardeverminderingen	14	-2 234	-2 777
Op leningen en vorderingen	14	-822	-1 903
Op voor verkoop beschikbare financiële activa	14	-1 333	-350
Op goodwill	14	-25	-509
Op overige	14	-54	-14
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	15	-1	-22
WINST VÓÓR BELASTINGEN		-3 007	-2 781
Belastingen	16	629	234
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0
WINST NA BELASTINGEN		-2 379	-2 547
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen		105	-82
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		-2 484	-2 466
Nettowinst per aandeel, in euro			
Gewoon	17	-7,31	-7,26
Verwaterd	17	-7,28	-7,26

- De Raad van Bestuur zal voorstellen om over het boekjaar 2009 geen dividend uit te keren.
- Voor de berekening van de gewone winst per aandeel en de verwaterde winst per aandeel: zie Toelichting 17.

- Eind 2009 kondigde de groep een vernieuwd strategisch plan aan voor de komende jaren. Het strategische plan diende als basis voor de Europese Commissie om te beoordelen of KBC in staat is de effecten verkocht aan de overheid binnen een redelijke termijn terug te kopen, wat gebruikelijk is voor Europese financiële instellingen die hebben deelgenomen aan economische stimuleringsplannen opgezet door EU-lidstaten. Het plan werd eind november door de Europese Commissie goedgekeurd. U vindt meer informatie in het hoofdstuk Onze strategie en management (dat hoofdstuk werd niet nagezien door de erkende commissaris).

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

(in miljoenen euro)	2008	2009
WINST NA BELASTINGEN	-2 379	-2 547
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	105	-82
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-2 484	-2 466
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN ERKEND IN EIGEN VERMOGEN	-2 613	1 410
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor aandelen	-1 265	450
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	-1 569	300
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	57	-17
Overboeking van reserve naar nettowinst	247	167
Bijzondere waardeverminderingen	622	152
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	-367	17
Uitgestelde belastingen	-8	-2
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor obligaties	-676	1 138
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	-1 046	1 337
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	377	-478
Overboeking van reserve naar nettowinst	-7	279
Bijzondere waardeverminderingen	6	33
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	-10	109
Proratering herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa naar aanleiding van herklassering naar leningen en vorderingen	0	209
Uitgestelde belastingen	-2	-72
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor andere activa	1	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	1	0
Overboeking van reserve naar nettowinst	0	0
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	-420	-26
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	-609	-59
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	197	11
Overboeking van reserve naar nettowinst	-8	21
Brutobedrag	-10	27
Uitgestelde belastingen	2	-5
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	-253	-155
Brutobedrag	-274	-167
Uitgestelde belastingen	21	12
Overige mutaties	0	3
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	-4 992	-1 137
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	89	-84
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-5 081	-1 053

Geconsolideerde balans

ACTIVA			
(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2008	31-12-2009
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken		4 454	7 173
Financiële activa	18-25	337 203	304 057
Aangehouden voor handelsdoeleinden	18-25	73 557	40 563
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	18-25	28 994	30 520
Voor verkoop beschikbaar	18-25	46 371	56 120
Leningen en vorderingen	18-25	177 029	164 598
Tot einde looptijd aangehouden	18-25	10 973	12 045
Afdekkingsderivaten	18-25	279	213
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen	31	280	284
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	-	169	259
Belastingvorderingen	27	2 453	2 214
Actuele belastingvorderingen	27	363	367
Uitgestelde belastingvorderingen	27	2 090	1 847
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	-	688	70
Investerings in geassocieerde ondernemingen	28	27	608
Vastgoedbeleggingen	29	689	762
Materiële vaste activa	29	2 964	2 890
Goodwill en andere immateriële vaste activa	30	3 866	3 316
Overige activa	26	2 525	2 597
TOTAAL ACTIVA		355 317	324 231
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2008	31-12-2009
Financiële verplichtingen	18, 19, 21, 25	313 931	279 450
Aangehouden voor handelsdoeleinden	18, 19, 21, 25	44 966	29 891
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	18, 19, 21, 25	42 228	31 309
Tegen geamortiseerde kostprijs	18, 19, 21, 25	225 821	217 163
Afdekkingsderivaten	18, 19, 21, 25	916	1 087
Bruto technische voorzieningen, verzekeringen	31	19 523	22 012
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	-	-4	0
Belastingverplichtingen	27	503	519
Actuele belastingverplichtingen	27	384	379
Uitgestelde belastingverplichtingen	27	119	140
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	-	59	0
Voorziening voor risico's en kosten	32	619	651
Overige verplichtingen	33, 34	5 309	4 422
TOTAAL VERPLICHTINGEN		339 941	307 054
Totaal eigen vermogen		35	17 177
Eigen vermogen van de aandeelhouders	35	10 710	9 662
Niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten	35	3 500	7 000
Belangen van derden	35	1 165	515
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		355 317	324 231

- Wijzigingen in de voorstelling van de balans: zie Toelichting 1 a.
- Eind 2008 betreft de post Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten voornamelijk de geassocieerde onderneming Nova Ljubljanska banka (Slovenië). In 2009 werd de participatie in Nova Ljubljanska banka (NLB) opnieuw naar Investerings in geassocieerde ondernemingen overgebracht, wegens de onduidelijkheid met betrekking tot de verkoop van deze participatie op korte termijn.
- In het derde kwartaal van 2009 startte KBC Bank een terugkoopprogramma voor een aantal uitstaande Tier 1-effecten tegen 70% van hun nominale waarde. KBC betaalde deze operatie met zijn beschikbare liquiditeiten. Dit terugkoopprogramma – dat werd afgesloten op 13 oktober 2009 – heeft de volgende boekhoudkundige invloed:
 - Balans:
 - Daling van de belangen van derden met 0,65 miljard euro (als gevolg van de daling van de hybride schuld uitgegeven door KBC Bank Funding Trust II, III en IV).
 - Daling van de financiële verplichtingen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, opgenomen onder de niet-converteerbare achtergestelde schulden, met 0,55 miljard euro (als gevolg van de daling van de in GBP uitgedrukte hybride schuld uitgegeven door KBC Bank).

- Toename van het eigen vermogen van de aandeelhouders door opname van de meerwaarde na belastingen van ongeveer 0,12 miljard euro.
- Winst-en-verliesrekening:
 - De meerwaarde na belastingen op de inkoop van de hybride effecten uitgegeven door KBC Bank Funding Trust werd afgetrokken van de winst na belastingen toerekenbaar aan belangen van derden voor een bedrag van 0,12 miljard euro; deze meerwaarde werd toegevoegd aan de winst na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij.
 - Er werd geen additionele invloed op de winst geboekt van de terugkoop van de in GBP uitgedrukte hybride effecten, aangezien die al werden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.
- Solvabiliteit:
 - De invloed op de core Tier 1-ratio van de bankactiviteiten en van de hele groep bedraagt ongeveer +0,19%. Dat heeft te maken met de positieve invloed ad 0,12 miljard euro op het eigen vermogen van de aandeelhouders en de vermindering ad 0,14 miljard euro van de prudentiële filter in de berekening van het Tier 1-kapitaal met betrekking tot waardeverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde – eigen kredietrisico (in GBP uitgedrukte hybride effecten).

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)

	Geplaatst en volgestort aandelenkapitaal	Uitgiftepremie	Achtergestelde, verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties	Eigen aandelen	Herwaarderingsreserve (voor verkoop beschikbare financiële activa)	Afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	Reserves	Omrekeningsverschillen	Eigen vermogen van aandeelhouders	Niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten	Belangen van derden	Totaal eigen vermogen
2008												
Saldo aan het begin van het jaar	1 235	4 161	181	-1 285	810	73	12 125	47	17 348	0	1 139	18 487
Nettowinst over de periode	0	0	0	0	0	0	-2 484	0	-2 484	0	105	-2 379
Niet-gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	0	0	-1 941	-425	1	-231	-2 597	0	-16	-2 613
Subtotaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	-1 941	-425	-2 483	-231	-5 081	0	89	-4 992
Dividenden	0	0	0	0	0	0	-1 283	0	-1 283	0	0	-1 283
Kapitaalverhoging	9	174	-181	0	0	0	0	0	1	3 500	0	3 501
Inkoop van eigen aandelen	0	0	0	-254	0	0	0	0	-254	0	0	-254
Verkoop van eigen aandelen	0	0	0	8	0	0	0	0	8	0	0	8
Resultaten van (derivaten van) eigen aandelen	0	0	0	-31	0	0	0	0	-31	0	0	-31
Wijzigingen in belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-63	-63
Totaal wijzigingen	9	174	-181	-277	-1 941	-425	-3 766	-231	-6 638	3 500	26	-3 112
Saldo aan het einde van de periode	1 244	4 335	0	-1 561	-1 131	-352	8 359	-184	10 710	3 500	1 165	15 376
Waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen	-	-	-	-	-63	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties	-	-	-	-	-1 068	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan herwaarderingsreserve voor andere activa dan obligaties en aandelen	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan gerelateerd aan vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	-	-	-	-	-11	0	-	-4	-15	-	0	-15
2009												
Saldo aan het begin van het jaar	1 244	4 335	0	-1 561	-1 131	-352	8 359	-184	10 710	3 500	1 165	15 376
Nettowinst over de periode	0	0	0	0	0	0	-2 466	0	-2 466	0	-82	-2 547
Niet-gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	0	0	1 588	-22	3	-156	1 413	0	-3	1 410
Subtotaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	1 588	-22	-2 463	-156	-1 053	0	-84	-1 137
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitaalverhoging	1	5	0	0	0	0	-2	0	4	3 500	0	3 504
Inkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaten van (derivaten van) eigen aandelen	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	2
Wijzigingen in belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-566	-566
Totaal wijzigingen	1	5	0	2	1 588	-22	-2 465	-156	-1 048	3 500	-650	1 801
Saldo aan het einde van de periode	1 245	4 339	0	-1 560	457	-374	5 894	-339	9 662	7 000	515	17 177
Waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen	-	-	-	-	387	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties	-	-	-	-	70	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan herwaarderingsreserve voor andere activa dan obligaties en aandelen	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-
Waarvan gerelateerd aan vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	-	-	-	-	0	0	-	0	0	-	0	0

- Voor informatie over het aantal aandelen en de kapitaalversterkende transacties afgesloten met de Belgische federale overheid en het Vlaams Gewest, zie Toelichting 35.
- Structuur van het aandeelhouderschap op balansdatum: zie hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening, onder Toelichting 4: Aandeelhouders.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	2008	2009
Bedrijfsactiviteiten		
Winst vóór belastingen	-3 007	-2 781
Aanpassingen voor		
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van (im)materiële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	1 804	1 275
Winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen	-129	-21
Wijziging in bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	822	1 903
Wijziging in bruto technische voorzieningen, verzekeringen	771	3 199
Wijziging in deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen	-32	-38
Wijzigingen in overige voorzieningen	84	42
Niet-gerealiseerde winst of verlies op wisselkoersverschillen en omrekeningsverschillen	-3 332	-3 940
Opbrengsten van geassocieerde ondernemingen	1	22
Kasstroom uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	-3 018	-339
Wijzigingen in bedrijfsactiva ¹ (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)	-12 759	22 661
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen ² (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)	5 129	-25 347
Betaalde belastingen	-339	-157
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten	-10 987	-3 181
Investeringsactiviteiten		
Aankoop van tot einde looptijd aangehouden effecten	-1 228	-2 763
Opbrengst van de terugbetaling van tot einde looptijd aangehouden effecten op de eindvervaldag	2 256	1 707
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	-300	-18
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (inclusief dalingen in participatiepercentages)	-2	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen	0	0
Opbrengst van de verkoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen	26	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen	4	5
Aankoop van vastgoedbeleggingen	-47	-31
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	16	17
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	-226	-168
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	35	25
Aankoop van materiële vaste activa	-956	-549
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	393	215
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten	-30	-1 561
Financieringsactiviteiten		
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	-277	2
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	-4 481	-1 480
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	2 155	-315
Kapitaalaflossingen van financiële leasing	0	0
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	1	4
Opbrengst van de uitgifte van niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten	3 500	3 500
Opbrengst van de uitgifte van bevoorrechte aandelen	0	-655
Uitgekeerde dividenden	-1 290	0
Nettokasstroom uit of aangewend bij financieringsactiviteiten	-390	1 056
Mutatie geldmiddelen en kasequivalenten		
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten	-11 407	-3 686
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	20 738	9 461
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	130	-287
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	9 461	5 487
Overige informatie		
Betaalde rente	-12 360	-5 983
Ontvangen rente	17 353	12 049
Ontvangen dividenden, inclusief vermogensmutatiemethode	274	150
Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten		
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	4 447	7 172
Leningen en voorschotten aan banken terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan 3 maanden	20 898	10 205
Deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	-15 885	-11 890
Totaal	9 461	5 487
Waarvan niet beschikbaar	0	0

1 Inclusief zichtrekeningen bij centrale banken, leningen en vorderingen, voor verkoop beschikbare activa, financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, activa-derivaten gebruikt ter afdekking, vaste activa aangehouden voor verkoop, en geprorateerde rentebaten.

2 Inclusief deposito's van kredietinstellingen, in schuldbewijzen belichaamde schulden, financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, verplichtingen-derivaten gebruikt ter afdekking, verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten en geprorateerde rentelasten.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- De belangrijkste overnames en vervreemdingen van geconsolideerde dochteronder-

nemingen worden hieronder toegelicht. Een meer uitgebreide lijst vindt u in Toelichting 41. In 2009 waren er geen belangrijke overnames of vervreemdingen. Alle (materiële) overnames en verkopen van groepsondernemingen in 2008 werden in geld voldaan.

Belangrijkste overnames, vervreemdingen of wijzigingen in participatiepercentage van geconsolideerde dochterondernemingen

(in miljoenen euro)	2008	2008
	Istrobanka, Slowakije	Richelieu Finance, Frankrijk
Aankoop of verkoop	Aankoop	Aankoop
Percentage aandelen gekocht (+) of verkocht (-) in het betrokken jaar	100,00%	100,00%
Totaal percentage aandelen aan het einde van het betrokken jaar	100,00%	100,00%
Betreffende divisie	Centraal- en Oost- Europa en Rusland	Europese Private Banking
Datum sluiting transactie, maand en jaar	07-2008	04-2008
Aankoopprijs of verkoopprijs	350	127
Kasstroom voor de aankoop of verkoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	-172	-129
Activa en verplichtingen gekocht of verkocht		
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	145	0
Financiële activa		
Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	13	0
Voor verkoop beschikbaar	67	140
Leningen en vorderingen	823	1
Tot einde looptijd aangehouden	117	0
Afdekkingsderivaten	0	0
Waarvan geldmiddelen en kasequivalenten	181	1
Financiële verplichtingen		
Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	0	0
Tegen geamortiseerde kostprijs	924	3
Afdekkingsderivaten	0	0
Waarvan geldmiddelen en kasequivalenten	2	3
Bruto technische voorzieningen, verzekeringen	0	0

Toelichting 1 a: Verklaring van overeenstemming

De geconsolideerde jaarrekening, inclusief alle toelichtingen, werd op 25 maart 2010 goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur van KBC Groep NV.

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (*endorsed IFRSs*) en bevat vergelijkende informatie over één jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het mijljoental.

De volgende IFRS-normen werden van kracht op 1 januari 2009 en werden toegepast in deze rapportering:

- IFRS 8 (Operationele segmenten). Deze norm vervangt IAS 14 (Gesegmenteerde informatie) en heeft een invloed op de segmentrapportering in Toelichting 2. In het verleden was de primaire segmentindeling van KBC gebaseerd op de aard van de activiteiten en omvatte Bankbedrijf, Verzekeringsbedrijf, Europees privatebankingbedrijf en Holdingbedrijf. Die indeling wordt nu vervangen door de divisies (cf. de managementstructuur van de groep): Divisie België, Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, Divisie Merchantbanking, Divisie Europese Private Banking, en het Groepscenter.
- Wijzigingen in IAS 1: deze herziening van IAS 1 wijzigt een aantal vereisten inzake presentatie van de rekeningen en legt additionele toelichtingen op. Bepaalde posten uit het overzicht van de geconsolideerde vermogensmutaties werden ingebed in een apart overzicht van Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income), dat volgt na de winst-en-verliesrekening.
- Wijzigingen in IFRS 7 (Financiële instrumenten: informatievervalsing): deze wijzigingen hebben geleid tot aanvullende informatie met betrekking tot het bepalen van de reële waarde en het liquiditeitsrisico.

De onderstaande IFRS-normen en IFRIC-interpretaties werden gepubliceerd, maar waren voor de KBC-groep nog niet van kracht op 31 december 2009. KBC zal die standaarden en interpretaties toepassen vanaf het moment dat ze voor de KBC-groep verplicht toepasbaar zijn:

- Herziening van IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) en wijzigingen in IAS 27 (De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening): deze herziening en wijzigingen zijn het gevolg van een gezamenlijk project van de IASB en de FASB met als doel meer convergentie tussen de IFRS-normen en de Amerikaanse normen. De herziening van IFRS 3 zal prospectief worden toegepast en kan een belangrijke invloed hebben op de manier waarop bedrijfscombinaties en wijzigingen in aandeelhouderschap in de toekomst boekhoudkundig zullen worden verwerkt. De herziening van IFRS 3 en de wijzigingen in IAS 27 zijn voor de KBC-groep van toepassing sinds 1 januari 2010.
- Wijziging in IAS 39 (Financiële instrumenten: opname en waardering) m.b.t. in aanmerking komende afgedekte posities: deze wijziging is voor de KBC-groep van toepassing sinds 1 januari 2010.
- Wijziging in IFRS 5 (Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten): deze wijziging is voor de KBC-groep van toepassing sinds 1 januari 2010.
- IFRIC 17 (Uitkeringen van activa in natura aan de eigenaars).
- IFRIC 18 (Overdracht van activa van klanten).
- IFRIC 19 (Het delgen van financiële schulden met eigenvermogensinstrumenten).

In november 2009 publiceerde het IASB IFRS 9 (Financiële instrumenten) m.b.t. de classificatie en de waardering van financiële instrumenten ter vervanging van de desbetreffende vereisten in de huidige IAS 39 (Financiële instrumenten: opname en waardering). De ingangsdatum van de nieuwe norm is 1 januari 2013. De norm werd door de EU evenwel nog niet goedgekeurd voor toepassing in de EU.

Wijziging in de presentatie van de balans in 2009 (met retroactieve toepassing op de referentiecijfers voor 2008): terwijl vroeger de *niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten* waren ingebegrepen in de post Eigen vermogen van de aandeelhouders, worden die nu als een aparte component van het totale eigen vermogen getoond. Bijgevolg zijn ook de voorstelling van de Geconsolideerde vermogensmutaties en Toelichting 35 gewijzigd.

De vereiste informatie in verband met aard en bedrag van risico's (volgens IFRS 4 en IFRS 7) en de informatie in verband met kapitaal (volgens IAS 1) werd opgenomen in de door de commissaris gecontroleerde delen van het hoofdstuk Waarde- en risicobeheer in 2009.

Toelichting 1 b: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

a Criteria voor consolidatie en voor opname in de geconsolideerde rekeningen volgens de vermogensmutatiemethode

De methode van integrale consolidatie wordt toegepast voor alle (materiële) entiteiten (inclusief Special Purpose Entities) waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent.

(Materiële) Ondernemingen waarover direct of indirect een gezamenlijke controle wordt uitgeoefend, worden geconsolideerd volgens de methode van de proportionele consolidatie.

De vermogensmutatiemethode wordt gehanteerd voor (materiële) investeringen in geassocieerde ondernemingen (dat zijn ondernemingen waarin KBC een invloed van betekenis op het beleid uitoefent).

Zoals volgens IAS 28 (investeringen in geassocieerde ondernemingen) en IAS 31 (belangen in joint ventures) is toegestaan, worden investeringen in geassocieerde ondernemingen, aangehouden door risicokapitaalondernemingen, geclassificeerd als *gehouden voor handelsdoeleinden* (gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening).

b Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde munt, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele munt tegen de contantkoers op de balansdatum.

Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in vreemde munt, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum.

Niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd tegen reële waarde, worden omgerekend op basis van de contantkoers van de dag waarop de reële waarde werd bepaald.

Omrakeningsverschillen worden samen met schommelingen in reële waarde gerapporteerd. In vreemde munt uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun opname.

De balansen van de buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend in de presentatiemunt (euro) tegen de contantkoers op de balansdatum (uitgezonderd het eigen vermogen, dat tegen de historische koers wordt omgezet). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar.

De verschillen die voortvloeien uit het gebruik van een verschillende koers voor de activa en verplichtingen enerzijds en de elementen van het eigen vermogen anderzijds, worden (samen met de koersverschillen – na uitgestelde belastingen – op de leningen die werden afgesloten ter financiering van de deelnemingen in vreemde munt) voor het aandeel van KBC opgenomen onder het eigen vermogen.

c Financiële activa en verplichtingen (IAS 39)

Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat een contract voor het instrument wordt afgesloten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum.

Alle financiële activa en verplichtingen – inclusief derivaten – moeten worden opgenomen in de balans op basis van de door IAS 39 bepaalde classificaties. Elke classificatie vereist een specifieke waardering.

IAS 39 onderscheidt de volgende classificaties:

- *Leningen en vorderingen*: alle niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalings die niet genoteerd zijn op een actieve markt.

- *Tot einde looptijd aangehouden beleggingen*: alle niet-afgeleide financiële activa met een vaste eindvervaldag en vaste of bepaalde betalingen, waarbij KBC stellig voornemens en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

- *Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening*: deze categorie bevat de *financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden* én enig ander financieel actief vanaf eerste opname aangemerkt als *gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (RW)*. *Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden* zijn financiële activa die worden aangehouden met de bedoeling om ze op korte termijn te verkopen of die deel uitmaken van een portefeuille van dergelijke activa. Alle derivaten met een positieve vervangingswaarde worden beschouwd als financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze werden aangemerkt als efficiënte afdekkingsinstrumenten. RW-activa worden op dezelfde wijze gewaardeerd als financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden. KBC kan deze optie van de reële waarde toepassen wanneer dat meer relevante informatie oplevert. Dat kan immers de waarderings- of opname-inconsistentie (soms ook boekhoudkundige mismatch genoemd) elimineren of aanzienlijk beperken die anders zou ontstaan bij het waarderen op verschillende basis van activa of verplichtingen of bij het opnemen van de winsten of verliezen erop. De optie van de reële waarde kan ook worden toegepast op financiële activa met besloten derivaten.

- *Voor verkoop beschikbare financiële activa*: dat zijn alle niet-afgeleide financiële activa die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren. Deze activa worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. In dat geval worden de cumulatieve herwaarderingsresultaten opgenomen in het resultaat van het boekjaar.

- *Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden* zijn schulden aangehouden met het oog op terugkoop op korte termijn. Alle derivaten met een negatieve vervangingswaarde worden beschouwd als verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze werden aangemerkt als efficiënte afdekkingsderivaten. Deze verplichtingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

- *Financiële verplichtingen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (RW)*: deze financiële verplichtingen worden op dezelfde manier gewaardeerd als verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden. De optie van de reële waarde kan onder dezelfde omstandigheden worden gebruikt als bij de RW-activa. Bovendien kan deze categorie worden gebruikt voor de boekhoudkundige verwerking van (afgesplitste) depositocomponenten (dat wil zeggen financiële verplichtingen zonder discretionaire winstdeling) zoals bepaald in IFRS 4.

- *Andere financiële verplichtingen*: dat zijn alle andere niet-afgeleide financiële schulden die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren. Deze verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

- *Afdekkingsderivaten*: dat zijn derivaten gebruikt als afdekkingsinstrument.

Financiële instrumenten worden voorgesteld tegen *dirty price*. De geprojecteerde rente wordt in dezelfde post gepresenteerd als de financiële instrumenten waarvoor die rente werd geprojecteerd.

KBC past de volgende algemene regels toe:

- *Vorderingen*: deze werden geklasseerd als Leningen en vorderingen. Ze worden bij verwerking gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten. Leningen met vaste vervaldag worden daarna gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentevoet; dat is de rentevoet die exact alle toekomstige verwachte kasstromen van de vordering verdisconteert tot de nettoboekwaarde. Deze rentevoet houdt rekening met alle gerelateerde vergoedingen en transactiekosten. Leningen zonder vaste vervaldag worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen voor vorderingen waarvoor – hetzij individueel, hetzij op portefeuillebasis – een indicatie van bijzondere waardevermindering bestaat op de balansdatum. Deze indicatie wordt bepaald aan de hand van de *Probability of Default* (PD). Karakteristieken van kredieten zoals het type krediet, de bedrijfstak waartoe de kredietnemer behoort, de geografische locatie van de kredietnemer en andere karakteristieken die belangrijk zijn voor het risicoprofiel van een kredietnemer, worden gebruikt voor het bepalen van de PD. Kredieten die dezelfde PD hebben, hebben bijgevolg een gelijksoortig kredietrisicoprofiel.

- Leningen en vorderingen met een PD van 12 (individuele probleemkredieten met de hoogste PD) worden individueel getest op een waardevermindering (en eventueel individueel afgeschreven). Het bedrag van de waardevermindering wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van de leningen en hun huidige waarde.

- Leningen en vorderingen met een PD van 10 of 11 worden ook als individuele probleemkredieten beschouwd. Belangrijke leningen (van meer dan 1,25 miljoen euro) worden individueel getest. Het bedrag van de waardevermindering wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van de leningen en hun huidige waarde. Minder belangrijke leningen (van minder dan 1,25 miljoen euro) worden getest op statistische basis. Het bedrag van de waardevermindering volgens de statistische methode is gebaseerd op drie componenten: het uitstaande bedrag van de leningen, een reclassificatiepercentage dat de bewegingen van leningen tussen de verschillende PD-classes weerspiegelt en een verliespercentage dat het gemiddelde verlies voor elk product weerspiegelt.

- Leningen en vorderingen met een PD lager dan 10 worden beschouwd als normale kredieten. *Incurred but not reported* (IBNR)-verliezen worden opgenomen voor kredieten met een PD van 1 tot en met 9. Deze IBNR-verliezen zijn gebaseerd op de IRB Advanced-modellen (PD x LGD x EAD) met correcties van alle parameters om het *point in time*-karakter van de IBNR-verliezen te weerspiegelen. De voornaamste correctie heeft betrekking op de PD: de tijdschorsing van de PD wordt ingekort op basis van de emergenceperiode. De emergenceperiode is de periode tussen het voorvallen van een gebeurtenis die zal leiden tot een waardevermindering en het moment dat KBC die gebeurtenis ontdekt, en is afhankelijk van de reviewfrequentie, de locatie en de betrokkenheid met de tegenpartijen.

In geval van een waardevermindering wordt de boekwaarde van de lening vermindert via een specifieke rekening voor waardeverminderingen en het verlies wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als, in een daaropvolgende periode, het bedrag aan geschatte waardeverminderingen stijgt of daalt door een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat de bijzondere waardevermindering was erkend, dan wordt de voorheen geboekte waardevermindering verhoogd of verlaagd door aanpassing van de specifieke rekening voor waardeverminderingen. Leningen en de gerelateerde bedragen opgenomen op de specifieke rekeningen voor waardeverminderingen worden afgeschreven wanneer er geen realistisch vooruitzicht op toekomstige recuperatie bestaat of wanneer de lening wordt kwijtgescholden. Een gehernegotieerde lening blijft getest op bijzondere waardeverminderingen, berekend op basis van de originele effectieve rentevoet van de lening.

Voor buitenbalansverplichtingen (verbintensiekredieten) die geklasseerd worden als onzeker of oninbaar en dubieus, worden voorzieningen opgenomen als aan de algemene voorwaarden van IAS 37 is voldaan en als aan het *meer dan waarschijnlijk*-criterium is voldaan. Deze voorzieningen worden erkend tegen hun huidige waarde.

Rente op kredieten waarop bijzondere waardeverminderingen werden toegepast, wordt berekend aan de hand van de rentevoet die werd gebruikt om de waardevermindering te berekenen.

• **Effecten:** naargelang ze al dan niet worden verhandeld op een actieve markt en afhankelijk van de intentie bij verwerving, worden effecten geklasseerd als Leningen en vorderingen. Tot einde looptijd aangehouden beleggingen, Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, RW-activa of als Voor verkoop beschikbare financiële activa.

Effecten geklasseerd als Leningen en vorderingen of Tot einde looptijd aangehouden beleggingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Daarna worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt over de resterende looptijd van de effecten als rente in het resultaat opgenomen. De opname gebeurt op actuariële basis, uitgaande van de effectieve rentevoet bij aankoop. Individuele bijzondere waardeverminderingen van effecten die geklasseerd zijn als Leningen en vorderingen of als Tot einde looptijd aangehouden effecten worden – volgens dezelfde methode als voor de bovenvermelde vorderingen – opgenomen als er bewijs is van de bijzondere waardevermindering. Effecten geklasseerd als Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief transactiekosten) en daarna tegen reële waarde, waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in het resultaat van het boekjaar.

Effecten geklasseerd als RW worden op dezelfde wijze gewaardeerd als Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden.

Effecten geklasseerd als Voor verkoop beschikbare financiële activa worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en worden daarna gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in een aparte post van het eigen vermogen tot de verkoop van de effecten of tot het moment dat ze een bijzondere waardevermindering ondergaan. In dat geval wordt het cumulatieve herwaarderingsresultaat overgeboekt van het eigen vermogen naar het resultaat van het boekjaar. Bijzondere waardeverminderingen worden geboekt als daarvoor een indicatie bestaat. Voor genoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten wordt een indicatie van bijzondere waardevermindering bepaald aan de hand van een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde. Voor vastrentende effecten wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van de recupereerbaarheid van de aanschaffingswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen in het resultaat van het boekjaar. Voor aandelen en andere niet-vastrentende effecten gebeuren terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen via een aparte post van het eigen vermogen. Terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen op vastrentende effecten gebeuren via het resultaat van het boekjaar.

• **Derivaten:** alle derivaten worden geklasseerd als financiële activa of verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze werden aangemerkt als efficiënte afdekkingsderivaten. Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen. Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden met een positieve vervangingswaarde worden op de actiefzijde van de balans getoond, die met een negatieve vervangingswaarde op de passiefzijde.

• **Verschuldigde bedragen:** schulden uit ontvangen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt pro rata temporis verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De opname gebeurt op geactualiseerde basis, rekening houdend met het reële rentepercentage.

• **In contracten besloten derivaten:** derivaten die besloten zitten in contracten die op een pro-ratabasis worden gewaardeerd (tot einde looptijd aangehouden beleggingen, leningen en vorderingen, andere financiële verplichtingen) of die tegen reële waarde worden gewaardeerd met schommelingen van de reële waarde in het eigen vermogen (voor verkoop beschikbare financiële activa), worden afgescheiden van het contract en tegen reële waarde gewaardeerd (waarbij schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen) als op het moment dat KBC het contract verwerft, geoordeeld wordt dat het risico van het besloten derivaat niet nauw verbonden is met het risico van het basiscontract. Achteraf mag er geen herbeoordeling gebeuren van het risico, behalve bij gewijzigde contractvoorwaarden die een substantiële invloed hebben op de kasstromen van het contract. Contracten met besloten derivaten worden evenwel voornamelijk geklasseerd als RW, zodat een afscheiding van het besloten derivaat onnodig wordt, omdat het volledige financiële instrument tegen reële waarde wordt gewaardeerd, waarbij schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen.

• **Afdekkingstransacties (hedge accounting):** KBC maakt gebruik van afdekkingstransacties als aan alle daartoe vereiste voorwaarden is voldaan (volgens de vereisten voor hedge accounting die niet zijn geschrapt in de versie van IAS 39 zoals goedgekeurd door de EU, de zogenaamde *carve-out*versie). Die voorwaarden zijn: de aanwezigheid van formele documentatie van de afdekkingsrelatie aan het begin van de afdekking; de verwachting dat de afdekking zeer effectief zal zijn; de mogelijkheid om de afdekkingseffectiviteit op betrouwbare wijze te meten; en de continue meting tijdens de gerapporteerde periode waarin de afdekking als effectief kan worden bestempeld.

Bij reëlewaardeafdekkingen worden zowel de derivaten ter afdekking van het risico als de afgedekte posities gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De geprojecteerde rente van renteswaps wordt opgenomen in de nettorentetopbrengsten. De afdekkingstransactie wordt gestopt als niet meer is voldaan aan de voorwaarden voor afdekkingstransacties of als het afdekkingsinstrument vervalt of wordt verkocht. In dat geval wordt het herwaarderingsresultaat van de afgedekte positie (in het geval van vastrentende financiële instrumenten) op een pro-ratabasis in het resultaat van het boekjaar opgenomen tot de eindvervaldag.

KBC past reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille toe om het renterisico van een portefeuille leningen af te dekken met renteswaps. De renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De geprojecteerde rente van deze renteswaps wordt opgenomen in de nettorentetopbrengsten. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt als een aparte post bij de activa opgenomen in de balans. KBC past de *carve-out*versie van IAS 39 toe, zodat er geen ineffectiviteit ontstaat als gevolg van vervroegde terugbetalingen, zolang er sprake is van een *underhedging*. In geval van een niet-effectieve afdekking zal de cumulatieve reëlewaardeschommeling van het afgedekte bedrag worden afgeschreven in de winst-en-verliesrekening, en wel over de resterende levensduur van de afgedekte activa, of onmiddellijk worden weggeboekt uit de balans als de ineffectiviteit is ontstaan als gevolg van het feit dat de betreffende leningen niet langer worden erkend.

Bij kasstroomafdekkingen worden de derivaten ter afdekking van de risico's gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde toe te wijzen aan het effectieve deel van de afdekking worden opgenomen in een aparte post van het eigen vermogen. De geprojecteerde rente van renteswaps wordt opgenomen in de nettorentetopbrengsten. Het niet-effectieve deel van de afdekking wordt opgenomen in het resultaat van het boekjaar. De afdekkingstransactie wordt gestopt als niet meer is voldaan aan de voorwaarden voor afdekkingstransacties. In dat geval worden de derivaten beschouwd als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en als zodanig gewaardeerd. Vreemdemutfinanciering van het nettoactief van een buitenlandse participatie wordt verwerkt als een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit. Deze vorm van hedge accounting wordt toegepast voor participaties die niet zijn uitgedrukt in euro. Omrekeningsverschillen (rekening houdend met uitgestelde belastingen) op de financiering worden opgenomen in het eigen vermogen, samen met omrekeningsverschillen op het nettoactief.

• **Een financiëlegarantiecontract:** is een contract op grond waarvan de emittent verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houder te compenseren voor een door hem geleden verlies omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldbewijs niet nakomt. Een financiëlegarantiecontract wordt initieel gewaardeerd tegen reële waarde, daarna wordt het gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen:

- het bedrag dat overeenkomstig IAS 37 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa is bepaald; en
- het bedrag dat oorspronkelijk is opgenomen, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die is opgenomen in overeenstemming met IAS 18 Opbrengsten.

• **Aanpassingen van de reële waarde (market value adjustments):** aanpassingen van de reële waarde worden opgenomen op alle financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Deze aanpassingen van de reële waarde bevatten alle afwikkelingskosten, correcties voor minder liquide instrumenten of markten, correcties verbonden aan mark-to-model-waarderingen en correcties ingevolge tegenpartijrisico.

d Goodwill en andere immateriële vaste activa

Goodwill wordt beschouwd als het deel van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Hij wordt opgenomen als een immaterieel vast actief en wordt gewaardeerd tegen kostprijs min bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheden waartoe de goodwill behoort, hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Software wordt – als de voorwaarden voor opname als actief zijn vervuld – opgenomen onder de immateriële vaste activa. Systemsoftware wordt als actief opgenomen en volgt het afschrijvingstempo van de hardware (namelijk drie jaar) vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde maatsoftware worden als een actief opgenomen en lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik. Interne en externe ontwikkelingskosten van intern gegenereerde software van investeringsprojecten worden als actief opgenomen en

lineair afgeschreven over vijf jaar. Investeringsprojecten zijn grootschalige projecten die een belangrijk bedrijfsdoel of -model introduceren of vervangen. Interne en externe onderzoekskosten verbonden aan deze projecten en alle kosten van overige ICT-projecten aangaande intern gegenereerde software (andere dan investeringsprojecten) worden onmiddellijk in het resultaat van het boekjaar opgenomen.

e Materiële vaste activa (inclusief vastgoedbeleggingen)

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde (inclusief direct toewijsbare kosten van aanschaffing), verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn bepaald op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast zodra de activa gebruiksklaar zijn. Een bijzondere waardevermindering wordt geboekt als de boekwaarde van de activa hoger is dan hun realiseerbare waarde (zijnde het hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde min verkoopkosten). Geboekte bijzondere waardeverminderingen kunnen worden teruggenomen via de winst-en-verliesrekening. Bij verkoop van materiële vaste activa worden gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in het resultaat van het boekjaar opgenomen. Bij vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De boekhoudkundige regels voor materiële vaste activa gelden ook voor vastgoedbeleggingen.

Externe financieringskosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan het verwerven van een actief worden bij de activa opgenomen als onderdeel van de kosten van dat actief. Alle andere financieringskosten worden opgenomen als kosten tijdens de periode waarin ze werden gemaakt. Zodra er kosten worden gemaakt voor een actief, zodra er financieringskosten ontstaan en zodra er activiteiten aan de gang zijn om het actief klaar te maken voor het bedoelde gebruik of de verkoop, worden die kosten bij de activa opgenomen. Als het proces onderbroken wordt, worden de financieringskosten niet meer *geactiveerd*. De *activering* van financieringskosten stopt wanneer alle activiteiten om het actief klaar te maken voor het bedoelde gebruik of de verkoop achter de rug zijn.

f Technische voorzieningen

Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's

Voor het rechtstreekse bedrijf wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe dagelijks berekend op basis van de brutopremies, na aftrek van commissielonen.

Voor de ontvangen herverzekering wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elke overeenkomst afzonderlijk bepaald op basis van de door de cedent meegeede informatie, en waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd.

De voorziening voor niet-verdiende premies voor de activiteit Leven wordt opgenomen onder de voorziening voor de activiteitsgroep Leven.

Voorziening voor verzekeringen Leven

Deze voorziening wordt, met uitzondering van de tak 23-producten, berekend volgens de geldende actuariële principes waarbij rekening wordt gehouden met de voorziening voor niet-verdiende premies, de verzorgingsvoorziening, de voorziening voor nog uit te keren maar niet vervallen rente, en andere.

In principe wordt deze voorziening voor elke verzekeringsovereenkomst afzonderlijk berekend.

Voor geaccepteerde zaken wordt voor elke overeenkomst afzonderlijk een voorziening aangelegd op basis van de door de cedent meegeede informatie en waar nodig aangevuld op basis van eigen inzichten.

Als aanvulling bij de onderstaande regels wordt er conform de wettelijke bepalingen een aanvullende voorziening aangelegd.

Daarbij geldt het volgende:

- *Waardering volgens de prospectieve methode:* deze methode wordt toegepast voor de voorzieningen van klassieke tak 21-levensverzekeringen, moderne tak 21-levensverzekeringen met gegarandeerde rente op toekomstige premies en voor de voorziening voor aanvullende voordelen voor personeelsleden wat de geldende rente betreft. De berekening volgens prospectieve actuariële formules is gesteund op de technische bepalingen van de contracten.
- *Waardering volgens de retrospectieve methode:* deze methode wordt toegepast voor de voorziening voor moderne tak 21-levensverzekeringen en voor de voorziening voor aanvullende personeelsvoordelen om nieuwe aanvullende premies te betalen. De berekeningen volgens retrospectieve actuariële formules steunen op de technische bepalingen van de contracten, zij het dan zonder rekening te houden met toekomstige stortingen.

Voorziening voor te betalen schaden

Voor de aangegeven schaden wordt de voorziening in principe per schadegeval berekend, op basis van de bekende elementen van het dossier, tot beloop van de nog verschuldigde sommen aan de slachtoffers of begunstigen en verhoogd met de externe kosten nodig voor de afhandeling van de schadegevallen. Wanneer een schadevergoeding in de vorm van een periodieke betaling moet worden uitgekeerd, worden de daartoe te reserveren bedragen op basis van erkende actuariële methoden berekend.

Voor schadegevallen *claims incurred but not reported* (IBNR) op de balansdatum, wordt een IBNR-voorziening aangelegd. Voor het rechtstreekse bedrijf is die IBNR-voorziening gebaseerd op een forfaitaire som per verzekeringstak, afhankelijk van opgedane ervaringen en de ontwikkeling van de verzekerde portefeuille. Voor buitengewone gebeurtenissen wordt de IBNR-voorziening verhoogd met extra bedragen.

Voor schadegevallen *claims incurred but not enough reserved* (IBNER) op de balansdatum, wordt een IBNER-voorziening aangelegd als de procedures aantonen dat de andere schadevoorzieningen niet toereikend zijn voor de toekomstige verplichtingen. Die voorziening bevat bedragen voor schadegevallen die wel al gemeld zijn, maar die om technische redenen nog niet konden worden opgenomen in het schadedossier. Waar passend wordt, op voorzichtige basis, een voorziening aangelegd voor mogelijke verplichtingen uit al afgesloten schadedossiers.

Er wordt een voorziening voor de interne schaderegelingkosten berekend waarvan het toegepaste percentage wordt bepaald op basis van opgedane ervaringen uit het verleden.

Verder worden op basis van wettelijke bepalingen ook aanvullende voorzieningen aangelegd, zoals voor arbeidsongevallen.

Voorziening voor winstdeling en restorno's

In deze post wordt de voorziening opgenomen die betrekking heeft op de verdeelde maar nog niet toegekende winstdeling bij het afsluiten van het boekjaar zowel voor de activiteitsgroep Leven als Niet-leven.

Toereikendheidstoets met betrekking tot verplichtingen

Er wordt een toereikendheidstoets (liability adequacy test) uitgevoerd om de geldende verplichtingen te evalueren, mogelijke tekorten op te sporen en ze te erkennen als winst of verlies.

Afgestane herverzekering en retrocessie

Het effect van afgestane herverzekeringen en retrocessies wordt als actief opgenomen, berekend voor elke overeenkomst afzonderlijk en waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd.

g Verzekeringscontracten gewaardeerd volgens IFRS 4 – fase 1

De regels voor deposit accounting gelden voor financiële instrumenten zonder discretionaire winstdeling en voor de depositocomponent van tak 23-verzekeringscontracten. Dat betekent dat de depositocomponent en de verzekeringscomponent apart worden gewaardeerd. Via deposit accounting wordt het deel van de premies dat gerelateerd is aan de depositocomponent – net als de resulterende boeking van de verplichting – niet opgenomen in het resultaat. Beheerskosten en commissielonen worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Bij latere koerswijzigingen van de tak 23-beleggingen wordt zowel de schommeling van het actief als de resulterende schommeling van de verplichting onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Daarom wordt de depositocomponent, na de eerste opname, gewaardeerd tegen reële waarde met waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening. Die reële waarde wordt bepaald door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de waarde van de eenheid, die gebaseerd is op de reële waarde van de onderliggende financiële instrumenten. Uitkeringen met betrekking tot de depositocomponent worden niet opgenomen in de winst-en-verliesrekening, maar resulteren in een afboeking van de verplichting.

Financiële instrumenten met een discretionaire winstdeling en de verzekeringscomponent van tak 23-verzekeringscontracten (gekoppeld aan een beleggingsfonds) worden gewaardeerd als verzekeringscontracten die niet aan een beleggingsfonds zijn verbonden (zie f Technische voorzieningen). De depositocomponent van de financiële instrumenten met een discretionaire winstdeling wordt dus niet afgesplitst van de verzekeringscomponent. Op de balansdatum wordt aan de hand van de toereikendheidstoets (liability adequacy test) beoordeeld of de verplichtingen voortkomend uit die financiële instrumenten of verzekeringscontracten adequaat zijn. Als het bedrag van die verplichtingen lager is dan hun verwachte toekomstige verdisconteerde kasstromen, dan wordt het tekort in de winst-en-verliesrekening opgenomen tegenover een verhoging van de verplichting.

h Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgenomen onder Overige verplichtingen en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijksoortige pensioenen of renten.

Toegezegd pensioenregelingen zijn plannen waarbij KBC een wettelijke of constructieve verplichting heeft om extra bijdragen te betalen aan het pensioenfonds, als dat fonds onvoldoende activa bezit om alle verplichtingen tegenover het personeel te betalen die ontstaan zijn uit huidige dienstprestaties en dienstprestaties in het verleden.

De pensioenverplichtingen voortvloeiend uit deze plannen voor het personeel worden berekend volgens IAS 19 aan de hand van de Projected Unit Credit Method, waarbij elke dienstprestatieperiode aanleiding geeft tot een aanvullend recht op pensioen.

Actuariële winsten en verliezen worden verwerkt aan de hand van de zogenaamde *corridor approach*. Het excedent aan actuariële winsten of verliezen boven het hoogste van hetzij 10% van de reële waarde van de planactiva, hetzij 10% van de brutopensioenverplichting, wordt – gespreid over vijf jaar – in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

i Belastingverplichtingen

Deze post bevat de actuele én de latente belastingverplichtingen.

Actuele belastingverplichtingen worden bepaald aan de hand van het verwachte te betalen bedrag, berekend op basis van de belastingvoeten die geldig zijn op de balansdatum.

Latente belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden berekend aan de hand van de belastingvoeten die geldig zullen zijn op het moment van realisatie van de activa of de verplichtingen waarop ze betrekking hebben. Latente belastingvorderingen worden geboekt voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waardoor deze aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt.

j Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen in de balans als:

- er een (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting bestaat op de balansdatum, als gevolg van een gebeurtenis in het verleden; en
- het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichtingen af te wikkelen; en
- het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

k Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het nettoactief na aftrek van alle verplichtingen.

Eigenvermogensinstrumenten worden onderscheiden van financiële instrumenten volgens de regels van IAS 32:

- De kernkapitaaleffecten zonder stemrecht (ook Yield Enhanced Securities of YES'en genaamd) waarop werd ingetekend door de Belgische en de Vlaamse overheid worden beschouwd als eigenvermogensinstrumenten waarbij de coupon rechtstreeks in het eigen vermogen wordt verwerkt. Aangezien de uitbetaling van de coupon op de YES'en afhanke-

lijk is van het uitkeren van een dividend op gewone aandelen, worden de coupons op hetzelfde tijdstip geboekt als het dividend op gewone aandelen (dus geen proratering van de coupon in het eigen vermogen).

- De aanschaffingskosten van de eigen aandelen van KBC Groep NV worden afgetrokken van het eigen vermogen. Resultaten van verkoop, uitgifte of vernietiging van eigen aandelen worden rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen.
- Transacties met derivaten van KBC-aandelen worden eveneens gerapporteerd in het eigen vermogen, tenzij ze netto werden afgewikkeld in geldmiddelen.
- Aandelenopties op KBC-aandelen die onder het toepassingsgebied van IFRS 2 vallen, worden gewaardeerd tegen reële waarde op de toekenningsdatum. Die reële waarde wordt gespreid over de dienstprestatieperiode in de winst-en-verliesrekening opgenomen als personeelskosten met als tegenpost een aparte post van het eigen vermogen. De aandelenoptieplannen van 2000–2002 vallen buiten het toepassingsgebied van IFRS 2.
- De herwaarderingsresultaten op voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen in het eigen vermogen tot de verkoop van de activa of tot wanneer zich een bijzondere waardevermindering voordoet. Dan wordt het cumulatieve herwaarderingsresultaat overgeboekt naar het resultaat van het boekjaar.

Putopties op minderheidsbelangen (en, indien van toepassing, combinaties van put- en call-opties in forwardcontracten) worden erkend als financiële verplichtingen tegen de actuele waarde van hun uitoefenprijs. Het overeenstemmende minderheidsbelang wordt uit het eigen vermogen gehaald. Het verschil tussen beide wordt ofwel als een actief erkend (goodwill) ofwel opgenomen in de winst-en-verliesrekening (negatieve goodwill).

I Gebruikte wisselkoersen

	Wisselkoers op 31-12-2009			Wisselkoersgemiddelde in 2009		
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2008 positief: appreciatie tegenover EUR negatief: depreciatie tegenover EUR		1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van gemiddelde in 2008 positief: appreciatie tegenover EUR negatief: depreciatie tegenover EUR	
CZK	26,47	+2%		26,51	-6%	
GBP	0,888	+7%		0,893	-11%	
HUF	270,4	-1%		281,3	-11%	
PLN	4,105	+1%		4,349	-19%	
USD	1,441	-3%		1,394	+6%	

m Wijzigingen in de waarderingsregels tijdens 2009

Er waren geen materiële wijzigingen in de waarderingsregels tegenover 2008.

Toelichtingen bij de gesegmenteerde informatie

Toelichting 2 a: Segmentering volgens de managementstructuur

De managementstructuur van de KBC-groep is opgebouwd rond de volgende segmenten of divisies:

- België (retailbankverzekeren, assetmanagement, private banking);
- Centraal- en Oost-Europa en Rusland (retailbankverzekeren, assetmanagement, private banking, bedrijfsbankieren);
- Merchantbanking (bedrijfsbankieren in België en een selectie van landen in Europa, Amerika en Zuidoost-Azië (vooral midcap-kmo's), investmentbanking);
- Europese Private Banking (onshore private banking (Benelux en buurlanden), offshore private banking (vooral Luxemburg)).

Het basisprincipe van deze segmentering is dat een groepsmaatschappij volledig wordt toegewezen aan hetzelfde segment (zie Toelichting 40). Een uitzondering op deze regel wordt alleen gemaakt voor:

- kosten die niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen worden toegewezen; zulke kosten worden gegroepeerd en vermeld onder Groepscenter;
- de maatschappij KBC Bank NV, die wordt toegewezen aan verschillende segmenten en Groepscenter, door middel van een reeks toewijzingsregels.

De financieringskosten van de goodwill gerelateerd aan participaties aangehouden door KBC Bank en KBC Verzekeringen worden aan het segment toegewezen waartoe de betrokken participatie behoort. De financieringskosten met betrekking tot de leveraging op niveau KBC Groep NV worden niet aan een segment toegewezen.

Het Groepscenter bestaat uit KBC Groep NV, KBC Global Services, Fin-Force en enkele toegevoegde kosten. De aan het Groepscenter toegewezen resultaten van KBC Bank (België) en KBC Verzekeringen betreffen alleen resultaten die niet op een betrouwbare manier kunnen worden toegewezen aan de segmenten.

Transacties tussen de segmenten onderling gebeuren *at arm's length*.

De gegevens van de segmentrapportering werden opgesteld volgens de algemene KBC-boekhoudmethodologie (zie Toelichting 1) en zijn dus in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRSs). Er werden echter enkele wijzigingen aangebracht in deze methodologie, om een beter inzicht te verschaffen in de onderliggende bedrijfsuitoefening:

- Om het cijfer van de onderliggende groepsinstroom te berekenen, worden uitzonderlijke factoren die niet regelmatig voorkomen in de normale gang van zaken buiten beschouwing gelaten. Die factoren omvatten ook de uitzonderlijke verliezen als gevolg van de financiële crisis, zoals verliezen op beleggingen in gestructureerde kredieten, op vorderingen op banken in moeilijkheden (Lehman Brothers, Washington Mutual, IJslandse banken), op aandelenbeleggingen en op tradingposities die werden afgewikkeld als gevolg van het stopzetten van activiteiten van KBC Financial Products. Gezien hun uitzonderlijke aard en omvang is het belangrijk deze factoren af te zonderen voor een goed begrip van de resultaatstrend (effect op de nettowinst: zie tabel hieronder).
- In de IFRS-cijfers wordt een groot deel van de ALM-afdekkingsderivaten (die welke niet onder de zogenaamde reële waardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille vallen) aangezien als tradinginstrumenten en bijgevolg wordt rente in verband met dergelijke instrumenten vermeld onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde, terwijl de rente in verband met het onderliggende actief is opgenomen onder Nettorente-inkomsten. In de onderliggende cijfers wordt de rente op die derivaten daarom verplaatst naar Nettorente-inkomsten (waar de renteresultaten van de onderliggende activa al zijn opgenomen), zonder invloed op de nettowinst. Voorts worden de reële waardeveranderingen (als gevolg van marking-to-market) van de hierboven vermelde ALM-afdekkingsinstrumenten vermeld onder Netto (niet-)gerealiseerde winst op financiële instrumenten tegen reële waarde, terwijl de meeste onderliggende activa niet tegen reële waarde worden geboekt (d.i. niet marked-to-market). Daarom worden de reële waardeveranderingen van deze ALM-afdekkingsinstrumenten geëlimineerd uit de onderliggende cijfers (effect op de nettowinst: zie tabel hieronder).
- In de IFRS-cijfers zijn de opbrengsten van de marktactiviteiten verdeeld over verschillende componenten. Terwijl tradingwinsten worden opgenomen onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde, worden de financieringskosten en de provisies betaald om die winsten te realiseren respectievelijk opgenomen onder Nettorente-inkomsten en Nettoprovisie-inkomsten. Bovendien is een deel van de Dividendinkomsten, Netto gerealiseerde winst op voor verkoop beschikbare financiële activa en Overige netto-inkomsten evenzeer gerelateerd aan marktactiviteiten. In de onderliggende cijfers worden alle aan marktactiviteiten gerelateerde componenten opgenomen onder Netto (niet-)gerealiseerde winst op financiële instrumenten tegen reële waarde, zonder effect op de nettowinst.
- Ten slotte werd in de IFRS-cijfers rekening gehouden met de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads om de reële waarde te bepalen van de verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening. Aangezien dit een niet-operationeel element betreft, wordt die invloed geëlimineerd uit de onderliggende cijfers (invloed op de nettowinst: zie tabel hieronder).

Aansluiting van de winst volgens IFRS en de onderliggende winst (in miljoenen euro)

	Divisie	Belangrijkste post(en) in de winst-en-verliesrekening	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, volgens IFRS			-2 484	- 2 466
Min				
Bedragen vóór belastingen en minderheidsbelangen				
Reële waardeveranderingen van ALM-afdekkingsinstrumenten	Verskillende	Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	-454	79
Reële waardeveranderingen van eigen schuldinstrumenten	Groepscenter	Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	371	44
Verliezen gerelateerd aan CDO's/monolines	Verskillende	Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	-4 004	-1 849
Vergoeding voor overheidsgarantierегeling i.v.m. CDO-gerelateerde risico's	Merchantbanking	Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	-	-1 409
Waardeverliezen op aandelen in portefeuille	Verskillende	Bijzondere waardeverminderingen, Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	-1 101	-367
Bijzondere waardevermindering i.v.m. Amerikaanse en IJslandse banken	Verskillende	Bijzondere waardeverminderingen	-439	65
Verlies door afwikkeling van derivatenposities KBC Financial Products	Merchantbanking	Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	-245	-1 078
Waardeverminderingen i.v.m. uitstaande goodwill op dochterondernemingen	Verskillende	Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	-10	-493
Terugkoop van uitstaande hybride Tier 1-effecten	Verskillende	*	-	128
Overige	Verskillende	-	26	141
Belastingen en belangen van derden i.v.m. bovenvermelde elementen	-	Belastingen en Winst na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	1 104	549
Onderliggende winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij			2 270	1 724

* De meerwaarde na belastingen op de inkoop van de hybride effecten uitgegeven door KBC Bank Funding Trust werd afgetrokken van de Winst na belastingen toerekenbaar aan belangen van derden en toegevoegd aan de Winst na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	Divisie Merchant-banking	Divisie Europese Private Banking	Groeps-center	Eliminaties tussen segmenten	KBC-groep
WINST-EN-VERLIESREKENING 2008							
Nettorente-inkomsten	1 983	1 782	1 002	248	-110	5	4 910
Bruto verdiende premies, verzekeringen	3 053	1 285	373	29	0	-155	4 585
Bruto technische lasten, verzekeringen	-2 918	-786	-263	-43	0	128	-3 883
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-21	-38	-24	0	0	11	-72
Dividendinkomsten	148	13	19	9	6	0	196
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	47	315	582	-11	0	0	933
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	355	-8	-9	5	0	0	343
Nettoprovisie-inkomsten	724	301	301	422	3	4	1 755
Overige netto-inkomsten	177	136	165	13	816	-903	404
TOTALE OPBRENGSTEN	3 548	3 002	2 145	674	715	-911	9 172
Exploitatiekosten*	-2 029	-1 878	-1 191	-487	-917	911	-5 591
Bijzondere waardeverminderingen	-46	-322	-330	-43	-2	0	-743
Waarvan op leningen en vorderingen	-46	-313	-279	-2	0	0	-641
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	0	0	-6	-39	1	0	-44
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	23	-12	2	-1	0	13
WINST VÓÓR BELASTINGEN	1 473	824	613	147	-206	0	2 850
Belastingen	-326	-115	-109	14	66	0	-470
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0
WINST NA BELASTINGEN	1 147	710	503	161	-140	0	2 381
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	2	23	86	0	0	0	111
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 145	687	418	161	-140	0	2 270
a Waarvan niet-kaskosten	-75	-160	-127	-22	-94	0	-477
Afschrijvingen vaste activa	-61	-163	-55	-23	-90	0	-392
Overige	-14	3	-72	2	-4	0	-84
Aanschaffing vaste activa*	501	537	361	111	191	0	1 700
WINST-EN-VERLIESREKENING 2009							
Nettorente-inkomsten	2 406	1 839	1 060	234	-42	0	5 497
Bruto verdiende premies, verzekeringen	3 526	1 094	268	8	0	-41	4 856
Bruto technische lasten, verzekeringen	-3 471	-757	-177	-24	0	12	-4 416
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-25	-25	-28	0	0	15	-64
Dividendinkomsten	65	9	16	7	0	0	96
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	80	77	731	51	-1	0	938
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	141	18	64	53	17	0	293
Nettoprovisie-inkomsten	623	308	271	367	0	0	1 569
Overige netto-inkomsten	142	109	137	1	1	-48	342
TOTALE OPBRENGSTEN	3 487	2 671	2 342	697	-23	-62	9 111
Exploitatiekosten*	-1 813	-1 611	-920	-514	-92	62	-4 888
Bijzondere waardeverminderingen	-99	-866	-933	-15	0	0	-1 913
Waarvan op leningen en vorderingen	-97	-854	-929	-2	0	0	-1 883
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-2	0	0	-13	0	0	-16
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	-25	0	3	0	0	-22
WINST VÓÓR BELASTINGEN	1 575	170	489	170	-115	0	2 289
Belastingen	-468	-44	-8	-30	44	0	-507
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0
WINST NA BELASTINGEN	1 106	125	481	140	-71	0	1 782
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	3	-15	70	0	0	0	58
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 103	140	411	140	-71	0	1 724
a Waarvan niet-kaskosten	-129	-159	-4	-33	-103	0	-429
Afschrijvingen vaste activa	-67	-157	-43	-26	-105	0	-398
Overige	-62	-2	39	-7	2	0	-31
Aanschaffing vaste activa*	359	210	88	32	138	0	827

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	Divisie Merchant-banking	Divisie Europese Private Banking	Groeps-center	KBC-groep
BALANS 31-12-2008						
Totaal leningen aan cliënten	55 390	38 334	62 033	1 535	4	157 296
Waarvan hypotheekleningen	28 447	11 879	14 958	287	0	55 571
Waarvan reverse repos	0	1 662	2 174	1	0	3 838
Deposito's van cliënten	77 521	40 085	67 639	10 211	1 276	196 733
Waarvan repos	0	1 665	6 190	0	0	7 855
BALANS 31-12-2009						
Totaal leningen aan cliënten	57 021	36 001	58 826	1 283	0	153 230
Waarvan hypotheekleningen	30 934	12 863	15 005	378	0	59 180
Waarvan reverse repos	0	3 096	3 199	0	0	6 295
Deposito's van cliënten	72 920	43 404	67 914	8 090	1 136	193 464
Waarvan repos	320	3 138	9 741	0	0	13 199

Toelichting 2 b: Segmentering volgens geografisch gebied

De geografische segmentering is gebaseerd op geografische gebieden die de focus van KBC weerspiegelen op zijn twee thuismarkten – België en Centraal- en Oost-Europa, inclusief Rusland – en zijn selectieve aanwezigheid in andere landen (Rest van de wereld, hoofdzakelijk de Verenigde Staten, Zuidoost-Azië en West-Europa met uitzondering van België).

De geografische segmentering is gebaseerd op de locatie van de geleverde diensten. Aangezien ten minste 95% van de cliënten lokale cliënten betreft, wordt zowel voor de balans als voor de winst-en-verliesrekening het geografische segment bepaald door de locatie van het kantoor of de dochteronderneming.

De geografische segmentering verschilt aanzienlijk van de segmentering volgens divisie, onder meer door een andere toewijzingsmethodologie en door het feit dat het geografische segment België niet alleen de Divisie België, maar ook de Belgische activiteiten van de Divisie Merchant-banking omvat.

Meer details in verband met de geografische opdeling van balansgegevens vindt u in de verschillende Toelichtingen bij de balans. De opdeling in deze Toelichtingen is gebaseerd op de geografische locatie van de tegenpartij.

(in miljoenen euro)	België	Centraal- en Oost-Europa en Rusland	Rest van de wereld	Eliminaties tussen segmenten	KBC-groep
2008					
Totale opbrengsten van externe cliënten	3 761	3 190	2 220	0	9 172
Totaal activa, per einde periode	211 646	56 465	87 206	–	355 317
Totaal verplichtingen, per einde periode	194 256	51 211	94 474	–	339 941
Aanschaffing vaste activa, per einde periode	1 077	283	341	–	1 700
2009					
Totale opbrengsten van externe cliënten	4 060	2 886	2 166	0	9 111
Totaal activa, per einde periode	208 551	58 411	57 268	–	324 231
Totaal verplichtingen, per einde periode	187 689	52 289	67 077	–	307 054
Aanschaffing vaste activa*, per einde periode	495	236	96	–	827

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen, goodwill en andere immateriële vaste activa.

Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening

Toelichting 3: Netto-rente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	4 992	6 065
Rente-inkomsten	17 353	12 049
Voor verkoop beschikbare activa	2 038	2 096
Leningen en vorderingen	10 054	7 497
Tot einde looptijd aangehouden activa	485	491
Overige, niet gewaardeerd tegen reële waarde	279	48
<i>Subtotaal rente-inkomsten uit financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	<i>12 856</i>	<i>10 132</i>
<i>Waarvan rente-inkomsten op financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen werden aangelegd</i>	<i>9</i>	<i>50</i>
Activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1 602	593
Afdekkingsderivaten	989	532
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	1 905	791
Rentelasten	-12 360	-5 983
Verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	-9 017	-4 463
Overige, niet gewaardeerd tegen reële waarde	-9	-17
Beleggingscontracten tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
<i>Subtotaal rentelasten uit financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	<i>-9 026</i>	<i>-4 480</i>
Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-332	-90
Afdekkingsderivaten	-878	-891
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-2 124	-523

Toelichting 4: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	259	145
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	64	43
Aandelen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	21	1
Voor verkoop beschikbare aandelen	173	101

Toelichting 5: Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	-3 481	-3 450
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (inclusief rente en marktwaardeveranderingen van derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden)	-4 925	-3 707
Andere financiële instrumenten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	979	34
Wisselbedrijf	462	228
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	3	-5
Microhedging	-4	-5
Reëlewaardeafdekkingen	-1	-4
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	123	16
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten, met inbegrip van beëindiging	-123	-20
Kasstroomafdekkingen	-3	-1
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectieve deel	-3	-1
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectieve deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	7	0
Reëlewaardeafdekkingen van renterisico	-1	2
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	391	86
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten, met inbegrip van beëindiging	-392	-85
Kasstroomafdekkingen van renterisico	7	-2
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectieve deel	7	-2

- Wat betreft de ALM-derivaten (met uitzondering van de microhedge-derivaten, die slechts beperkt worden gebruikt binnen de groep), geldt:
 - Voor ALM-derivaten die vallen onder de Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille, wordt de betreffende rente weergegeven onder Netto-rente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze derivaten worden weergegeven onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar aangezien ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa in dezelfde post worden weergegeven, en het een effectieve afdekking betreft, is het saldo van deze post nihil.
 - Voor andere ALM-derivaten wordt de betreffende rente weergegeven onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (een positieve 47 miljoen euro in 2008 en een negatieve 308 miljoen euro in 2009). Ook de reëlewaardeveranderingen worden weergegeven onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Deze laatste worden voor een groot deel (maar niet volledig) gecompenseerd door de reëlewaardeveranderingen van een obligatieportefeuille die werd geklasseerd als Financiële instrumenten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (zie waarderingsregels).
- Effectiviteit wordt bepaald aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor microhedge-reëlewaardeafdekkingen wordt op kwartaalbasis de *dollaroffset-methode* gebruikt, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar moeten compenseren binnen een range van 80%–125%. Dat is momenteel het geval.
 - Voor microhedge-kasstroomafdekkingen wordt het aangegeven afdekkingsinstrument vergeleken met een *perfect hedge* van de afgedekte kasstromen. Deze vergelijking gebeurt prospectief (via BPV-meting) en retrospectief (via vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de *perfect hedge*). De effectiviteit van beide tests moet zich in een range van 80%–125% bevinden. Dat is momenteel het geval.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille wordt de effectiviteit beoordeeld volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve out). IFRS staat niet toe om nettoposities aan te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet wordt ervoor gezorgd dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.
- De totale wisselkoersverschillen, exclusief die welke werden geboekt op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, bedragen 392 miljoen euro in 2008 en 228 miljoen euro in 2009, en zijn inbegrepen in de vermelde 462 en 228 miljoen euro in de tabel.
- Wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekeningen. Als dat niet het geval is, wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekeningen tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument. De bewegingen in de uitgestelde dag 1-winsten kunnen als volgt worden samengevat:

(in miljoenen euro)	2008	2009
Uitgestelde dag 1-winsten, beginsaldo 1 januari	104	86
Nieuwe uitgestelde dag 1-winsten	70	0
Dag 1-winsten erkend in de winst-en-verliesrekening tijdens de periode		
Afschrijving van de dag 1-winsten	-72	-49
Niet langer opgenomen financiële instrumenten	-20	-4
Wisselkoersverschillen	4	-6
Uitgestelde dag 1-winsten, eindsaldo 31 december	86	28

- De post Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening bevat ook de invloed van de waardeveranderingen van de CDO's in portefeuille. In 2009 bedroeg deze invloed per saldo een negatieve 2,9 miljard (dat omvat ook de invloed van de aangekochte overheids-garantie, inclusief de daarvoor aangerekende vergoedingen – zie verder – en de negatieve invloed van het verhogen van de dekking van het CDO-gerelateerde tegenpartijrisico op MBIA, de Amerikaanse monolineverzekeraar, van 40% naar 70%).
- Op 14 mei 2009 ondertekende KBC Groep NV een garantieovereenkomst met de Belgische staat betreffende een groot deel van zijn portefeuille gestructureerde kredieten. Het plan betreft, vereenvoudigd voorgesteld, een notioneel bedrag van in totaal 20 miljard euro, bestaande uit 5,5 miljard euro notionele waarde van de niet-afgedekte super senior CDO-beleggingen en 14,4 miljard notionele waarde van het tegenpartijrisico op MBIA. Tegen betaling van een garantiopremie koopt KBC een garantie van de staat die 90% van het risico op wanbetaling dekt, na een eerste eigenverliesdeel. De transactie is (vereenvoudigd gesteld) als volgt gestructureerd:
 - eerste schijf van 3,2 miljard euro: alle kredietverliezen worden gedragen door KBC;
 - tweede schijf van 2 miljard euro: kredietverliezen worden gedragen door KBC; KBC heeft de optie om aan de Belgische staat te vragen in te schrijven op nieuw uitgegeven KBC-aandelen tegen marktwaarde, voor 90% van het verlies in deze schijf (KBC behoudt 10% van het risico);
 - derde schijf van 14,8 miljard euro: de kredietverliezen worden voor 90% in contanten vergoed door de staat (KBC behoudt 10% van het risico).
- De totale door KBC aan de Belgische staat te betalen garantiopremie voor de derde schijf (de *cashgarantie*) bedraagt ongeveer 1,1 miljard euro. Dat bedrag werd in 2009 upfront geboekt. Er was eveneens een positief effect op de mark-to-market van de gegarandeerde posities. Daarnaast betaalt KBC aan de Belgische staat ook een bereidstellingspremie van ongeveer 60 miljoen euro per halfjaar voor de tweede schijf (de *equitygarantie*). Dat contract, inclusief de te betalen premie, wordt tegen zijn reële waarde opgenomen in het resultaat.

Toelichting 6: Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	95	273
Vastrentende effecten	-12	178
Aandelen	107	95

Toelichting 7: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	1 714	1 492
Ontvangen provisies	2 848	2 517
Effecten en assetmanagement	1 730	1 475
Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling (deposit accounting)	31	30
Verbinteniskredieten	234	271
Betalingsverkeer	529	499
Overige	325	243
Betaalde provisies	-1 134	-1 025
Provisies betaald aan tussenpersonen	-477	-451
Overige	-658	-573

- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Nettorente-inkomsten (in het kader van de effectieve rentevoetberekening).

Toelichting 8: Overige netto-inkomsten

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	618	428
Waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
De verkoop van leningen en vorderingen	-2	10
De verkoop van tot einde looptijd aangehouden activa	0	-5
De verkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	-1	1
Andere	622	422
Verkoop van de participatie in Prague Stock Exchange	40	0
Invloed wijziging participatiepercentage in Nova Ljubljanska banka	54	0
Inkomsten uit (voornamelijk operationele) leasingactiviteiten, KBC Lease-groep	46	74
Inkomsten van geconsolideerde private-equityparticipaties	94	56
Inkomsten van Groep VAB	64	79

Toelichting 9: Technische rekeningen – verzekeringen

(in miljoenen euro)	Verze- rings- contracten, Leven	Verze- rings- contracten, Niet-leven	Verze- rings- contracten, totaal	Beleggings- contracten met discre- tionaire winstdeling, Leven	Beleggings- contracten zonder dis- cretionaire winstdeling, Leven	Niet- technische rekening	Totaal
2008							
Nettorente-inkomsten	0	0	0	0	0	798	798
Bruto verdiende premies, verzekeringen	855	2 075	2 930	1 678	0	0	4 608
Bruto technische lasten, verzekeringen	-737	-1 206	-1 943	-1 921	-22	0	-3 885
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-2	-63	-65	0	0	-6	-72
Dividendinkomsten	0	0	0	0	0	135	135
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	0	0	0	0	0	-1 130	-1 130
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	0	0	0	0	0	103	103
Nettoprovisie-inkomsten	-100	-387	-487	-37	12	40	-471
Overige netto-inkomsten	0	0	0	0	0	99	99
TOTALE OPBRENGSTEN	17	419	436	-280	-9	38	185
Exploitatiekosten	-99	-391	-490	-33	-18	-122	-662
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	-740	-740
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	0	0	0	0	0	0
Toewijzing aan technische rekening	-123	88	-35	-125	0	160	0
WINST VÓÓR BELASTINGEN	-205	116	-89	-438	-27	-663	-1 217
Belastingen	-	-	-	-	-	-	227
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-	-	-	-	0
WINST NA BELASTINGEN	-	-	-	-	-	-	-990
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-	-	-	-4
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	-	-	-	-987
2009							
Nettorente-inkomsten	0	0	0	0	0	739	739
Bruto verdiende premies, verzekeringen	854	1 925	2 779	2 077	0	0	4 856
Bruto technische lasten, verzekeringen	-703	-1 244	-1 948	-2 503	15	0	-4 436
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-2	-56	-58	0	0	-6	-64
Dividendinkomsten	0	0	0	0	0	60	60
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	0	0	0	0	0	-361	-361
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	0	0	0	0	0	53	53
Nettoprovisie-inkomsten	4	-305	-300	-39	13	53	-273
Overige netto-inkomsten	0	0	0	0	0	143	143
TOTALE OPBRENGSTEN	153	320	473	-466	28	680	715
Exploitatiekosten	-44	-250	-294	-24	-17	-136	-471
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	-366	-366
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	0	0	0	0	0	0
Toewijzing aan technische rekening	345	157	503	404	0	-907	0
WINST VÓÓR BELASTINGEN	454	227	682	-86	11	-729	-122
Belastingen	-	-	-	-	-	-	-15
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-	-	-	-	0
WINST NA BELASTINGEN	-	-	-	-	-	-	-137
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-	-	-	3
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	-	-	-	-140

- In overeenstemming met IFRS bevatten de cijfers met betrekking tot de bruto verdiende premies niet de beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming (die komen ruwweg overeen met tak 23-contracten). Zie verder onder Toelichting 10.

Toelichting 10: Bruto verdiende premies – Leven

(in miljoenen euro)

	2008	2009
Totaal	2 533	2 931
Opdeling per type		
Aangenomen herverzekering	26	25
Rechtstreekse zaken	2 507	2 906
Opdeling van de rechtstreekse zaken		
Individueel versus groep		
Individuele premies, inclusief tak 23	2 191	2 608
Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten	316	297
Periodiek versus koopsom		
Periodieke premies	810	792
Koopsommen	1 697	2 114
Zonder versus met winstdeling		
Premies van overeenkomsten zonder winstdeling	212	202
Premies van overeenkomsten met winstdeling	2 208	2 609
Tak 23	87	95

• Conform IFRS wordt voor beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling *deposit accounting* toegepast. Dat betekent dat de premie-inkomsten (en technische lasten) van deze contracten niet worden getoond onder de post Bruto verdiende premies (en Bruto technische lasten), maar dat de marge erop wordt vermeld onder Nettoprovisie-inkomsten. Beleggings-

contracten zonder discretionaire winstdeling komen ruwweg overeen met tak 23-contracten, die goed waren voor een premie-inkomen van 1 miljard euro in 2008 en 1,3 miljard euro in 2009.

Toelichting 11: Overzicht van verzekeringen Niet-leven per tak

(in miljoenen euro)

	Bruto verdiende premies	Bruto-schaden	Bruto-bedrijfskosten	Afgestane herverzekering	Totaal
2008					
Totaal	2 052	-1 198	-562	-63	230
Aangenomen herverzekering	227	-141	-51	-13	22
Rechtstreekse zaken	1 826	-1 057	-511	-50	207
Ongevallen en ziekte, takken 1, 2, exclusief arbeidsongevallen	158	-56	-26	9	86
Arbidsongevallen, tak 1	83	-63	-13	-1	5
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	527	-368	-149	-10	-1
Motorrijtuigen andere takken, takken 3, 7	341	-200	-99	0	42
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11, 12	53	-39	-14	-8	-9
Brand en andere schade aan goederen, takken 8, 9	469	-215	-152	-22	79
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	109	-85	-37	-3	-16
Kredieten en borgtochten, takken 14, 15	20	0	-2	-11	7
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	15	-6	-5	-1	3
Rechtsbijstand, tak 17	39	-21	-9	0	9
Hulpverlening, tak 18	12	-4	-4	-1	3
2009					
Totaal	1 925	-1 251	-493	-56	124
Aangenomen herverzekering	237	-180	-49	-13	-4
Rechtstreekse zaken	1 687	-1 072	-444	-43	129
Ongevallen en ziekte, takken 1, 2, exclusief arbeidsongevallen	139	-64	-37	-2	37
Arbidsongevallen, tak 1	78	-67	-15	-3	-7
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	483	-328	-120	-6	29
Motorrijtuigen andere takken, takken 3, 7	308	-211	-81	0	15
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11, 12	44	-30	-12	-6	-4
Brand en andere schade aan goederen, takken 8, 9	450	-236	-118	-23	72
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	112	-90	-39	-3	-20
Kredieten en borgtochten, takken 14, 15	4	-7	-2	1	-4
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	13	-10	-5	-1	-3
Rechtsbijstand, tak 17	42	-22	-11	0	10
Hulpverlening, tak 18	15	-6	-5	-1	4

Toelichting 12: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)

	2008	2009
Totaal	-5 600	-5 292
Personeelskosten	-3 139	-2 912
Personeelsvoordelen op basis van eigen aandelen, afgewikkeld met eigen aandelen	0	-1
Personeelsvoordelen op basis van eigen aandelen, afgewikkeld met geldmiddelen	30	1
Algemene beheerskosten	-1 984	-1 937
Afschrijvingen van vaste activa	-392	-402
Voorziening voor risico's en kosten	-84	-42

• De algemene beheerskosten (zie tabel) omvatten herstel- en onderhoudskosten, reclamekosten, huur, professionele vergoedingen, verschillende (niet-inkomsten)belastingen en nutsvoorzieningen.

• Op eigen aandelen gebaseerde personeelsvoordelen zijn opgenomen onder Personeelskosten. We onderscheiden de volgende op eigen aandelen gebaseerde personeelsvoordelen:

A Belangrijkste overeenkomsten afgewikkeld met geldmiddelen

KBC Financial Products (KBC FP) zette in 1999 een *phantomaandelen*plan op als retentieschema voor het topmanagement. Tussen 1999 en 2002 werden 1 miljoen *phantomaandelen* uitgegeven. Aangezien daarmee het maximum was bereikt, moesten nieuwe deelnemers aandelen verkrijgen van bestaande deelnemers. De aandelen worden gewaardeerd op basis van de winst voor belastingen van de KBC FP-groep. Het plan werd in 2005 afgesloten en alle medewerkers werden uitbetaald over een periode van vier jaar, eindigend in maart 2009. Per einde 2009 erkende KBC FP in dit verband geen uitstaande schuld (versus een schuld van 7 miljoen euro eind 2008).

B Belangrijkste overeenkomsten afgewikkeld met eigen aandelen

Sinds 2000 heeft KBC Bankverzekeringsholding NV (ondertussen KBC Groep NV) verschillende aandelenoptieplannen opgezet. De aandelenopties werden toegekend aan alle of bepaalde personeelsleden van de vennootschap en diverse dochterondernemingen. De aandelenopties werden gratis toegekend aan het personeel, dat alleen op het moment van de toekenning de belastingen op de gratis verstrekking moest betalen. De aandelenopties hebben een looptijd van zeven tot tien jaar na de datum van uitgifte en kunnen, in de jaren waarin ze uitoefenbaar zijn, alleen in juni, september en december worden uitgeoefend. De

aandelenopties kunnen ook gedeeltelijk worden uitgeoefend. Een personeelslid kan bij het uitoefenen ofwel de aandelen bewaren op zijn effectenrekening, ofwel ze onmiddellijk verkopen op NYSE Euronext Brussels.

Aanvullend heeft KBC Bankverzekeringsholding NV (nu KBC Groep NV) drie aandelenoptieplannen uit 1999 en 2000 van KBC Peel Hunt overgenomen, waardoor de betrokken personeelsleden van KBC Peel Hunt aandelenopties van KBC Groep NV krijgen in plaats van aandelenopties KBC Peel Hunt.

KBC Groep NV heeft eigen aandelen ingekocht om aandelen te kunnen leveren aan personeelsleden wanneer die hun opties uitoefenen.

- IFRS 2 werd niet toegepast op de met eigen aandelen afgewikkelde optieplannen die dateren van vóór 7 november 2002, aangezien die buiten het toepassingsgebied van IFRS 2 vallen. De optieplannen die dateren van na 7 november 2002 waren slechts beperkt in omvang.
- In 2009 werd aan personeelsleden van de KBC-groep de mogelijkheid geboden om tegen 27,73 euro per aandeel in te tekenen op de kapitaalverhoging van de groep. Dat leidde tot het boeken van een personeelsvoordeel van 1 miljoen euro, geboekt als personeelskosten (in 2008 leidde de kapitaalverhoging voor het personeel niet tot het boeken van een personeelsvoordeel).
- Een overzicht van het aantal aandelenopties voor het personeel wordt in de tabel gegeven. In 2009 bedroeg de gemiddelde koers van het KBC-aandeel 20,9 euro. In 2009 werden er geen nieuwe opties op KBC-aandelen voor het personeel uitgegeven.

Opties	2008		2009	
	Aantal opties ¹	Gemiddelde uitoefenprijs	Aantal opties ¹	Gemiddelde uitoefenprijs
Uitstaand aan het begin van de periode	1 126 413	47,12	981 425	47,83
Toegekend tijdens de periode	0	–	0	–
Uitgeoefend tijdens de periode	-144 970	42,29	0	–
Vervallen tijdens de periode	-18	37,50	-3 380	42,58
Opgegeven tijdens de periode	0	–	0	–
Uitstaand aan het einde van de periode²	981 425	47,83	978 045	48,09
Uitvoerbaar aan het einde van de periode	807 845	43,59	910 395	44,03

¹ In equivalenten van aandelen.

² 2008: uitoefenprijzen tussen 28,3–97,94 euro, gewogen gemiddelde van de overblijvende contractuele looptijden: 35 maanden.
2009: uitoefenprijzen tussen 28,3–97,94 euro, gewogen gemiddelde van de overblijvende contractuele looptijden: 27 maanden.

Toelichting 13: Personeel

	2008	2009
Gemiddeld personeelsbestand, in vte	59 150	56 939
Indeling volgens juridische structuur		
KBC Bank	43 784	40 735
KBC Verzekeringen	8 460	8 277
KBL EPB	2 810	2 741
KBC Groep NV (de holding)	4 096	5 186
Indeling volgens statuut		
Arbeiders	1 059	903
Bedienden	55 920	53 952
Directieleden	2 171	2 084

• De cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden, die kunnen afwijken van de eindejaarstotalen vermeld in het hoofdstuk Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Toelichting 14: Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	-2 234	-2 777
Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen	-822	-1 903
Indeling naar type		
Bijzondere waardeverminderingen voor kredieten op balans	-801	-1 810
Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	-6	-13
Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	-15	-80
Indeling naar divisie		
België	-46	-97
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	-313	-854
Merchantbanking	-407	-950
Europese Private Banking	-56	-2
Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa	-1 333	-350
Indeling naar type		
Aandelen	-918	-338
Andere	-415	-12
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	-25	-509
Bijzondere waardeverminderingen op overige	-54	-14
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	-32	0
Materiële vaste activa	-7	-8
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	-15	-2
Geassocieerde ondernemingen, goodwill	0	0
Overige	-1	-4

- Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen betreffen in hoofdzaak leningen en voorschotten aan cliënten (naast termijnkredieten ook geherklasseerde ABS'en).
- Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa. De waardeverminderingen bij de aandelen hebben uiteraard te maken met de sterke neergang van de beurskoersen in de tweede helft van 2008 en het eerste kwartaal van 2009. Het hoge bedrag in 2008 van de waardeverminderingen op Andere betreft voornamelijk obligaties van Washington Mutual, Lehman Brothers en de IJslandse banken.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill: in 2008 omvatte deze post onder meer een bedrag van 15 miljoen euro met betrekking tot een maatschappij uit de KBC Financial Products-groep (Divisie Merchantbanking); in 2009 omvatte deze post onder meer een bedrag van 399 miljoen euro met betrekking tot groepsmaatschappijen in Centraal- en Oost-Europa

(vooral Rusland, Bulgarije en Slowakije). In de meeste gevallen weerspiegelde de waardevermindering het verschil tussen de boekwaarde vóór de bijzondere waardevermindering en de gebruikswaarde.

- Bijzondere waardeverminderingen op overige: in 2008 omvatte deze post vooral bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa (32 miljoen euro), op materiële vaste activa (7 miljoen euro) en op tot einde looptijd aangehouden effecten (15 miljoen euro), als gevolg van de daling van de kredietwaardigheid van de emittent van deze effecten. In 2009 omvatte deze post onder meer bijzondere waardeverminderingen op materiële vaste activa (8 miljoen euro) en op tot einde looptijd aangehouden effecten (2 miljoen euro). De waardevermindering betreft telkens het verschil in boekwaarde vóór waardeverminderingen en de gebruikswaarde van de betrokken (materiële en immateriële) activa.

Toelichting 15: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	-1	-22
Waarvan Nova Ljubljanska banka	8	-27

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen. Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen houdt bijgevolg geen rekening met deze bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 16: Belastingen

(in miljoenen euro)	2008	2009
Totaal	629	234
Indeling naar type		
Actuele belastingen	-339	-157
Uitgestelde belastingen	968	391
Componenten van de belastingberekening		
Winst vóór belastingen	-3 007	-2 781
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	33,99%	33,99%
Berekende winstbelastingen	1 022	945
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
Verschillen in belastingtarieven, België–buitenland	29	91
Belastingvrije winst	519	157
Aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	56	181
Aanpassingen beginsaldo uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	-3	2
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de huidige belastingkosten te verminderen	52	29
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de uitgestelde belastingkosten te verminderen	1	78
Terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen	-30	-4
Overige, hoofdzakelijk niet-aftrekbare uitgaven	-1 018	-1 244
Het totaalbedrag van tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, filialen, geassocieerde ondernemingen en belangen in joint ventures, waarvoor geen uitgestelde belastingverplichtingen zijn opgenomen*	919	744

* Bestaat uit de reserves van (al dan niet) gezamenlijke dochtermaatschappijen, geassocieerde ondernemingen en kantoren die bij uitkering voor sommige entiteiten volledig belast zullen worden (voor 100% opgenomen) en waarbij voor een belangrijk aantal entiteiten de DBI-regeling van toepassing is (voor 5% opgenomen, aangezien 95% definitief belast is).

- Informatie over belastingvorderingen en belastingverplichtingen vindt u in Toelichting 27.

Toelichting 17: Winst per aandeel

(in miljoenen euro)	2008	2009
Gewone winst per aandeel		
Winst na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-2 484	-2 466
Gewogen gemiddelde aantal uitstaande gewone aandelen, in duizenden eenheden	339 985	339 569
Gewone winst per aandeel, in euro	-7,31	-7,26
Verwaterde winst per aandeel		
Winst na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-2 484	-2 466
Eliminatie van rentelasten op vrij in aandelen terugbetaalbare obligaties, netto na belastingen	0	0
Nettowinst voor de berekening van de verwaterde winst per aandeel	-2 484	-2 466
Gewogen gemiddelde aantal uitstaande gewone aandelen, in duizenden eenheden	339 985	339 569
Potentieel aantal aandelen die tot verwatering kunnen leiden, in duizenden eenheden	1 028	7
Gewogen gemiddelde aantal gewone aandelen voor verwaterde winst, in duizenden eenheden	341 014	339 576
Verwaterde winst per aandeel, in euro	-7,28	-7,26

- Een definitie van gewone winst per aandeel en verwaterde winst per aandeel vindt u in het glossarium.
- Overzicht van instrumenten die tot verwatering kunnen leiden:
 - Vrij in aandelen terugbetaalbare obligaties: geen;
 - Opties op aandelen van KBC Groep NV, toegewezen aan personeelsleden: meer gedetailleerde informatie vindt u in Toelichting 12.

Toelichting 18: Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product

FINANCIËLE ACTIVA

(in miljoenen euro)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde ¹	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	8 288	4 544	0	23 964	–	–	–	36 796 ²
Leningen en voorschotten aan cliënten ^b	4 297	4 281	0	148 718	–	–	–	157 296
Disconto- en acceptkredieten	0	0	0	153	–	–	–	153
Afbetalingskredieten	0	0	0	4 625	–	–	–	4 625
Hypotheekleningen	0	3 215	0	52 356	–	–	–	55 571
Termijnkredieten	4 297	910	0	72 708	–	–	–	77 915
Financiële leasing	0	0	0	6 728	–	–	–	6 728
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	6 718	–	–	–	6 718
Overige	0	156	0	5 429	–	–	–	5 585
Eigenvermogensinstrumenten	5 533	193	3 419	–	–	–	–	9 145
Beleggingscontracten, verzekeringen	–	6 948	–	–	–	–	–	6 948
Schuldinstrumenten uitgegeven door	16 480	12 648	42 058	3 805	10 761	–	–	85 752
Publiekrechtelijke emittenten	8 947	10 961	28 581	20	9 727	–	–	58 235
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	3 849	316	7 867	21	751	–	–	12 804
Ondernemingen	3 684	1 372	5 609	3 765	283	–	–	14 713
Derivaten	38 559	–	–	–	–	241	–	38 800
Totale boekwaarde	73 157	28 615	45 476	176 487	10 761	241	–	334 737
Geprorateerde rente	400	379	895	543	212	38	–	2 466
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	73 557	28 994	46 371	177 029	10 973	279	–	337 203
Reële waarde	73 557	28 994	46 371	179 713	11 108	279	–	340 021
<i>a Waarvan reverse repos</i>								11 214
<i>b Waarvan reverse repos</i>								3 838
31-12-2009								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	566	3 708	0	16 930	–	–	–	21 204
Leningen en voorschotten aan cliënten ^b	3 169	6 133	0	143 928	–	–	–	153 230
Disconto- en acceptkredieten	0	9	0	116	–	–	–	125
Afbetalingskredieten	0	0	0	4 947	–	–	–	4 947
Hypotheekleningen	0	2 349	0	56 830	–	–	–	59 180
Termijnkredieten	3 169	3 579	0	64 904	–	–	–	71 652
Financiële leasing	0	0	0	5 569	–	–	–	5 569
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	5 123	–	–	–	5 123
Overige	0	196	0	6 439	–	–	–	6 635
Eigenvermogensinstrumenten	2 977	20	2 418	–	–	–	–	5 414
Beleggingscontracten, verzekeringen	–	7 957	–	–	–	–	–	7 957
Schuldinstrumenten uitgegeven door	12 653	12 457	52 694	3 270	11 765	–	–	92 838
Publiekrechtelijke emittenten	8 056	11 202	39 439	3	10 662	–	–	69 362
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	2 512	327	6 297	0	767	–	–	9 903
Ondernemingen	2 085	928	6 958	3 267	335	–	–	13 572
Derivaten	20 995	–	–	–	–	165	–	21 160
Totale boekwaarde	40 360	30 275	55 112	164 128	11 765	165	–	301 804
Geprorateerde rente	203	245	1 008	470	280	48	–	2 254
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	40 563	30 520	56 120	164 598	12 045	213	–	304 057
Reële waarde	40 563	30 520	56 120	166 886	12 463	213	–	306 765
<i>a Waarvan reverse repos</i>								6 297
<i>b Waarvan reverse repos</i>								6 295

1 Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (reëlewaardeoptie).

2 Waarvan leningen en vorderingen aan banken terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan 3 maanden: 20 898 miljoen euro in 2008 en 10 205 miljoen euro in 2009.

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

(in miljoenen euro)

	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde ^{1, e}	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^c	461	17 676	–	–	–	–	42 465	60 602 ²
Deposito's van cliënten en schuldpapier ^d	1 354	17 431	–	–	–	–	175 935	196 733
Deposito's van cliënten	0	10 786	–	–	–	–	136 179	146 964
Zichtdeposito's	0	847	–	–	–	–	43 892	44 739
Termijndeposito's	0	9 927	–	–	–	–	58 655	68 582
Depositoboekjes	0	0	–	–	–	–	28 951	28 951
Deposito's van bijzondere aard	0	0	–	–	–	–	3 546	3 546
Overige deposito's	0	12	–	–	–	–	1 135	1 147
Schuldpapier	1 354	6 645	–	–	–	–	41 770	49 768
Depositocertificaten	0	1 382	–	–	–	–	13 740	15 122
Kasbons	0	0	–	–	–	–	3 077	3 077
Converteerbare obligaties	0	0	–	–	–	–	0	0
Niet-converteerbare obligaties	1 354	4 426	–	–	–	–	16 063	21 843
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	–	–	–	–	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	836	–	–	–	–	8 889	9 726
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	–	6 749	–	–	–	–	452	7 201
Derivaten	39 785	–	–	–	–	683	–	40 469
Baissepositities	2 960	–	–	–	–	–	–	2 960
In eigenvermogensinstrumenten	394	–	–	–	–	–	–	394
In schuldinstrumenten	2 566	–	–	–	–	–	–	2 566
Overige	244	101	–	–	–	–	3 739	4 085
Totale boekwaarde	44 805	41 957	–	–	–	683	224 604	312 049
Geprorateerde rente	161	272	–	–	–	232	1 216	1 882
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	44 966	42 228	–	–	–	916	225 821	313 931
Reële waarde	44 966	42 228	–	–	–	916	227 562	315 672
<i>c Waarvan repos</i>								18 647
<i>d Waarvan repos</i>								7 855
<i>e Waarvan waardering eigen kredietrisico</i>								-371
31-12-2009								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^c	211	6 678	–	–	–	–	38 555	45 444 ²
Deposito's van cliënten en schuldpapier ^d	834	16 695	–	–	–	–	179 935	193 464
Deposito's van cliënten	0	13 154	–	–	–	–	132 165	145 319
Zichtdeposito's	0	150	–	–	–	–	44 271	44 421
Termijndeposito's	0	12 992	–	–	–	–	44 448	57 441
Depositoboekjes	0	0	–	–	–	–	38 645	38 645
Deposito's van bijzondere aard	0	0	–	–	–	–	3 677	3 677
Overige deposito's	0	11	–	–	–	–	1 124	1 135
Schuldpapier	834	3 541	–	–	–	–	43 770	48 146
Depositocertificaten	0	42	–	–	–	–	15 746	15 788
Kasbons	0	0	–	–	–	–	2 583	2 583
Converteerbare obligaties	0	0	–	–	–	–	0	0
Niet-converteerbare obligaties	834	3 218	–	–	–	–	16 311	20 363
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	–	–	–	–	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	282	–	–	–	–	9 129	9 411
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	–	7 685	–	–	–	–	254	7 939
Derivaten	26 304	–	–	–	–	882	–	27 185
Baissepositities	2 147	–	–	–	–	–	–	2 147
In eigenvermogensinstrumenten	486	–	–	–	–	–	–	486
In schuldinstrumenten	1 661	–	–	–	–	–	–	1 661
Overige	250	168	–	–	–	–	1 514	1 931
Totale boekwaarde	29 745	31 226	–	–	–	882	216 258	278 111
Geprorateerde rente	146	83	–	–	–	205	905	1 339
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	29 891	31 309	–	–	–	1 087	217 163	279 450
Reële waarde	29 891	31 309	–	–	–	1 087	220 892	283 180
<i>c Waarvan repos</i>								11 513
<i>d Waarvan repos</i>								13 199
<i>e Waarvan waardering eigen kredietrisico</i>								-204

1 Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (reëlewaardeoptie).

2 Waarvan deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar: 15 885 miljoen euro in 2008 en 11 890 miljoen euro in 2009.

- Financiële instrumenten worden ingedeeld in categorieën (*portefeuilles*). Zie verder in Toelichting 1 b, onder Financiële activa en verplichtingen (IAS 39).
- In oktober 2008 publiceerde de IAS Board aanpassingen van IAS 39 en IFRS 7 onder de noemer *herclassificatie van financiële activa*. Die aanpassingen werden op 15 oktober 2008 bekrachtigd door de Europese Unie. De aanpassingen van IAS 39 staan toe dat een entiteit, onder bepaalde omstandigheden, financiële activa herklasseert. Bepaalde niet-afgeleide financiële activa, geklasseerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (andere dan deze geklasseerd onder de zogenaamde reële-waardeoptie), mogen onder bepaalde omstandigheden worden geherklasseerd naar *tot einde looptijd aangehouden, leningen en vorderingen of voor verkoop beschikbaar*. Activa geklasseerd als *voor verkoop beschikbaar* kunnen, onder bepaalde omstandigheden, worden geherklasseerd naar *leningen en vorderingen*. De aanpassingen van IFRS 7 leggen aanvullende toelichtingen op wanneer van deze herclassificatiemogelijkheid wordt gebruikgemaakt. Naar aanleiding van deze aanpassingen heeft de KBC-groep een aantal activa geherklasseerd van de categorie *voor verkoop beschikbaar* naar de categorie *leningen en vorderingen*, omdat deze activa nu minder liquide zijn geworden. Deze activa voldeden op datum van herclassificatie aan de definitie van *leningen en vorderingen* en de groep heeft de intentie en de mogelijkheid om deze activa aan te houden voor de voorzienbare toekomst of tot op de vervaldag. KBC heeft ervoor gekozen om deze herclassificaties door te voeren op 31 december 2008.

Financiële activa beschikbaar voor verkoop geherklasseerd naar Leningen en vorderingen op 31-12-2008, in miljoenen euro, situatie op 31 december 2009

Boekwaarde	3 138		
Reële waarde	3 256		
Invloed op de uitstaande herwaarderingsreserve en op de winst-en-verliesrekening	Indien niet geherklasseerd (vóór belastingen)	Na herclassificatie (vóór belastingen)	Invloed (vóór belastingen)
Uitstaande herwaarderingsreserve (voor verkoop beschikbare financiële activa)	-599	-763	-165
Invloed op winst-en-verliesrekening	-308	-290	18

De herclassificatie resulteerde in een negatief effect ad 165 miljoen euro op het eigen vermogen en in een positief effect ad 18 miljoen euro op de winst-en-verliesrekening. Naast specifieke bijzondere waardeverminderingen werd ook 4 miljoen euro uitgetrokken voor op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen. Op de datum van herclassificatie (31 december 2008) bedroeg de verwachte recupereerbare kasstroom voor deze activa 5 miljard euro en varieerde de effectieve rentevoet tussen 5,88% en 16,77%.

- KBC definieert *reële waarde* als het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld, of een verplichting kan worden afgewikkeld, tussen ter zake goed ingelichte, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Deze definitie is in lijn met de IAS-definitie. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een verstoring van het evenwicht tussen vraag en aanbod (bijvoorbeeld minder kopers dan verkopers, waardoor de prijs moet zakken) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop. Gedwongen verkopen of onvrijwillige transacties zijn occasionele

transacties als gevolg van, bijvoorbeeld, wijzigingen in de regelgevende omgeving, of transacties die niet marktgestuurd maar ondernemings specifiek (cliëntspecifiek) gestuurd zijn.

- Financiële activa en passiva die tegen reële waarde worden gewaardeerd, zijn onderverdeeld in drie categorieën: voor verkoop beschikbaar, gehouden voor handelsdoeleinden, aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Deze categorieën worden gewaardeerd volgens de IAS 39-waarderingshiërarchie, die de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop deze gebaseerd zijn, op basis van prioriteit verdeelt in drie niveaus:
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, wanneer er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (*pricing service*) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn op een eenvoudige wijze en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan huidige en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. Het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten die beschikken over gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, is gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactieprijs. Er wordt geen waarderings-techniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de entiteit de reële waarde met behulp van een waarderingsmethode (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van observeerbare parameters dient te worden gemaximaliseerd, terwijl het gebruik van niet-waarneembare parameters moet worden geminimaliseerd.
 - a Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd en weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers in beschouwing zouden nemen bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde, op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Daarnaast weerspiegelen observeerbare parameters een actieve markt. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta's, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderingsmethodes op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: de verdiscontering van toekomstige kasstromen; de vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument, en prijsstelling door derden.
 - b Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd en weerspiegelen de eigen veronderstellingen van de entiteit omtrent de assumpties die marktpartijen zouden gebruiken in de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters, gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen, in verscheidene niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de desbetreffende toepasselijke parameter, die een significante invloed heeft op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op observeerbare parameters, waarbij significante aanpassingen van deze waarde nodig zijn, gestoeld op niet-waarneembare parameters, dan valt deze waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.

De waarderingsmethodologie en de overeenkomstige classificatie van de waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, Beursgenoteerde financiële futures, Beursgenoteerde opties, Beursgenoteerde aandelen, Overheidsobligaties, Andere liquide obligaties	Mark-to-market
Niveau 2	Plain vanilla/Liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), Valutaswaps, Valutatermijncontracten, Rentetermijncontracten (FRA), Inflatieswaps, Reverse floaters, Opties op obligatiefutures, Opties op rentefutures, Overnight Index Swaps, FX Reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van cash- en derivatencurves
		Caps en Floors, Renteopties, Aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, Forward start-opties, Digitale valutaopties, FX Strips van Eenvoudige opties, Europese swaptions, Constant Maturity Swaps (CMS), European Cancelable IRS	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters
		Credit Default Swaps (CDS)	CDS-model op basis van creditspreads
	Lineaire financiële instrumenten (zonder optionele kenmerken)	Leningen en Deposito's, Eenvoudige kasstromen, Transacties in het kader van repos, Thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van cash- en derivatencurves
	Illiquide obligaties, gestructureerde notes	Illiquide obligaties, gestructureerde notes	Prijsstelling door derden of waarderingsmodel op basis van waarneembare parameters
	Asset Backed Securities	Asset Backed Securities (ABS)	Prijsstelling door derden
Niveau 3	Exotische derivaten	Target Profit Forward, Bermudan Swaptions, Digitale renteopties, Quanto Digital FX Options, FX Asian Options, FX Simple/Double European Barrier Options, FX Simple Digital Barrier Options, FX Touch Rebate, Double Average Rate Option, Inflatieopties, Cancelable Reverse Floaters, American and Bermudan Cancelable IRS, CMS Spread Options, CMS Interest Rate Caps/Floors, (Callable) Range Accruals	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised Debt Obligations (CDO's, notes en super senior tranches, inclusief de gerelateerde garantie van de Belgische staat)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de EVCA (European Private Equity & Venture Capital Association)

• Het totaal van de wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening van 2009 en bepaald op basis van een niveau 3-waarderingsmethode was voor het grootste deel toe te schrijven aan de CDO's die de groep in portefeuille heeft. De wijzigingen in reële waarde van deze instrumenten (inclusief de garantieovereenkomst met de Belgische staat) bedroegen -2,9 miljard euro in 2009. In 2009 wijzigde KBC het gebruikte waarderingsmodel voor CDO's van een model gebaseerd op ontwikkelingen in credit default swap spreads en externe ratings, naar een Gaussian Copula-model. Dit laatste geeft beter de invloed weer van verliezen in de onderliggende referentieportefeuilles van de CDO's op hun waardering. Het Gaussian Copula-model modificeert een distributie van defaultmomenten en -kansen bij de onderliggende bedrijvendebiteuren en emittenten van ABS'en. De bepaling van het in gebreke blijven van activa gebeurt op basis van credit default swap spreads op de markt. De correlatie tussen defaults wordt bepaald aan de hand van Gaussian Copulas en wordt dus gesimuleerd. Door het verdisconteren van de kasstromen samenhangend met de verschillende defaultcurven wordt de waarde van een CDO-tranche bepaald. Het model verzekert ook dat de inner tranches marktconform worden gewaardeerd via een kalibratie met CDX- en iTraxx-creditspread-indices. Aan de CDO-notes werd tot september 2009 de waarde nul toegekend. Per 31 december 2009 worden de CDO-notes gewaardeerd tegen de laagste waarde van: (1) de waarde van de CDO-notes volgens het Gaussian Copula-model (gecorrigeerd voor een aanpassing van de reële waarde – market value adjustment – voor illiquiditeit) en (2) de verwachte fundamentele waarde, met een aanpassing van de reële waarde voor illiquiditeit, van de CDO-notes per eind december 2009. Deze waarderingsmethode werd gebruikt om rekening te houden met een reserve voor modelrisico met betrekking tot niet-waarneembare parameters. Onderstaande tabel geeft de resultaten weer van winst-en-verliesgevoeligheidstoetsen van het huidige waarderingsmodel op CDO's uitgegeven door KBC Financial Products. De gevoeligheid wordt berekend door wijzigingen in de creditspreads van de onderliggende activa. De toetsen nemen de volledige garantieovereenkomst met de Belgische staat en een voorziening voor tegenpartijrisico van 70% voor MBIA in beschouwing. De draagwijdte omvat de volledige CDO-portefeuille (gedekt en niet-gedekt), exclusief CDO's in run-off (niet gestructureerd door KBC FP) en CDO's gedekt door Channel.

Winst-en-verliesgevoeligheid gebaseerd op creditspread-indices van bedrijven-debiteuren en emittenten van ABS'en (in miljarden euro, 31-12-2009)

Spreads -50%	Spreads -20%	Spreads -10%	Spreads +10%	Spreads +20%	Spreads +50%
1,1	0,4	0,2	-0,2	-0,3	-0,7

- De bepaling van de reële waarde van de equity-garantie met de Belgische overheid (en de corresponderende bereidstellingsprovisie) gebeurt aan de hand van een niveau drie-model dat onder meer rekening houdt met de achtergestelde CDS-spreadbeweging van KBC tegenover de start van het garantiecontract en met de reëlewaardebeweging van het gedekte super senior-risico tegenover de start van het garantiecontract. Als we de reële waarde van de super senior-posities per 31-12-2009 zouden verbeteren met 10%, zou dat aanleiding geven tot bijkomende kosten van 11 miljoen euro. Als we de achtergestelde creditspread van KBC per 31-12-2009 zouden verbeteren met 10%, zou dat aanleiding geven tot bijkomende kosten van 8 miljoen euro.
- Het totaal van de wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening van 2009 omvat ook de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads op de reële waarde van eigen emissies gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. In 2009 wijzigde KBC de gebruikte methodologie voor het berekenen van deze invloed van een methodologie gebaseerd op de CDS-spreads naar een methodologie gebaseerd op de effectieve fundingspreads. De bedoeling is om de waardering dichter te laten aansluiten bij de waarderingsregels die voor dit type van financiële verplichtingen gelden op de professionele markten. Gebruikmakend van de nieuwe methodologie, bedroeg de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads in 2009 een winst van 44 miljoen euro, waarvan 123 miljoen euro gerealiseerd werd bij de inkoop van de Tier 1-emissies (in 2008 was de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads een winst van 371 miljoen euro). Dit resultaat ligt 49 miljoen euro hoger dan wat het resultaat zou zijn geweest bij het gebruik van de methodologie gebaseerd op CDS-spreads (in plaats van fundingspreads). Voor bepaalde financiële verplichtingen is de nieuwe methodologie voor het berekenen van de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads gebaseerd op de prijzen genoteerd in de secundaire markt (Bloomberg-prijzen).
- Gevoeligheidstoetsen tonen aan dat een stijging van de effectieve fundingspread met één basispunt zou leiden tot een daling van de reële waarde van de verplichtingen met 1 miljoen euro.
- Aanpassingen van de reële waarde (market value adjustments) worden geboekt op alle posten die tegen reële waarde zijn gewaardeerd, waarbij wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Aanpassingen van de reële waarde omvatten close-outkosten, aanpassingen voor minder liquide posities of markten, aanpassingen verbonden aan waarderingsmethode, tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico en exploitatiekosten. Bij de berekening van market value adjustments met betrekking tot het tegenpartijrisico (exclusief MBIA) op derivaten houdt de groep ook rekening met zijn eigen kredietrisico met betrekking tot derivaten waarvan de reële waarde negatief is.
- De volgende tabel geeft de financiële activa en passiva die tegen reële waarde worden gewaardeerd. De instrumenten worden weergegeven zoals onderverdeeld volgens hun respectieve niveau in de waarderingshiërarchie (niveau 1, 2 of 3).

Overzicht van de producten in de waarderingshiërarchie op 31-12-2009

(in miljoenen euro)

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde				
Aangehouden voor handelsdoeleinden				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	566	0	566
Leningen en voorschotten aan cliënten	0	3 169	0	3 169
Eigenvermogensinstrumenten	1 104	1 801	72	2 977
Schuldinstrumenten	10 355	2 152	146	12 653
Derivaten	243	16 603	4 150	20 995
Geprorateerde rente	–	–	–	203
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	3 708	0	3 708
Leningen en voorschotten aan cliënten	0	6 133	0	6 133
Eigenvermogensinstrumenten	3	17	0	20
Beleggingscontracten, verzekeringen	7 607	350	0	7 957
Schuldinstrumenten	11 298	927	231	12 457
Geprorateerde rente	–	–	–	245
Voor verkoop beschikbaar				
Eigenvermogensinstrumenten	2 061	33	325	2 418
Schuldinstrumenten	49 090	3 442	162	52 694
Geprorateerde rente	–	–	–	1 008
Afdekkingsderivaten				
Derivaten	0	165	0	165
Geprorateerde rente	–	–	–	48
Totaal	81 760	39 065	5 085	127 415
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde				
Aangehouden voor handelsdoeleinden				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	211	0	211
Deposito's van cliënten en schuldpapier	0	729	105	834
Derivaten	209	20 516	5 579	26 304
Baisseposities	1 900	227	20	2 147
Overige	0	250	0	250
Geprorateerde rente	–	–	–	146
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	6 678	0	6 678
Deposito's van cliënten	0	13 281	3 414	16 695
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	7 354	331	0	7 685
Overige	0	0	168	168
Geprorateerde rente	–	–	–	83
Afdekkingsderivaten				
Derivaten	0	882	0	882
Geprorateerde rente	–	–	–	205
Totaal	9 463	43 105	9 285	62 288

- De volgende tabel geeft de aansluiting weer tussen begin- en eindsaldo op de balans van de financiële activa en verplichtingen die toegewezen worden in niveau 3 van de waarderingshiërarchie.

Mutatietabel met betrekking tot activa en verplichtingen in niveau 3 van de waarderingshiërarchie, 31-12-2009

(in miljoenen euro)

Financiële activa gewaardeerd volgens niveau 3

	Aangehouden voor handelsdoeleinden					Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening					Voor verkoop beschikbaar	Afdekkingsderivaten
	Leningen en voorschotten	Eigenvermogensinstrumenten	Beleggingscontracten, verzekeringen	Schuldinstrumenten	Derivaten	Leningen en voorschotten	Eigenvermogensinstrumenten	Beleggingscontracten, verzekeringen	Schuldinstrumenten	Eigenvermogensinstrumenten	Schuldinstrumenten	Derivaten
Beginsaldo	0	121	0	74	6 631	0	0	0	103	336	147	0
Winsten en verliezen	0	-29	0	-91	-2 808	0	0	0	133	-5	11	0
In winst-en-verliesrekening*	0	-29	0	-91	-2 808	0	0	0	133	0	17	0
In eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-5	-6	0
Aanschaffingen	0	19	0	164	742	0	0	0	55	42	4	0
Vervreemdingen	0	-39	0	-1	-66	0	0	0	-60	-46	0	0
Afwikkelingen	0	0	0	0	-349	0	0	0	0	-2	0	0
Overdracht naar niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht vanuit niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van/naar vaste activa aangehouden voor verkoop	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	72	0	146	4 150	0	0	0	231	325	162	0
Totale winsten en verliezen opgenomen in winst-en-verliesrekening voor activa aangehouden aan het einde van de periode	0	0	0	73	-2 107	0	0	0	101	-3	0	0

Financiële verplichtingen gewaardeerd volgens niveau 3

	Aangehouden voor handelsdoeleinden					Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening					Afdekkingsderivaten
	Deposito's van kredietinstellingen	Deposito's van diensten en schuldpapier	Schulden m.b.t. beleggingscontracten	Derivaten	Baisseposities	Overige	Deposito's van kredietinstellingen	Deposito's van diensten en schuldpapier	Schulden m.b.t. beleggingscontracten	Overige	Derivaten
Beginsaldo	0	291	0	6 336	106	0	0	4 859	0	101	0
Winsten en verliezen	0	25	0	1 228	-83	0	0	-85	0	67	0
In winst-en-verliesrekening*	0	25	0	1 228	-83	0	0	-85	0	67	0
In eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgiften	0	35	0	-1 834	10	0	0	0	0	0	0
Terugkopen	0	-246	0	-151	-13	0	0	-1 360	0	0	0
Overdracht naar niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht vanuit niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van/naar verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	105	0	5 579	20	0	0	3 414	0	168	0
Totale winsten en verliezen opgenomen in winst-en-verliesrekening voor verplichtingen aan het einde van de periode	0	25	0	1 225	-73	0	0	-8	0	0	0

* Voornamelijk opgenomen in de Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking in de winst-en-verliesrekening, Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa en Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa.

- Voor financiële activa geldt bovendien:

- Het grootste deel van de wijzigingen in de marktwaarde van de leningen en voorschotten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening wordt verklaard door bewegingen van de rente. Het effect van veranderingen in kredietrisico is verwaarloosbaar.
 - De leningen en voorschotten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening betreffen overwegend reverserepottransacties en een beperkte portefeuille van woningkredieten. Telkens benadert de boekwaarde het maximale kredietrisico.
- Voor financiële verplichtingen geldt bovendien:
- Conform de vereisten van IFRS werd er bij de bepaling van de reële waarde van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening rekening gehouden met de invloed van veranderingen in de eigen credit-spreads.

- De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes (beide onmiddellijk opvraagbaar) wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.
- Een repotransactie is een transactie waarbij een partij (de aankoper) effecten verkoopt aan een andere partij en zich ertoe verbindt om die effecten terug te kopen op een bepaald tijdstip in de toekomst tegen een bepaalde prijs. In de meeste gevallen wordt de repoactiviteit geregeld in een bilateraal overeengekomen raamcontract (meestal de Global Master Repo Agreement), waarin ook de uitwisseling van de waarborgen op periodieke basis wordt beschreven. De in de tabel vermelde repotransacties betreffen voornamelijk het tijdelijk uitlenen van obligaties. Bij die uitlening blijven het risico en de opbrengst van de obligaties bij KBC. Het bedrag van de repos is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

Toelichting 19: Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en land

FINANCIËLE ACTIVA

(in miljoenen euro)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
België	5 584	6 440	12 649	71 523	2 512	141	–	98 849
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	9 897	1 996	8 365	39 189	5 621	120	–	65 189
Rest van de wereld	57 676	20 179	24 462	65 774	2 628	-21	–	170 699
Totale boekwaarde	73 157	28 615	45 476	176 487	10 761	241	–	334 737
Geprorateerde rente	400	379	895	543	212	38	–	2 466
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	73 557	28 994	46 371	177 029	10 973	279	–	337 203
31-12-2009								
België	3 961	8 602	17 991	74 625	1 718	56	–	106 953
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	7 307	1 079	12 216	35 580	6 668	108	–	62 957
Rest van de wereld	29 091	20 594	24 905	53 923	3 379	2	–	131 894
Totale boekwaarde	40 360	30 275	55 112	164 128	11 765	165	–	301 804
Geprorateerde rente	203	245	1 008	470	280	48	–	2 254
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	40 563	30 520	56 120	164 598	12 045	213	–	304 057

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

(in miljoenen euro)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
België	2 778	12 755	–	–	–	558	81 604	97 695
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	1 547	3 790	–	–	–	27	40 628	45 993
Rest van de wereld	40 479	25 411	–	–	–	98	102 372	168 361
Totale boekwaarde	44 805	41 957	–	–	–	683	224 604	312 049
Geprorateerde rente	161	272	–	–	–	232	1 216	1 882
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	44 966	42 228	–	–	–	916	225 821	313 931
31-12-2009								
België	4 115	7 284	–	–	–	656	86 124	98 178
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	948	5 492	–	–	–	91	42 308	48 838
Rest van de wereld	24 682	18 451	–	–	–	135	87 826	131 095
Totale boekwaarde	29 745	31 226	–	–	–	882	216 258	278 111
Geprorateerde rente	146	83	–	–	–	205	905	1 339
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	29 891	31 309	–	–	–	1 087	217 163	279 450

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Toelichting 20: Financiële activa, opdeling volgens portefeuille en kwaliteit

FINANCIËLE ACTIVA

(in miljoenen euro)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdeckingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Activa waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt (unimpaired)	73 557	28 994	45 496	175 179	10 970	279	–	334 474
Activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt (impaired)	–	–	1 996	4 447	22	–	–	6 465
Bijzondere waardeverminderingen	–	–	-1 120	-2 597	-19	–	–	-3 736
Totale boekwaarde (inclusief geprorateerde rente)	73 557	28 994	46 371	177 029	10 973	279	–	337 203
31-12-2009								
Activa waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt (unimpaired)	40 563	30 520	55 602	160 060	12 044	213	–	299 002
Activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt (impaired)	–	–	924	8 506	6	–	–	9 437
Bijzondere waardeverminderingen	–	–	-407	-3 969	-6	–	–	-4 381
Totale boekwaarde (inclusief geprorateerde rente)	40 563	30 520	56 120	164 598	12 045	213	–	304 057

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Achterstallige activa die unimpaired zijn*

(in miljoenen euro)	Minder dan 30 dagen achterstallig	30 of meer, maar minder dan 90 dagen achterstallig
31-12-2008		
Leningen en vorderingen	4 671	1 141
Schuldinstrumenten	0	0
Derivaten	32	1
Totaal	4 703	1 142
31-12-2009		
Leningen en vorderingen	3 696	1 235
Schuldinstrumenten	8	4
Derivaten	0	0
Totaal	3 704	1 239

* Financiële activa die 90 dagen of meer achterstallig zijn, worden altijd als impaired beschouwd.

- Financiële activa zijn achterstallig (past due) wanneer een tegenpartij nalaat een betaling te doen op het contractueel afgesproken tijdstip. Het begrip *achterstallig* geldt per contract en niet per tegenpartij. Als bijvoorbeeld een tegenpartij nalaat haar maandelijkse aflossing te betalen, wordt de gehele lening als achterstallig beschouwd, maar dat betekent niet dat andere leningen aan deze tegenpartij als achterstallig worden beschouwd.
- Vastrentende financiële activa zijn impaired wanneer er een individuele indicatie van een bijzondere waardevermindering (impairment) bestaat. Het begrip *bijzondere waardevermindering* is relevant voor alle financiële activa die niet tegen reële waarde met verwerking van

waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden geboekt. Voor leningen bestaat er een individuele identificatie van bijzondere waardevermindering wanneer de lening een *Probability of Default* (PD)-rating van 10, 11 of 12 heeft. Aangezien PD-ratings betrekking hebben op een tegenpartij, is dat ook het geval voor het begrip *impaired*.

- Informatie met betrekking tot het *maximale kredietrisico* wordt in de tabel gegeven. Het maximale kredietrisico van een financieel actief is meestal de brutoboekwaarde, na aftrek van de bijzondere waardeverminderingen in overeenstemming met IAS 39.

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Maximaal kredietrisico		
Eigenvermogensinstrumenten	9 145	5 414
Schuldinstrumenten	85 752	92 838
Leningen en voorschotten	194 092	174 434
Waarvan gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	8 826	9 841
Derivaten	38 800	21 160
Overige (inclusief geprorateerde rente)	57 488	41 320
Totaal	385 276	335 166
Boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven		
Voor verplichtingen	50 772	40 327
Voor eventuele verplichtingen	7 450	6 800

- Informatie over ontvangen waarborgen wordt in de volgende tabel gegeven. Waarborgen kunnen worden opgeëist wanneer kredieten worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement worden de waarborgen verkocht door de curator. In de andere gevallen regelt de bank zelf de verkoop van de waarborgen. Waarborgen zelf in eigendom nemen wordt slechts bij uitzondering gedaan (wat de beperkte bedragen in de tabel verklaart).

- Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen, die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) bestaat de verplichting deze terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen.

**Aangehouden waarborgen
(die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar)**
(in miljoenen euro)

	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of door- verpande waarborgen	
	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2008	31-12-2009
Financiële activa	19 131	17 958	6 868	9 403
Eigenvermogensinstrumenten	75	47	0	0
Schuldinstrumenten	18 675	17 762	6 868	9 403
Leningen en voorschotten	206	140	0	0
Liquiditeiten	175	8	0	0
Andere activa	0	0	0	0
Materiële vaste activa	0	0	0	0
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0

• Waarborgen verworven door uitwinning zijn niet materieel.

Toelichting 21: Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en restlooptijd

FINANCIËLE ACTIVA

(in miljoenen euro)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Tot 1 jaar	19 973	8 093	7 026	70 039	1 824	–	–	106 954
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	6 844	6 544	19 628	27 987	4 541	–	–	65 544
Meer dan 5 jaar	4 669	8 812	16 188	74 944	4 608	–	–	109 221
Zonder vervaldag	42 072	5 546	3 530	4 059	0	279	–	55 485
Totale boekwaarde	73 557	28 994	46 371	177 029	10 973	279	–	337 203
31-12-2009								
Tot 1 jaar	9 416	8 725	9 583	56 309	1 614	–	–	85 648
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	4 163	7 283	26 307	23 976	4 382	–	–	66 112
Meer dan 5 jaar	2 464	7 667	17 566	80 329	6 048	–	–	114 074
Zonder vervaldag	24 520	6 844	2 663	3 983	0	213	–	38 224
Totale boekwaarde	40 563	30 520	56 120	164 598	12 045	213	–	304 057

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

(in miljoenen euro)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Tot 1 jaar	3 953	29 727	–	–	–	–	163 954	197 635
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	864	1 549	–	–	–	–	23 234	25 648
Meer dan 5 jaar	260	5 382	–	–	–	–	8 406	14 047
Zonder vervaldag	39 889	5 570	–	–	–	916	30 227	76 601
Totale boekwaarde	44 966	42 228	–	–	–	916	225 821	313 931
31-12-2009								
Tot 1 jaar	1 862	19 568	–	–	–	–	143 503	164 933
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	687	3 500	–	–	–	–	24 390	28 578
Meer dan 5 jaar	453	1 971	–	–	–	–	9 796	12 220
Zonder vervaldag	26 890	6 270	–	–	–	1 087	39 473	73 720
Totale boekwaarde	29 891	31 309	–	–	–	1 087	217 163	279 450

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Toelichting 22: Bijzondere waardeverminderingen voor voor verkoop beschikbare activa

(in miljoenen euro)	Vastrentende effecten	2008		2009	
		Aandelen	Vastrentende effecten	Aandelen	Vastrentende effecten
Beginsaldo	28	431	333	788	
Mutaties met resultaatimpact					
Aangelegd	420	918	17	338	
Teruggenomen	-6	0	-5	0	
Mutaties zonder resultaatimpact					
Afschrijvingen	0	0	0	0	
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	-2	0	0	
Overige	-111	-560	-217	-846	
Eindsaldo	333	788	127	280	

Toelichting 23: Bijzondere waardeverminderingen voor tot einde looptijd aangehouden activa

Vastrentende effecten (in miljoenen euro)	2008	2009
Beginsaldo	0	19
Mutaties met resultaatimpact		
Aangelegd	15	2
Teruggenomen	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact		
Afschrijvingen	0	-15
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	4	-1
Eindsaldo	19	6

Toelichting 24: Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen - balans

(in miljoenen euro)	31-12-2008	31-12-2009
Totaal	2 709	4 080
Indeling naar type		
Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen op balans	2 352	3 667
Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	91	85
Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	266	328
Indeling naar tegenpartij		
Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen aan banken	128	36
Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen aan cliënten	2 469	3 933
Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	112	111

MUTATIETABEL	Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen op balans	Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	Totaal
Beginsaldo, 01-01-2008	1 963	84	186	2 233
Mutaties met resultaatimpact				
Kredietverliezen	1 329	46	156	1 531
Terugnemingen van kredietverliezen	-528	-39	-141	-708
Mutaties zonder resultaatimpact				
Afschrijvingen	-270	-2	0	-272
Wijzigingen in de consolidatiekring	9	0	15	25
Overige	-151	2	49	-99
Eindsaldo, 31-12-2008	2 352	91	266	2 709
Beginsaldo, 01-01-2009	2 352	91	266	2 709
Mutaties met resultaatimpact				
Kredietverliezen	2 454	95	185	2 734
Terugnemingen van kredietverliezen	-644	-81	-105	-831
Mutaties zonder resultaatimpact				
Afschrijvingen	-463	-15	0	-479
Wijzigingen in de consolidatiekring	-6	0	0	-6
Overige	-26	-4	-18	-48
Eindsaldo, 31-12-2009	3 667	85	328	4 080

Toelichting 25: Derivaten

(in miljoenen euro)	Voor handelsdoeleinden				Microhedging: reëlewaardeafdekkingen				Microhedging: kasstroomafdekkingen*				Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen	
	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
31-12-2008	38 559	39 785	1 077 232	1 048 887	111	118	2 234	2 230	111	396	15 333	15 271	19	169	9 647	9 647
Indeling naar type																
Rentecontracten	13 031	12 665	662 390	662 469	106	117	2 168	2 168	44	385	14 901	14 888	19	169	9 647	9 647
Renteswaps	12 130	11 999	570 717	570 166	106	116	2 168	2 168	44	385	14 877	14 888	19	169	9 647	9 647
Rentetermijncontracten	129	144	30 518	28 060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	57	52	11 682	12 756	0	0	0	0	1	0	24	0	0	0	0	0
Opties	715	467	49 469	50 865	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	0	4	5	622	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	3 073	2 765	224 699	225 986	4	2	59	55	67	12	431	383	0	0	0	0
Valutatermijncontracten	995	960	114 901	116 262	0	0	0	0	2	0	30	29	0	0	0	0
Valuta- en renteswaps	1 328	1 251	77 955	78 465	4	2	59	55	64	4	351	297	0	0	0	0
Futures	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	750	554	31 842	31 259	0	0	0	0	1	8	50	57	0	0	0	0
Aandelencontracten	9 716	11 889	50 313	54 958	0	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelenwaps	2 653	3 451	31 081	31 214	0	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	25	1	8	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	4	11	357	219	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	7 027	8 036	18 837	22 625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Warrants	7	389	30	870	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	12 634	12 351	138 612	104 230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Credit default swaps	12 634	12 351	138 612	104 230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Creditspreadopties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total return swaps	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	105	115	1 217	1 245	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Inclusief afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

(in miljoenen euro)	Voor handelsdoeleinden				Microhedging: reële waardeafdekkingen				Microhedging: kasstroomafdekkingen*				Reële waardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen	
	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
31-12-2009	20 995	26 304	917 155	905 786	43	187	4 371	4 340	119	434	18 773	18 757	3	261	8 181	8 181
Indeling naar type																
Rentecontracten	11 136	13 154	567 887	568 046	43	186	4 356	4 323	72	425	18 287	18 287	3	260	8 176	8 176
Renteswaps	10 322	12 675	503 165	503 832	43	186	4 356	4 323	72	425	18 287	18 287	3	260	8 176	8 176
Rentetermijncontracten	15	14	9 636	9 715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	13	4	10 845	7 427	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	786	459	44 236	47 056	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	0	2	5	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	1 568	1 627	182 225	184 935	0	1	7	8	47	8	486	470	0	0	0	0
Valutatermijncontracten	274	313	83 409	85 226	0	0	0	0	0	2	30	32	0	0	0	0
Valuta- en renteswaps	1 047	1 166	82 202	83 229	0	1	7	8	47	3	266	224	0	0	0	0
Futures	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	248	148	16 613	16 481	0	0	0	0	1	4	190	214	0	0	0	0
Aandelencontracten	3 132	3 807	35 838	44 464	0	0	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelenwaps	1 381	951	24 095	24 118	0	0	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	14	1	26	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	11	15	764	901	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	1 722	2 811	10 945	16 866	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Warrants	5	28	7	2 573	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	5 108	7 687	130 975	108 110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Credit default swaps	5 108	7 687	130 975	108 110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Creditspreadopties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total return swaps	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	50	28	231	231	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5

* Inclusief afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

- De boekwaarde in de tabellen betreft een *dirty price* voor derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en een *clean price* voor afdekkingsderivaten. Voor die laatste categorie bedragen de geprorateerde rente-inkomsten 38 miljoen euro in 2008 en 48 miljoen euro in 2009, en de geprorateerde rentelasten 232 miljoen euro in 2008 en 205 miljoen euro in 2009.
- De Asset-Liability Management (ALM)-dienst van de groep beheert het renterisico onder meer door middel van derivaten. De boekhoudkundig asymmetrische waardering te wijten aan die afdekkingsactiviteiten (derivaten tegenover activa of verplichtingen) wordt opgevangen op twee manieren:
 - door reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille, welke techniek wordt gebruikt om het renterisico op een bepaalde kredietportefeuille (termijnkredieten, woningkredieten, leningen op afbetaling en vaste voorschotten) af te dekken met behulp van renteswaps; de afdekkingen worden opgezet volgens de vereisten van de *carve-out*versie van IAS 39;
 - door het gebruik van de classificatie Financiële activa of verplichtingen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (de optie van de reële waarde); deze techniek wordt gebruikt om de waarderings- of opname-inconsistentie (boekhoudkundig asymmetrische waarderungen die zouden ontstaan als gevolg van het op een verschillende basis waarden van activa of verplichtingen, of de erkenning van winsten en verliezen daarop) te elimineren of aanzienlijk te beperken. Die methode wordt meer specifiek gebruikt om de resterende asymmetrische waardering met betrekking tot de kredietportefeuille (gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs) en de renteswaps (gewaardeerd tegen reële waarde) in het ALM te vermijden. Hiertoe werd een portefeuille (overheids)obligaties aangemerkt als financieel actief tegen reële waarde door winst of verlies. De optie van de reële waarde wordt ook toegepast op CDO's met besloten derivaten en voor bepaalde financiële verplichtingen met besloten derivaten met een nauw verband qua economische kenmerken en risico's met het basiscontract (sommige emissies van KBC IFIMA), die anders aanleiding zouden geven tot een boekhoudkundige mismatch met de afdekkingsinstrumenten.
- KBC gebruikt eveneens de volgende microhedgeafdekkingstechnieken conform de principes van IAS 39 om de volatiliteit van het resultaat te beperken:
 - reëlewaardeafdekking: wordt toegepast in bepaalde assetswapconstructies, waarbij KBC een obligatie koopt ter wille van de creditspread. Het renterisico van de obligatie wordt afgedekt door een renteswap. Deze techniek wordt bovendien toegepast op bepaalde schuldbewijzen met een vaste looptijd uitgegeven door KBC Bank;
 - kasstroomafdekking: wordt voornamelijk gebruikt om obligaties met variabele rente (floating rate notes) te swappen naar vaste looptijden;
 - afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten: het wisselrisico verbonden aan de participaties in vreemde munt wordt afgedekt door financieringsmiddelen in vreemde munten aan te trekken op het niveau van de entiteit die deze participatie heeft.
- Voor individuele, grote, duidelijk afzonderbare transacties, wordt meestal een van de individueel te documenteren microhedge technieken toegepast. Voor het ALM-beheer (per definitie een macrobeheer) wordt gekozen voor de specifiek daarvoor verschaftte mogelijkheden binnen IAS 39, te weten de *optie van de reële waarde* en *reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille* volgens de *carve-out*versie.
- Voor de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundig afdekkingsbeleid geldt dat het *economisch* beheer prioritair is en de risico's moeten worden afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Vervolgens wordt geoordeeld welke de meest efficiënte mogelijkheid is om de (eventuele) boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken via een van de hierboven genoemde afdekkingstechnieken.
- Opdeling van verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdskor (in miljoenen euro):

	Instroom	Uitstroom
- Maximaal 3 maanden:	26	-22
- Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden:	51	-65
- Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar:	112	-176
- Meer dan 1 en maximaal 2 jaar:	298	-456
- Meer dan 2 en maximaal 5 jaar:	928	-1 141
- Meer dan 5 jaar:	2 727	-2 827

Toelichting 26: Overige activa

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Totaal	2 525	2 597
Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	272	282
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	117	90
Overige vorderingen en opgevraagd, niet-gestort kapitaal	0	0
Deposito's bij cederende ondernemingen	97	103
Te ontvangen baten (andere dan rentebaten uit financiële activa)	419	720
Overige	1 620	1 402

Toelichting 27: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	363	367
Actuele belastingverplichtingen	384	379
UITGESTELDE BELASTINGEN	1 971	1 706
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	3 919	3 684
Personeelsbeloningen	253	222
Fiscaal overgedragen verliezen	249	828
Materiële en immateriële vaste activa	85	84
Voorziening voor risico's en kosten	59	56
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	260	330
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	1 423	1 160
Reëlewaardeveranderingen, voor verkoop beschikbare financiële activa, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	1 329	796
Technische voorzieningen	86	82
Overige	175	125
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	240	1 358
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	1 948	1 978
Personeelsvergoedingen	37	42
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	125	127
Voorziening voor risico's en kosten	54	49
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	127	120
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	775	717
Reëlewaardeveranderingen, voor verkoop beschikbare financiële activa, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	606	645
Technische voorzieningen	103	101
Overige	120	176
Opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	2 090	1 847
Uitgestelde belastingverplichtingen	119	140

- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst.
- De totale nettoafname van de uitgestelde belastingen (265 miljoen euro) is als volgt verdeeld:
 - afname van de uitgestelde belastingvorderingen: 235 miljoen euro;
 - toename van de uitgestelde belastingverplichtingen: 30 miljoen euro.
- De afname van de uitgestelde belastingvorderingen wordt als volgt verklaard:
 - toename via resultaat: +317 miljoen euro (fiscaal overgedragen verliezen, inclusief geactiveerde notionele interestaftrek (+579 miljoen euro) en financiële instrumenten tegen reële

- waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingstransacties (-262 miljoen euro);
- afname van de uitgestelde belastingvorderingen door de toename van de marktwaarde van voor verkoop beschikbare effecten: -534 miljoen euro;
- andere factoren: -18 miljoen euro.
- De toename van de uitgestelde belastingverplichtingen wordt als volgt verklaard:
 - toename van de uitgestelde belastingverplichtingen door de toename van de marktwaarde van voor verkoop beschikbare effecten: +39 miljoen euro;
 - andere factoren: -9 miljoen euro.

Toelichting 28: Investerings in geassocieerde ondernemingen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Totaal	27	608
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
Nova Ljubljanska banka	0	582
Overige	27	26
Goodwill op geassocieerde ondernemingen		
Brutobedrag	0	210
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	27	608
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geassocieerde ondernemingen	0	0
MUTATIETABEL	2008	2009
Beginsaldo, 1 januari	634	27
Overnames	0	0
Boekwaarde overboekingen	-26	0
Aandeel in het resultaat voor de periode	-1	-22
Uitgekeerde dividenden	-4	-5
Aandeel in de winsten en verliezen niet opgenomen in de winst-en-verliesrekening	0	9
Omrekeningsverschillen	-1	0
Wijzigingen in goodwill	0	0
Overdracht van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	-576	601
Overige mutaties	0	-2
Eindsaldo, 31 december	27	608

- Geassocieerde ondernemingen zijn ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans. Er werd een waardevermin-

deringstoets uitgevoerd en de vereiste bijzondere waardeverminderingen op goodwill werden geboekt (zie tabel).

- In 2009 werd de participatie in Nova Ljubljanska banka (NLB), die in 2008 was overgebracht naar Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, opnieuw overgebracht naar Investerings in geassocieerde ondernemingen, wegens de onduidelijkheid met betrekking tot de verkoop van deze participatie op korte termijn.

Toelichting 29: Materiële vaste activa – inclusief vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)

31-12-2008

31-12-2009

Materiële vaste activa	2 964	2 890
Vastgoedbeleggingen	689	762
Huurinkomsten	73	70
Directe exploitatiekosten die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd	19	18
Directe exploitatiekosten die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd	5	2

MUTATIETABEL

	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2008					
Beginsaldo	1 612	154	468	2 234	593
Overnames	361	125	470	956	47
Vervreemdingen	-143	-9	-210	-362	-16
Afschrijvingen	-86	-83	-81	-250	-23
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	-2	-1	-4	-7	-1
Teruggenomen	1	0	0	1	0
Overdracht van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	-43	-5	-13	-60	-8
Wijzigingen in de consolidatiekring	39	4	14	56	100
Overige mutaties	-8	-4	407	395	-3
Eindsaldo	1 732	182	1 051	2 964	689
Waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	1 016	639	238	1 894	160
Waarvan kosten van activa in opbouw	17	1	13	31	-
Waarvan financiële leasing als leasingnemer	2	4	0	6	-
Reële waarde 31-12-2008	-	-	-	-	837
2009					
Beginsaldo	1 732	182	1 051	2 964	689
Overnames	90	82	378	550	31
Vervreemdingen	-23	-5	-176	-205	-11
Afschrijvingen	-92	-89	-65	-246	-24
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	-1	-2	0	-3	-6
Teruggenomen	0	0	0	0	2
Overdracht van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	-1	0	-9	-9	0
Omrekeningsverschillen	8	0	1	9	1
Wijzigingen in de consolidatiekring	-1	0	-6	-7	70
Overige mutaties	0	8	-170	-163	11
Eindsaldo	1 712	176	1 003	2 890	762
Waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	1 072	617	247	1 937	189
Waarvan kosten van activa in opbouw	16	1	7	24	-
Waarvan financiële leasing als leasingnemer	0	0	1	1	-
Reële waarde 31-12-2009	-	-	-	-	886

- Voor materiële activa en vastgoedbeleggingen hanteert KBC de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: tussen 3% en 10% voor terreinen en gebouwen, tussen 30% en 33% voor IT-apparatuur, tussen 10% en 33% voor overige uitrusting, en tussen 3% en 5% voor vastgoedbeleggingen.
- Er bestaan geen materiële verplichtingen voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan evenmin materiële beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.

- De vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen materiespecialisten. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op:
 - de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde;
 - eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen; daarbij wordt rekening gehouden met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).

Toelichting 30: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2008					
Beginsaldo	3 094	103	171	133	3 501
Overnames	471	107	99	20	697
Vervreemdingen	0	-23	-6	-5	-34
Wijzigingen uit latere identificaties	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	-44	-67	-10	-120
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	-25	-3	0	-29	-57
Teruggenomen	0	0	0	0	0
Overdracht van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	-108	0	-2	-2	-113
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	4	13	17
Overige mutaties	48	43	-50	-66	-25
Eindsaldo	3 479	183	149	55	3 866
Waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	37	229	556	74	896
2009					
Beginsaldo	3 479	183	149	55	3 866
Overnames	39	76	79	14	208
Vervreemdingen	0	-4	-2	-19	-25
Wijzigingen uit latere identificaties	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	-55	-63	-15	-132
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	-509	0	0	0	-509
Teruggenomen	0	0	0	0	0
Overdracht van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	-16	0	0	1	-16
Wijzigingen in de consolidatiekring	-72	0	0	0	-72
Overige mutaties	-4	0	-8	6	-5
Eindsaldo	2 918	201	155	42	3 316
Waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	546	268	620	71	1 505

- De kolom Goodwill omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans. Er werd een waardeverminderingstoets uitgevoerd en de vereiste bijzondere waardeverminderingen op goodwill werden geboekt (zie tabel). Gezien de volatiele marktomstandigheden werd deze waardeverminderingstoets in 2009 elk kwartaal uitgevoerd (in plaats van jaarlijks).
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36 worden in het resultaat opgenomen als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag wordt bepaald als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de Discounted Cash Flow-methode) en de reële waarde (via multiple analyse, regressieanalyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
 - Bij de Discounted Cash Flow-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij wordt uitgegaan van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen. Enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst (variërend tussen vijf en twintig jaar), anderzijds om de terminale waarde van het bedrijf na deze expliciete voorspellingsperiode. Voor de bepaling van de terminale groeivoet wordt een langetermijngemiddelde van de groei van de markt gebruikt. De huidige waarde van deze toekomstige kasstromen wordt berekend door het toepassen van een samengestelde discontovoet. Deze samengestelde discontovoet wordt bepaald aan de hand van de CAPM-theorie (capital asset pricing-model). Hierbij wordt een risicovrije rente gebruikt, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). Bovendien wordt een landenrisicopremie toegevoegd om de invloed van de economische toestand van het land waar KBC activiteiten uitoefent in aanmerking te nemen. Binnen KBC werden twee specifieke discounted cash flow-modellen ontwikkeld: een bankmodel en een verzekeringmodel. In beide gevallen worden als vrije kasstromen beschouwd: de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeel-

houders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten qua minimumkapitaal.

- Bij de multiple analyse wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend in verhouding tot de waarde van vergelijkbare bedrijven. Daarbij wordt de waarde bepaald op basis van relevante verhoudingen tussen de waarde van het vergelijkbare bedrijf en bijvoorbeeld de boekwaarde of de winst van dat bedrijf. Ter vergelijking wordt zowel rekening gehouden met beursgenoteerde bedrijven (waarbij de waarde wordt gelijkgesteld aan de marktkapitalisatie) als met bedrijven betrokken in fusies of overnametransacties (waarbij de waarde wordt gelijkgesteld aan de verkoopwaarde).
- Bij de regressieanalyse wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend op basis van een regressieanalyse van vergelijkbare, beursgenoteerde bedrijven. Voor banken wordt hier in het bijzonder rekening gehouden met de verhouding tussen de marktkapitalisatie van het bedrijf, de nettoactiefwaarde en de rentabiliteit. Op basis van statistische analyse is immers vastgesteld dat er een sterke correlatie bestaat tussen deze parameters. Daarbij wordt aangenomen dat een bedrijf met een vergelijkbare nettoactiefwaarde en een vergelijkbare rentabiliteit een vergelijkbare waarde heeft.
- Per eind 2009 had de goodwill in hoofdzaak betrekking op (het betreft telkens de geconsolideerde entiteit, d.i. inclusief haar dochtermaatschappijen): KBL EPB (994 miljoen euro), Absolut Bank (356 miljoen euro), ČSOB Tsjechië (253 miljoen euro), K&H Bank (255 miljoen euro), CIBANK (171 miljoen euro), DZI Insurance (144 miljoen euro), WARTA (156 miljoen euro), Kredyt Bank (72 miljoen euro) en ČSOB Slowakije inclusief Istrobanka (191 miljoen euro). Per eind 2008 had de goodwill in hoofdzaak betrekking op (het betreft telkens de geconsolideerde entiteit, d.i. inclusief haar dochtermaatschappijen): KBL EPB (1 016 miljoen euro), Absolut Bank (461 miljoen euro), ČSOB Tsjechië (271 miljoen euro), K&H Bank (258 miljoen euro), CIBANK (290 miljoen euro), DZI Insurance (209 miljoen euro), WARTA (156 miljoen euro), Kredyt Bank (93 miljoen euro) en ČSOB Slowakije inclusief Istrobanka (246 miljoen euro).

Toelichting 31: Technische voorzieningen – verzekeringen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Bruto technische voorzieningen	19 523	22 012
Verzekeringscontracten	9 699	10 244
Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	510	504
Voorziening voor Leven	5 222	5 493
Voorziening voor te betalen schade	3 586	3 770
Voorziening voor winstdeling en restorno's	20	29
Andere technische voorzieningen	361	449
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling	9 824	11 768
Voorziening voor Leven	9 813	11 715
Voorziening voor Niet-leven	0	0
Voorziening voor winstdeling en restorno's	11	53
Aandeel herverzekeraar	280	284
Verzekeringscontracten	280	284
Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	17	15
Voorziening voor Leven	6	7
Voorziening voor te betalen schade	256	262
Voorziening voor winstdeling en restorno's	0	0
Andere technische voorzieningen	0	0
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling	0	0
Voorziening voor Leven	0	0
Voorziening voor Niet-leven	0	0
Voorziening voor winstdeling en restorno's	0	0

MUTATIETABEL	2008		2009	
	Bruto	Herverzekeringen	Bruto	Herverzekeringen
VERZEKERINGSCONTRACTEN, LEVEN				
Beginsaldo	5 367	14	5 547	17
Nettostortingen en/of gevorderde premies	649	85	731	0
Bruto-uitkeringen	-429	-12	-362	0
(Theoretische) risicopremies	-158	-1	-147	0
Renteopbrengsten	173	0	145	0
Toegekende winstdeling	29	0	73	0
Overname en/of overdracht portefeuille	0	0	0	0
Wisselkoersverschillen	0	0	12	0
Overige mutaties	-83	-69	-94	-1
Eindsaldo	5 547	17	5 904	16
VERZEKERINGSCONTRACTEN, NIET-LEVEN				
Beginsaldo	4 106	277	4 152	263
Uitkeringen schadegevallen vorige boekjaren	-425	-16	-453	-24
Overschot en/of tekort voorziening voor schadegevallen vorige boekjaren	-195	-5	-94	12
Nieuwe schadegevallen	683	28	689	20
Overname en/of overdracht portefeuille	4	1	0	0
Overboekingen	0	0	0	0
Wisselkoersverschillen	-6	0	40	5
Overige mutaties	-16	-21	7	-8
Eindsaldo	4 152	263	4 340	268
BELEGGINGSCONTRACTEN MET DISCRETIONAIRE WINSTDELING, LEVEN				
Beginsaldo	8 431	0	9 824	0
Nettostortingen en/of gevorderde premies	1 584	0	1 959	0
Bruto-uitkeringen	-520	0	-500	0
Theoretische risicopremies	0	0	-4	0
Renteopbrengsten	332	0	492	0
Toegekende winstdeling	64	0	62	0
Overname of overdracht portefeuille	0	0	0	0
Wisselkoersverschillen	0	0	0	0
Overige mutaties	-67	0	-67	0
Eindsaldo	9 824	0	11 768	0

- Technische voorzieningen houden verband met verzekeringscontracten en met beleggingscontracten met een discretionaire winstdeling.
- Verplichtingen uit beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling worden gewaardeerd volgens IAS 39 (deposit accounting). Het gaat daarbij meestal om tak 23-contracten. Deze worden opgenomen bij de financiële verplichtingen (zie Toelichting 18, Schulden m.b.t. beleggingscontracten).
- De technische voorzieningen voor verzekeringen Leven worden berekend op basis van verschillende assumpties, die op een oordeelkundige manier worden geschat. Daarbij wordt gebruikgemaakt van diverse interne en externe informatiebronnen. Wat de erkenning van technische voorzieningen betreft, verwijst IFRS 4 momenteel in grote mate naar de lokale

boekhoudstandaarden. Bijgevolg worden technische voorzieningen vaak berekend op basis van de technische parameters geldend op het moment van initiatie van het contract en zijn ze onderhevig aan de toereikendheidstoets (liability adequacy test). De belangrijkste parameters zijn:

- de ziekte- en sterftecijfers; die zijn gebaseerd op de standaardsterftetabellen en worden waar nodig aangepast op basis van opgedane ervaringen;
- assumpties m.b.t. kosten; die zijn gebaseerd op huidige kostenniveaus en kostenopslagen;
- de discountvoet; die wordt doorgaans gelijkgesteld aan de technische rentevoet (3–5%), blijft constant gedurende de looptijd van het contract, en wordt in een aantal gevallen gecorrigeerd voor wettelijke bepalingen en interne beleidsbepalingen.

- De assumpties voor de technische voorzieningen voor verzekeringen Niet-leven zijn gebaseerd op opgedane ervaringen (inclusief een aantal assumpties met betrekking tot het aantal schadegevallen, de schadevergoedingen, de schaderegelingskosten), gecorrigeerd voor factoren als de verwachte marktontwikkeling, inflatie in schadegevallen, en externe factoren

zoals gerechtelijke beslissingen en wetgeving. De technische voorzieningen voor verzekeringen Niet-leven worden niet verdisconteerd, behalve in het geval van langetermijnverplichtingen en/of schadevergoedingen in de vorm van een periodieke betaling (ziekenhuisopname, arbeidsongevallen, enz.).

Toelichting 32: Voorzieningen voor risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorzieningen voor herstructurering	Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	Overige	Subtotaal	Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	Totaal
2008						
Beginsaldo	18	270	60	348	108	456
Mutaties met resultaatimpact						
Bedragen aangelegd	67	153	11	232	59	291
Bedragen gebruikt	-1	-11	-17	-29	0	-29
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	-8	-94	-16	-118	-57	-175
Overige mutaties	-3	18	59	74	3	76
Eindsaldo	72	337	97	506	113	619
2009						
Beginsaldo	72	337	97	506	113	619
Mutaties met resultaatimpact						
Bedragen aangelegd	18	180	136	213	116	329
Bedragen gebruikt	-24	-84	-9	-117	0	-117
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	-18	-26	-10	-54	-103	-156
Overige mutaties	-11	11	-9	-9	-15	-24
Eindsaldo	37	419	84	539	111	651

- Eind 2009 betroffen de voorzieningen voor herstructurering hoofdzakelijk bedragen aangelegd voor enkele maatschappijen van de KBC Financial Products-groep (saldo op 31-12-2009: 21 miljoen euro), de KBL EPB-groep (8 miljoen euro) en enkele Centraal- en Oost-Europese dochtermaatschappijen van KBC Bank (samen 3 miljoen euro). Eind 2008 betrof het voornamelijk de KBC Financial Products-groep (saldo op 31-12-2008: 45 miljoen euro), de KBL EPB-groep (12 miljoen euro) en enkele Centraal- en Oost-Europese dochtermaatschappijen van KBC Bank (samen 9 miljoen euro).
- De voorzieningen voor belastingen en rechtsgeschillen namen in 2009 per saldo toe met 82 miljoen euro, wat voor een groot deel te verklaren is door de aanleg van voorzieningen voor commerciële betwistingen die het gevolg zijn van de verkoop van CDO's aan cliënten. Met de meeste cliënten werden regelingen getroffen. Het resterende bedrag in de voorziening voor commerciële betwistingen in verband met CDO's bedraagt 0,1 miljard euro per einde 2009.
- De Overige voorzieningen omvatten voorzieningen voor diverse risico's en toekomstige uitgaven.
- Bijzondere waardeverminderingen voor buitenbalanskredietverbintenissen omvatten voorzieningen voor, onder andere, garanties.
- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kan redelijkerwijs niet worden ingeschat wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Hieronder volgt een toelichting met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen. Vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep worden overeenkomstig de IFRS-regels geëvalueerd al naargelang van hun risico-inschatting (*waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk*). Voor de dossiers met risico-inschatting *waarschijnlijk verlies* worden voorzieningen aangelegd (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering slechts als *mogelijk* wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting *mogelijk verlies*), worden geen voorzieningen aangelegd, maar wordt er wel een toelichting gegeven in de jaarrekening wanneer ze een betekenisvolle invloed zouden kunnen hebben op de balans (dat is wanneer de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 25 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting *onwaarschijnlijk verlies*), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. Toch wenst KBC, om redenen van transparantie, ook de actuele status van de belangrijkste dossiers in deze categorie toe te lichten.

De belangrijkste dossiers worden hierna opgesomd. De informatie wordt beperkt gehouden om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

- Waarschijnlijk verlies:

- In 2003 kwam een belangrijke fraudezaak bij K&H Equities Hongarije aan het licht. Tal van cliënten leden aanzienlijke verliezen op hun effectenportefeuille als gevolg van niet-toegestane speculatie en mogelijk gepleegde verduisteringen. Opdrachten en portefeuille-overzichten werden vervalst. In augustus 2008 werden strafrechtelijke veroordelingen uitgesproken. Een beroepsprocedure is aanhangig. De meeste eisen werden al geregeld, hetzij bij minnelijke schikking hetzij ingevolge scheidsrechterlijke uitspraak of vonnis. Voor de nog openstaande vorderingen werden gepaste voorzieningen aangelegd (die omvatten onder meer de voorziening ad 29 miljoen euro (netto) voor de grootste zaak – bekend als DBI Kft. (Betonut)).
- Van eind 1995 tot begin 1997 waren KBC Bank en KB Consult betrokken bij de overdracht van kasgeldvennootschappen. KBC Bank en/of KB Consult zijn betrokken in 26 burgerlijke procedures aanhangig voor de rechtbank. Daarnaast werd KB Consult in verdenking gesteld door een onderzoeksrechter in 2004. KBC Bank en KBC Groep NV werden opgeroepen voor de regeling van de procedure voor de Raadkamer in Brugge, die op 27 mei 2009 besliste de zaak voor onbepaalde tijd uit te stellen. Een voorziening ad 47 miljoen euro is aangelegd om de mogelijke invloed van eisen tot schadevergoeding in dat verband op te vangen (ten opzichte van eind 2008 is dat een terugneming van per saldo 3 miljoen euro door de gunstige uitspraak in één dossier). De overdracht van een kasgeldvennootschap is op zichzelf een volledig wettelijke transactie. Desondanks is

achteraf gebleken dat sommige kopers te kwader trouw handelden, aangezien ze helemaal niet investeerden en geen belastingaangiften indienden voor de kasgeldvennootschappen die ze hadden aangekocht. KBC Bank en KB Consult namen onmiddellijk de nodige maatregelen om verder zakendoen met deze partijen stop te zetten.

- In maart 2000 werden Rebeo en Trustimmo, twee dochtervennootschappen van Almafin (vroeger een dochtervennootschap van Gevaert, maar nu een dochtervennootschap van KBC Bank), samen met vier voormalige bestuursleden van Broeckdal Vastgoedmaatschappij, voor de burgerlijke rechtbank in Brussel gedagvaard door het Ministerie van Financiën van de Belgische staat met het oog op de betaling van 16,7 miljoen euro belastingen verschuldigd door voornoemde vastgoedvennootschap. In november 1995 werd deze vennootschap omgezet in een kasgeldvennootschap en werd deze verkocht aan Mubavi België, een dochtervennootschap van Mubavi Nederland (een Nederlandse vastgoedinvesteringsgroep, failliet verklaard in 2005), wat op dat moment zelf een volkomen legale transactie was. Volgens het Ministerie van Financiën zou deze koper geen werkelijke investeringen en geen juiste belastingaangiften hebben ingediend. Broeckdal Vastgoedmaatschappij heeft deze fiscale vorderingen evenwel betwist en is in december 2002 zelf gestart met een procedure tegen het Ministerie van Financiën van de Belgische staat voor de burgerlijke rechtbank in Antwerpen. De burgerlijke rechtszaak hangende voor de Brusselse rechtbank wordt geschorst totdat een einduitspraak wordt geveld in de fiscale procedure hangende voor de rechtbank in Antwerpen. Er werd een voorziening van 26 miljoen euro aangelegd om het mogelijke risico af te dekken (in 2008 viel het provisiebedrag nog onder de toelichtingsdrempel van 25 miljoen).
- Mogelijk verlies:
 - In 2002 werd een eis van 100 miljoen euro ingesteld tegen KBC Bank door de aandeelhouders van een holding die 100%-aandeelhouder was van Transport Coulier, dat destijds een belangrijk transportbedrijf was in de petrochemische sector, maar in 1992 failliet werd verklaard. De eisers stellen dat de bank diverse fouten zou hebben begaan die tot het faillissement zouden hebben geleid. Op 14 oktober 2005 volgde een vonnis van de rechtbank, waarbij de eisen onontvankelijk werden verklaard. Op 30 juni 2006 volgde hoger beroep. Op zijn vroegst in het eerste kwartaal van 2010 mag een uitspraak worden verwacht.
- Onwaarschijnlijk verlies:
 - In het correctionele proces dat op 3 april 2009 werd ingeleid tegen elf (vroegere) bestuurders en personeelsleden van KBC Bank en Kredietbank Luxembourg (KBL) op betichting van medewerking aan belastingontduiking bedreven door cliënten van KBC Bank en KBL, heeft de correctionele rechtbank van Brussel op 8 december 2009 beslist dat de strafvordering onontvankelijk is. De rechtbank is van oordeel dat, gezien de bijzonder twijfelachtige omstandigheden waarin de stukken die de openbare aanklager heeft ingediend in handen van het gerecht zijn gekomen, die stukken niet in aanmerking konden worden genomen als bewijsstukken in een gerechtelijke procedure. Na een nauwkeurig onderzoek naar de manier waarop de betwiste documenten bij de processtukken zijn gevoegd, heeft de rechtbank beslist dat het strafonderzoek niet op een billijke en openhartige wijze is gevoerd. De rechtbank heeft daarvoor een heel omstandige motivering gegeven. Het openbaar ministerie tekende beroep aan op 10 december 2009.
 - ČSOB (en voor één eis ook KBC Bank) is partij in een aantal rechtszaken die gerelateerd zijn aan de Overeenkomst voor de Verkoop van een Onderneming, die op 19 juni 2000 werd gesloten tussen Investiční a Poštovní banka (IPB) en ČSOB, en aan de garanties die in dit verband werden verleend door Tsjechië en de Tsjechische Nationale Bank. In een van deze procedures heeft ČSOB met betrekking tot voornoemde garanties op 13 juni 2007 een arbitrageprocedure bij de Internationale Kamer van Koophandel opgestart tegen Tsjechië met betrekking tot het betalen van (omgerekend) 62 miljoen euro plus rente. In dit kader heeft de Tsjechische overheid een tegeneis, voorlopig begroot op (omgerekend) 1 miljard euro plus rente, geformuleerd. Internationaal gerenommeerde advocatenkantoren zijn na onderzoek in formele juridische adviezen tot het besluit gekomen dat deze tegeneis ongegrond is. Een uitspraak wordt verwacht in de tweede helft van 2010.

Toelichting 33: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2008	31-12-2009
Totaal	5 309	4 422
Indeling naar type		
Werknemerspensionfondsen of andere personeelsvoordelen	1 530	1 146
Deposito's van herverzekeraars	98	95
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	1 269	843
Overige	2 412	2 339

• Voor meer informatie over pensioenplannen en andere personeelsvoordelen: zie Toelichting 34.

Toelichting 34: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2008	31-12-2009
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen aan het begin van het jaar	1 786	1 884
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	107	110
Rentekosten	93	96
Wijzigingen in de pensioenregeling	33	-21
Actuariële winst of actuariële verlies	-16	5
Betaalde uitkeringen	-113	-111
Wisselkoersverschillen	-11	0
Inperkingen	-1	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	7	35
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen aan het einde van het jaar	1 884	1 997
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het begin van het jaar	1 520	1 293
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	-230	189
Bijdragen van de werkgever	109	93
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	18	21
Betaalde uitkeringen	-113	-111
Wisselkoersverschillen	-6	4
Afwikkelingen	-3	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	-3	40
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het einde van het jaar	1 293	1 529
Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep	10	13
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	-580	-468
Niet-erkende netto actuariële winst	69	-43
Niet-erkend transactiebedrag	0	0
Niet-erkende pensioenkosten van verstreken diensttijd	0	0
Niet-erkende activa	-1	-1
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	-512	-512
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het begin van het jaar	-508	-512
Netto periodieke pensioenkosten	-121	-95
Bijdragen van de werkgever	109	-93
Wisselkoersverschillen	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	8	2
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het einde van het jaar	-512	-512
In de balans opgenomen bedragen		
Vooruitbetaalde pensioenkosten	77	58
Te betalen pensioenverplichting	-589	-570
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	-512	-512

Toelichting 34: Pensioenverplichtingen (vervolg)

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen		
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	107	110
Rentekosten	93	96
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	-88	-64
Aanpassingen ingevolge limiet vooruitbetaalde pensioenkosten	1	1
Afschrijving van niet-erkende pensioenkosten van verstreken diensttijd	33	-21
Afschrijving van niet-erkende nettowinst of niet-erkend nettoverlies	-8	-8
Bijdragen van werknemers	-18	-18
Inperkingen	-1	0
Afwikkelingen	3	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Actuariële netto periodieke pensioenkosten*	121	95
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	-15,1%	14,7%
Voornaamste gehanteerde actuariële veronderstellingen (gewogen gemiddelden)		
Disconteringsvoet	5,1%	5,0%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,7%	5,2%
Verwacht percentage van loonsverhoging	3,4%	3,4%
Percentage van pensioenverhoging	0,9%	0,8%
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdragereregelingen	7	6

* Deze kosten worden opgenomen onder Personeelskosten (zie Toelichting 12: Exploiatiekosten).

- De pensioenaanspraken van de personeelsleden van de verschillende vennootschappen van de KBC-groep zijn afgedekt door pensioenfondsen en groepsverzekeringen, waarvan de meeste toegezegdpensioenregelingen zijn. De belangrijkste toegezegdpensioenregelingen zijn het KBC-Pensioenfonds, waartoe KBC Bank, KBC Verzekeringen (sinds 2007) en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen behoren, de groepsverzekering van KBC Verzekeringen (diensttijd voor 1 januari 2007) en de pensioenplannen (bestaande uit zowel groepsverzekeringen als pensioenfondsen) van KBL EPB. De fondsbeleggingen van de twee eerstgenoemde pensioenplannen worden beheerd door KBC Asset Management. De voordelen zijn onder meer afhankelijk van de anciënniteit van de medewerker en van zijn loon in de jaren voorafgaand aan zijn pensionering. De jaarlijkse financieringsbehoeften voor deze plannen worden bepaald volgens actuariëlekostenmethoden.
- Historische ontwikkeling van de belangrijkste elementen uit de tabel (gegevens per eind 2005, 2006, 2007, 2008 en 2009, in miljoenen euro):
 - brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen: 1 922 , 1 717, 1 786, 1 884, 1 997;
 - reële waarde van fondsbeleggingen: 1 478, 1 497, 1 520, 1 293, 1 529;
 - niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten: -604, -474, -508, -512, -512.
- Het verwachte rendement op beleggingen wordt bepaald op basis van de OLO-rente, rekening houdend met de beleggingsmix van het plan.

$$ROA = (X \times \text{rente OLO T jaar}) + (Y \times (\text{rente OLO T jaar} + 3\%)) + (Z \times (\text{rente OLO T jaar} + 1,75\%)),$$
 waarbij:
 - T = looptijd van de OLO gebruikt bij de actualisatievoet;
 - X = percentage vastrentende effecten;
 - Y = percentage aandelen;
 - Z = percentage vastgoed.

De risicopremies, respectievelijk 3% en 1,75%, zijn gebaseerd op het langetermijnrendement van aandelen en vastgoed.

- Per 31 december 2009 waren de beleggingen van de grootste pensioenplannen in de groep als volgt samengesteld:
 - KBC-Pensioenfonds: 40% aandelen, 48% obligaties, 9% vastgoed en 3% liquiditeiten (in 2008 33% aandelen, 54% obligaties, 10% vastgoed en 3% liquiditeiten);
 - groepsverzekering KBC Verzekeringen (inclusief Fidea): 8% aandelen, 88% obligaties, 2% vastgoed en 2% liquiditeiten (in 2008 13% aandelen, 86% obligaties en 1% vastgoed);
 - pensioenplan KBL EPB: 39% aandelen, 54% obligaties, 3% vastgoed en 4% liquiditeiten (in 2008 9% aandelen, 67% obligaties en 24% liquiditeiten).
- Voor de grootste pensioenplannen worden in 2010 de volgende bijdragen verwacht:
 - KBC-Pensioenfonds: 75 miljoen euro;
 - groepsverzekering KBC Verzekeringen (inclusief Fidea): 4 miljoen euro;
 - pensioenplan KBL EPB: 10 miljoen euro.
- De wijziging van de gebruikte veronderstellingen voor de actuariële berekening van de planactiva en de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen had de volgende invloed op de planactiva (plus bij een positieve invloed, min bij een negatieve invloed, betreft de drie in de vorige alinea vermelde pensioenregelingen samen): +2 miljoen euro in 2005, +1 miljoen euro in 2006, -1 miljoen euro in 2007, 0 miljoen euro in 2008, 0 miljoen in 2009. De invloed op de pensioenverplichtingen bedroeg respectievelijk +16 miljoen euro, -40 miljoen euro, -7 miljoen euro, -88 miljoen euro en -18 miljoen euro.

Toelichting 35: Eigen vermogen van de aandeelhouders en niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten

(in aantal aandelen)	31-12-2008	31-12-2009
Gewone aandelen	357 752 822	357 918 125
Verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties	0	0
Kernkapitaalinstrumenten zonder stemrecht	118 644 067	237 288 134
<i>Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering</i>	341 819 369	344 392 245
<i>Waarvan eigen aandelen</i>	18 216 385	18 189 217
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel, in euro	3,48	3,48
Aantal uitgegeven maar niet volgestorte aandelen	0	0

MUTATIETABEL (in aantal aandelen)	Verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties			Niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten
	Gewone aandelen			
2008				
Beginsaldo	355 115 321	2 589 347		0
Uitgifte van aandelen/kernkapitaaleffecten	48 154	0		118 644 067
Conversie van verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties	2 589 347	-2 589 347		0
Overige mutaties	0	0		0
Eindsaldo	357 752 822	0		118 644 067
2009				
Beginsaldo	357 752 822	0		118 644 067
Uitgifte van aandelen/kernkapitaaleffecten	165 303	0		118 644 067
Conversie van verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties	0	0		0
Overige mutaties	0	0		0
Eindsaldo	357 918 125	0		237 288 134

- Gewone aandelen: het aandelenkapitaal van KBC Groep NV bestaat uit gewone aandelen zonder nominale waarde. Alle gewone aandelen dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er zijn geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven. Op 31 december 2009 hadden de vennootschappen van de KBC-groep 18 189 217 gewone KBC-aandelen in portefeuille (voornamelijk eigen aandelen ingekocht in het kader van vroegere aandeleninkoopprogramma's en eigen aandelen die dienen als dekking voor de aandelenoptieplannen voor het personeel). Voor informatie over aandelenoptieplannen, zie Toelichting 12. Voor informatie over de machtiging voor het toegestaan kapitaal, zie hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening. Preferente aandelen zijn niet opgenomen onder Eigen vermogen van de aandeelhouders, maar onder Belangen van derden.
- Verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties: op 1 december 2008 werden alle nog niet omgezette verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties geconverteerd in gewone aandelen. Op 31 december 2009 waren er geen uitstaande vrij in aandelen terugbetaalbare obligaties.
- Kernkapitaalinstrumenten zonder stemrecht: sinds eind 2008 gaf KBC Groep NV 7 miljard euro aan perpetuele, niet-overdraagbare kernkapitaaleffecten zonder stemrecht uit, pari passu met gewone aandelen bij liquidatie, en waarop werd ingetekend door de Belgische staat (de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij) en het Vlaams Gewest (elk voor 3,5 miljard euro). De transactie met de Belgische staat werd getekend in december 2008, de overeenkomst met het Vlaams Gewest werd afgerond in juli 2009. De opbrengst van deze

transacties werd gebruikt door KBC Groep NV om het kernkapitaal van zijn bankactiviteiten te versterken met in totaal 5,5 miljard euro (via een gewone kapitaalverhoging van KBC Bank) en om de solvabiliteitsmarge van zijn verzekeringsactiviteiten te verhogen met 1,5 miljard euro (via een gewone kapitaalverhoging van KBC Verzekeringen). De overige kenmerken van de transacties zijn:

- uitgifteprijs: 29,50 euro per effect;
- couponrente: het hoogste van (i) 2,51 euro per effect (wat overeenstemt met een rente van 8,5%) en (ii) 120% van het uitgekeerde dividend op gewone aandelen voor 2009 (voor de rentebetaling in 2010) en 125% voor 2010 en de volgende jaren (voor de rentebetaling in 2011 en later); er is geen coupon als er geen dividend wordt uitgekeerd;
- terugkoopoptie: KBC heeft op ieder ogenblik het recht om alle of een deel van de effecten terug te kopen (onder voorbehoud van goedkeuring door de financiële toezichthouder) tegen 150% van de uitgifteprijs (44,25 euro), contant te betalen;
- omruilingsoptie (alleen geldig voor de transactie met de Belgische staat): na afloop van drie jaar (dus in december 2011) heeft KBC op ieder ogenblik het recht om de effecten te ruilen in gewone aandelen op een één-voor-éénbasis; als KBC daarvoor kiest, kan de staat opteren voor contante terugbetaling van de effecten. Het contante bedrag zal 115% van de uitgifteprijs bedragen vanaf het vierde jaar, en zal elk volgend jaar met 5 procentpunten worden verhoogd tot een maximum van 150%.

Andere toelichtingen

Toelichting 36: Verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Niet-opgenomen deel van kredietlijnen		
Verstrekt	43 320	34 097
Onherroepelijk	36 388	20 209
Herroepelijk	6 932	13 888
Ontvangen	3 442	3 469
Financiële garanties		
Verstrekt	18 009	17 029
Ontvangen garanties en zekerheden	190 159	185 631
Voor impaired of achterstallige activa	5 191	7 888
Niet-financiële activa	4 012	3 751
Financiële activa	1 179	4 136
Voor activa die niet impaired noch achterstallig zijn	184 968	177 744
Niet-financiële activa	145 253	147 464
Financiële activa	39 715	30 279
Andere verbintenissen		
Verstrekt	650	1 848
Onherroepelijk	625	1 828
Herroepelijk	25	20
Ontvangen	238	257

- De reële waarde van de financiële garanties is gebaseerd op de beschikbare marktwaarde. Voor niet-financiële garanties is de reële waarde gebaseerd op de waarde op het moment van aangaan van de lening (bijvoorbeeld het bedrag van de hypothecaire inschrijving) of de persoonlijke borgstelling.
- KBC Groep NV garandeert onherroepelijk en onvoorwaardelijk alle op 31 december 2009 bestaande verplichtingen (*all sums, indebtedness, obligations and liabilities outstanding*) opgesomd in Section 5 c van de Ierse Companies (Amendment) Act, van de hierna vermelde Ierse ondernemingen. Deze garantie wordt gesteld om het voor deze ondernemingen

mogelijk te maken in aanmerking te komen voor ontheffing van bepaalde publicatieverplichtingen zoals vermeld in Section 17 van de Ierse Companies (Amendment) Act 1986.

- KBC Asset Management International Limited
- KBC Asset Management Limited
- KBC Financial Services (Ireland) Limited
- KBC Fund Managers Limited
- Eperon Asset Management Limited

Toelichting 37: Leasing

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Vorderingen financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	8 004	6 682
Tot 1 jaar	2 416	2 047
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	4 204	3 286
Meer dan 5 jaar	1 384	1 349
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	1 200	1 054
Netto-investering in financiële leasing	6 765	5 601
Tot 1 jaar	2 057	1 749
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 704	2 858
Meer dan 5 jaar	1 004	994
Waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever	7	18
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	108	187
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	16	15
Vorderingen operationele leasing		
Toekomstige minimaal te ontvangen leasingbetalingen uit hoofde van niet-opzegbare leasing	698	729
Tot 1 jaar	212	231
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	453	485
Meer dan 5 jaar	33	13
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	2	0

- Er zijn geen belangrijke gevallen waarin KBC optreedt als leasingnemer in operationele en financiële leasing.
- Er werden conform de bepalingen van IFRIC 4 geen operationele noch financiële leasingcontracten, besloten in andere contracten, vastgesteld.
- Financiële leasing: het merendeel van de financiële leasing wordt verstrekt via aparte maatschappijen die hoofdzakelijk in België en Centraal-Europa actief zijn. KBC biedt financiële-

leasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België typisch in het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden.

- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van wagens, en wordt zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als door een intern verkoopteam verkocht. Ook in Centraal-Europa wordt de fullserviceverhuur verder ontwikkeld.

Toelichting 38: Transacties met verbonden partijen

(in miljoenen euro)

	2008	2009
TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN EXCLUSIEF BESTUURDERS		
Activa	23 385	29 288
Leningen en voorschotten	1 015	370
Voorschotten in rekening-courant	24	13
Termijnkredieten	991	357
Financiële leasing	0	0
Afbetalingskredieten	0	0
Hypotheekleningen	0	0
Eigenvermogensinstrumenten	208	268
Voor handelsdoeleinden	5	50
Voor beleggingsdoeleinden	203	218
Overige vorderingen	22 162	28 649
Verplichtingen	1 878	744
Deposito's	501	603
Deposito's	376	479
Overige	125	124
Andere financiële verplichtingen	1	31
Schuldbewijzen	1	31
Achtergestelde schulden	0	0
Share-based payments, toegestaan	0	0
Share-based payments, uitgeoefend	0	0
Overige verplichtingen	1 376	110
Winst-en-verliesrekening	739	928
Nettorente-inkomsten	737	939
Bruto verdiende premies	0	0
Dividendinkomsten	13	12
Nettoprovisie-inkomsten	1	1
Overige netto-inkomsten	24	8
Algemene beheerskosten	-36	-33
Garanties		
Garanties gegeven door de groep	0	0
Garanties ontvangen door de groep	0	0
TRANSACTIES MET BESTUURDERS		
Totaal*	8	6
Indeling naar bestuurder		
Leden van het Groeps-Directiecomité	3	5
Overige leden	5	1
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	5	4
Vergoedingen na uitdiensttreding	2	2
Toegezegdpensioenregelingen	2	2
Toegezegdebijdragerregelingen	0	0
Andere langetermijnpersoneelsvergoedingen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0	1
Betalingen in aandelen	0	0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	62 700	64 000
Toegestaan	7 300	0
Uitgeoefend	-6 000	0
Verandering samenstelling Raad van Bestuur	0	-29 700
Aan het einde van het jaar	64 000	34 300
Voorschotten en leningen toegestaan aan bestuurders en partners*	3	2

* Bedrag van de bezoldiging van bestuurders of partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van aan gewezen bestuurders of zaakvoerders op die grond toegekende rustpensioenen.

- Na eliminatie van de transacties met de geconsolideerde dochterondernemingen resteren voornamelijk nog de transacties met
 - geassocieerde ondernemingen (waaronder NLB met circa 176 miljoen euro onder de vorderingen en circa 112 miljoen euro onder de schulden);
 - niet-geconsolideerde special purpose vehicles;
 - KBC Ancora, Cera cvba en MRBB;
 - de pensioenfondsen en de bestuurders van de groep;

- de Belgische staat en het Vlaams Gewest (zie kapitaalversterkende transacties in Toelichting 35) met samen circa 28,6 miljard euro onder de vorderingen en 0,3 miljard euro onder de schulden.

- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren *at arm's length*.
- Er waren geen materiële andere niet in de tabel inbegrepen transacties met geassocieerde ondernemingen.

Toelichting 39: Bezoldiging van de commissaris

KBC Groep NV en zijn geconsolideerde dochtervennootschappen samen betaalden in 2009 aan Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA 15 775 397 euro in het kader van de standaardcontroleopdrachten. Voor de overige diensten werd in 2009 een vergoeding betaald van 1 657 926 euro, verdeeld als volgt:

- andere controleopdrachten: 1 045 286 euro;
- belastingadviesopdrachten: 226 730 euro;
- andere opdrachten buiten de revisoraatsopdrachten: 385 910 euro.

Toelichting 40: Lijst van voornaamste dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen

Onderneming	Geregistreeerde zetel	Percentage aandeelhouderschap op groepsniveau	Divisie*	Activiteit
KBC BANK				
Integraal geconsolideerde dochterondernemingen				
Absolut Bank	Moskou – RU	95,00	CEER	Kredietinstelling
Antwerpse Diamantbank NV	Antwerpen – BE	100,00	MB	Kredietinstelling
CBC Banque SA	Brussel – BE	100,00	B	Kredietinstelling
Centea NV	Antwerpen – BE	99,56	B	Kredietinstelling
CIBANK AD	Sofia – BG	81,69	CEER	Kredietinstelling
ČSOB a.s. (Tsjechië)	Praag – CZ	100,00	CEER	Kredietinstelling
ČSOB a.s. (Slowakije)	Bratislava – SK	100,00	CEER	Kredietinstelling
KBC Asset Management NV	Brussel – BE	100,00	B	Assetmanagement
KBC Bank NV	Brussel – BE	100,00	B/MB/GR	Kredietinstelling
KBC Bank Deutschland AG	Bremen – DE	100,00	MB	Kredietinstelling
KBC Bank Funding LLC & Trust (groep)	New York – US	100,00	MB	Uitgifte van preferente aandelen
KBC Bank Ireland Plc	Dublin – IE	100,00	MB	Kredietinstelling
KBC Clearing NV	Amsterdam – NL	100,00	MB	Clearing
KBC Commercial Finance	Brussel – BE	100,00	MB	Factoring
KBC Credit Investments NV	Brussel – BE	100,00	MB	Investerings in kredietgerelateerde effecten
KBC Finance Ireland	Dublin – IE	100,00	MB	Kredietverlening
KBC Financial Products (groep)	Diverse locaties	100,00	MB	Aandelen- en derivatenhandel
KBC Internationale Financieringsmaatschappij NV	Rotterdam – NL	100,00	MB	Uitgifte van obligaties
KBC Lease (groep)	Diverse locaties	100,00	MB	Leasing
KBC Peel Hunt Limited	Londen – GB	100,00	MB	Beursmakelaar, corporate finance
KBC Private Equity NV	Brussel – BE	100,00	MB	Risicokapitaal
KBC Real Estate NV	Zaventem – BE	100,00	MB	Vastgoed
KBC Securities NV	Brussel – BE	100,00	MB	Beursmakelaar, corporate finance
K&H Bank Rt.	Boedapest – HU	100,00	CEER	Kredietinstelling
Kredyt Bank SA	Warschau – PL	80,00	CEER	Kredietinstelling
Geassocieerde ondernemingen				
Nova Ljubljanska banka d.d. (groep)	Ljubljana – SI	30,57	CEER	Kredietinstelling
KBC VERZEKERINGEN				
Integraal geconsolideerde dochterondernemingen				
ADD NV	Heverlee – BE	100,00	B	Verzekeringsmaatschappij
Assurisk NV	Luxemburg – LU	100,00	MB	Verzekeringsmaatschappij
ČSOB Pojišť'ovna a.s., Tsjechië	Pardubice – CZ	100,00	CEER	Verzekeringsmaatschappij
ČSOB Poist'ovna a.s., Slowakije	Bratislava – SK	100,00	CEER	Verzekeringsmaatschappij
DZI Insurance	Sofia – BG	89,53	CEER	Verzekeringsmaatschappij
Fidea NV	Antwerpen – BE	100,00	B	Verzekeringsmaatschappij
Groep VAB	Zwijndrecht – BE	74,81	B	Autobijstand
K&H Insurance Rt.	Boedapest – HU	100,00	CEER	Verzekeringsmaatschappij
KBC Banka A.D.	Belgrado – RS	100,00	CEER	Kredietinstelling
KBC Verzekeringen NV	Leuven – BE	100,00	B	Verzekeringsmaatschappij
Secura NV	Brussel – BE	95,04	MB	Verzekeringsmaatschappij
VITIS Life Luxembourg SA	Luxemburg – LU	99,99	EPB	Verzekeringsmaatschappij
TUIR WARTA S.A.	Warschau – PL	100,00	CEER	Verzekeringsmaatschappij
Proportioneel geconsolideerde dochterondernemingen				
NLB Vita d.d.	Ljubljana – SI	50,00	CEER	Verzekeringsmaatschappij

Toelichting 40: Lijst van voornaamste dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen (vervolg)

Onderneming	Geregistreeerde zetel	Percentage aandeelhouderschap op groepsniveau	Divisie*	Activiteit
KBL EPB				
Integraal geconsolideerde dochterondernemingen				
Brown, Shipley & Co Limited	Londen – GB	99,91	EPB	Kredietinstelling
KBL Richelieu Banque Privée	Parijs – FR	99,91	EPB	Kredietinstelling
KBL European Private Bankers SA	Luxemburg – LU	99,91	EPB	Kredietinstelling
KBL (Switzerland) Ltd.	Genève – CH	99,90	EPB	Kredietinstelling
Merck Finck & Co.	München – DE	99,91	EPB	Kredietinstelling
Puilaetco Dewaay Private Bankers SA	Brussel – BE	99,91	EPB	Kredietinstelling
Theodoor Gilissen Bankiers NV	Amsterdam – NL	99,91	EPB	Kredietinstelling
KBC GROEP NV (overige directe dochterondernemingen)				
Integraal geconsolideerde dochterondernemingen				
KBC Global Services NV	Brussel – BE	100,00	GR	Kostedelende structuur
KBC Groep NV	Brussel – BE	100,00	GR	Holding

* Afkortingen: B = België; CEER = Centraal- en Oost-Europa en Rusland; MB = Merchantbanking; EPB = Europese Private Banking; GR = Groepscenter.

- Een volledige lijst van de vennootschappen opgenomen in of uitgesloten van de consolidatie en de geassocieerde ondernemingen, per 31 december 2009, is beschikbaar op www.kbc.com/bedrijfsprofiel/groepsstructuur.

Toelichting 41: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

Moedermaatschappij	Onderneming	Consolidatiemethode	Percentage aandeelhouderschap op groepsniveau		Commentaar
			31-12-2008	31-12-2009	
Toevoegingen					
Geen	–	–	–	–	–
Afstotingen					
Geen	–	–	–	–	–
Wijzigingen in percentage aandeelhouderschap en interne fusies					
KBC Bank	CIBANK AD	Integraal	77,09	81,69	–
KBC Bank	Istrobanka	Integraal	100,00	–	Gefuseerd met ČSOB (Slowakije) in 3kw2009
KBC Bank	KBC Bank Nederland	Integraal	100,00	–	Gefuseerd met KBC Bank NV in 2kw2009

Toelichting 42: Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum zijn (positieve of negatieve) gebeurtenissen die voorkomen tussen de balansdatum (31-12-2009) en de datum van goedkeuring tot publicatie van de jaarrekeningen door de Raad van Bestuur en omvatten zowel gebeurtenissen na balansdatum (gebeurtenissen die bewijs leveren van de bestaande toestand op de balansdatum) waardoor in de jaarrekening opgenomen bedragen moesten worden aangepast, als gebeurtenissen na balansdatum (gebeurtenissen die wijzen op een toestand die ontstond na de balansdatum) waardoor geen aanpassingen van opgenomen bedragen vereist waren. De eerste soort van gebeurtenissen leidt in principe tot een aanpassing van de jaarrekening van het boekjaar voortgaand aan de gebeurtenis, terwijl de tweede soort in principe alleen de jaarrekening van de volgende periode beïnvloedt.

De belangrijkste gebeurtenissen na balansdatum die niet hebben geleid tot aanpassingen, waren:

- Op 24 februari 2010 verkocht KBC – in het kader van de nieuwe strategie die focust op de thuismarkten van de groep – zijn kredietportefeuille Amerikaanse omgekeerde hypotheek, die was ondergebracht bij KBC Financial Products (World Alliance Financial Corp). De financiële impact van deze transactie blijft beperkt, maar verlaagt niettemin het risicoprofiel van KBC en maakt ongeveer 0,8 miljard USD aan liquiditeiten vrij.
- In de eerste helft van 2010 zal KBC zijn positie inzake credit default swaps aanzienlijk verminderen, als deel van het herstructureringsproces van KBC Financial Products. Dat zal uiteindelijk leiden tot een vermindering van de reglementaire eigenvermogensvereisten.

Toelichting 43: Algemene informatie (IAS 1)

Naam	KBC Groep NV
Oprichting	9 februari 1935 als Kredietbank NV; huidige naam sinds 2 maart 2005
Oprichtingsland	België
Zetel van de vennootschap	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
Btw	BE 0403.227.515
RPR	Brussel
Juridische vorm	Naamloze vennootschap naar Belgisch recht die een publiek beroep doet of heeft gedaan op het spaarwezen; de vennootschap is een financiële holding ingeschreven bij de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen.
Duur van de vennootschap	Onbepaald
Doel	De vennootschap is een financiële holding die tot doel heeft het direct of indirect houden en beheren van participaties in andere ondernemingen, waaronder – maar niet beperkt tot – kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en andere financiële instellingen. De vennootschap heeft ook tot doel ondersteunende diensten te verlenen ten behoeve van derden, als lasthebber of anderszins, in het bijzonder ten behoeve van ondernemingen waarin de vennootschap direct of indirect een participatie heeft (artikel 2 van de statuten).

Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de Griffie van de Rechtbank van Koophandel van Brussel. De jaarrekeningen worden bij de Nationale Bank van België neergelegd. De beslissingen aangaande de benoeming, het ontslag en de afzetting van leden van het Directiecomité en de Raad van Bestuur worden in de *Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap en de oproepingen voor de Algemene Vergaderingen verschijnen eveneens in de financiële dagbladen en/of op www.kbc.com. De jaarverslagen van de vennootschap zijn verkrijgbaar op haar zetel. Ze worden elk jaar verstuurd naar de houders van aandelen op naam en naar de personen die daarom hebben gevraagd.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de laatste donderdag van april om 11 uur of, als die dag een wettelijke feestdag is, op de laatste daaraan voorafgaande werkdag, om 16 uur. Om tot de Algemene Vergadering te worden toegelaten, moeten de houders van aandelen, obligaties of warrants aan toonder, alsook de houders van certificaten aan toonder die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven, deze ten minste vier werkdagen voor de Algemene Vergadering neerleggen op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats. Ook de eigenaars van aandelen, obligaties of warrants op naam, of van certificaten op naam die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven, moeten binnen dezelfde termijn op de zetel van de vennootschap schriftelijk hun voornemen te kennen geven de Algemene Vergadering bij te wonen. De houders van gedematerialiseerde aandelen, obligaties, warrants of certificaten die met medewerking van de vennootschap werden uitgegeven, moeten, als ze tot de Algemene Vergadering wensen te worden toegelaten, ten minste vier werkdagen voor de vergadering op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een attest neerleggen dat is opgesteld door de erkende rekeninghouder of door de vereffeningsinstelling, en waarin de onbeschikbaarheid van de aandelen, obligaties, warrants of certificaten tot op de datum van de Algemene Vergadering wordt vastgesteld. De houders van obligaties, warranthouders en houders van certificaten die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven, hebben het recht om de Algemene Vergadering bij te wonen, maar alleen met raadgevende stem.

In afwijking van wat voorafgaat in dit artikel, kan de Raad van Bestuur beslissen dat de houders van aandelen, obligaties, warrants of certificaten die met medewerking van de vennootschap werden uitgegeven, om tot de Algemene Vergadering te worden toegelaten, het bewijs moeten leveren dat zij op de registratiedatum om vierentwintig uur houder zijn van deze effecten, en dat ongeacht het aantal effecten dat zij bezitten op de dag van de Algemene Vergadering. Deze registratiedatum kan niet vroeger dan vijftien dagen en niet later dan vijf werkdagen voor de Algemene Vergadering worden vastgesteld. In een door de Raad van Bestuur aangewezen register wordt dan ingeschreven hoeveel effecten elke effectenhouder bezit op de registratiedatum om vierentwintig uur. In de oproeping tot de Algemene Vergadering wordt de registratiedatum vermeld alsook de wijze waarop de effectenhouders zich kunnen laten registreren.

VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Context

De vennootschappelijke jaarrekening van KBC Groep NV wordt hier voorgesteld in een verkorte versie. Conform de wettelijke voorschriften worden de vennootschappelijke jaarrekening, het verslag van de Raad van Bestuur en het verslag van de commissaris neergelegd bij de Nationale Bank van België. Deze documenten zijn gratis opvraagbaar bij:

KBC Groep NV
Investor Relations – IRO
Havenlaan 2
1080 Brussel
België

De commissaris heeft over de vennootschappelijke jaarrekening van KBC Groep NV een verklaring zonder voorbehoud afgegeven.

De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld rekening houdend met Belgische boekhoudnormen (B-GAAP) en is bijgevolg niet vergelijkbaar met de volgens IFRS opgestelde gegevens uit de andere hoofdstukken van dit jaarverslag.

Balans, resultaten en resultaatsverwerking (B-GAAP, vennootschappelijk)

Vennootschappelijke balans na winstverdeling, gebaseerd op Belgische boekhoudnormen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Vaste activa	13 771	17 094
Financiële vaste activa	13 771	17 094
Verbonden ondernemingen	13 760	17 083
Deelnemingen	13 510	16 833
Vorderingen	250	250
Ondernemingen met deelnemingsverhouding	11	11
Deelnemingen	1	1
Vorderingen	10	10
Vlottende activa	371	545
Voorraden en bestellingen in uitvoering	0	0
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	2	23
Handelsvorderingen	0	2
Overige vorderingen	2	22
Geldbeleggingen	317	467
Eigen aandelen	317	436
Overige beleggingen	0	30
Liquide middelen	33	43
Overlopende rekeningen	19	12
Totaal activa	14 142	17 638
Eigen vermogen	9 251	9 415
Kapitaal	1 244	1 245
Geplaatst kapitaal	1 244	1 245
Uitgiftepremies	4 332	4 336
Reserves	1 445	1 445
Wettelijke reserves	124	124
Onbeschikbare reserves	318	438
Belastingvrije reserves	190	190
Beschikbare reserves	812	693
Overgedragen winst	2 230	2 390
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	0	0
Schulden	4 890	8 223
Schulden op meer dan 1 jaar	4 732	7 835
Financiële schulden	4 732	7 835
Achtergestelde leningen	3 500	7 000
Niet-achtergestelde obligatieleningen	782	635
Kredietinstellingen	0	0
Overige leningen	450	200
Schulden op ten hoogste 1 jaar	110	351
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen een jaar vervallen	0	250
Financiële schulden	84	83
Overige leningen	84	83
Handelsschulden	2	0
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	2	1
Belastingen	1	0
Bezoldigingen en sociale lasten	2	1
Overige schulden	22	16
Overlopende rekeningen	48	38
Totaal passiva	14 142	17 638

Vennootschappelijke resultaten, gebaseerd op Belgische boekhoudnormen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Kosten		
A Kosten van schulden	79	57
B Andere financiële kosten	1	1
C Diensten en diverse goederen	44	30
D Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	8	3
F Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten	0	0
G 1) Waardeverminderingen op financiële vaste activa	0	177
2) Waardeverminderingen op vlottende activa	952	0
I Minderwaarden bij realisatie van vaste activa	0	0
K Belastingen	5	1
L Winst van het boekjaar	797	159
Totaal	1 886	428
N Te bestemmen winst van het boekjaar	797	159
Opbrengsten		
A Opbrengsten uit financiële activa	1 843	266
B Opbrengsten uit vlottende activa	30	6
C Andere financiële opbrengsten	2	5
D Bedrijfsopbrengsten	2	12
G 1) Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	0	0
2) Terugneming van waardeverminderingen op vlottende activa	0	119
H Terugneming van voorzieningen voor risico's en kosten	7	0
I 2) Meerwaarde bij realisatie van financiële vaste activa	2	0
J Uitzonderlijke opbrengsten	0	0
[M Onttrekking aan de belastingvrije reserves]	0	20
Totaal	1 886	428

Resultaatsverwerking, gebaseerd op Belgische boekhoudnormen

(in miljoenen euro)

	31-12-2008	31-12-2009
Te bestemmen winstsaldo	2 340	2 390
Te bestemmen winst van het boekjaar	797	159
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	1 543	2 230
Toevoeging aan het eigen vermogen	110	0
Aan de wettelijke reserves	1	0
Aan de overige reserves	109	0
Over te dragen winst	2 230	2 390
Uit te keren winst	0	0
Vergoeding van het kapitaal	0	0
Bestuurders of zaakvoerders	0	0
Andere rechthebbenden, werknemersparticipatie	0	0

Aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld het te bestemmen winstsaldo voor 2009 te verdelen zoals in de tabel is aangegeven. Er wordt geen dividend betaald over het boekjaar 2009.

Toelichtingen (B-GAAP, vennootschappelijk)

Toelichting 1: Financiële vaste activa (B-GAAP, vennootschappelijk)

Financiële vaste activa, gebaseerd op Belgische boekhoudnormen

(in miljoenen euro)	Deelnemingen in verbonden ondernemingen	Vorderingen op verbonden ondernemingen	Deelnemingen in ondernemingen met deelnemingsverhouding	Vorderingen op ondernemingen met deelnemingsverhouding
Boekwaarde 31-12-2008	13 510	250	1	10
Aanschaffingen in 2009	3 500	0	0	0
Vervreemdingen in 2009	0	0	0	0
Andere wijzigingen in 2009	-177	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2009	16 833	250	1	10

De deelnemingen in verbonden ondernemingen van KBC Groep NV betreffen voornamelijk de participatie in KBC Bank NV (99,99%), KBC Verzekeringen NV (99,99%), KBL European Private Bankers (KBL EPB, 91,49% – dit is zonder de aandelen KBL EPB in het bezit van Kredietcorp SA), KBC Global Services NV (99,99%) en KBC Asset Management NV (48,14%). De voornaamste wijzigingen tegenover 31 december 2008 betreffen de inschrijving op kapitaalverhogingen bij KBC Bank NV (3 250 miljoen euro) en bij KBC Verzekeringen NV (250 miljoen euro). De andere wijzigingen betreffen een waardevermindering op de aandelen KBL EPB (177 miljoen euro).

De vorderingen op verbonden ondernemingen betreffen een achtergestelde perpetuele lening aan KBC Bank NV ad 250 miljoen euro. De vorderingen op ondernemingen met deelnemingsverhouding betreffen het deel van een in 2005 door Nova Ljubljanska banka uitgegeven obligatielening waarop KBC Groep NV heeft ingetekend.

Toelichting 2: Mutatietabel eigen vermogen (B-GAAP, vennootschappelijk)

(in miljoenen euro)	31-12-2008	Kapitaalverhoging voor het personeel	Omzetting ATO's en uitoefening warrants	Overige	Winst-reservering	31-12-2009
Kapitaal	1 244	1	0	0	0	1 245
Uitgiftepremies	4 332	4	0	0	0	4 336
Reserves	1 445	0	0	0	0	1 445
Overgedragen resultaat	2 230	0	0	0	159	2 390
Eigen vermogen	9 251	5	0	0	159	9 415

Toelichting 3: Gedetailleerde ontwikkeling van het kapitaal en de uitgiftepremies (B-GAAP, vennootschappelijk)

Op 31 december 2009 bereikte het geplaatst maatschappelijk kapitaal van de vennootschap 1 244 910 128 euro. Het maatschappelijk kapitaal is volgestort en steeg in de loop van het boekjaar met 575 254 euro. Het maatschappelijk kapitaal was op 31 december 2009 verdeeld

in 357 918 125 aandelen. Het aantal uitgegeven VV-strips bedroeg op dat ogenblik 58 284 437. Alle 165 303 aandelen die in de loop van 2009 werden uitgegeven, zijn pas dividendgerechtigd vanaf boekjaar 2010.

Ontwikkeling van het kapitaal en de uitgiftepremies in 2008 en 2009, gebaseerd op Belgische boekhoudnormen

(in euro)	Datum	Kapitaal	Uitgiftepremies	Aantal aandelen
Inbreng van ATO's 1998–2008	31-03-2008	1 235 168 055	4 158 422 282	355 118 679
Inbreng van ATO's 1998–2008	30-06-2008	1 235 182 073	4 158 690 345	355 122 707
Inbreng van ATO's 1998–2008	30-09-2008	1 235 381 264	4 162 499 601	355 179 946
Inbreng van ATO's 1998–2008	01-12-2008	1 244 167 297	4 330 519 850	357 704 668
Kapitaalverhoging voor het personeel	31-12-2008	1 244 334 873	4 331 754 518	357 752 822
Kapitaalverhoging voor het personeel	31-12-2009	1 244 910 127	4 335 763 116	357 918 125

Belangrijkste wijzigingen in het boekjaar 2009:

- In het boekjaar 2009 werden 165 303 nieuwe aandelen van het VV-type uitgegeven naar aanleiding van een kapitaalverhoging waartoe de Raad van Bestuur besliste in het kader van het toegestaan kapitaal en waarop alleen de personeelsleden van KBC Groep NV en sommige van zijn Belgische dochtervennootschappen konden intekenen. Het voorkeurrecht van de bestaande aandeelhouders werd dan ook opgeheven. De aandelen werden uitgegeven tegen 27,73 euro en zijn geblokkeerd gedurende twee jaar. Met deze kapitaalverhoging

beoogt de groep de band met zijn personeel nauwer aan te halen. Door de geringe omvang van de kapitaalverhoging zijn de financiële gevolgen voor de bestaande aandeelhouders uiterst beperkt.

De machtiging voor het toegestaan kapitaal kan nog tot en met 21 mei 2014 worden gebruikt voor een bedrag van 899 424 745 euro. Gerekend tegen een fractiewaarde van 3,48 euro per aandeel, kunnen dus nog maximaal 258 455 386 nieuwe aandelen KBC Groep NV ingevolge deze machtiging worden uitgegeven.

Toelichting 4: Aandeelhouders

In de tabel vindt u het aandeelhouderschap zoals dat blijkt uit de kennisgevingen ontvangen in het kader van:

- de Belgische Wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in

emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt;

- de artikelen 631 en 632 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen.

Aandeelhouderschap, kennisgevingen overeenkomstig de Wet van 2 mei 2007

	Kennisgeving betreft situatie per	Adres	Aantal KBC-aandelen (tegenover de som van het op het moment van kennisgeving bestaande aantal aandelen)
KBC Ancora Comm.VA	1 september 2008	Philipssite 5 bus 10, 3001 Leuven, België	82 216 380 (23,15%)
Cera CVBA	1 september 2008	Philipssite 5 bus 10, 3001 Leuven, België	25 903 183 (7,29%)
MRBB CVBA	1 september 2008	Diestsevest 40, 3000 Leuven, België	42 562 675 (11,99%)
Andere vaste aandeelhouders	1 september 2008	P.a. Ph. Vlerick, Ronsevaalstraat 2, 8510 Bellegem, België	39 867 989 (11,23%)
Vennootschappen behorend tot de KBC-groep	1 september 2008	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België	18 240 777 (5,14%)
BlackRock Inc.	1 december 2009	King William Street 33, EC4R9AS Londen, Verenigd Koninkrijk	12 264 598 (3,43%)*

* Nieuwe kennisgeving m.b.t. toestand op 2 februari 2010: 10 709 212 aandelen (2,99%).

Aandeelhouderschap 31-12-2009, kennisgeving overeenkomstig het Belgische Wetboek van Vennootschappen

	Adres	Aantal KBC-aandelen
Assurisk SA	Avenue de la Gare 8-10, 1610 Luxemburg, Groothertogdom Luxemburg	300
KBC Bank NV	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België	3 919 845
KBC Investments Limited	111 Old Broad Street, EC2N 1FP Londen, Verenigd Koninkrijk	13 168
KBC Securities NV	Havenlaan 12, 1080 Brussel, België	2
VITIS Life Luxembourg SA	Boulevard Royal 7, BP 803, 2018 Luxemburg, Groothertogdom Luxemburg	2 400
Totaal		3 935 715
<i>In procent van het totaal aantal aandelen</i>		<i>1,1%</i>

Informatie over de (wijzigingen in) KBC-aandelen bij KBC Groep NV zelf wordt verstrekt in het hoofdstuk Informatie voor onze aandeel- en obligatiehouders, onder Het KBC-aandeel in 2009. De gemiddelde fractiewaarde van het KBC-aandeel in 2009 bedroeg 3,48 euro.

Eigen aandelen bij KBC Groep NV, 31-12-2009

	Adres	Aantal KBC-aandelen
KBC Groep NV	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België	14 253 502

Toelichting 5: Balans

Op 31 december 2009 bedragen de geldbeleggingen 467 miljoen euro. De toename ten opzichte van 31 december 2008 (150 miljoen euro) is het gevolg van de toename van de termijnbeleggingen (30 miljoen euro) en van de eigen aandelen (119 miljoen euro). Dat laatste is voornamelijk het gevolg van de afwaardering tegen *lower of cost or market* (LOCOM) van de totale portefeuille eigen aandelen met -847 miljoen euro (tegenover -966 miljoen euro eind 2008).

De Schulden op meer dan 1 jaar namen per saldo toe met 3 103 miljoen euro, vooral als gevolg van de inschrijving door het Vlaams Gewest op de door KBC Groep NV uitgegeven Yield Enhanced Securities (3 500 miljoen euro), de uitgifte van Fixed Rate Notes (230 miljoen euro), de integrale terugbetaling van een lening op vervaldag (-250 miljoen euro), de overboeking van Floating Rate Notes (-250 miljoen euro) naar schulden op minder dan één jaar en de terugbetaling op de vervaldag van Fixed Rate Thesauriebewijzen (-88 miljoen euro) en van Floating Rate Notes (-40 miljoen euro).

De Financiële schulden op ten hoogste 1 jaar namen af met 1 miljoen euro, vooral als gevolg van de terugbetaling op de vervaldag van door KBC Groep NV uitgegeven thesauriebewijzen (-45 miljoen euro) en een verhoging van het uitgegeven commercial paper (+ 44 miljoen euro). De afname van de Overige schulden (-6 miljoen euro) is voornamelijk het gevolg van de verlaging van het bedrag aan te betalen coupons (-6 miljoen euro).

Toelichting 6: Resultaten

Voor 2009 bedraagt de nettowinst van KBC Groep NV 159 miljoen euro. De belangrijkste opbrengsten zijn de dividendontvangsten van KBC Asset Management NV, KBL EPB en Kredietcorp SA, in totaal 259 miljoen euro. De daling met 1 569 miljoen euro tegenover 2008 is vooral toe te schrijven aan een lager dividend uitgekeerd door KBL EPB en Kredietcorp SA, een hoger dividend uitgekeerd door KBC Asset Management NV en het niet uitkeren van een dividend door KBC Bank NV, KBC Verzekeringen NV en Gebema NV.

In 2009 werd, ingevolge de LOCOM-waardering van de eigen aandelen in portefeuille, 119 miljoen euro aan waardeverminderingen teruggenomen.

De belangrijkste kosten betreffen een waardevermindering op de deelneming in KBL EPB (177 miljoen euro) en kosten van schulden (57 miljoen euro).

Toelichting 7: Vergoeding van de commissaris

KBC Groep NV betaalde in 2009 aan Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA 79 340 euro in het kader van de standaardcontroleopdrachten. Voor niet-auditdiensten werd een vergoeding betaald van 10 740 euro, verdeeld als volgt:

- andere controleopdrachten: 10 740 euro;
- andere opdrachten buiten de controleopdrachten: 0 euro.

Toelichting 8: Belangenconflicten

We verwijzen naar het hoofdstuk Corporate governance, onder Belangenconflicten die onder artikel 523 of 524 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen vallen.

Toelichting 9: Aandeleninkoopprogramma's

In 2009 werden geen eigen aandelen ingekocht.

Verklaring van verantwoordelijke personen

"Ik, Luc Philips, chief financial officer van de KBC-groep, verklaar dat, naar beste weten, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van het bedrijf en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van het bedrijf en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden."

GLOSSARIUM VAN GEBRUIKTE RATIO'S

CAD-ratio	[reglementair eigen vermogen] / [totaal gewogen risicovolume]. Gedetailleerde berekening in hoofdstuk Waarde- en risicobeheer in 2009.
Dekkingsratio	[individuele bijzondere waardeverminderingen op non-performing kredieten] / [uitstaande non-performing kredieten]. Voor een definitie van non-performing, zie Non-performing ratio. De teller kan in voorkomend geval worden uitgebreid met de individuele bijzondere waardeverminderingen op performing kredieten en de op portefeuillebasis geboekte bijzondere waardeverminderingen.
Dividend per aandeel	[bedrag dividenduitkering] / [aantal dividendgerechtigde aandelen per einde periode].
Eigen vermogen per aandeel	[eigen vermogen van de aandeelhouders] / [aantal gewone aandelen en verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties, min eigen aandelen (per einde periode)].
Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)	[nettoschadelast / netto verdiende premies] + [nettokosten / netto geboekte premies].
Kosten-inkomstenratio, bankactiviteiten	[exploitatiekosten van de bankactiviteiten] / [totale opbrengsten van de bankactiviteiten].
Kostenratio, verzekeringen	[nettokosten / netto geboekte premies].
Kredietkostenratio	[netto wijziging in de individuele en op portefeuillebasis gebaseerde bijzondere waardeverminderingen voor kredietrisico's] / [gemiddelde uitstaande kredietportefeuille]. De kredietportefeuille wordt gedefinieerd in het hoofdstuk Waarde- en risicobeheer in 2009.
Marktkapitalisatie	[slotkoers KBC-aandeel] x [aantal gewone aandelen].
Nettorentemarge	[nettorente-inkomsten] / [gemiddelde rentedragende activa].
Non-performing ratio	[uitstaand bedrag van non-performing kredieten (leningen waarvan rente- of hoofdsombetalings meer dan 90 dagen achterstallig of in overschrijding zijn)] / [totale uitstaande kredietportefeuille].
Rendement op eigen vermogen	[winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij] / [gemiddeld eigen vermogen van de aandeelhouders, exclusief de herwaarderingsreserve voor voor verkoop beschikbare financiële activa]. Als er een coupon wordt betaald op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid, dan wordt die van de teller afgetrokken.
Rendement op toegewezen eigen vermogen, van een divisie	[winst na belastingen (inclusief belangen van derden) van een divisie, aangepast om rekening te houden met toegewezen in plaats van effectief eigen vermogen] / [gemiddeld toegewezen eigen vermogen van de divisie]. De nettowinst van een divisie is de som van de nettowinst van alle ondernemingen die tot die divisie behoren, aangepast voor toegewezen centrale overheadkosten en de financieringskosten op betaalde goodwill. Het aan een divisie toegewezen kapitaal is gebaseerd op een Tier 1-ratio van 8,5% (onder Basel II) voor de bankactiviteiten en een 200%-solvabiliteitsratio voor de verzekeringsactiviteiten. Voor de bankactiviteiten omvat het toegewezen Tier 1-kapitaal zowel kernkapitaal (75%) als hybride kapitaal (25%). Voor de verzekeringsactiviteiten omvat het toegewezen solvabiliteitskapitaal alleen kernkapitaal. In de noemer van de berekening van het rendement op toegewezen eigen vermogen wordt alleen rekening gehouden met het kernkapitaal.
Reserveringsratio, verzekeringen	[gemiddelde nettovoorzieningen voor te betalen schade Niet-leven] / [netto verdiende premies Niet-leven].
Solvabiliteitsratio, verzekeringsactiviteiten	[beschikbaar solvabiliteitskapitaal] / [vereist solvabiliteitskapitaal]. Gedetailleerde berekening in hoofdstuk Waarde- en risicobeheer in 2009.
(Core) Tier 1-ratio	[Tier 1-kapitaal] / [totaal gewogen risicovolume]. Gedetailleerde berekening in hoofdstuk Waarde- en risicobeheer in 2009. Voor de berekening van de core Tier 1-ratio wordt in de teller geen rekening gehouden met hybride instrumenten (wel met de kernkapitaaleffecten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid).
Winst per aandeel, basis	[winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij] / [gemiddelde van aantal gewone aandelen, plus verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties, min eigen aandelen]. Als er een coupon wordt betaald op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid, dan wordt die van de teller afgetrokken.
Winst per aandeel, verwaterd	[winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, gecorrigeerd voor rente-uitgaven (na belastingen) op niet-verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties] / [gemiddelde van aantal gewone aandelen, plus verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties, min eigen aandelen, plus verwaterend effect van opties (aantal aandelenopties die zijn toegekend aan het personeel met een uitoefenprijs onder de marktprijs) en niet-verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties]. Als er een coupon wordt betaald op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de Belgische en de Vlaamse overheid, dan wordt die van de teller afgetrokken.

Informatie over producten, diensten en publicaties van de KBC-groep is beschikbaar bij het KBC-Telecenter, bereikbaar op werkdagen van 8 tot 22 uur en op zaterdag en banksluitingsdagen van 9 tot 17 uur:
Tel. 078 152 153 (Nederlands) of 078 152 154 (Frans, Engels, Duits)
E-mail kbc.telecenter@kbc.be

Aandeelhouders en pers kunnen bovendien terecht bij onze Persdienst en ons Investor Relations Office. De adressen van deze diensten staan vermeld in het hoofdstuk Informatie voor onze aandeel- en obligatiehouders, waarin eveneens een financiële kalender is opgenomen.

Hoofredactie: Investor Relations – IRO, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
Eindredactie, vertaling, concept en vormgeving: Communicatie – CMM, Brusselsesteenweg 100, 3000 Leuven, België
Druk: Van der Poorten, Diestsesteenweg 624, 3010 Leuven, België
Verantwoordelijk uitgever: KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Dit jaarverslag is gedrukt op milieuvriendelijk papier.